

V l á d n í n á v r h

Z Á K O N

ze dne 2016,

kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákona č. 81/2005 Sb., zákona č. 61/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 168/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 496/2012 Sb., zákona č. 156/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 228/2014 Sb., zákona č. 355/2014 Sb. a zákona č. 356/2014 Sb., se mění takto:

1. V § 1 písm. b) bodě 6 se slova „v souvislosti se zhotovením rozmnoženiny jím vydaného díla pro osobní potřebu“ zrušují.

2. V § 1 se na konci textu písmene e) doplňují slova „(dále jen „kolektivní správa“)“.

3. Poznámka pod čarou č. 1 zní:

„¹⁾ Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s právem autorským.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/77/EU ze dne 27. září 2011, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osiřelých děl.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právním k užití hudebních děl online na vnitřním trhu.“.

4. V § 2 odst. 2 se slova „je-li původní v tom smyslu, že je“ nahrazují slovy „fotografie a výtvor vyjádřený postupem podobným fotografii, které jsou původní v tom smyslu, že jsou“ a věta poslední se zrušuje.

5. V § 6 se slovo „rejstříku“ nahrazuje slovem „seznamu“.

6. V § 11 odstavec 5 zní:

„(5) Po smrti autora si nikdo nesmí osobovat jeho autorství k dílu. Dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím hodnotu díla. Je-li to obvyklé a nejde-li o dílo anonymní, musí být při jeho užití uveden autor. Ochrany se může domáhat i po zániku majetkových práv osoba autorovi blízká, právnická osoba sdružující autory nebo příslušný kolektivní správce.“.

Poznámka pod čarou č. 1a se zrušuje.

7. V části první hlavě I dílu 3 se pod nadpis oddílu 3 vkládá označení nového pododdílu 1, které včetně nadpisu zní:

„Pododdíl 1
Práva dílo užít“.

8. V § 12 odst. 4 se na konci úvodní části ustanovení doplňuje slovo „zejména“.

9. V § 12 se odstavec 5 zrušuje.

10. V § 23 se věta druhá včetně poznámky pod čarou č. 1b zrušuje.

11. V části první hlavě I dílu 3 se označení oddílu 4 včetně nadpisu zrušuje a dosavadní oddíly 5 až 8 se označují jako oddíly 4 až 7.

12. V části první hlavě I dílu 3 oddílu 3 se za § 23 vkládá označení nového pododdílu 2, které včetně nadpisu zní:

„Pododdíl 2
Jiná majetková práva“.

13. V § 24 odst. 2 se slova „rejstříku podle § 100 odst. 1 písm. e)“ nahrazují slovy „seznamu podle § 97c odst. 1“.

14. V § 24 odst. 3 se slovo „umělcem“ nahrazuje slovem „autorem“.

15. V § 24 odst. 6 věť první se za slova „podle odstavce 1“ vkládají slova „, včetně údajů sloužících k identifikaci prodávajícího“, za větu první se vkládá věta „Údaje sloužící k identifikaci prodávajícího může kolektivní správce požadovat pouze v odůvodněných případech, zejména v případě zpochybnění prodeje, spornosti kupní ceny nebo neodvedení

odměny obchodníkem, přičemž musí zajistit ochranu poskytnutých osobních údajů.“ a ve větě čtvrté se slova „skutečné prodejní“ nahrazují slovem „kupní“.

16. V § 26 odst. 2 se za slovo „audiovizuální“ vkládají slova „a díla audiovizuálně užitá“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Státní fondy uvedené ve větě třetí vedou jmenný seznam autorů, jejichž majetková práva stát zdědil nebo mu připadla, aktualizují jej za každý kalendářní rok a do 31. ledna následujícího kalendářního roku jej uveřejňují na svých internetových stránkách.“.

17. V § 27a odst. 4 se věta druhá zrušuje.

18. V § 27a odst. 4 se za větu druhou vkládají věty „Tato osoba o ukončení statusu informuje písemně bez zbytečného odkladu příslušného kolektivního správce. Nedojde-li k takovému užití, je autor oprávněn ukončit status osiřelého díla tím, že písemně oznámí své autorství k dílu kolektivnímu správci, který vede příslušný seznam osiřelých děl podle tohoto zákona.“, ve větě poslední se slova „pro jeho autory, kteří nejsou určeni nebo nalezeni,“ zrušují a slovo „třetí“ se nahrazuje slovem „čtvrtá“.

CELEX 32012L0028

19. V nadpisu oddílu 7 se slova „**a první zveřejnění nezveřejněného volného díla**“ zrušují.

20. V § 28 se odstavce 2 a 3 zrušují a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

21. V § 29 odst. 1 se slova „v tomto zákoně“ nahrazují slovem „zákonem“.

22. V § 29 odst. 2 se za slova „(§ 35 odst. 3)“ vkládají slova „ , licence pro rozmnoženiny díla z vlastních sbírek pro archivní a konzervační potřeby (§ 37 odst. 1 písm. a))“.

23. V § 30 odst. 5 se slovo „výtvarného“ zrušuje.

24. V § 30a odst. 1 závěrečné části ustanovení se slova „na papír nebo podobný podklad fotografickou technikou nebo jiným postupem s podobnými účinky“ nahrazují slovy „pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na papír nebo podobný podklad“.

25. Pod označení § 30b se vkládá nadpis, který zní: „**Předvedení nebo oprava přístroje**“.

26. V části první hlavě I dílu 4 se označení oddílu 3 včetně nadpisu zrušuje.

27. V § 36 se za slovo „soubornému“ vkládají slova „, které je databází,“.

28. V § 37 odst. 1 se na konci textu písmene a) doplňují slova „, a to v počtech a formátech nezbytných pro trvalé uchování díla“.

29. V § 37 odst. 1 písm. d) se za slovo „obhájěných“ vkládá slovo „bakalářských,“.

30. V § 37 odst. 2 se za slova „Národní knihovna České republiky“ vkládají slova „(dále jen „Národní knihovna“)“ a slovo „Státní“ se nahrazuje slovem „Národní“.

31. V § 37 odstavec 3 zní:

„(3) Odstavec 2 se nepoužije pro rozmnoženiny děl zaznamenaných na zvukové, zvukově obrazové nebo jiné záznamy, jejichž užití je předmětem prodejních nebo licenčních podmínek, ledaže jde o půjčování na místě samém nebo o hmotnou rozmnoženinu záznamu, která je příslušenstvím hmotné rozmnoženiny díla. Osoba uvedená v odstavci 1 je povinna při půjčování na místě samém zamezit možnosti pořízení rozmnoženiny takového záznamu.“.

32. V § 37 odst. 5 se slova „, lze-li to na ní spravedlivě požadovat,“ zrušují a slova „výpůjček a“ se nahrazují slovy „výpůjček, a lze-li to po ní spravedlivě požadovat,“.

33. V nadpisu § 38 se slova „**zdravotně postižené**“ nahrazují slovy „**osoby se zdravotním postižením**“.

34. V § 38 odst. 1 písm. a) se slova „zdravotně postižených“ nahrazují slovy „osob se zdravotním postižením“ a slovo „vydaného“ se zrušuje.

35. V § 38 odst. 1 písmeno b) zní:

„b) výhradně pro potřeby osob se zrakovým nebo sluchovým postižením a nikoliv za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu opatří rozmnoženinu zvukově obrazového záznamu audiovizuálního díla slovním vyjádřením obrazové složky nebo doplněním obrazových nebo textových prostředků nezbytných ke zpřístupnění díla těmto osobám; takto doplněné audiovizuální dílo jím může být také rozmnožováno, rozšiřováno a sdělováno, neděje-li se tak za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu.“.

36. V § 38 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 a 3, které včetně poznámky pod čarou č. 15 znějí:

„(2) Odstavec 1 se vztahuje na dílo audiovizuální pouze v případě, bylo-li vydáno.

(3) Do práva autorského nezasahuje osoba, která provozuje televizní vysílání a v souladu se zákonem vysílá pořad¹⁵⁾ doplněný zvukovým popisem, jenž slouží ke zpřístupnění pořadu osobám se zrakovým postižením, pokud tato služba není zpoplatněna,

nebo neděje-li se tak za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu.

¹⁵⁾ § 2 odst. 1 písm. l) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 4 a 5.

37. V § 38 odst. 4 se slova „zdravotně postižených“ nahrazují slovy „osob se zdravotním postižením“.

38. V § 38a odst. 1 písm. a) se slovo „prostředníkem“ nahrazuje slovem „zprostředkovatelem“.

39. V § 38d písm. b) se slova „navrhne nebo provede změnu dokončené stavby, která je vyjádřením architektonického díla,“ nahrazují slovy „architektonické dílo vyjádřené stavbou, výkresem nebo plánem užíje pro účely udržovacích prací anebo změny dokončené stavby“ a za slovo „hodnoty“ se vkládá slovo „architektonického“.

CELEX 32001L0029

40. Pod označení § 38f se vkládá nadpis, který zní: „**Licence pro společné domovní antény**“.

41. Za § 38f se vkládá nový § 38g, který včetně nadpisu zní:

„§ 38g

Licence pro karikaturu a parodii

Do práva autorského nezasahuje ten, kdo užíje dílo pro účely karikatury nebo parodie.“.

CELEX 32001L0029

42. V § 39 se slovo „rejstříku“ nahrazuje slovem „seznamu“.

43. V § 40 odst. 1 písm. c) úvodní části ustanovení se za slova „třetí osobě“ vkládají slova „, a rovněž informací o skutečnostech rozhodných pro výši odměny podle § 24 a 25“.

44. V § 40 odst. 1 písm. c) bodě 3 se slovo „anebo“ zrušuje.

45. V § 40 odst. 1 písm. c) se na konci bodu 4 doplňuje slovo „nebo“.

46. V § 40 odst. 1 písm. c) se doplňuje bod 5, který zní:

„5. je osobou povinnou podle § 24 odst. 6 nebo § 25 odst. 2,“.

47. § 41 zní:

„§ 41

Domáhat se nároků podle § 40 odst. 1 písm. b) až d) a f) a § 40 odst. 3 a 4 je oprávněna namísto autora osoba, která smluvně nabyla výhradní oprávnění k výkonu práva dílo užít, nebo které je výkon tohoto oprávnění svěřen zákonem; nároku na přiměřené zadostiučinění k odčinění nemajetkové újmy se tato osoba může domáhat pouze za zásah do majetkových práv autorských. Právo autora domáhat se nároku na přiměřené zadostiučinění k odčinění nemajetkové újmy způsobené zásahem do osobnostních práv autorských, jakož i nároku podle § 40 odst. 3 zůstává nedotčeno.“.

CELEX 32004L0048

48. V § 43 odst. 1 se za slovo „obchází“ vkládají slova „nebo jinak maří“.

49. V § 58 odstavec 1 zní:

„(1) Není-li sjednáno jinak, zaměstnavatel vykonává svým jménem a na svůj účet autorova majetková práva k dílu, které autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního nebo služebního vztahu. Takové dílo je zaměstnaneckým dílem. Zaměstnavatel může právo výkonu podle věty první postoupit třetí osobě pouze se svolením autora, ledaže se tak děje v případě převodu obchodního závodu. Má se za to, že takové svolení je neodvolatelné a vztahuje se i ke všem případným dalším postoupením. Třetí osoba, které bylo právo výkonu postoupeno, se pak pro účely tohoto zákona považuje za zaměstnavatele.“.

50. V § 58 odst. 3 se slovo „udělil“ nahrazuje slovem „poskytl“.

51. V § 58 odstavec 10 zní:

„(10) Odstavce 1 až 6 a 8 se použijí obdobně pro díla vytvořená ke splnění povinností vyplývajících ze vztahu mezi právnickou osobou a autorem, který je členem jejího statutárního nebo jiného voleného nebo jmenovaného orgánu; tato právnická osoba se v takovém případě považuje za zaměstnavatele. Ustanovení § 61 se na takto vzniklá díla nepoužije.“.

Poznámka pod čarou č. 4e se zrušuje.

52. V § 64 se vkládá nový odstavec 1, který zní:

„(1) Dílem audiovizuálně užitým je jakékoli dílo zařazené do díla audiovizuálního.“

Dosavadní odstavce 1 až 3 se označují jako odstavce 2 až 4.

53. V § 64 odst. 3 se číslo „1“ nahrazuje číslem „2“.

54. V § 65 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „, nevyplývá-li z tohoto zákona jinak“.

55. V § 72 odstavec 4 zní:

„(4) Není-li sjednáno jinak, uživatel, který s kolektivním správcem uzavřel smlouvu podle odstavce 3, ale je vůči němu v prodlení se zaplacením odměny podle této smlouvy a odměnu nezaplatí ani v dodatečné třicetidenní lhůtě poskytnuté kolektivním správcem, není oprávněn k užití podle odstavce 1 až do doby, kdy bude dlužná odměna zaplacená nebo závazek jinak zanikne.“.

56. V nadpisu § 72b se slovo „vztahů“ nahrazuje slovem „závazků“.

57. V § 74 se slova „§ 28 odst. 1“ nahrazují slovy „§ 28“ a slova „§ 64 odst. 1 a 3“ se nahrazují slovy „§ 64 odst. 2 a 4“.

58. V § 78 se slova „§ 28 odst. 1“ nahrazují slovy „§ 28“.

59. V § 82 se slova „§ 28 odst. 1“ nahrazují slovy „§ 28“.

60. V § 86 se slova „§ 25,“ zrušují a slova „§ 28 odst. 1“ se nahrazují slovy „§ 28“.

61. § 87 zní:

„§ 87

(1) Nakladatel má právo na odměnu v souvislosti se zhotovením rozmnoženiny jím vydaného díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby.

(2) Právo nakladatele trvá 50 let od vydání díla. Ustanovení § 27 odst. 8 se použije obdobně.

(3) Právo nakladatele je převoditelné.“.

62. V části první hlavě II se za díl 5 vkládá nový díl 6, který včetně nadpisu zní:

„Díl 6

Právo prvního zveřejnitel

§ 87a

(1) Tomu, kdo poprvé zveřejní dosud nezveřejněné dílo, k němuž uplynula doba trvání majetkových práv, vznikají k tomuto zveřejněnému dílu výlučná majetková práva v rozsahu, v jakém by náležela autorovi díla, pokud by jeho majetková práva k dílu ještě trvala.

(2) Právo podle odstavce 1 je převoditelné a trvá 25 let od zveřejnění díla. Pro počítání doby trvání práva podle odstavce 1 se použije § 27 odst. 8 obdobně.“.

CELEX 32006L0116

63. V § 94 se slova „§ 28 odst. 1“ nahrazují slovy „§ 28“.

64. V části první hlava IV včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 16 až 27 zní:

„HLAVA IV KOLEKTIVNÍ SPRÁVA

Díl 1 Obecná ustanovení

§ 95

Kolektivní správa

(1) Kolektivní správou se rozumí plná správa majetkových práv autorských nebo práv souvisejících s právem autorským nositelů práv k jejich zveřejněním nebo ke zveřejnění nabídnutým dílům, uměleckým výkonům, zvukovým nebo zvukově obrazovým záznamům (dále jen „předmět ochrany“), která je vykonávána k jejich společnému prospěchu. Kolektivní správou není zprostředkování uzavření licenční nebo jiné smlouvy ani příležitostná nebo krátkodobá plná správa jiných než povinně kolektivně spravovaných práv.

(2) Účelem kolektivní správy je kolektivní uplatňování a kolektivní ochrana majetkových práv autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským a umožnění zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti.

(3) Nositelem práv se rozumí osoba, které přísluší

a) majetkové právo autorské nebo majetkové právo související s právem autorským,

b) podle tohoto zákona výkon majetkových práv k dílu, nebo

c) ze smlouvy výhradní oprávnění k výkonu práva kolektivně spravovaného po celou dobu trvání majetkových práv a alespoň pro území České republiky s právem poskytnout podlicenci.

(4) Uživatel se pro účely kolektivní správy práv rozumí osoba, která užívá předmět ochrany nebo která je povinna platit odměnu podle tohoto zákona.

CELEX 32014L0026

§ 95a

Kolektivní správce

(1) Kolektivní správce je právnická osoba tvořená nositeli práv, která na základě uděleného oprávnění ke kolektivní správě vykonává pro tyto nositele práv jako jediný nebo hlavní účel své činnosti kolektivní správu a která není založena za účelem podnikání ani jiné výdělečné činnosti nebo která je řízena svými členy.

(2) Oprávnění ke kolektivní správě se nevyžaduje pro poskytování licencí k právům k užití hudebních děl online vztahujících se na území více než jednoho z členských států Evropské unie nebo států tvořících Evropský hospodářský prostor, jsou-li poskytovány osobou se sídlem na území jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor, která takové licence poskytuje v souladu s právními předpisy státu, na jehož území má sídlo.

Díl 2

Oprávnění ke kolektivní správě

§ 96

Žádost o udělení oprávnění

(1) O udělení oprávnění ke kolektivní správě rozhoduje ministerstvo na základě písemné žádosti.

(2) Žádost musí vedle obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahovat

- a) označení statutárního orgánu žadatele, jméno, příjmení a bydliště osoby, která je statutárním orgánem, nebo osob, které jsou jeho členy, a způsob jednání za žadatele, nelze-li tyto údaje získat z informačních systémů veřejné správy,
- b) vymezení práv, která mají být kolektivně spravována, a
- c) vymezení předmětů práv podle písmene b), a pokud jde o díla, i vymezení jejich druhu.

(3) K žádosti žadatel přiloží

- a) vzorový návrh smlouvy s nositelem práv, na základě které pro něho vykonává kolektivní správu práv,
- b) návrh rozúčtovacího řádu obsahující způsob rozdělování a pravidla pro výplatu vybraných odměn, která vylučují svévolný postup při jejich rozdělování a přihlížejí k uplatnění zásady podpory kulturně významných děl a výkonů,
- c) jmenný seznam nositelů práv, kteří projeví zájem o kolektivní správu svých práv žadatelem, s uvedením místa jejich bydliště nebo, jde-li o cizince, místa jejich pobytu a státního občanství, a s uvedením jejich zveřejněných předmětů ochrany v rozsahu odpovídajícím účelu řízení a s podpisy těchto nositelů práv,
- d) jmenný seznam členů žadatele, kteří jsou nositeli práv, která mají být kolektivně spravována, s uvedením místa jejich bydliště nebo, jde-li o cizince, místa jejich pobytu a státního občanství, a s uvedením jejich zveřejněných předmětů ochrany v rozsahu odpovídajícím účelu řízení a s podpisy těchto nositelů práv,
- e) odhad předpokládané výnosnosti kolektivně spravovaných práv a odhad nákladů na výkon kolektivní správy,
- f) návrh výše odměn pro jednotlivé způsoby užití předmětů ochrany,
- g) doklad o bezúhonnosti podle § 96b odst. 2 a 3,
- h) stanovy nebo obdobný dokument (dále jen „stanovy“),
- i) doklad osvědčující uzavření nebo příslib uzavření recipročních smluv alespoň se dvěma zahraničními kolektivními správci,
- j) podmínky členství a podmínky pro ukončení pověření k výkonu kolektivní správy, nejsou-li obsaženy ve stanovách,
- k) vzorové licenční smlouvy,
- l) obecná pravidla pro určení výše srážky z příjmů z výkonu práv a z příjmů z investování

příjmů z výkonu práv pro jiné účely než na úhradu nákladů na správu práv, včetně srážek na úhradu nákladů na poskytování sociálních, kulturních a vzdělávacích služeb, a

m) postupy vyřizování stížností.

(4) Jde-li o žadatele se sídlem na území jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor, který vykonává kolektivní správu na území jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor podle právních předpisů daného státu, přiloží k žádosti pouze doklad osvědčující, že vykonává kolektivní správu podle právních předpisů daného státu.

§ 96a

Rozhodnutí o udělení oprávnění

(1) O žádosti o udělení oprávnění ke kolektivní správě rozhodne ministerstvo do 90 dnů ode dne podání žádosti.

(2) Ministerstvo udělí oprávnění ke kolektivní správě žadateli se sídlem na území jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor, který vykonává kolektivní správu na území jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropských hospodářský prostor podle právních předpisů daného státu, pokud

- a) žádost o udělení oprávnění splňuje náležitosti podle § 96 odst. 2 a 4,
- b) žádá o oprávnění ke kolektivní správě takových práv, u kterých je kolektivní výkon účelný, a
- c) pro výkon téhož práva ve vztahu k témuž předmětu ochrany, a jde-li o dílo, pro výkon téhož práva k témuž druhu díla, nemá oprávnění již jiný kolektivní správce.

(3) Ministerstvo udělí oprávnění ke kolektivní správě žadateli, který není žadatelem podle § 96 odst. 4, pokud

- a) žadatel má právní formu spolku,
- b) žádost o udělení oprávnění splňuje náležitosti podle § 96 odst. 2 a 3,
- c) žádá o oprávnění ke kolektivní správě takových práv, u kterých je kolektivní výkon účelný,
- d) pro výkon téhož práva ve vztahu k témuž předmětu ochrany, a jde-li o dílo, pro výkon téhož práva k témuž druhu díla, nemá oprávnění již jiný kolektivní správce,
- e) splňuje předpoklady pro zajištění řádného a účelného výkonu kolektivní správy,
- f) splňuje předpoklady podle § 96d až 96h,
- g) je bezúhonnou právnickou osobou, přičemž za bezúhonnou se nepovažuje právnická osoba, která byla odsouzena pro úmyslný trestný čin, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena, a
- h) členové jeho statutárního orgánu jsou bezúhonní, přičemž za bezúhonnou se nepovažuje osoba, která byla odsouzena pro trestný čin proti majetku nebo trestný čin hospodářský, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.

(4) Ministerstvo může udělit oprávnění ke kolektivní správě spočívající ve vybírání odměn podle § 25 a § 37 odst. 2 pro všechny autory nebo pro všechny nositele práv souvisejících s právem autorským jen jednomu žadateli, který nejlépe splňuje předpoklady pro zajištění řádného a účelného výkonu kolektivní správy; v takovém případě oprávnění

jiného kolektivního správce může zahrnovat jen rozdělování takto vybraných odměn autorům nebo nositelům práv souvisejících s právem autorským, pro které vykonává kolektivní správu jejich práv.

(5) Ministerstvo uveřejní na svých internetových stránkách rozhodnutí o udělení oprávnění a den nabytí jeho právní moci do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

§ 96b

Prokazování bezúhonnosti

(1) Za účelem doložení bezúhonnosti právnické osoby se sídlem na území České republiky nebo bezúhonnosti člena statutárního orgánu, který je státním občanem České republiky, si ministerstvo vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů podle zákona o Rejstříku trestů¹⁶⁾.

(2) Za účelem doložení bezúhonnosti právnické osoby se sídlem mimo území České republiky žadatel přiloží k žádosti

- a) výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný státem, ve kterém má právnická osoba sídlo, nebo
- b) čestné prohlášení o bezúhonnosti učiněné před notářem nebo jiným příslušným orgánem státu, ve kterém má právnická osoba sídlo, nevydává-li tento stát příslušný výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad.

(3) Za účelem doložení bezúhonnosti člena statutárního orgánu, který je cizincem, žadatel přiloží k žádosti

- a) výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný státem, jehož je člen statutárního orgánu občanem, nebo v případě člena statutárního orgánu, který je občanem jiného členského státu Evropské unie, výpis z Rejstříku trestů s přílohou podle zákona o Rejstříku trestů¹⁶⁾ obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů tohoto státu, nebo
- b) čestné prohlášení o bezúhonnosti učiněné před notářem nebo jiným příslušným orgánem státu, jehož je člen statutárního orgánu občanem, nevydává-li tento stát příslušný výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad.

(4) Doklad předložený za účelem doložení bezúhonnosti nesmí být starší než 3 měsíce.

§ 96c

Odnětí oprávnění

(1) Ministerstvo oprávnění v celém rozsahu nebo zčásti odejme, jestliže

- a) kolektivní správce přestane splňovat požadavky pro udělení oprávnění a nedojde-li k nápravě v ministerstvem stanovené přiměřené lhůtě nebo nelze-li nápravu zjednat,
- b) kolektivní správce opakovaně v průběhu posledních dvou let nebo závažným způsobem porušil povinnost stanovenou tímto zákonem, nebo
- c) kolektivní správce o to požádá.

(2) Ministerstvo může oprávnění v celém rozsahu nebo zčásti odejmout, jestliže kolektivní správce porušil povinnost uloženou mu tímto zákonem a nezjedná nápravu v ministerstvem stanovené přiměřené lhůtě. Tím není dotčen odstavec 1 písm. b).

(3) Oprávnění zanikne dnem stanoveným v rozhodnutí o odnětí oprávnění; zánik oprávnění musí být stanoven tak, aby oprávnění zaniklo posledním dnem kalendářního roku, přičemž doba mezi dnem nabytí právní moci rozhodnutí a dnem zániku oprávnění nesmí být kratší než 6 měsíců.

(4) Ustanovení § 96a odst. 1 a 4 se použijí obdobně.

Díl 3

Členství a organizační struktura kolektivního správce

§ 96d

Členství

(1) Členem kolektivního správce může být pouze nositel práv, osoba zastupující nositele práv, jiný kolektivní správce nebo právnická osoba sdružující nositele práv, kteří splňují požadavky na členství v kolektivním správci obsažené ve stanovách. Pokud kolektivní správce zamítne žádost o přijetí za člena, uvede pro to důvody.

(2) Požadavky na členství musí být založeny na objektivních, transparentních a nediskriminačních kritériích, jako je objem odměn vyplacených nebo splatných za určité účetní období nositeli práv, doba, po níž kolektivní správce vykonává kolektivní správu jeho práv na základě smlouvy nebo přihlášení k evidenci u kolektivního správce.

(3) Stanovy upraví účinný mechanismus pro účast členů kolektivního správce na rozhodování orgánů kolektivního správce. Zastoupení členů podle jednotlivých kategorií tvůrčí činnosti při účasti na tomto rozhodování musí být spravedlivé a vyvážené.

(4) Stanovy upraví možnost členů komunikovat s kolektivním správcem elektronickými prostředky, a to i pro účely výkonu členských práv.

(5) Kolektivní správce vede seznam svých členů a pravidelně ho aktualizuje.

CELEX 32014L0026

§ 96e

Orgány kolektivního správce

Orgány kolektivního správce jsou alespoň statutární orgán, nejvyšší orgán a kontrolní komise.

§ 96f

Nejvyšší orgán

(1) Nejvyšším orgánem kolektivního správce je orgán, v němž se účastní všichni členové kolektivního správce a v němž vykonávají svá hlasovací práva, není-li dále stanoveno jinak. Zasedání nejvyššího orgánu se nesmí konat formou jeho dílčích zasedání a působnost nejvyššího orgánu nesmí plnit shromáždění delegátů.

(2) Nejvyšší orgán rozhoduje o změnách stanov kolektivního správce.

(3) Nejvyšší orgán rozhoduje o jmenování nebo odvolání člena nebo členů vedení kolektivního správce, sleduje plnění jejich povinností při výkonu funkce a schvaluje jejich odměnu a jiné výhody, jako například peněžní a nepeněžní výhody, práva na další dávky

a práva na odstupné. Stanovy mohou určit, že působnost přijímat rozhodnutí týkající se členů vedení kolektivního správce podle § 96g odst. 1 je svěřena do působnosti kontrolní komise.

(4) Nejvyšší orgán dále rozhoduje zejména o

a) pravidlech rozdělení

1. příjmů vybraných kolektivním správcem pro nositele práv na základě výlučného práva nebo práva na odměnu podle tohoto zákona, včetně příjmů z vydání náhrady škody a bezdůvodného obohacení (dále jen „příjmy z výkonu práv“), a
2. příjmů z investování příjmů z výkonu práv,

b) pravidlech pro nakládání s příjmy uvedenými v § 99c odst. 3,

c) návruh investiční strategie, pokud jde o příjmy z výkonu práv a o veškeré příjmy z investování příjmů z výkonu práv,

d) strategii týkající se srážek z příjmů z výkonu práv a z příjmů z investování příjmů z výkonu práv,

e) použití příjmů uvedených v § 99c odst. 7,

f) postupech pro rozvrh investičních rizik,

g) schvalování každého nabytí, převodu nebo zastavení nemovitého majetku,

h) schvalování fúze, zakládání osoby, ve které má kolektivní správce většinovou majetkovou účast nebo ji přímo nebo nepřímo, v celém rozsahu nebo zčásti ovládá, zakládání jiného subjektu a nabývání podílů nebo práv v jiných subjektech,

i) schvalování návrhů na přijetí nebo poskytnutí úvěru nebo zápůjčky anebo na poskytnutí záruky za úvěr nebo zápůjčku.

(5) Nejvyšší orgán určuje a odvolává auditora podle zákona o auditorech¹⁷⁾ a schvaluje výroční zprávu.

(6) Nejvyšší orgán může svým rozhodnutím nebo změnou stanov svěřit do působnosti kontrolní komise rozhodování podle odstavce 4 písm. f) až i).

(7) Stanovy mohou omezit práva členů kolektivního správce na účast a výkon hlasovacích práv na zasedání nejvyššího orgánu na základě doby trvání členství nebo objemu odměn za určité účetní období, které členovi byly vyplaceny nebo vyúčtovány, za předpokladu, že tato kritéria budou určena a uplatňována spravedlivým a přiměřeným způsobem.

(8) Stanovy mohou omezit počet členů, které může na základě zmocnění na zasedání nejvyššího orgánu a při hlasování na něm zastupovat jedna osoba, Každé zmocnění platí pro jedno zasedání nejvyššího orgánu.

CELEX 32014L0026

§ 96g

Člen vedení kolektivního správce

(1) Členem vedení kolektivního správce je člen statutárního orgánu nebo zaměstnanec kolektivního správce, který řídí nebo se podílí na řízení kolektivního správce.

(2) Členem vedení kolektivního správce je rovněž člen kontrolní komise.

(3) Člen vedení kolektivního správce podle odstavce 1 řídí činnost kolektivního správce s péčí řádného hospodáře.

(4) Kolektivní správce zavede a uplatňuje postupy, které zamezí střetu zájmů mezi osobními zájmy člena vedení kolektivního správce a zájmy kolektivního správce. Pokud střetům zájmů zamezit nelze, je kolektivní správce povinen nastalé i možné střety zájmů identifikovat, řešit, sledovat a uveřejňovat, s cílem zabránit tomu, aby nepříznivě ovlivnily kolektivní zájmy nositelů práv, pro které vykonává kolektivní správu.

(5) Člen vedení kolektivního správce předkládá nejvyššímu orgánu jedenkrát ročně za předchozí kalendářní rok prohlášení o střetu zájmů, které obsahuje

a) informace o všech jeho zájmech v rámci kolektivního správce,

b) informace o výši všech odměn a o jakýchkoli jiných výhodách přijatých od kolektivního správce v předchozím účetním období,

c) informace o výši všech příjmů z výkonu práv, které obdržel jako nositel práv od kolektivního správce v předchozím účetním období,

d) prohlášení o nastalém nebo možném střetu mezi jeho osobními zájmy a zájmy kolektivního správce nebo mezi povinnostmi vůči kolektivnímu správci a povinnostmi vůči jiné fyzické nebo právnické osobě.

CELEX 32014L0026

§ 96h

Kontrolní komise

(1) Kontrolní komise se schází alespoň jedenkrát za účetní období, ledaže stanovy určí, že má být svolána častěji.

(2) Do působnosti kontrolní komise náleží zejména

a) soustavně dohlížet na činnost a kontrolovat plnění povinností členů vedení kolektivního správce, včetně provádění rozhodnutí nejvyššího orgánu, zejména rozhodnutí uvedených v § 96f odst. 4 písm. a) až d), a

b) další působnost svěřená jí stanovami nebo rozhodnutím nejvyššího orgánu.

(3) Kontrolní komise podává nejvyššímu orgánu jedenkrát ročně za předchozí kalendářní rok zprávu o výkonu své působnosti.

(4) Jednotlivé kategorie členů kolektivního správce podle tvůrčí činnosti musí být v kontrolní komisi zastoupeny spravedlivě a vyváženě.

CELEX 32014L0026

Díl 4

Výkon kolektivní správy

Oddíl 1

Obecná ustanovení

§ 97

(1) Kolektivní správce vykonává kolektivní správu pro nositele práv na základě písemné smlouvy nebo pokud to stanoví tento zákon, i bez uzavření takové smlouvy.

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak nebo nevyplývá-li z povahy nebo účelu kolektivní správy podle tohoto zákona něco jiného, řídí se výkon kolektivní správy ustanoveními občanského zákoníku o správě cizího majetku¹⁸⁾.

(3) Kolektivní správa je vykonávána soustavně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost kolektivního správce a na účet nositele práv. Ve vztahu k třetím osobám není nositel práv zavázán společně s kolektivním správcem ani samostatně. Kolektivní správce nejedná jako zástupce nositelů práv.

(4) Výkon kolektivní správy není podnikáním.

(5) Kolektivní správce může k dosažení větší efektivity kolektivní správy vykonávat určité činnosti, například vystavování faktur nebo rozdělování částek příslušejících nositelům práv, prostřednictvím osoby, ve které má rozhodující majetkovou účast nebo ji přímo nebo nepřímo v celém rozsahu nebo zčásti ovládá kolektivní správce sám nebo společně více kolektivních správců. Na tuto osobu se použije hlava IV, s výjimkou dílů 2 a 3, obdobně; kolektivní správce nebo kolektivní správci, kteří ji zřídí, odpovídají za výkon kolektivní správy touto osobou.

CELEX 32014L0026

§ 97a

Závazky mezi kolektivním správcem a nositelem práv

(1) Kolektivní správce je povinen v rozsahu uděleného oprávnění

- a) vykonávat pro každého nositele práv kolektivní správu jeho majetkových práv, která podle tohoto zákona kolektivně spravuje,
- b) převzít za obvyklých podmínek a v rozsahu s ním sjednaném výkon kolektivní správy práv každého nositele práv, pokud ten o to požádá a prokáže, že došlo k příslušnému užití předmětu ochrany, a nevykonává-li již pro něho kolektivní správu téhož práva ve vztahu k témuž předmětu ochrany, a pokud jde o díla, téhož práva k témuž druhu díla, zahraniční osoba podle § 97g odst. 1 písm. a), a
- c) vykonávat kolektivní správu pro nositele práv za rovných podmínek.

(2) Kolektivní správce je povinen jednat v nejlepším společném zájmu nositelů práv, jejichž práva spravuje, a neukládat jim žádné povinnosti, které nejsou nezbytné pro ochranu jejich práv a zájmů nebo pro účinnou správu jejich práv.

(3) Nositel práv může svěřit kolektivnímu správci výkon kolektivní správy svých práv, kategorií práv nebo druhů děl a jiných předmětů ochrany pro území podle svého výběru, bez ohledu na to, kde má kolektivní správce sídlo, a pokud jde o nositele práv, bez ohledu na jeho státní příslušnost, bydliště nebo sídlo.

(4) Nositel práv ve smlouvě určí každé právo nebo kategorii práv nebo druh děl a jiný předmět ochrany, jejichž výkon a správu kolektivnímu správci touto smlouvou svěřuje. Svěření každého spravovaného práva nebo kategorie práv nebo druhů děl a jiného předmětu ochrany k výkonu kolektivní správy musí být po dobu trvání této smlouvy doloženo u kolektivního správce v listinné podobě.

(5) Nositel práv může poskytovat oprávnění k výkonu práv, kategorií práv nebo druhů děl a jiných předmětů ochrany, jde-li o užití nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, a to i v případě, že plnou správu příslušného práva, kategorie práv, druhů děl nebo jiných předmětů ochrany svěřil kolektivnímu správci.

O poskytnutí takového oprávnění je povinen příslušného kolektivního správce předem informovat. Tím nejsou dotčeny § 97d a 97e.

(6) Nositel práv může odvolat zcela nebo zčásti pověření k výkonu kolektivní správy všech nebo některých jím nebo tímto zákonem kolektivnímu správci svěřených práv, kategorií práv nebo druhů děl a jiných předmětů ochrany pro území podle jeho výběru, a to písemnou výpovědí s výpovědní dobou nepřesahující 6 měsíců. Stanovy mohou upravit, že toto odvolání se stane účinným až koncem účetního období, v němž byla výpověď podána. Odvolá-li nositel práv pověření k výkonu kolektivní správy povinně kolektivně spravovaných práv podle § 97d, nebude moci jejich správu vykonávat sám a může ji svěřit pouze kolektivnímu správci.

(7) Do okamžiku vypořádání všech nároků nositele práv z výkonu kolektivní správy po ukončení pověření podle odstavce 6 zůstávají jeho práva podle § 97b, 99a až 99e, 99j, 100b a 101h nedotčena.

(8) Kolektivní správce nesmí omezovat výkon práv uvedených v odstavcích 6 a 7 tím, že bude požadovat, aby byl výkon kolektivní správy práv nebo kategorií práv nebo druhů děl a jiných předmětů ochrany, v rozsahu ukončení pověření podle odstavce 6, svěřen jinému kolektivnímu správci. Odstavec 6 věta třetí tím není dotčena.

(9) Kolektivní správce je povinen umožnit komunikovat s ním elektronickými prostředky i nositelům práv, kteří nejsou jeho členy.

(10) Pravidla upravená v odstavcích 3 až 9 musí být uvedena ve stanovách. Stanovy rovněž vymezí práva, kategorie práv nebo druhů děl a jiných předmětů ochrany podle odstavce 3, podmínky uplatnění práva podle odstavce 5 a podmínky výkonu práva podle odstavce 6. Kolektivní správce je povinen před uzavřením smlouvy podle odstavce 4 nositele práv o těchto pravidlech informovat.

CELEX 32014L0026

§ 97b

Informace poskytované nositelům práv

(1) Kolektivní správce je povinen poskytnout každému nositeli práv alespoň jedenkrát ročně za předchozí kalendářní rok informace o

- a) veškerých kontaktních údajích, které nositel práv sdělil kolektivnímu správci za účelem jeho určení a vyhledání,
- b) celkové výši příjmů z výkonu práv příslušejících nositeli práv,
- c) srážkách na úhradu nákladů na správu práv,
- d) srážkách provedených pro jiný účel než na úhradu nákladů na správu práv, včetně srážek na poskytování sociálních, kulturních nebo vzdělávacích služeb,
- e) příjmech z výkonu práv, které mu vyplatil, v rozlišení podle kategorie spravovaných práv a podle způsobu užití,
- f) období, během něhož došlo k užití, za které mu uvedené příjmy byly vyúčtovány a vyplaceny, ledaže kolektivnímu správci brání v poskytnutí těchto informací objektivní důvody související s podáváním hlášení uživatelem, a
- g) všech příjmech z výkonu práv příslušejících nositeli práv, které mu nebyly dosud vyplaceny.

(2) Pokud je členem kolektivního správce osoba odpovědná za rozdělování a výplatu příjmů z výkonu práv nositelům práv, poskytne jí kolektivní správce informace uvedené

v odstavci 1. Pro tuto osobu platí ve vztahu k nositelům práv, jimž rozděljuje a vyplácí příjmy z výkonu práv, povinnosti podle odstavce 1 obdobně.

CELEX 32014L0026

§ 97c

Seznamy kolektivního správce

(1) Kolektivní správce vede seznam nositelů práv

- a) pro něž vykonává kolektivní správu na základě smlouvy,
- b) přihlášených k evidenci a
- c) k osiřelým předmětům ochrany, jsou-li mu tito nositelé známi.

(2) Kolektivní správce vede seznam

- a) předmětů ochrany, k nimž kolektivně spravuje práva, pokud mu jsou tyto předměty známy, a
- b) osiřelých předmětů ochrany, k nimž spravuje práva, pokud mu jsou tyto předměty známy.

(3) Seznamy podle odstavců 1 a 2 smí obsahovat pouze údaje, které jsou nezbytné k výkonu kolektivní správy.

(4) Záznamy o nositelích práv příslušný kolektivní správce pravidelně aktualizuje a uchovává po dobu platnosti oprávnění ke kolektivní správě.

CELEX 32014L0026

Oddíl 2

Práva kolektivně spravovaná

§ 97d

Povinná kolektivní správa

(1) Povinně kolektivně spravovanými právy jsou

a) právo na odměnu za

1. užití uměleckého výkonu, zaznamenaného na zvukový záznam vydaný k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání,
2. užití zvukového záznamu, vydaného k obchodním účelům, vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání,
3. zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu na podkladě zvukového nebo zvukově obrazového záznamu nebo jiného záznamu přenesením jeho obsahu pomocí přístroje na nenahraný nosič takového záznamu,
4. zhotovení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu fyzické osoby, pro vlastní vnitřní potřebu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na papír nebo podobný podklad, a to i prostřednictvím třetí osoby,
5. opětný prodej originálu díla uměleckého,

6. půjčování originálu nebo rozmnoženiny vydaného díla podle § 37 odst. 2,

b) právo na přiměřenou odměnu za pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla či výkonu výkonného umělce zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam,

c) právo na užití přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání děl, živě vysílaných uměleckých výkonů a uměleckých výkonů zaznamenaných na zvukový nebo na zvukově obrazový záznam s výjimkou takových výkonů, jejichž zvukový záznam byl vydán k obchodním účelům, a dále právo na užití přenosem vysílání zvukově obrazových záznamů a zvukových záznamů jiných než vydaných k obchodním účelům; a dále s výjimkou případů, kdy právo na přenos vykonává vysílatel ke svému vlastnímu vysílání, bez ohledu na to, zda jde o jeho vlastní práva nebo o práva, která vykonává na základě licenční smlouvy uzavřené s nositelem práv,

d) právo na roční doplňkovou odměnu podle § 71 odst. 4.

(2) Příslušný kolektivní správce vykonává pro nositele práv kolektivní správu jeho práv podle odstavce 1 a domáhá se za něj nároku na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení z neoprávněného výkonu takto kolektivně spravovaných práv.

§ 97e

Rozšířená kolektivní správa

(1) Poskytne-li kolektivní správce hromadnou smlouvou podle § 98a odst. 2 oprávnění k výkonu práv k užití předmětu ochrany způsobem uvedeným v odstavci 4, platí, že je toto oprávnění poskytnuto ve vztahu k příslušným předmětům ochrany nejen nositelů práv, pro které vykonává kolektivní správu na základě smlouvy, ale i všech ostatních, kteří se pak považují za nositele práv, pro které vykonává kolektivní správu podle tohoto zákona.

(2) Odstavec 1 se nepoužije pro díla audiovizuální ani díla audiovizuálně užitá, s výjimkou audiovizuálně užitých děl hudebních, pokud jde o užití podle odstavce 4 písm. c) a e), ani pro takového nositele práv, pro kterého je kolektivní správa vykonávána podle odstavce 1 a který vůči uživateli a příslušnému kolektivnímu správci účinky hromadné smlouvy pro konkrétní případ nebo pro všechny případy vyloučí; nemůže však vyloučit účinky hromadné smlouvy v případě užití podle odstavce 4 písm. d).

(3) Projeví-li nositel práv, pro kterého je kolektivní správa vykonávána podle odstavce 1, vůli vyloučit účinky hromadné smlouvy při poskytnutí bezúplatného oprávnění k výkonu práv, jsou účinky hromadné smlouvy v rozsahu takto poskytnutého oprávnění vyloučeny vůči kolektivnímu správci v okamžiku, kdy se kolektivní správce o poskytnutí takového oprávnění dozví.

(4) Odstavce 1 až 3 se použijí pro oprávnění k výkonu práva na

- a) provozování uměleckého výkonu ze zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo k provozování takového záznamu,
- b) nedivadelní provozování hudebního díla s textem nebo bez textu ze zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům,
- c) vysílání díla rozhlasem nebo televizí,
- d) provozování rozhlasového nebo televizního vysílání díla, uměleckého výkonu, zvukového záznamu nebo zvukově obrazového záznamu,

- e) půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla nebo půjčování díla nebo výkonu výkonného umělce zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam a k půjčování takových záznamů; toto ustanovení se nevztahuje na počítačové programy,
- f) zpřístupňování díla v nehmotné podobě, včetně zhotovení jeho rozmnoženiny nezbytné pro takové zpřístupnění, knihovnou podle knihovního zákona¹⁹⁾ jednotlivcům ze strany veřejnosti prostřednictvím k tomu určených technických zařízení umístěných v jejím objektu podle § 37 odst. 1 písm. c), jde-li o dílo, které není součástí jejích sbírek; toto ustanovení se nevztahuje na počítačové programy,
- g) živé nedivadelní provozování díla, pokud takové provozování nesměruje k dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu,
- h) zpřístupňování zveřejněného díla na vyžádání podle § 18 odst. 2, včetně zhotovení jeho rozmnoženiny nezbytné pro takové zpřístupnění, knihovnou podle knihovního zákona¹⁹⁾ jednotlivcům ze strany veřejnosti, a to výhradně pro účely výzkumu nebo soukromého studia; toto ustanovení se nevztahuje na počítačové programy, na díla nebo umělecké výkony zaznamenané na zvukový nebo zvukově obrazový záznam, na vydané notové záznamy díla hudebního nebo hudebně dramatického a na díla, jejichž zpřístupňování touto knihovnou je předmětem jiných licenčních smluv,
- i) zhotovení rozmnoženiny díla zařazeného v seznamu děl na trhu nedostupných a zpřístupňování takové rozmnoženiny díla podle § 18 odst. 2 knihovnou podle knihovního zákona¹⁹⁾ jednotlivcům ze strany veřejnosti na dobu nepřesahující 5 kalendářních roků, a to i opakovaně,
- j) zhotovení tiskové rozmnoženiny vydaného notového záznamu díla hudebního nebo hudebně dramatického osobou uvedenou v § 37 odst. 1 pro její vlastní vnitřní potřebu nebo na objednávku pro osobní potřebu fyzické osoby anebo pro užití při vyučování nebo vědeckém výzkumu, pokud zhotovení takové rozmnoženiny nesměruje k dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu,
- k) zhotovení tiskové rozmnoženiny díla nad rámec § 29 a 30a odst. 1 a rozšiřování takové rozmnoženiny školou, školským zařízením nebo vysokou školou, a to výhradně pro účely vzdělávání a nikoli k dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, a
- l) provozování díla a uměleckého výkonu ze zvukového nebo zvukově obrazového záznamu a provozování takového záznamu pro účely vzdělávání ve školách, školských zařízeních nebo vysokých školách nad rámec § 29 a 31 odst. 1 písm. c), pokud takové provozování nesměruje k dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu.

(5) Odstavce 1 až 4 se použijí i pro hromadné domáhání se nároku na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení.

§ 97f

Seznam děl na trhu nedostupných

(1) Národní knihovna vede seznam děl na trhu nedostupných, který uveřejňuje na svých internetových stránkách. Do seznamu se zařazují výhradně díla slovesná, včetně děl do nich vložených nebo začleněných nebo tvořících jejich nedílnou součást.

(2) Návrh na zařazení díla do seznamu může podat nositel práv, knihovna podle knihovního zákona¹⁹⁾ nebo příslušný kolektivní správce. Návrh na zařazení díla do seznamu uveřejní Národní knihovna bez zbytečného odkladu na svých internetových stránkách.

(3) Národní knihovna zařadí do seznamu dílo, pokud

- a) dílo v druhově shodném nebo obdobném vyjádření nebylo možno ve lhůtě 6 měsíců od doručení návrhu podle odstavce 2 při vynaložení přiměřeného úsilí a za obvyklých podmínek opatřit za úplatu v běžné obchodní síti a
- b) jeho užití není zjevně předmětem prodejních nebo licenčních podmínek, které zařazení do seznamu vylučují.

(4) Národní knihovna může zařadit do seznamu periodický tisk vydaný na území České republiky před 10 a více lety, není-li jeho užití zjevně předmětem licenčních podmínek, které zařazení do seznamu vylučují. Dílo obsažené v jednotlivém vydání periodického tisku se v tomto případě považuje za zařazené do seznamu jen jako součást takového vydání.

(5) Nositel práv je oprávněn Národní knihovnu písemně vyzvat k vyřazení svého díla ze seznamu. Národní knihovna dílo ze seznamu vyřadí nejpozději poslední den následujícího kalendářního měsíce, v němž jí byla výzva doručena. Vyřazením díla ze seznamu není dotčena platnost oprávnění k výkonu práv na užití podle § 97e odst. 4 písm. i), které bylo poskytnuto před datem vyřazení.

Oddíl 3

Závazky mezi kolektivními správci

§ 97g

Vzájemné pověření kolektivních správců při výkonu kolektivní správy

(1) Kolektivní správce může smlouvou pověřit výkonem kolektivní správy jím kolektivně spravovaných práv jiného kolektivního správce pouze tehdy, jde-li o

- a) osobu zahraniční, která podle práva jiného státu oprávněně vykonává na území takového státu kolektivní správu pro táž práva, a pokud jde o dílo, i pro týž druh, jde-li o výkon kolektivní správy v takovém státě, nebo
- b) tuzemského kolektivního správce, který je oprávněn k výkonu kolektivní správy pro táž práva, sleduje-li se tím účelnější výkon kolektivní správy.

CELEX 32014L0026

(2) Smlouva podle odstavce 1 musí být uzavřena písemně.

(3) Kolektivní správce pověřený podle odstavce 1 jedná při výkonu kolektivní správy svým jménem a na účet kolektivního správce, který ji pověřil; tím není dotčena povinnost takového kolektivního správce převést získané příjmy z výkonu práv nositelům práv, pro které vykonává kolektivní správu.

§ 97h

Společný zástupce kolektivních správců

(1) V případě uzavírání smluv, jejichž předmětem je poskytnutí oprávnění k výkonu práva užít předměty ochrany, k nimž takové právo kolektivně spravují alespoň 2 kolektivní správci, je uživatel oprávněn kteréhokoli z nich písemně požádat, aby příslušní kolektivní správci pověřili uzavřením jediné smlouvy společného zástupce; kolektivní správce, jemuž byla žádost o pověření společného zástupce doručena, o této žádosti neprodleně vyrozumí ostatní příslušné kolektivní správce. Pro pověření společného zástupce kolektivních správců podle tohoto ustanovení platí, že se tím sleduje účelnější výkon kolektivní správy.

(2) Příslušní kolektivní správci jsou povinni pověřit společného zástupce podle odstavce 1 ve lhůtě do 2 měsíců od doručení žádosti příslušnému kolektivnímu správci. Tato povinnost se vztahuje na výkon kolektivní správy práva na provozování rozhlasového nebo televizního vysílání a práva na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu.

(3) Informaci o pověření společného zástupce příslušní kolektivní správci sdělí bez zbytečného odkladu ministerstvu a uveřejní ji na svých internetových stránkách.

(4) Odstavce 1 a 2 se použijí obdobně pro uzavírání kolektivních smluv podle § 98a odst. 3 a v případě, dohodnou-li se na tom zúčastnění kolektivní správci, také pro vymáhání nároku na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení, nebyl-li takový nárok již žalobou uplatněn u soudu.

Oddíl 4

Uzavírání smluv s uživateli

§ 98

(1) Kolektivní správce je povinen uzavírat s uživateli, s osobami oprávněnými hájit zájmy v nich sdružených uživatelů nebo s osobami zastupujícími uživatele podle knihovního zákona¹⁹⁾, kteří užívají předměty ochrany tímž nebo podobným způsobem, za rovných podmínek a na základě objektivních skutečností, smlouvy, kterými se pro uživatele

- a) poskytuje oprávnění k výkonu práva užít předměty ochrany, k nimž takové právo kolektivně spravuje,
- b) sjednává výše a způsob placení odměn podle § 97d odst. 1 písm. a) bodů 1 a 2 a písm. b) a sleduje jejich plnění, nebo
- c) sjednává způsob placení odměn stanovených tímto zákonem.

(2) Kolektivní správci a osoby uvedené v odstavci 1 jsou povinni při jednání směřujícím k uzavření smluv podle odstavce 1 si navzájem bez zbytečného odkladu poskytovat veškeré nezbytné informace včetně kritérií pro stanovení sazeb podle § 98e a potřebnou součinnost. Kolektivní správce předloží bez zbytečného odkladu po obdržení nezbytných informací osobě uvedené v odstavci 1 návrh smlouvy nebo této osobě sdělí důvody pro jeho nepředložení.

(3) Všechny smlouvy mezi kolektivním správcem a uživateli musí být sjednány písemně.

(4) Povinnost podle odstavce 1 kolektivní správce nemá,

- a) bylo-li by uzavření smlouvy v rozporu s oprávněnými společnými zájmy nositelů práv,
- b) bylo-li by uzavření smlouvy v rozporu s oprávněnými zájmy nositele práv k předmětu ochrany, jde-li o návrh na uzavření smlouvy, kterou má být poskytnuto oprávnění vztahující se k předmětu ochrany jednotlivě určenému, nebo
- c) nelze-li na něm spravedlivě požadovat uzavření kolektivní smlouvy s právnickou osobou sdružující uživatele pro zanedbatelný počet uživatelů, které taková osoba sdružuje.

(5) Kolektivní správce je oprávněn při uzavírání licenční smlouvy pro nový typ služby online, který je v Evropské unii nebo v Evropském hospodářském prostoru nabízen veřejnosti po dobu kratší než 3 roky, uplatnit odlišné licenční podmínky, než jaké uplatňuje pro jinou službu online.

(6) Kolektivní správce umožní osobám uvedeným v odstavci 1 komunikovat s ním elektronickými prostředky.

CELEX 32014L0026

§ 98a

(1) Kolektivní správce poskytuje uživateli licenční smlouvou nevýhradní oprávnění k výkonu práva užít předměty ochrany určené buď jednotlivě, nebo hromadně.

(2) Hromadnou smlouvou se pro účely tohoto zákona rozumí licenční smlouva uzavřená mezi kolektivním správcem a uživatelem, kterou kolektivní správce poskytuje oprávnění k výkonu práv v rozsahu všech předmětů ochrany, k nimž spravuje práva (dále jen „repertoár“), nebo k části svého repertoáru. Platí, že touto smlouvou je dostatečně určité vymezen předmět poskytnutého oprávnění ve vztahu ke každému předmětu ochrany, k němuž kolektivní správce práva spravuje, aniž je třeba předměty ochrany jednotlivě určit.

CELEX 32014L0026

(3) Kolektivní smlouvou se pro účely tohoto zákona rozumí smlouva podle § 98 odst. 1 uzavřená mezi kolektivním správcem a právnickou osobou sdružující uživatele nebo s osobou zastupující uživatele podle knihovního zákona¹⁹⁾. Z kolektivní smlouvy vznikají jednotlivým uživatelům práva a povinnosti přímo vůči kolektivnímu správci; tím není dotčeno, že kolektivní správce jedná na účet nositelů práv.

§ 98b

Uživatel, který s kolektivním správcem uzavřel licenční smlouvu, ale je vůči němu v prodlení se zaplacením odměny a odměnu nezaplatí ani v dodatečně třicetidenní lhůtě poskytnuté kolektivním správcem, není oprávněn k užití předmětů ochrany podle této smlouvy až do doby, kdy bude dlužná odměna zaplacena nebo závazek jinak zanikne.

§ 98c

Povinnosti uživatelů a dalších osob v souvislosti s uzavíráním smluv

(1) Uživatelé jsou povinni umožnit kolektivnímu správci řádný výkon kolektivní správy a poskytovat mu informace o užití jeho repertoáru nezbytné k výkonu kolektivní správy, zejména k výběru příjmů z výkonu práv a k jejich rozdělení a vyplacení příslušným nositelům práv. Uživatelé nesmí bez vážných důvodů poskytnutí těchto informací odmítnout.

(2) Není-li sjednáno jinak, rozsah a technický formát informací a časové období,

za které musí uživatel takové informace kolektivnímu správci poskytovat, stanoví kolektivní správce. Při rozhodování o technickém formátu pro poskytování těchto informací zohlední kolektivní správce a uživatel v nejvyšší možné míře dobrovolná oborová pravidla, která byla vypracována na mezinárodní úrovni nebo na úrovni Evropské unie anebo Evropského hospodářského prostoru (dále jen „oborová pravidla“).

CELEX 32014L0026

(3) Uživatel nebo jiný účastník smluv uzavřených při výkonu kolektivní správy je povinen kolektivnímu správci na jeho žádost prokázat řádné a včasné plnění takových smluv uzavřených s tímto kolektivním správcem. Kolektivní správce nesmí takto zjištěné informace využít k jinému účelu než k výkonu kolektivní správy.

(4) Osoba, která poskytne prostor k nedivadelnímu provozování hudebního díla s textem, bez textu nebo uměleckého výkonu (dále jen „veřejná hudební produkce“), je povinna poskytnout příslušnému kolektivnímu správci údaje a součinnost potřebnou pro určení totožnosti provozovatele veřejné hudební produkce.

(5) Provozovatel živé veřejné hudební produkce je povinen oznámit její konání příslušnému kolektivnímu správci 15 dnů předem. Dodavatel živé veřejné hudební produkce je povinen předložit provozovateli živé veřejné produkce program produkce s uvedením jmen autorů a názvů děl, která byla provozována, bez zbytečného odkladu po konání produkce. Provozovatel je povinen tento program oznámit příslušnému kolektivnímu správci nejpozději do 15 dnů po konání produkce, pokud není ve smlouvě mezi provozovatelem a kolektivním správcem dohodnuto jinak.

(6) Uživatel, kterému vznikne oprávnění k přenosu vysílání registrací podle zákona upravujícího provozování rozhlasového a televizního vysílání²⁰⁾, je povinen o tom uvědomit příslušné kolektivní správce ve lhůtě 15 dnů ode dne vzniku takového oprávnění.

§ 98d

Omezení odpovědnosti uživatele

(1) Kolektivní správce, popřípadě nositel práv, pro kterého vykonává kolektivní správu, nemůže uplatňovat zdržovací nárok ani nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení podle tohoto zákona z neoprávněného zásahu do kolektivně spravovaného práva nebo ohrožení takového práva, pokud uživatel nebo osoba oprávněná hájit zájmy v ní sdružených uživatelů řádně a bez zbytečných průtahů vede s příslušným kolektivním správcem v souvislosti s takovým zásahem nebo ohrožením práva jednání směřující k uzavření smlouvy vyžadované tímto zákonem nebo pokud souhlasí v této souvislosti s využitím prostředníka podle § 101 nebo mediátora podle zákona o mediaci²¹⁾ anebo pokud alespoň jednomu z příslušných kolektivních správců doručila písemnou žádost o pověření společného zástupce podle § 97h, a to po dobu, než bude tento zástupce pověřen.

(2) Odstavcem 1 není dotčen nárok na vydání bezdůvodného obohacení ve výši obvyklé odměny.

(3) Překážka uplatnění zdržovacího nároku podle odstavce 1 nevzniká nebo odpadá, pokud by neuplatnění zdržovacího nároku bylo v rozporu s oprávněnými společnými zájmy nositelů práv, zejména proto, že by z jednání uživatele nebo osoby oprávněné hájit zájmy v ní sdružených uživatelů byl zřejmý úmysl smlouvu uvedenou v odstavci 1 neuzavřít nebo by bylo ohroženo splnění nároku na vydání bezdůvodného obohacení.

Oddíl 5

Sazby odměn

§ 98e

Obecná ustanovení

(1) Nestanoví-li sazby odměn vybíraných kolektivními správci tento zákon nebo prováděcí předpis k tomuto zákonu, stanoví je sazebník kolektivního správce (dále jen „sazebník“) a jsou vždy uvedeny bez daně z přidané hodnoty.

(2) Sazby odměn stanovené sazebníkem musí vycházet z objektivních a nediskriminačních kritérií a být ve vztahu k těmto kritériím přiměřené.

(3) Při stanovení sazeb odměn sazebníkem se přihlédne k účelu, způsobu, rozsahu a okolnostem užití předmětu ochrany, zejména

- a) k tomu, zda k užití předmětu ochrany dochází při výkonu podnikání nebo jiné výdělečné činnosti,
- b) k přímému nebo nepřímému hospodářskému nebo obchodnímu prospěchu, který uživatel získá z užití nebo v souvislosti s užitím předmětu ochrany,
- c) k charakteru a specifikům místa nebo oblasti, ve které dochází k užití předmětu ochrany,
- d) k četnosti využití ubytovacích prostor, v nichž dochází k užití předmětu ochrany,
- e) k počtu nositelů práv, pro které kolektivní správce vykonává kolektivní správu, včetně počtu nositelů práv, pro které tak činí na základě smluv podle § 97g odst. 1 písm. a),
- f) k počtu osob, kterým bylo dílo sděleno způsobem podle § 19, a
- g) k hospodářské hodnotě služeb poskytovaných kolektivním správcem.

CELEX 32014L0026

(4) Při stanovení sazeb odměn sazebníkem se přihlédne rovněž ke srovnatelným odměnám v jiných evropských zemích, a to přepočtem výše sazeb ve vztahu k hrubému domácímu produktu na osobu podle parity kupní síly, a k vývoji inflace.

(5) Ministerstvo uveřejňuje platné sazebníky na svých internetových stránkách.

§ 98f

Postup sjednávání některých sazebníků

(1) V odstavcích 2 až 4 se upravuje postup pro sjednávání sazebníků obsahujících sazby odměn podle § 25a, § 72 odst. 1 a § 76 odst. 3 a sazby odměn za poskytnutí oprávnění k výkonu práva na užití

- a) hudebního díla s textem nebo bez textu živým provozováním,
- b) předmětů ochrany vysíláním rozhlasem nebo televizí,
- c) předmětů ochrany přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání,
- d) předmětů ochrany provozováním rozhlasového nebo televizního vysílání a
- e) způsoby uvedenými v § 97e odst. 4 písm. e), f) a h) až l).

(2) Kolektivní správce je povinen do 31. srpna kalendářního roku návrh sazebníku spolu se zdůvodněním uveřejnit na svých internetových stránkách. V této lhůtě předloží kolektivní správce návrh sazebníku právnickým osobám sdružujícím příslušné uživatele předmětů ochrany, pokud se takové osoby u kolektivního správce za tímto účelem přihlásily a prokázaly, že sdružují vyšší než zanedbatelný počet uživatelů, a osobám zastupujícím uživatele podle knihovního zákona¹⁹⁾, a vyzve je k vyjádření k tomuto návrhu ve lhůtě do konce měsíce následujícího po měsíci, v němž jim byl návrh sazebníku předložen. Ve stejné lhůtě je kolektivní správce povinen zaslat elektronickými prostředky tento návrh sazebníku spolu se zdůvodněním ministerstvu.

(3) Návrh sazebníku se považuje za odsouhlasený, pokud s ním žádná z osob, jimž byl předložen podle odstavce 2, ani žádný uživatel, který má s příslušným kolektivním správcem uzavřenu smlouvu podle § 98 odst. 1 písm. a) nebo b) pro daný způsob užití předmětu ochrany nebo který takovou smlouvu hodlá uzavřít, ve lhůtě do konce měsíce následujícího po měsíci, v němž mu byl návrh sazebníku předložen nebo v němž byl tento návrh uveřejněn podle odstavce 2, písemně nevyjádří nesouhlas. Kolektivní správce je povinen sazebník spolu se zdůvodněním do 15. října kalendářního roku uveřejnit na svých internetových stránkách a zároveň jej zaslat elektronickými prostředky ministerstvu.

(4) Pokud některá z osob podle odstavce 3 vyjádří s návrhem sazebníku nesouhlas, je kolektivní správce povinen s touto osobou ve lhůtě 2 měsíců projednat důvody jejího nesouhlasu. Pokud po uplynutí této lhůty nedojde k dosažení shody na sazebníku, jsou tato osoba, pokud sdružuje nebo zastupuje vyšší než zanedbatelný počet uživatelů, a dotčený kolektivní správce povinni bez zbytečného odkladu předložit žádost o zprostředkování sjednání sazebníku podle § 101. Dojde-li s využitím některého z uvedených postupů ke sjednání sazebníku, je kolektivní správce povinen bez zbytečného odkladu sazebník uveřejnit na svých internetových stránkách.

Oddíl 6

Správa příjmů z výkonu práv a příjmů z investování příjmů z výkonu práv

§ 99

Obecná ustanovení

(1) Kolektivní správce je povinen

- a) vybírat pro nositele práv příjmy z výkonu práv,
- b) domáhat se vlastním jménem na účet nositelů práv nároku na náhradu škody, nároku na vydání bezdůvodného obohacení z neoprávněného výkonu kolektivně spravovaného práva a nároku na zdržení se neoprávněného výkonu kolektivně spravovaného práva, ledaže se nositel práva, je-li k tomu oprávněn, takového nároku domáhá sám nebo je to neehospodárné,
- c) rozdělovat a vyplácet příslušným nositelům práv v souladu s rozúčtovacím řádem příjmy z výkonu práv a příjmy z investování příjmů z výkonu práv,
- d) poskytuje-li sociální, kulturní nebo vzdělávací služby financované z příjmů z výkonu práv nebo z příjmů z investování příjmů z výkonu práv, poskytovat je na základě spravedlivých a transparentních kritérií, zaručujících rovný přístup k takovým službám a poskytovanému rozsahu takových služeb, a

e) vytvářet rozúčtovací řád a v souladu s ním z vybraných příjmů z výkonu práv vytvářet rezervní fond.

(2) Kolektivní správce vede ve svém účetnictví odděleně

a) příjmy z výkonu práv a příjmy z investování příjmů z výkonu práv a

b) vlastní majetek a příjmy pocházející z tohoto majetku, z úhrad nákladů na správu práv nebo z jiných činností.

(3) Kolektivní správce nesmí využívat příjmy z výkonu práv nebo příjmy z investování příjmů z výkonu práv k jiným účelům, než k jejich rozdělení a vyplacení nositelům práv, s výjimkou jejich využití na úhradu nákladů na správu práv v souladu s rozhodnutími učiněnými nejvyšším orgánem podle § 96f odst. 4.

CELEX 32014L0026

§ 99a

Pravidla pro investování příjmů

Investuje-li kolektivní správce příjmy z výkonu práv nebo příjmy z investování příjmů z výkonu práv, činí tak v nejlepším zájmu nositelů práv, pro něž vykonává kolektivní správu, v souladu s investiční strategií a s postupy pro rozvrh investičních rizik a s ohledem na tato pravidla a

a) v případě možného střetu zájmů kolektivní správce zajistí, aby byly investice prováděny výhradně v zájmu nositelů práv, pro něž vykonává kolektivní správu,

b) aktiva investuje tak, aby zajistil bezpečnost, kvalitu, likviditu a ziskovost celého portfolia, a

c) při investování aktiv rozvrhne riziko tak, aby se zabránilo nadměrné závislosti na jakémkoli konkrétním aktivu a kumulaci rizik v celém portfoliu.

CELEX 32014L0026

§ 99b

Srážky z příjmů

(1) Kolektivní správce je oprávněn si z příjmů z výkonu práv nebo z příjmů z investování těchto příjmů odečíst nebo započíst úhradu účelně vynaložených a doložených nákladů na výkon kolektivní správy. Výše úhrady musí být přiměřená, stanovená na základě objektivních kritérií a musí odpovídat službám, které kolektivní správce poskytuje nositelům práv. Věty první a druhá se použijí obdobně pro úhradu nákladů na sociální, kulturní a vzdělávací služby poskytované kolektivním správcem v souladu s § 99 odst. 1 písm. d).

(2) Kolektivní správce nesmí z příjmů z výkonu práv ani z příjmů z investování příjmů z výkonu práv, spravovaných na základě smlouvy podle § 97g, provádět jiné srážky než na úhradu nákladů na výkon kolektivní správy, ledaže kolektivní správce, který je stranou takové smlouvy, s jinými srážkami výslovně souhlasí.

CELEX 32014L0026

Rozdělování a výplata příjmů

§ 99c

(1) Kolektivní správce přihlíží při rozdělování a vyplácení příjmů z výkonu práv a příjmů z investování příjmů z výkonu práv, které vybral při výkonu povinné kolektivní správy nebo rozšířené kolektivní správy, pouze k takovým nositelům práv, jejichž práva k týmž předmětům ochrany, popřípadě k týmž druhům děl kolektivně spravuje na základě smlouvy, nebo kteří se u něj za tímto účelem přihlásili k evidenci; nepřihlíží k předmětům ochrany dosud nezveřejněným. Při rozdělování a vyplácení odměn vybraných podle § 25 odst. 3 písm. a) a c) bere kolektivní správce v úvahu použití a účinnost technických prostředků ochrany podle § 43. Nositele práv, pro něž vykonává kolektivní správu podle tohoto zákona, vybral pro ně odměny, jsou mu známi, ale nejsou v seznamu nositelů práv přihlášených k evidenci, vyzve, aby se k evidenci přihlásili.

(2) Kolektivní správce je povinen rozdělovat a vyplácet příjmy z výkonu práv a příjmy z investování příjmů z výkonu práv nositelům práv v souladu s rozúčtovacím řádem bez zbytečného odkladu, nejpozději do 9 měsíců od konce účetního období, v němž tyto příjmy vybral, ledaže objektivní důvody, související zejména s podáváním hlášení uživatelem, určením práv, určením nositele práv nebo s přiřazením informací o dílech a jiných předmětech ochrany k nositelům práv, brání kolektivnímu správci v dodržení této lhůty. Tato povinnost se vztahuje obdobně na osobu, která je členem kolektivního správce a je odpovědná za rozdělování a výplatu příjmů z výkonu práv nositelům práv.

(3) Kolektivní správce je povinen vytvářet pravidla pro použití příjmů z výkonu práv a příjmů z investování příjmů z výkonu práv, které nemohou být rozděleny nebo vyplaceny ve lhůtě podle odstavce 2 z důvodu, že nositelé práv nemohli být určeni nebo nalezeni; tyto příjmy vede kolektivní správce ve svém účetnictví odděleně.

(4) Kolektivní správce přijme veškerá opatření nezbytná k určení nebo nalezení nositelů práv uvedených v odstavci 3, zejména ověří dochované záznamy o svých členech a jiné dosažitelné záznamy. Kolektivní správce do 3 měsíců po uplynutí lhůty uvedené v odstavci 2 zpřístupní vhodným způsobem informace o dílech a jiných předmětech ochrany, u nichž nebyl určen ani nalezen jeden nebo více nositelů práv, nositelům práv, pro které vykonává kolektivní správu, a kolektivnímu správci, pro něhož spravuje práva na základě smlouvy podle § 97g.

(5) Informace podle odstavce 4 zahrnují, pokud jsou dostupné, tyto údaje :

a) název díla nebo jiného předmětu ochrany,

b) jméno nositele práv,

c) informace o osobě, která příslušné dílo nebo jiný předmět ochrany uvedený v odstavci 3 užila, a

d) jakékoli další informace, jež by mohly pomoci určit nebo nalézt nositele práv.

(6) Nebude-li nositel práv určen nebo nalezen ani po provedení opatření podle odstavců 4 a 5, kolektivní správce uveřejní dostupné informace o takovém nositeli práv vhodným způsobem nejpozději do 1 roku po uplynutí lhůty podle odstavce 4.

(7) Nebylo-li možné příjmy z výkonu práv uvedené v odstavci 3 rozdělit nebo vyplatit do 3 let od konce účetního období, v němž došlo k výběru těchto příjmů nebo v němž kolektivní správce tyto příjmy obdržel na základě smlouvy podle § 97g, a za předpokladu, že

byla přijata veškerá nezbytná opatření podle odstavců 4 a 5, rozhodne o použití těchto příjmů nejvyšší orgán.

CELEX 32014L0026

§ 99d

(1) Pro rozdělování a výplatu příjmů z výkonu práv a příjmů z investování příjmů z výkonu práv, které vybral kolektivní správce pro jiného kolektivního správce na základě oprávnění uděleného podle § 96a nebo smlouvy podle § 97g, se použije § 99c odst. 2 věta první obdobně.

(2) Kolektivní správce je povinen rozdělit a vyplatit příslušným nositelům práv příjmy z výkonu práv a příjmy z investování příjmů z výkonu práv, které obdržel od jiného kolektivního správce podle odstavce 1, bez zbytečného odkladu, nejpozději do 6 měsíců od obdržení těchto příjmů, ledaže objektivní důvody související zejména s podáváním hlášení uživatelem, určením práv, určením nositele práv nebo přiřazením informací o dílech a jiných předmětech ochrany k nositelům práv brání kolektivnímu správci v dodržení této lhůty.

CELEX 32014L0026

§ 99e

(1) Z odměn vybraných podle § 25 odst. 3 písm. a) a c) přísluší,

a) jde-li o přístroj k zhotovení zvukových záznamů a z nenahraných nosičů zvukových záznamů, autorům 50 % a výkonným umělcům a výrobcům zvukových záznamů 50 %, o něž se dělí stejným dílem, a

b) jde-li o přístroj k zhotovení zvukově obrazových záznamů a z nenahraných nosičů takových záznamů, 60 % autorům, zejména režisérům audiovizuálních děl, autorům děl literárních, dramatických a hudebně dramatických, autorům děl hudebních s textem nebo bez textu, kameramanům, architektům, scénografům, kostýmním výtvarníkům, výtvarníkům a autorům děl choreografických a pantomimických, 25 % výrobcům zvukově obrazových záznamů a 15 % výkonným umělcům.

(2) Z odměn vybraných podle § 25 odst. 3 písm. a) a c), nejde-li o odměny podle odstavce 1, a z odměn vybraných podle § 25 odst. 3 písm. b) a odst. 4 přísluší 45 % autorům děl literárních včetně děl vědeckých a děl kartografických, 15 % autorům děl výtvarných umění a 40 % nakladatelům vydaných děl.

(3) Z odměn vybraných podle § 37 odst. 2 přísluší 75 % autorům děl literárních, včetně děl vědeckých a děl kartografických, a 25 % autorům děl výtvarných.

Oddíl 7

Transparentnost kolektivní správy

§ 99f

Informace poskytované veřejnosti

(1) Kolektivní správce je povinen uveřejňovat zejména

a) stanovy,

b) podmínky členství a podmínky ukončení pověření k výkonu kolektivní správy,

- c) vzorové licenční smlouvy,
- d) sazebníky,
- e) seznam členů vedení kolektivního správce s uvedením jejich jmen a funkcí,
- f) rozúčtovací řád,
- g) pravidla pro určení průměrné výše srážek na úhradu nákladů na správu práv, pokud tato pravidla nejsou upravena v rozúčtovacím řádu,
- h) pravidla pro určení výše srážek z příjmů z výkonu práv a z příjmů z investování příjmů z výkonu práv pro jiné účely než na úhradu nákladů na správu práv,
- i) seznam smluv podle § 97g, které uzavřel s jinými kolektivními správci, a smluv o výkonu kolektivní správy osobou, ve které má kolektivní správce majetkovou účast nebo kterou přímo nebo nepřímo, zcela nebo zčásti ovládá,
- j) pravidla pro použití příjmů z výkonu práv podle § 99c odst. 3,
- k) postupy pro řešení sporů a vyřizování stížností podle § 101 a 101h,
- l) seznam osiřelých předmětů ochrany podle § 97c odst. 2 písm. b),
- m) seznam platných kolektivních smluv podle § 98a odst. 3,
- n) informace o pověření společného zástupce podle § 97h.

(2) Informace uvedené v odstavci 1 kolektivní správce uveřejňuje na svých internetových stránkách a průběžně je bez zbytečného odkladu aktualizuje.

CELEX 32014L0026

§ 99g

Výroční zpráva

(1) Kolektivní správce je povinen vyhotovit do 30. června každého roku za předchozí kalendářní rok výroční zprávu podle zákona o účetnictví²²⁾.

(2) Výroční zpráva musí dále obsahovat informace uvedené v příloze č. 3 k tomuto zákonu.

(3) Kolektivní správce je povinen mít účetní závěrku a výroční zprávu ověřenu auditorem podle zákona o auditorech¹⁷⁾.

(4) Kolektivní správce je povinen výroční zprávu bez zbytečného odkladu po jejím ověření a schválení nejvyšším orgánem, nejpozději do 31. srpna daného roku, uveřejnit na svých internetových stránkách a ponechat ji tam po dobu 5 let.

CELEX: 32014L0026

§ 99h

Informace poskytované jinému kolektivnímu správci

Kolektivní správce je povinen jedenkrát ročně za předchozí kalendářní rok poskytovat elektronickými prostředky jinému kolektivnímu správci, pro něhož spravuje práva, informace o

- a) celkové výši příjmů z výkonu práv vybraných na základě smlouvy podle § 97g a o částkách, které příslušnému kolektivnímu správci vyplatil na základě této smlouvy, v rozlišení podle kategorie práv a způsobu užití,
- b) celkové výši příjmů podle písm. a), které příslušnému kolektivnímu správci dosud vyplaceny nebyly,

- c) srážkách na úhradu nákladů na správu práv,
- d) všech dalších provedených srážkách s uvedením jejich účelu,
- e) počtu všech oprávnění k výkonu práv k rozdělení podle kategorií spravovaných práv, které poskytl nebo odmítl poskytnout s ohledem na repertoár, na nějž se vztahuje smlouva podle § 97g,
- f) rozhodnutích přijatých nejvyšším orgánem, pokud se vztahují ke správě práv na základě smlouvy podle § 97g.

CELEX 32014L0026

§ 99i

Informace poskytované ministerstvu

Kolektivní správce je povinen

- a) informovat ministerstvo bez zbytečného odkladu o všech změnách údajů podle § 96 odst. 2 písm. a),
- b) poskytnout ministerstvu kopii
 - 1. kolektivní smlouvy uzavřené kolektivním správcem do 15 dnů ode dne jejího uzavření,
 - 2. smlouvy uzavřené kolektivním správcem podle § 97g odst. 1 do 15 dnů ode dne jejího uzavření,
 - 3. smlouvy uzavřené mezi kolektivními správci podle § 103 odst. 2 do 15 dnů ode dne jejího uzavření,
- c) informovat ministerstvo bez zbytečného odkladu o předložení žádosti o zprostředkování podle § 101,
- d) informovat ministerstvo o rozhodnutích soudů nebo správních orgánů v řízení, jehož je kolektivní správce účastníkem a které má zásadní význam pro jeho činnost, a na vyžádání poskytnout ministerstvu kopii takového rozhodnutí,
- e) zaslat elektronickými prostředky ministerstvu sazebník do 15 dnů od nabytí jeho platnosti,
- f) na vyžádání zaslat elektronickými prostředky ministerstvu
 - 1. seznam svých členů,
 - 2. seznamy vedené podle § 97c.

§ 99j

Informace poskytované na vyžádání

(1) Kolektivní správce je povinen na základě důvodné žádosti poskytnout elektronickými prostředky kolektivnímu správci, pro něhož spravuje práva podle smlouvy podle § 97g, nositeli práv nebo uživateli bez zbytečného odkladu informace

- a) o repertoáru, který spravuje, a nelze-li předměty ochrany vzhledem k jejich počtu určit jednotlivě, určit tyto předměty druhově,
- b) o právech, která spravuje, a to přímo nebo podle smluv podle § 97g, a o území, kterého se tato správa týká, a
- c) zda a v jakém rozsahu vykonává kolektivní správu pro určitého nositele práv.

(2) Kolektivní správce má v souvislosti s poskytováním informací nárok na úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Kolektivní správce má též nárok na úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.

(3) V případě, že kolektivní správce bude za poskytnutí informace požadovat úhradu, oznámí písemně tuto skutečnost spolu s výší požadované úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady kolektivním správcem vyčíslena.

(4) Nesplní-li kolektivní správce vůči žadateli oznamovací povinnost podle odstavce 3, ztrácí nárok na úhradu nákladů.

Oddíl 8

Licence pro více území k právům k užití hudebních děl online

§ 100

Licence pro více území k právům k užití hudebních děl online je licence, kterou je poskytováno oprávnění k výkonu práv autora hudebního díla a jde-li o hudební dílo s textem, též práv autora textu, k užití díla rozmnožováním podle § 13 a sdělováním veřejnosti podle § 18 nezbytných k poskytování služby online a která se vztahuje na území více než jednoho z členských států Evropské unie nebo států tvořících Evropský hospodářský prostor.

§ 100a

Způsobnost k poskytování licencí

Kolektivní správce může poskytovat licence podle § 100, pokud

- a) získal oprávnění k výkonu kolektivní správy příslušných práv ve vztahu k hudebním dílům, není-li stanoveno jinak,
- b) je schopen identifikovat hudební díla, ke kterým spravuje práva,
- c) je schopen identifikovat ve vztahu ke každému příslušnému území práva a jejich příslušné nositele ke každému hudebnímu dílu nebo jeho části, k nimž spravuje práva,
- d) používá jednoznačné identifikační kódy k určení nositelů práv a hudebních děl, přičemž v co největší míře zohledňuje oborová pravidla, a
- e) používá prostředky ke zjištění a řešení nesrovnalostí v údajích jiného kolektivního správce, který poskytuje licence podle § 100.

§ 100b

Smlouva mezi kolektivními správci o poskytování licencí

(1) Smlouva, kterou kolektivní správce pověří jiného kolektivního správce poskytováním licencí podle § 100 k hudebním dílům ze svého vlastního repertoáru, může být uzavřena pouze jako nevýhradní. Pověřený kolektivní správce je povinen svěřený repertoár spravovat nediskriminačním způsobem a za stejných podmínek jako svůj vlastní repertoár.

(2) Smlouva podle odstavce 1 upraví podmínky, za nichž se licence podle § 100 budou poskytovat, týkající se zejména způsobu užití, licenční odměny, časového a územního rozsahu licence a vyúčtovacích termínů.

(3) Kolektivní správce poskytne nositelům práv, pro které vykonává kolektivní správu, informace o podmínkách smlouvy, kterou uzavřel podle odstavce 1, včetně doby jejího trvání a nákladů na služby poskytované podle této smlouvy.

CELEX 32014L0026

§ 100c

Povinnost na dožádání uzavřít smlouvu o poskytování licencí

(1) Pokud kolektivní správce, který nenabízí ani neposkytuje licence podle § 100 k hudebním dílům z vlastního repertoáru, požádá písemně jiného kolektivního správce o uzavření smlouvy podle § 100b, je tento kolektivní správce povinen takovou smlouvu uzavřít, jestliže tyto licence z repertoáru jednoho nebo více jiných kolektivních správců již poskytuje nebo nabízí. V případě, že takovou smlouvu uzavřít nemůže, sdělí to bez zbytečného odkladu kolektivnímu správci, který o uzavření takové smlouvy požádal.

(2) Kolektivní správce pověřený podle odstavce 1 zahrne svěřený repertoár žádajícího kolektivního správce do všech nabídek, které předkládá poskytovatelům služby online.

(3) Kolektivní správce, který požádal jiného kolektivního správce o uzavření smlouvy podle odstavce 1, poskytne tomuto kolektivnímu správci informace týkající se jeho vlastního repertoáru, které jsou potřebné pro poskytování licence podle § 100. Pokud jsou tyto informace nedostatečné nebo v podobě, která neumožňuje zmocněnému kolektivnímu správci splnit požadavky podle tohoto oddílu, má tento kolektivní správce nárok na

a) vyloučení děl, kterých se tyto informace týkají, nebo

b) úhradu odůvodněných nákladů, které mu vznikly obstaráním si potřebných informací.

CELEX 32014L0026

§ 100d

Informační povinnosti

(1) Kolektivní správce, který poskytuje licence podle § 100, poskytne nositelům práv, jejichž práva spravuje, poskytovatelům služby online a ostatním kolektivním správcům elektronickými prostředky a na základě řádně odůvodněné žádosti informace umožňující identifikaci online hudebního repertoáru, který spravuje. Tyto informace zahrnují údaje o

a) hudebních dílech, ke kterým spravuje práva,

b) spravovaných právech a

c) územích států, pro která se licence poskytuje.

(2) Na žádost nositele práv, jiného kolektivního správce nebo poskytovatele služby online, obsahující důkazy o nepřesnosti údajů nebo informací podle odstavce 1 a podle § 100a písm. b) až d), kolektivní správce tyto údaje nebo informace bez zbytečného odkladu opraví.

(3) Kolektivní správce poskytne nositelům práv k hudebním dílům, která jsou součástí jeho vlastního hudebního repertoáru, a nositelům práv, kteří mu svěřili správu svých práv k poskytování licencí podle § 100, v elektronické podobě informace týkající se jejich hudebních děl, práv vztahujících se k těmto dílům a území států, pro něž tito nositelé práv

tohoto kolektivního správce pověřují. K identifikaci uvedených údajů se použijí v co největší míře oborová pravidla.

(4) Kolektivní správce může odmítnout poskytnutí informací z důvodu ochrany osobních údajů nebo obchodního tajemství.

CELEX 32014L0026

§ 100e

Poskytování informací o užití a fakturace

(1) Kolektivní správce je povinen sledovat užití hudebních děl online poskytovatelem služby online, kterému poskytl licenci podle § 100.

(2) Poskytovatel služby online je povinen poskytnout příslušnému kolektivnímu správci nejméně jednou ročně za uplynulý kalendářní rok informace o užití hudebních děl online. Kolektivní správce je povinen umožnit mu podávat tato hlášení elektronickými prostředky a nabídnout alespoň jednu metodu, která zohledňuje oborová pravidla pro elektronickou výměnu takových údajů. Kolektivní správce může odmítnout hlášení podané poskytovatelem služby online v chráněném formátu.

(3) Kolektivní správce je povinen bez zbytečného odkladu po obdržení informace podle odstavce 2 vystavit poskytovateli služby online fakturu, ledaže to není možné z důvodů na straně tohoto poskytovatele služby online. Kolektivní správce vystaví fakturu elektronickými prostředky, a to s využitím technického formátu, jenž zohledňuje oborová pravidla. Faktura musí obsahovat údaje odpovídající poskytnutým informacím. Poskytovatel služby online nemůže odmítnout fakturu kvůli jejímu technickému formátu, pokud kolektivní správce používá oborová pravidla.

(4) Kolektivní správce musí mít upraven postup, který umožní poskytovateli služby online zpochybnit správnost faktury, včetně případu, kdy takový poskytovatel obdrží faktury od více kolektivních správců za užití téhož hudebního díla online.

CELEX 32014L0026

§ 100f

Výplata příjmů z výkonu práv

(1) Kolektivní správce, který poskytuje licence podle § 100, je povinen rozdělovat příjmy z výkonu práv přesně a bez zbytečného odkladu po obdržení informace o užití hudebního díla online a po uhrazení příslušné faktury poskytovatelem služby online.

(2) Kolektivní správce poskytne nositeli práv společně s každou platbou provedenou podle odstavce 1 informace o

a) období, během něhož došlo k užití, za něž nositeli práv tyto příjmy přísluší, a o území státu, na němž k užití došlo,

b) příjmech z výkonu práv, provedených srážkách a o částkách rozdělených kolektivním správcem u každého hudebního díla, k němuž na základě smlouvy s nositelem práv spravuje práva, s uvedením příslušného poskytovatele služby online.

(3) Pokud kolektivní správce poskytuje licence podle § 100 na základě smlouvy podle § 100b, platí pro něj ve vztahu ke kolektivnímu správci, který jej pověřil, povinnosti podle odstavců 1 a 2 obdobně. Kolektivní správce je odpovědný za následné rozdělení příjmů

a poskytnutí informací, které obdržel od pověřeného kolektivního správce, nositelům práv, není-li sjednáno mezi kolektivními správci jinak.

CELEX 32014L0026

§ 100g

Výjimka pro rozhlasové a televizní vysílatele

Požadavky podle ustanovení tohoto oddílu se nevztahují na kolektivního správce, jestliže v souladu s pravidly hospodářské soutěže poskytuje licenci podle § 100 rozhlasovému nebo televiznímu vysílání k zařazení hudebních děl do jeho vysílání²³⁾, které veřejnosti sděluje podle § 21 odst. 4 nebo zpřístupňuje v rámci souvisejících audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání²⁴⁾, nebo do jakéhokoli jím nebo pro něj vyrobeného materiálu, včetně upoutávek, které jsou doplňkem programu²⁵⁾ tohoto vysílání.

CELEX 32014L0026

Oddíl 9

Postupy pro řešení sporů

§ 101

Využití prostředníka

Ke sjednávání kolektivní smlouvy, hromadné smlouvy, smlouvy podle § 97g, sjednávání sazebníku nebo řešení sporů vzniklých při výkonu kolektivní správy (dále jen „zprostředkování“) mohou kolektivní správci, uživatelé nebo jejich sdružení nebo nositelé práv (dále jen „účastníci“) využít jednoho nebo více prostředníků ze seznamu vedeného ministerstvem.

CELEX 32014L0026, 31993L0083

§ 101a

Seznam prostředníků

(1) Ministerstvo vede seznam prostředníků, který obsahuje jména prostředníků a kontaktní údaje uvedené v odstavci 3 a je uveřejněn na internetových stránkách ministerstva.

(2) O zápis do seznamu prostředníků může požádat fyzická osoba, která

- a) je plně svéprávná,
- b) získala vysokoškolské vzdělání v magisterském nebo v navazujícím magisterském studijním programu,
- c) prokázala odborné znalosti potřebné pro výkon funkce při zkoušce před komisí, jejíž členy jmenuje a odvolává ministr kultury, a
- d) je bezúhonná; za bezúhonného se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, pokud se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen; pro prokazování bezúhonnosti se použije § 96b obdobně.

(3) V žádosti o zápis do seznamu prostředníků žadatel uvede, kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem, adresu pro doručování písemností na území České

republiky, pokud je odlišná od adresy místa bydliště nebo od adresy místa podnikání, popřípadě elektronickou adresu.

§ 101b

Rozhodnutí o zápisu do seznamu prostředníků

O zápisu žadatele do seznamu prostředníků ministerstvo rozhodne, splňuje-li žadatel předpoklady podle § 101a odst. 2. Zápis provede ministerstvo ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o zápisu.

§ 101c

Hostující prostředník

(1) Činnost prostředníka může v České republice vykonávat dočasně nebo příležitostně jako hostující prostředník též státní příslušník jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor, který požádá o zápis do seznamu prostředníků jako hostující prostředník a přiloží ověřenou kopii dokladu potvrzujícího, že v souladu s právními předpisy státu, jehož je příslušníkem, vykonává činnost srovnatelnou s činností prostředníka. Pro účely zápisu do seznamu prostředníků uvede tato osoba náležitosti podle § 101a odst. 3. Ministerstvo jej po splnění uvedených podmínek bez zbytečného odkladu zapíše do seznamu prostředníků.

(2) Činnost hostujícího prostředníka na území České republiky se řídí právním řádem České republiky. Hostující prostředník je oprávněn vykonávat na území České republiky činnost prostředníka podle tohoto zákona ode dne, kdy bude zapsán do seznamu prostředníků.

§ 101d

Změny zapsaných údajů

Prostředník nebo hostující prostředník oznámí ministerstvu bez zbytečného odkladu změny údajů uvedených v § 101a odst. 3. Ministerstvo zapíše oznámené změny do seznamu prostředníků.

§ 101e

Zrušení rozhodnutí o zápisu a vyškrtnutí ze seznamu prostředníků

(1) Ministerstvo zruší rozhodnutí o zápisu prostředníka do seznamu prostředníků a vyškrtne jej z tohoto seznamu nebo vyškrtne ze seznamu hostujícího prostředníka, jestliže prostředník nebo hostující prostředník

- a) zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého,
- b) byl omezen ve svéprávnosti,
- c) požádal o zrušení zápisu do seznamu prostředníků,
- d) opakovaně v průběhu posledních 2 let nebo závažným způsobem i přes písemné upozornění ministerstva porušil povinnosti prostředníka stanovené zákonem, nebo
- e) přestane splňovat podmínku bezúhonnosti.

(2) Ministerstvo vyškrtne hostujícího prostředníka ze seznamu prostředníků, jestliže podle právních předpisů státu, jehož je příslušníkem, zaniklo jeho oprávnění vykonávat činnost srovnatelnou s činností prostředníka.

(3) Prostředník nebo hostující prostředník ministerstvu písemně oznámí skutečnosti, které jsou důvodem pro zrušení rozhodnutí o zápisu do seznamu prostředníků nebo pro vyškrtnutí z tohoto seznamu, a to nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o nich dozvěděl.

§ 101f

Postup při využití prostředníka

(1) Žádost o zprostředkování podle § 101 předkládá písemně prostředníkovi nebo hostujícímu prostředníkovi kterýkoli z účastníků. V žádosti uvede dosavadní stav jednání a připojí svůj návrh a sdělí stanovisko ostatních účastníků. Prostředník nebo hostující prostředník je povinen odmítnout zprostředkování, jestliže se zřetelem na jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům lze pochybovat o jeho nepodjatosti.

(2) Nedohodnou-li se účastníci na osobě prostředníka nebo hostujícího prostředníka, určí prostředníka nebo hostujícího prostředníka na žádost účastníka ministerstvo.

(3) Nevyjádří-li žádný z účastníků do tří měsíců od předložení návrhu dohody připravené prostředníkem nebo hostujícím prostředníkem výhrady k tomuto návrhu, má se za to, že jej účastníci přijali.

CELEX 31993L0083

(4) Nedohodnou-li se účastníci s prostředníkem nebo hostujícím prostředníkem na výši jeho odměny, má prostředník nebo hostující prostředník nárok na odměnu ve výši průměrné mzdy v národním hospodářství.

(5) Pro zprostředkování se použijí § 4 odst. 2, § 5 až 9, § 10 odst. 1, 2 a 4 a § 12 zákona o mediaci²¹⁾ obdobně.

§ 101g

Vyřizování stížností kolektivním správcem

(1) Stanovy upraví postup pro vyřizování písemných stížností členů a dalších nositelů práv, jakož i kolektivních správců, a to zejména v souvislosti s pověřením k výkonu kolektivní správy, ukončením takového pověření, ukončením smlouvy o výkonu kolektivní správy nebo s odnětím správy jen některých práv, podmínkami členství, vybíráním odměn příslušejících nositelům práv, srážkami a rozdělováním příjmů z výkonu práv.

(2) Kolektivní správce vyřídí stížnosti uvedené v odstavci 1 písemně bez zbytečného odkladu. Pokud stížnost zamítne, uvede pro to důvody.

CELEX 32014L0026

Díl 5

Dohled nad kolektivními správci

§ 102

(1) Ministerstvo vykonává dohled nad výkonem kolektivní správy a dodržováním povinností kolektivních správců podle tohoto zákona.

(2) Ministerstvo je při výkonu dohledu podle odstavce 1, kromě výkonu obecných kontrolních pravomocí podle kontrolního řádu²⁶⁾, oprávněno

a) účastnit se jednání nejvyššího orgánu kolektivního správce,

b) ukládat při zjištění porušení tohoto zákona povinnost k nápravě a stanovit k jejímu splnění přiměřenou lhůtu.

(3) Dohledem ministerstva není dotčen dozor Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže podle zákona o ochraně hospodářské soutěže²⁷⁾ v rozsahu, v jakém se na jednání nevztahuje autorský zákon.

CELEX 32014L0026

§ 102a

Přeshraniční spolupráce orgánů dohledu

(1) Ministerstvo je oprávněno požádat příslušný orgán dohledu nad výkonem kolektivní správy jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor (dále jen „orgán dohledu“) o poskytnutí veškerých informací souvisejících s činností kolektivního správce se sídlem v České republice a vykonávajícím kolektivní správu na území takového jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor.

(2) Ministerstvo poskytne bez zbytečného odkladu příslušnému orgánu dohledu na jeho odůvodněnou žádost informace týkající se činnosti kolektivního správce se sídlem v jiném členském státě Evropské unie nebo v některém ze států tvořících Evropský hospodářský prostor, je-li tato činnost vykonávána na území České republiky.

(3) Domnívá-li se ministerstvo, že kolektivní správce se sídlem v jiném členském státě Evropské unie nebo v některém ze států tvořících Evropský hospodářský prostor vykonávající kolektivní správu na území České republiky nedodržuje právní předpisy daného státu, je oprávněno předat veškeré relevantní údaje příslušnému orgánu dohledu daného státu a požádat, aby v rámci svých pravomocí přijal vhodná opatření.

(4) Ministerstvo odpoví ve lhůtě 3 měsíců na žádost orgánu dohledu o přijetí vhodných opatření týkajících se kolektivního správce, o kterém má orgán dohledu důvodně za to, že porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem, a jde o kolektivního správce, který má sídlo v České republice a vykonává kolektivní správu na území příslušného členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor.

CELEX 32014L0026

Díl 6

Poskytování oprávnění k výkonu práv k užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany

§ 103

(1) Kolektivní správce na základě uděleného oprávnění k výkonu kolektivní správy k dílům nebo druhům děl vykonává kolektivní správu pro nositele práv k osiřelému dílu vlastním jménem a na jeho účet i při výkonu těch majetkových práv, která nejsou právy povinně kolektivně spravovanými ani právy spravovanými v rámci rozšířené kolektivní správy. Při výkonu kolektivní správy pro nositele práv k osiřelému dílu se má za to, že nositel práv k osiřelému dílu svolil k jeho zveřejnění a k tomu, aby osiřelé dílo bylo uváděno

na veřejnost bez uvedení autora osiřelého díla, není-li určen.

(2) Vykonává-li kolektivní správu k témuž druhu děl více kolektivních správců a nedohodnou-li se tito kolektivní správci písemně jinak ani s využitím postupu podle § 101, určí ministerstvo rozhodnutím, který z takových kolektivních správců bude vykonávat kolektivní správu pro nositele práv k takovému druhu osiřelých děl. Při rozhodování podle věty první ministerstvo přihlédne zejména k tomu, jaká práva kolektivní správce spravuje na základě uděleného oprávnění k výkonu kolektivní správy a zda splňuje předpoklady pro řádné zajištění postupů podle odstavců 1, 3 a 4.

(3) Licenční smlouvu o užití osiřelého díla uzavře příslušný kolektivní správce s uživatelem, který prokáže, že ani po důsledném vyhledávání nebyl určen nebo nalezen nositel práv k tomuto dílu. Touto smlouvou lze poskytnout oprávnění k výkonu práva užít osiřelé dílo pouze na dobu nepřesahující 5 let a pouze pro území České republiky. Tuto smlouvu lze uzavřít i opakovaně.

(4) Odměny a případné příjmy z vydání bezdůvodného obohacení vybrané v souvislosti s užitím osiřelého díla vede kolektivní správce ve svém účetnictví odděleně po dobu 3 let od jejich výběru. Dojde-li během této doby k ukončení statusu příslušného osiřelého díla, je kolektivní správce povinen tyto odměny a příjmy vyplatit nositeli práv.

(5) Odměny a příjmy uvedené v odstavci 3, které nebylo možno podle tohoto ustanovení vyplatit, se uplynutím uvedené doby stávají příjmem Státního fondu kultury České republiky, a pokud jde o osiřelá díla audiovizuální a audiovizuálně užitá, Státního fondu kinematografie; kolektivní správce je povinen tyto finanční prostředky ve lhůtě 15 dnů od uplynutí doby uvedené v odstavci 4 odvést na účet příslušného státního fondu.

(6) Určení nebo nalezení nositele práv k osiřelému dílu nemá vliv na platnost smlouvy uzavřené podle odstavce 3.

(7) Pro výkon kolektivní správy pro nositele práv k osiřelému dílu se použije Hlava IV přiměřeně.

(8) Odstavce 1 až 7 se nepoužijí pro počítačové programy. Pro zaznamenané umělecké výkony, zvukové záznamy a zvukově obrazové záznamy se odstavce 1 až 7 použijí obdobně.

Díl 7

Nezávislý správce práv

§ 104

Nezávislým správcem práv je právnická osoba, jejíž hlavní činností je podnikání nebo jiná výdělečná činnost, která je na základě smlouvy oprávněna spravovat autorská práva nebo práva s nimi související jménem více než jednoho nositele práv k jejich společnému prospěchu jako její jediný nebo hlavní účel své činnosti a ve které nemají majetkovou účast ani ji neovládají nositelé práv, jejichž práva spravuje.

CELEX 32014L0026

§ 104a

Ustanovení § 97b, § 98 odst. 2, § 98a, § 99f odst. 1 písm. a) až c) a f) až h), § 99j, § 102 a § 102a se použijí pro nezávislého správce práv obdobně.

CELEX 32014L0026

Seznam nezávislých správců práv

(1) Ministerstvo vede seznam nezávislých správců práv.

(2) Právnícká osoba, která hodlá vykonávat činnost nezávislého správce práv, je povinna přihlásit se k evidenci a k tomu účelu doručit ministerstvu nejpozději 30 dnů před zahájením této činnosti písemné oznámení, které musí obsahovat obecné náležitosti stanovené správním řádem a dále

a) jméno a adresu bydliště nebo sídla každého člena statutárního orgánu spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán právníckou osobu zastupuje, nejde-li tyto údaje získat z informačních systémů veřejné správy,

b) vymezení práv, která mají být nezávislým správcem práv spravována,

c) vymezení předmětů práv podle písmene b) a pokud jde o díla, i vymezení jejich druhu.

(3) Ministerstvo zapíše osobu uvedenou v odstavci 1 do seznamu nezávislých správců práv a do 15 dnů ode dne doručení oznámení stanovených údajů sdělí osobě, která toto oznámení učinila, přidělené evidenční číslo.

(4) Nezávislý správce práv je povinen ministerstvu písemně oznámit změnu evidovaných údajů, přerušení nebo ukončení výkonu činnosti nezávislého správce práv nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy došlo ke změně evidovaných údajů, k přerušení nebo ukončení výkonu činnosti nezávislého správce práv.

(5) Každý má právo nahlížet do seznamu nezávislých správců práv a pořizovat si z něj výpisy nebo opisy.

¹⁶⁾ Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁾ Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁾ § 1400 a násl. občanského zákoníku.

¹⁹⁾ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁾ § 26 a násl. zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²¹⁾ Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů (zákon o mediaci).

²²⁾ § 21 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

²³⁾ § 12 odst. 3 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb., ve znění zákona č. 132/2010 Sb.

²⁴⁾ § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání).

²⁵⁾ § 2 odst. 1 písm. j) zákona č. 231/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²⁶⁾ Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

²⁷⁾ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů.

65. V § 105a odst. 2 se čárka za slovy „150 000 Kč“ nahrazuje slovem „a“, za slova „písm. b)“ se vkládají slova „nebo c)“ a slova „a za přestupek podle odstavce 1 písm. c) pokutu do 50 000 Kč“ se zrušují.

66. V § 105b odst. 1 písm. b) se slovo „nebo“ zrušuje.

67. V § 105b se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena d) až f), která znějí:

- „d) vykonává kolektivní správu, aniž jí bylo uděleno oprávnění podle § 96a,
e) neoznámí ministerstvu skutečnosti podle § 101f odst. 2, nebo
f) se jako osoba, která hodlá vykonávat nebo vykonává činnost nezávislého správce práv, nepřihlásí k evidenci podle § 104b odst. 2.“.

CELEX 32014L0026

68. V § 105b odstavec 2 zní:

„(2) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. d) se uloží pokuta do 500 000 Kč, za správní delikt podle odstavce 1 písm. a) nebo f) pokuta do 150 000 Kč, za správní delikt podle odstavce 1 písm. b) nebo c) pokuta do 100 000 Kč a za správní delikt podle odstavce 1 písm. e) pokuta do 50 000 Kč.“.

69. Za § 105b se vkládají nové § 105ba a 105bb, které včetně nadpisů znějí:

„§ 105ba

Správní delikty kolektivních správců

(1) Kolektivní správce se dopustí správního deliktu tím, že

- a) nesplní některou z povinností vůči nositelům práv podle § 97a,
- b) nesplní informační povinnost podle § 97b, 99f, 99h, 99i, 99j nebo § 100d,
- c) nepověří společného zástupce podle § 97h odst. 2,
- d) nedodrží postup při uzavírání smlouvy s uživatelem podle § 98,
- e) nedodrží postup pro sjednávání sazebníku podle § 98f,
- f) nesplní některou z povinností při správě příjmů z výkonu práv nebo příjmů z investování příjmů z výkonu práv podle § 99 až 99e,
- g) nevyhotoví výroční zprávu podle § 99g odst. 1,
- h) v rozporu s § 99g odst. 2 nezajistí, aby výroční zpráva obsahovala požadované informace,
- i) v rozporu s § 99g odst. 3 nezajistí, aby výroční zpráva byla ověřena auditorem,
- j) v rozporu s § 99g odst. 4 nezajistí uveřejnění výroční zprávy stanoveným způsobem po stanovenou dobu,
- k) v rozporu s § 100c odst. 1 odmítne uzavřít smlouvu o poskytování licencí,
- l) nesplní některou z povinností při poskytování informací o užití a fakturaci podle § 100e,
- m) nerozdělí příjmy z výkonu práv podle § 100f odst. 1,
- n) nesplní ve stanovené lhůtě povinnost uloženou rozhodnutím o opatření k nápravě vydaným podle § 102 odst. 2 písm. b), nebo
- o) vykonává kolektivní správu v rozporu s uděleným oprávněním.

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do

- a) 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene b) nebo g) až j),
- b) 250 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene c) až e), k) až m) nebo o),
- c) 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmene a), f) nebo n).

§ 105bb

Správní delikty nezávislých správců práv

(1) Nezávislý správce práv se dopustí správního deliktu tím, že

- a) nesplní oznamovací povinnost podle § 104b odst. 4,
- b) nesplní informační povinnost podle § 97b, 99f odst. 1 písm. a) až c), f) až h) nebo § 99j, nebo
- c) nesplní ve stanovené lhůtě povinnost uloženou rozhodnutím o opatření k nápravě vydaným podle § 102 odst. 2 písm. b).

(2) Za správní delikt podle odstavce 1 písm. a) nebo b) se uloží pokuta do 100 000 Kč a za správní delikt podle odstavce 1 písm. c) pokuta do 500 000 Kč.“.

CELEX 32014L0026

70. Nadpis § 105c zní: „**Společná ustanovení ke správním deliktům**“.

71. V § 105c odstavec 4 zní:

„(4) Správní delikty podle tohoto zákona projednává

- a) v přenesené působnosti v prvním stupni obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu byl správní delikt spáchán, jde-li o správní delikty podle § 105a odst. 1 a § 105b odst. 1 písm. a) až c),
- b) ministerstvo, jde-li o správní delikty podle § 105b odst. 1 písm. d) až f), § 105ba odst. 1 a § 105bb odst. 1.“.

72. Poznámka pod čarou č. 8a se zrušuje.

73. V § 105c odst. 6 se věta druhá nahrazuje větou „Pokuty uložené ministerstvem jsou příjmem Státního fondu kultury České republiky.“.

74. Za § 105c se vkládá nový § 105d, který zní:

„§ 105d

Ministerstvo uveřejní na svých internetových stránkách rozhodnutí vydané podle § 102 odst. 2 písm. b), § 105b odst. 1 písm. f), § 105ba a § 105bb do 1 měsíce po nabytí právní moci a ponechá je takto uveřejněné po dobu 3 let. Obsahem uveřejněného rozhodnutí nesmějí být údaje identifikující jinou osobu než pachatele.“.

CELEX 32014L0026

75. V příloze č. 2 bodě 1 písm. a) se slova „České republiky“ zrušují.

76. V příloze č. 2 bodě 2 písm. a) se slova „České republiky“ zrušují.

77. Doplnuje se příloha č. 3, která zní:

„Příloha č. 3 k zákonu č. 121/2000 Sb.

Informace povinně uváděné ve výroční zprávě podle § 99g odst. 2

1. Základní informace:

- a) účetní závěrka podle zákona o účetnictví a přehled o peněžních tocích,
- b) zpráva o činnosti v účetním období,
- c) informace o případech odmítnutí udělit licenci podle § 98 odst. 1,
- d) popis právní formy a systému řízení kolektivního správce,
- e) informace o všech osobách, ve kterých má kolektivní správce majetkovou účast nebo je přímo nebo nepřímo, v celém rozsahu nebo zčásti ovládá,
- f) informace o celkové výši odměn vyplacených osobám vykonávajícím kontrolní funkci a osobám, které řídí kolektivního správce, a o jakýchkoli jiných výhodách, které jim byly poskytnuty v předchozím roce,
- g) informace uvedené v bodě 2 této přílohy,
- h) zvláštní zpráva o využití částek sražených na poskytování sociálních, kulturních a vzdělávacích služeb, obsahující informace uvedené v bodě 3 této přílohy.

2. Finanční informace:

- a) informace o celkové výši příjmů z výkonu práv podle kategorií spravovaných práv a způsobu užití, včetně informací o příjmech z investování příjmů z výkonu práv, a o použití těchto příjmů;
- b) informace o výši nákladů na správu práv a jiné služby poskytované kolektivním správcem nositelům práv s popisem alespoň těchto bodů:
 - 1. provozní a finanční náklady s rozdělením podle kategorií spravovaných práv a v případě, kdy se jedná o náklady nepřímé, které nelze přiřadit do jedné nebo více kategorií, vysvětlení metody použité k přidělení těchto nepřímých nákladů,
 - 2. provozní a finanční náklady s rozdělením podle kategorií spravovaných práv a v případě, kdy se jedná o náklady nepřímé, které nelze přiřadit do jedné nebo více kategorií, vysvětlení metody použité k přidělení těchto nepřímých nákladů, týkají-li se pouze správy práv, včetně úhrady nákladů na správu práv, která je odečtena nebo vyrovnána z příjmů z výkonu práv nebo z příjmů z investování příjmů z výkonu práv,
 - 3. provozní a finanční náklady týkající se jiných služeb než správy práv, avšak včetně srážek na úhradu nákladů na poskytování sociálních, kulturních a vzdělávacích služeb,
 - 4. zdroje použité k úhradě nákladů na správu práv,
 - 5. srážky z příjmů z výkonu práv s rozdělením podle kategorií spravovaných práv, způsobu užití a účelu srážky,
 - 6. procentní výši nákladů na správu práv a jiné služby poskytované kolektivním správcem nositelům práv v porovnání s procentní výší příjmů z výkonu práv v příslušném účetním období podle kategorií spravovaných práv a v případě, kdy se jedná o náklady nepřímé, které nelze přiřadit do jedné nebo více kategorií, vysvětlení metody použité k přidělení těchto nepřímých nákladů;
- c) finanční informace o částkách příslušejících nositelům práv s úplným popisem alespoň těchto bodů:

1. celková částka přidělená nositelům práv s rozdělením podle kategorií spravovaných práv a způsobů užití,
2. celková částka vyplacená nositelům práv s rozdělením podle kategorií spravovaných práv a způsobů užití,
3. četnost plateb s rozdělením podle kategorií spravovaných práv a způsobů užití,
4. celková výše příjmů z výkonu práv před rozdělením mezi příslušné nositele práv, s rozdělením podle kategorie spravovaných práv a způsobu užití a uvedením účetního období, v němž byly tyto částky vybrány,
5. celková přidělená částka, která však ještě nebyla nositelům práv rozdělena, s rozdělením podle kategorie spravovaných práv a způsobu užití a uvedením účetního období, v němž byly tyto částky vybrány,
6. důvody prodlení, pokud kolektivní správce neprovedl rozdělení a platby ve lhůtě stanovené v § 99c odst. 2,
7. celková výše nerozdělitelných částek společně s vysvětlením užití těchto částek;

d) informace o vztazích s jinými kolektivními správci s popisem alespoň těchto bodů:

1. částky obdržené od jiných kolektivních správců a částky vyplacené jiným kolektivním správcům s rozdělením podle kategorií práv a kolektivních správců,
2. úhrada nákladů na správu práv a jiné srážky z příjmů z výkonu práv splatných jiným kolektivním správcům s rozdělením podle kategorií práv a kolektivních správců,
3. úhrada nákladů na správu práv a jiné srážky z částek vyplacených jinými kolektivními správci s rozdělením podle kategorií práv a kolektivních správců,
4. částky rozdělené přímo nositelům práv pocházející od jiných kolektivních správců s rozdělením podle kategorií práv a kolektivních správců.

3. Další informace:

- a) výše částek sražených na úhradu nákladů na poskytování sociálních, kulturních a vzdělávacích služeb v daném účetním období s rozdělením podle účelu, a u každého účelu s rozdělením podle kategorií spravovaných práv,
- b) informace o použití částek uvedených v písmenu a) s rozdělením podle účelu, pro který byly použity.“.

CELEX 32014L0026

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Kolektivní správce je povinen nejpozději do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona informovat nositele práv, kteří mu svěřili výkon kolektivní správy svých práv přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, o jejich právech podle § 97a odst. 3 až 8 zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

CELEX 32014L0026

2. Nejpozději do 31. srpna 2018 je kolektivní správce povinen navrhnout sazebníky uvedené v § 98f zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Výroční zpráva za rok 2015 vydaná podle § 99g zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nemusí obsahovat údaje uvedené v příloze č. 3 k zákonu č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

4. V případě, kdy kolektivní správce, jemuž nositelé práv svěřili výkon kolektivní správy svých práv k užití hudebních děl online, do 10. dubna 2017 neposkytne licence ani nenabídne jejich poskytování ani neumožní, aby jiný kolektivní správce vykonával kolektivní správu těchto práv za uvedeným účelem podle § 100 až 100c zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, mohou tito nositelé práv odvolat pověření tohoto kolektivního správce k výkonu kolektivní správy svých práv k užití hudebních děl online pro všechna území, aniž by museli odvolat toto pověření pro jednotlivá území, a zároveň mohou poskytovat tyto licence sami nebo prostřednictvím jiného subjektu, kterého k tomu pověří anebo prostřednictvím kteréhokoli kolektivního správce splňujícího požadavky pro poskytování těchto licencí podle zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

CELEX 32014L0026

5. Zprostředkovatelé kolektivních a hromadných smluv jmenovaní ministerstvem podle § 102 zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se považují za prostředníky podle § 101 zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Kolektivní správce, kterému bylo uděleno oprávnění k výkonu kolektivní správy podle dosavadních právních předpisů, je oprávněn ke kolektivní správě práv podle zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Kolektivní správce je povinen přizpůsobit stanovy a vnitřní předpisy požadavkům stanoveným zákonem č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 4 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Řízení o správních deliktech, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBEČNÁ ČÁST

I. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA)

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu zákona: Návrh novely autorského zákona (zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů)	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo kultury	Předpokládaný termín nabytí účinnosti: 1. dubna 2016
Implementace práva EU: ANO Termín pro implementaci: 10. dubna 2016 Jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU: ANO	
2. Cíl návrhu zákona	
<ul style="list-style-type: none">- Dosáhnout komplexní a vyvážené právní úpravy práv a povinností v oblasti autorského práva, především ohledně kolektivní správy práv.- Implementovat směrnici 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu („SKS“) a v rámci toho v českém právním řádu detailněji upravit tzv. kolektivní správu práv.- Upravit některé další otázky autorského práva, a to na základě zkušeností z aplikační praxe.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: NE	
<i>Ministerstvo kultury (Kapitola 334) zajistí výdaje spojené s realizací tohoto návrhu zákona v rámci stávajícího limitu výdajů kapitoly, limitu funkčních míst a mzdových prostředků</i>	
3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: ANO	
Viz kapitola 2.16: <i>Nepřímé dopady na podnikatelské subjekty vyvolá zrušení omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích. Dopady nelze přesně kvantifikovat, podrobněji viz bod 2.16.</i>	
3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): NE	
3.4 Sociální dopady: NE	
3.5 Dopady na životní prostředí: NE	

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE (RIA)

1. Důvod předložení a cíle

Návrh novely autorského zákona (zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, „AZ“) předkládá Ministerstvo kultury („MK“) podle plánu legislativních prací ze dvou hlavních důvodů. Prvním je povinnost implementovat směrnici 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu („SKS“) a v rámci toho v českém právním řádu detailněji upravit tzv. kolektivní správu práv. Druhým důvodem je záměr předkladatele upravit některé další otázky autorského práva, a to na základě zkušeností z aplikační praxe. Tyto oblasti úpravy rovněž v mnohém souvisejí s kolektivní správou práv, ale SKS není hlavním impulzem pro jejich řešení.

Cílem navrhované úpravy je především kvalitnější kolektivní správa práv a kvalitnější právní prostředí pro výkon kolektivní správy. Toho se právní úprava snaží dosáhnout jak implementací evropských pravidel, tak odstraněním problémů stávající domácí úpravy, a to především na základě konzultací s dotčenými subjekty.

Přehled jednotlivých oblastí právní úpravy dotčených návrhem novely:

	Oblast úpravy
1.	Právní forma kolektivních správců (KS)
2.	Hlasování v nejvyšším orgánu KS bez osobní účasti
3.	Zpráva o transparentnosti a jiné informační povinnosti KS
4.	Outsourcing činností KS
5.	Lhůty k vyplácení odměn
6.	Užití nerozdělitelných částek odměn
7.	Povinnosti uživatelů vůči KS
8.	Mechanismus vyřizování stížností na KS
9.	Soudní či rozhodčí řízení
10.	Licencování online služeb
11.	Nezávislí správci práv
12.	Pověření k výkonu kolektivní správy při odnětí oprávnění jinému KS
13.	Tvorba sazebníků
14.	Licencování užití autorských děl paměťovými a vzdělávacími institucemi – digitalizovaný obsah, kopírování apod.
15.	Licencování osiřelých děl
16.	Zrušení omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích
17.	Odměna pro nakladatele za půjčování v knihovnách
18.	Zavedení technické neutrality v oblasti licencování přenosu vysílání

1.1. Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

1.2. Definice problému

Kolektivní správa autorských a souvisejících práv (dále jen „kolektivní správa“) je tradiční a standardní institut autorského práva, upravený zejména v ustanoveních § 95 – 104 AZ. Kolektivní správa zajišťuje efektivní výkon práv (autorských i práv s autorským právem souvisejících) v případech, kdy uzavírání individuálních smluv mezi nositeli práv a uživateli nebo vybírání odměn, náležejících nositelům práv ze zákona, jednotlivými nositeli práv není reálné nebo ekonomicky i jinak efektivní. Zároveň kolektivní správa umožňuje užití autorskopravně chráněného obsahu, a tím i jeho zpřístupňování veřejnosti. SKS popisuje podstatu a úlohu kolektivní správy v recitalu 2.¹

V rámci kolektivní správy je potřeba řešit základní problémy jakékoli správy majetku s roztržštěným vlastnictvím. Obecněji v sociologické či právně-ekonomické terminologii jde o typickou situaci kolektivní akce a souvisejících problémů (*agency problem, free-riding problem* aj.). V praktické rovině jde především o zajištění dostatečné transparentnosti kolektivních správců práv (dále jen „kolektivní správci“ nebo „KS“) a efektivních mechanismů pro řešení konfliktů mezi zúčastněnými subjekty, jak mezi nositeli práv a KS, tak mezi KS a uživateli předmětů ochrany. V oblasti kolektivní správy je typický monopolní výkon kolektivní správy, ať už se vyvinul a setrvává přirozenou cestou jako nejpraktičtější způsob výkonu kolektivní správy, a to jak z hlediska nositelů práv, tak zejména z hlediska uživatelů, nebo je stanoven výslovně zákonem. Monopol se vyvinul přirozenou cestou, v některých státech, je stanoven přímo zákonem, jak je tomu v případě české právní úpravy platné od roku 2000 (do té doby existoval monopol faktický). S existencí monopolu souvisí otázky jeho možného zneužití a nastavení mechanismů, které by takovému zneužití zamezily.

Evropská komise pozadí právní úpravy nastiňuje takto:

Tvůrčí odvětví významně přispívají k HDP, zaměstnanosti a růstu v EU. Šíření zboží a služeb chráněných autorským právem (např. knih, filmů, hudebních nahrávek) vyžaduje udělování licencí k právům různých nositelů práv (např. autorů, výkonných umělců, producentů). Při udělování licencí k těmto právům často důležitou roli sehrávají kolektivní správci, zejména v případech, kdy přímé udělování licencí nositeli práv není možné nebo prakticky proveditelné. Z hlediska mnoha komerčních uživatelů, činných v oblasti tradičních (např. vysílání, kabelový přenos) i nových forem využívání děl (např. stahování dat, streamingové služby), je úloha kolektivních správců rovněž nezbytná. Kromě toho hrají klíčovou úlohu při ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů tím, že umožní i nejmenšímu a méně oblíbenému repertoáru proniknout na trh.

Zdroj: Souhrn posouzení dopadů – průvodní dokument k návrhu SKS

¹ Druhý recital SKS:

Pro šíření obsahu, který je chráněn autorskými právy a právy s nimi souvisejícími, včetně knih, audiovizuální produkce a hudebních nahrávek, a související služby je třeba od různých nositelů autorských práv a souvisejících práv, jako jsou autoři, výkonní umělci, producenti a vydavatelé, obdržet licence k právům. Nositel práv si v souladu s právními předpisy Unie a s mezinárodními závazky Unie a jejích členských států běžně volí mezi individuální nebo kolektivní správou svých práv, pokud členské státy nestanoví jinak. Správa autorských práv a práv s nimi souvisejícími zahrnuje udělování licencí uživatelům a provádění auditu u nich, sledování užití práv, prosazování autorského práva a práv s ním souvisejících, vybírání příjmů z výkonu práv pocházejících z využívání práv a rozdělení částek příslušejících nositelům práv. Organizace kolektivní správy umožňují nositelům práv, aby získali odměnu za užití práv, která by sami nemohli kontrolovat nebo prosazovat, a to i na zahraničních trzích.

Souvislost mezi efektivitou kolektivní správy a využíváním hudebních děl online popisuje EK takto:

Posouzení dopadů se zabývá dvěma druhy problémů: problémy týkajícími se obecného fungování kolektivních správců (bez ohledu na kategorii nositelů práv, které zastupují, či kategorii práv, která spravují) a zvláštními problémy souvisejícími s udělováním licencí pro více území k využívání hudebních děl online. Tyto problémy jsou vzájemně propojeny, neboť problémy spojené s udělováním licencí do značné míry vyplývají z neschopnosti nositelů práv dostat se k informacím a vykonávat skutečnou kontrolu nad některými správci. V uvedeném smyslu nelze druhý problém (udělování licencí) vyřešit, aniž by byl vyřešen problém první.

Zdroj: Souhrn posouzení dopadů – průvodní dokument k návrhu SKS

SKS nabízí významné nástroje pro efektivní řízení kolektivní správy, např. formuluje konkrétní nároky v oblasti transparentnosti KS a stanoví další pravidla, v jejichž důsledku lze očekávat zlepšení kolektivní správy a vyšší právní jistotu i uživatelskou spokojenost zúčastněných subjektů. Cílem SKS je zajistit v rámci EU, resp. EHP (dále pro zjednodušení jen „EU“) tzv. „level playing field“, tj. stanovit takové požadavky na kolektivní správce, které zajistí vysokou úroveň správy práv, finančního řízení, transparentnosti a podávání zpráv. Kromě toho obsahuje SKS úpravu udělování licencí k hudebním dílům online prostřednictvím kolektivní správy, jejímž cílem je stanovit základní pravidla pro poskytování licencí pro více území pro užití hudebních děl online (službami typu Spotify, YouTube apod.).

Další okruhy problémů kolektivní správy jsou známy z praxe. Jde zejména o tvorbu sazebníků KS, které jsou často kritizovány uživateli předmětů ochrany (zvl. hotely, restauracemi apod.). Tyto problémy rovněž souvisejí s kolektivní správou a předkladatel považuje za účelné řešit v navrhované úpravě jak implementaci SKS, tak související problematická témata.

Konkrétní dílčí problémy jsou pro přehlednost popsány zároveň s návrhem variant řešení a jejich hodnocením v části 2. Jednotlivé konkrétní oblasti úpravy jsou uvedeny tam, ve formě přehledu dále např. v části 1.4.

1.3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Autorský zákon představuje komplexní úpravu práva autorského a souvisejících práv. Vychází jednak z mezinárodních smluv, k nimž Česká republika přistoupila, jednak z příslušných unijních předpisů, zejména směrnic EU harmonizujících některé aspekty autorského práva v rámci členských států.

Autorský zákon nabyl účinnosti 1. prosince 2000 a od té doby byl několikrát novelizován. Nejobsáhlejší (vládní) novela byla přijata zákonem č. 216/2006 Sb. s účinností od 22. května 2006. Touto novelou byla dokončena transpozice dvou směrnic ES, které v době přijetí autorského zákona v roce 2000 existovaly pouze ve formě návrhu (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla), a dále byla transponována tehdy nová směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví.

Dalšími důležitými novelami byla novela přijatá na základě poslanecké iniciativy zákonem č. 81/2005 Sb., s účinností od 23. února 2005, a vládní novela přijatá zákonem č. 168/2008 Sb., s účinností od 19. května 2008. První z uvedených novel zavedla výjimku z výlučného práva autorů a nositelů práv souvisejících s právem autorským na provozování rozhlasového a

televizního vysílání v hotelových pokojích, která byla posléze soudy shledána v rozporu s mezinárodním právem autorským i s unijním právem. Dále zavedla výjimku z téhož práva při poskytování zdravotní péče ve zdravotnických zařízeních a doplnila některá ustanovení týkající se výkonu kolektivní správy práv, např. pravidla pro stanovování odměn a pro vzájemné zastupování kolektivních správců v případech, kdy totéž právo spravuje více kolektivních správců, a ustanovení o dohledu MK nad kolektivními správci. Druhá novela odstranila v návaznosti na rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci C-305/06 Rafael Hoteles zmíněnou výjimku z výlučného práva autorů a nositelů práv souvisejících s právem autorským na provozování rozhlasového a televizního vysílání v hotelových pokojích a zároveň zavedla (na základě poslaneckého pozměňovacího návrhu) tzv. zastropování odměn příslušejících autorům a nositelům práv souvisejících s právem autorským ve výši 50 % koncesionářských poplatků. Dále tato novela odstranila povinnost pro žadatele o oprávnění k výkonu kolektivní správy práv mít sídlo v České republice.

Poslední novela AZ č. 228/2014 Sb. nabyla účinnosti dnem 7. listopadu 2014. Jejím obsahem byla implementace dvou směrnic EU, a to směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících a směrnice 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osiřelých děl. Kromě toho byla senátním pozměňovacím návrhem do příslušného ustanovení doplněna povinnost kolektivních správců zohledňovat při uzavírání smluv s uživateli mj. i obsazenost ubytovacích prostor.

1.4. Identifikace dotčených subjektů

Obecně jsou subjekty dotčenými právní úpravou obsaženou v AZ především nositelé práv, uživatelé předmětů ochrany, KS a sekundárně i stát a široká veřejnost.

Konkrétně v jednotlivých oblastech navrhované regulace jsou subjekty dotčené regulací následující:

Oblast úpravy	Dotčené subjekty
1.4.1. Právní forma kolektivních správců (KS)	KS, nositelé práv
1.4.2. Hlasování v nejvyšším orgánu KS bez osobní účasti	KS, nositelé práv
1.4.3. Zpráva o transparentnosti a jiné informační povinnosti KS	KS, nositelé práv, uživatelé předmětů ochrany a plátcí odměn, veřejnost, stát (v souvislosti s výkonem dohledu)
1.4.4. Outsourcing činností KS	KS, nositelé práv
1.4.5. Lhůty k vyplácení odměn	KS, nositelé práv
1.4.6. Užití nerozdělitelných částek odměn	KS, nositelé práv
1.4.7. Povinnosti uživatelů vůči KS	KS, uživatelé předmětů ochrany a plátcí odměn; sekundárně nositelé práv
1.4.8. Mechanismus vyřizování stížností na KS	KS, nositelé práv, uživatelé předmětů ochrany a plátcí odměn
1.4.9. Soudní či rozhodčí řízení	KS, nositelé práv, uživatelé předmětů ochrany a plátcí odměn
1.4.10. Licencování online služeb	KS, nositelé práv, uživatelé předmětů ochrany
1.4.11. Nezávislí správci práv	KS, nositelé práv, nezávislí správci práv, stát (v souvislosti s výkonem dohledu)
1.4.12. Pověření k výkonu kolektivní správy při odnětí oprávnění jinému KS	KS, nositelé práv
1.4.13. Tvorba sazebníků	KS, uživatelé předmětů ochrany a plátcí odměn, sekundárně nositelé práv a spotřebitelé
1.4.14. Licencování užití autorských děl	KS, nositelé práv, paměťové a vzdělávací

paměťovými a vzdělávacími institucemi – digitalizovaný obsah, kopírování apod.	instituce; sekundárně spotřebitelé
1.4.15. Licencování osiřelých děl	KS, uživatelé předmětů ochrany, nositelé práv, sekundárně spotřebitelé
1.4.16. Zrušení omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích	Uživatelé předmětů ochrany, KS, nositelé práv
1.4.17. Odměna pro nakladatele za půjčování v knihovnách	Nakladatelé, KS, stát (rozpočet)
1.4.18. Zavedení technické neutrality v oblasti licencování přenosu vysílání	Uživatelé předmětů ochrany, KS

1.5. Popis cílového stavu

Cílem navrhované úpravy je dosáhnout komplexní a vyvážené právní úpravy práv a povinností subjektů, jichž se kolektivní správa dotýká, tj. na jedné straně nositelů práv (autorů, výkonných umělců aj., viz § 95 AZ), jejichž zájem obvykle reprezentuje kolektivní správce a na druhé straně uživatelů předmětů ochrany a plátců odměn. Konkrétně jsou cíle navrhované úpravy vymezeny v bodech 2.1 – 2.18.

Souhrnně lze uvést, že přijetím navrhované úpravy bude dosaženo dvou cílů, které jsou relativně samostatné, v některých případech částečně provázané. Prvním cílem je prostřednictvím implementace SKS upravit kolektivní správu v České republice podle požadavků této směrnice, zajišťujících vysokou úroveň správy, finančního řízení a transparentnosti. Po provedení implementace SKS ve všech členských státech EU by měla být sjednocena pravidla pro výkon kolektivní správy v rámci celé EU. Tím by mělo dojít k posílení či lepšímu právnímu zabezpečení zájmů především nositelů práv, ale rovněž uživatelů a dalších dotčených subjektů (např. státu, resp. orgánů dohledu nad výkonem kolektivní správy). K tomuto cíli směřují témata řešená v bodech 1.7.1 – 1.7. 11.

Druhým, spíše samostatným cílem navrhované úpravy, je vyřešit konkrétní aplikační problémy, týkající se kolektivní správy. K tomuto cíli směřují témata řešená v bodech 1.7.12 – 1.7.18. Jde o problémy různorodé a souhrnně je hodnotit lze pouze na značné úrovni abstrakce, tedy konstatovat, že touto právní úpravou, zpřesňující některá pravidla jednání KS nebo uživatelů, má být zajištěna kvalitnější kolektivní správa, a to jak z hlediska zajištění zájmů nositelů práv, jejichž práva KS spravuje, tak z hlediska uživatelů a dalších dotčených subjektů. Například navržená úprava tvorby sazebníků zavazuje kolektivní správce k větší transparentnosti, naopak uživatelům zajišťuje možnost účasti na vyjednávání sazeb odměn. Nově zaváděné skutkové podstaty správních deliktů KS pak zvyšují vymahatelnost povinností kolektivních správců a efektivnost výkonu dohledu na KS.

1.6. Zhodnocení rizika

V souvislosti s navrhovanou úpravou existuje několik rovin rizik. Při nepřijetí implementačního předpisu hrozí ČR riziko zahájení řízení o porušení práva EU a postupu podle čl. 260 odst. 3 SFEU.

Dále, v případě neřešení shora popsaných problémů zde obecně existuje riziko neefektivní kolektivní správy autorských práv a práv s autorským právem souvisejících a návazně nefungující či defektní právní ochrany těchto práv, což *in extremis* představuje selhání státu a porušení ústavních záruk ve smyslu čl. 34 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Riziko neřešení efektivity kolektivní správy popisuje Evropská komise takto:

Pro nositele práv znamenají nevykonní kolektivní správci ztrátu příležitostí (v oblasti udělování nových licencí) a nadměrné odpočty nákladů z autorských honorářů. Pro uživatele vede nedostatečná transparentnost a odpovědnost v oblasti vyúčtování k horší kvalitě služeb a v některých případech i k dražšímu udělování licencí.

Zdroj: Souhrn posouzení dopadů – průvodní dokument k návrhu SKS

Konkrétně u jednotlivých oblastí navrhované regulace jsou rizika nepřijetí úpravy následující:

Oblast úpravy	Rizika při nepřijetí úpravy
1.6.1. Právní forma kolektivních správců (KS)	Neimplementací příslušných ustanovení SKS – riziko zahájení řízení o porušení práva EU
1.6.2. Hlasování v nejvyšším orgánu KS bez osobní účasti	Neimplementací příslušných ustanovení SKS – riziko zahájení řízení o porušení práva EU
1.6.3. Zpráva o transparentnosti	Neimplementací příslušných ustanovení SKS – riziko zahájení řízení o porušení práva EU
1.6.4. Outsourcing činností KS	Neimplementací příslušných ustanovení SKS – riziko zahájení řízení o porušení práva EU
1.6.5. Lhůty k vyplácení odměn	Neimplementací příslušných ustanovení SKS – riziko zahájení řízení o porušení práva EU
1.6.5. Užití nerozdělitelných částek odměn	Riziko nikoli řádného výkonu KS.
1.6.7. Povinnosti uživatelů vůči KS	Neimplementací příslušných ustanovení SKS – riziko zahájení řízení o porušení práva EU; riziko nikoli řádného výkonu KS.
1.6.8. Mechanismus vyřizování stížností na KS	Neimplementací příslušných ustanovení SKS – riziko zahájení řízení o porušení práva EU
1.6.9. Soudní či rozhodčí řízení	Neimplementací příslušných ustanovení SKS – riziko zahájení řízení o porušení práva EU
1.6.10. Licencování online služeb	Neimplementací příslušných ustanovení SKS – riziko zahájení řízení o porušení práva EU
1.6.11. Nezávislí správci práv	Neimplementací příslušných ustanovení SKS – riziko zahájení řízení o porušení práva EU
1.6.12. Pověření k výkonu kolektivní správy při odnětí oprávnění jinému KS	Riziko nezajištění výkonu povinné KS v případě zániku oprávnění k výkonu KS
1.6.13. Tvorba sazebníků	Riziko nikoli řádného výkonu KS.
1.6.14. Licencování užití autorských děl paměťovými a vzdělávacími institucemi – digitalizovaný obsah, kopírování apod.	Zachování stávajícího stavu, kdy je obtížné a nákladné získávat licence k užití digitalizovaného obsahu knihovnami a využívat autorskoprávně chráněné materiály ve vzdělávacích zařízeních v souladu s autorským právem.
1.6.15. Licencování osiřelých děl	Zachování stávajícího stavu, kdy je nemožné užívat osiřelá díla a jiné předměty ochrany v případech, kdy nelze využít některou ze zákonných licencí nebo nejde o způsob užití spadající do režimu kolektivní správy práv.
1.6.16. Zrušení omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích	Zachování stávající problematické a nesystémové právní úpravy.
1.6.17. Odměna pro nakladatele za půjčování v knihovnách	Trvání stávající úpravy, která nezajišťuje nakladatelům právo na odměnu za půjčování v knihovnách jakožto částečnou kompenzaci nakladatelů v souvislosti s bezplatným užíváním jejich děl.
1.6.18. Zavedení technické neutrality v oblasti licencování přenosu vysílání	Zachování stávající právní úpravy, kterou část praxe hodnotí jako problematickou a nepřiměřeně zvýhodňující alternativy kabelového přenosu.

2. Návrh variant řešení včetně popisu konkrétních problémů, uvedení nákladů a přínosů a hodnocení variant

Kvůli přehlednosti závěrečné zprávy RIA je vzhledem k počtu řešených problémů v této části uváděn popis dílčího problému, zvažované varianty i jejich hodnocení. Pracovní verze závěrečné zprávy původně ortodoxně respektovala členění zprávy dle metodiky ÚV (nejprve popsat řešené problémy, poté popsat jednotlivé varianty, poté uvést náklady a přínosy atd.), nicméně ve výsledném dokumentu bylo obtížné se orientovat.

Pro účely hodnocení dopadů tato zpráva nezvažuje nulovou variantu tam, kde ze SKS vyplývá pro ČR povinnost implementace směrnice a nulovou variantou by vznikalo riziko řízení o porušení povinnosti (infringement). Teoreticky taková nulová varianta sice existuje, pro přehlednost ji však při zvažování jednotlivých variant neuvádíme, protože ji považujeme za zavádějící. To se týká částí 2.1.1. - 2.1.11. V dalších bodech (2.1.12 - 2.1.18) nulovou variantu zvažujeme, neboť její volbou nehrozí riziko řízení před SDEU.

2.1. Právní forma kolektivních správců (KS)

SKS nepředepisuje pro kolektivní správce konkrétní formu právnické osoby a dovoluje, aby vnitrostátní právo umožnilo další právní formy, např. obchodních korporací. Předkladatel proto zvážil možné varianty implementace SKS (čl. 3 odst. a) z hlediska efektivity, stávající praxe a platné národní právní úpravy právnických osob.

Varianty:

- a) **Minimalistická implementace.** Při minimalistické implementaci by AZ neřešil právní formu KS, pouze by stanovil povinnou vnitřní strukturu KS podle SKS.
- b) **Obchodní korporace založená na členském principu.** KS by byla předepsána forma obchodní korporace na členském principu, tj. vnitřní struktura korporace by musela odrážet princip SKS, že je korporace vlastněna či ovládána svými členy dle čl. 3 písm. a) bod i) SKS a organizační struktura by musela odpovídat požadavkům SKS. V úvahu by připadala právní forma družstva.
- c) **Neobchodní subjekt založený na členském principu.** KS by byla předepsána forma ne-obchodního subjektu založeného na členském principu s organizační strukturou odpovídající požadavkům SKS. V úvahu připadá právní forma spolku nebo družstva.
- d) **Neobchodní subjekt nezaložený na členském principu.** KS by byla předepsána forma ne-obchodního subjektu nezaloženého na členském principu, s organizační strukturou odpovídající požadavkům SKS. I tato konstrukce by vyhovovala požadavkům SKS v čl. 3 odst. a) SKS, avšak z hlediska platné právní úpravy právnických osob v českém právním řádu by bylo nezbytné zavést zvláštní (novou) formu právnické osoby.

Hodnocení variant:

V rámci konzultací nevyplýval žádný konkrétní přínos variant a) b) a d). Stávající úprava AZ právní formu KS nespecifikuje, pouze požaduje, že „Kolektivním správcem může být pouze (...) právnická osoba, ve které se přímo nebo prostřednictvím třetí osoby sdružují nebo účastní nositelé práv, které při kolektivní správě zastupuje.“ (§ 97 odst. 2 AZ). Zároveň platí, že kolektivní správa není podnikáním (§ 97 odst. 3 věta třetí AZ) a KS vykonává kolektivní správu jako hlavní předmět činnosti (§ 97 odst. 4 AZ). V tomto smyslu umožňuje i KS v jiné

právní formě než formě spolku, a to např. ve formě družstva. Pokud tedy nebude přijímána žádná úprava, vyžadující konkrétní formu nebo formy právnické osoby, zůstane české právo i nadále otevřeno různým možnostem právní formy.

Vzhledem k tomu, že se v každém případě musí do českého právního řádu zavést ta ustanovení SKS upravující jednak povinnost existence členského principu, jednak konkrétní organizační strukturu kolektivního správce, bude možnost výběru právních forem de facto i de iure omezena na ty právní formy, které těmto požadavkům odpovídají. S přihlédnutím k dosavadní dlouholeté a osvědčené praxi, kdy KS v ČR fungují v podobě spolků (dříve občanských sdružení) se jeví jako nejvhodnější výslovně stanovit jako právní formu spolku jako povinnou.

Při posuzování jednotlivých variant byla především vzata v potaz aktuální situace v České republice, kde všichni kolektivní správci existují v podobě spolků, jejich organizační struktura odpovídá požadavkům SKS a není důvod vyžadovat změnu jejich právní formy. Jakékoli náklady s tím spojené by nesli nositelé práv. Na druhou stranu, pokud by nositelé práv považovali jinou právní formu (než spolek) za vhodnější, měli by mít možnost takovou změnu prosadit. Nově zaváděné požadavky na členský princip a organizační strukturu přinesou vyšší záruky ochrany jejich zájmů (zajištěním účasti na rozhodování atd.).

Zároveň se přihlédlo k tomu, že nelze do budoucna vyloučit možnost, že o výkon kolektivní správy v České republice bude mít zájem právnická osoba z jiného členského státu EU. V případě, že půjde o kolektivního správce působícího v daném členském státě EU, bude takový subjekt splňovat podmínky pro výkon kolektivní správy stanovené SKS a upravené právními předpisy daného státu EU, a to bez ohledu na to, jakou formu právnické osoby bude mít. Pro tyto případy se jeví vhodnější nestanovit konkrétní formu právnické osoby, protože nelze vyloučit, že zejména v případech žadatelů z jiných členských států EU budou požadavkům SKS vyhovovat i jiné typy právnických osob. Z toho důvodu lze pro tyto případy pouze obecně odkázat na právní úpravu daného státu EU. V případě, že by o výkon kolektivní správy v ČR projevil zájem právnická osoba z jiného členského státu EU nebo ze státu mimo EU, musela by splňovat podmínky stanovené AZ pro výkon kolektivní správy na území ČR.

Hodnocení variant souhrnně: s ohledem na výše uvedené se jeví jako nejvhodnější varianta c). Navrhuje se tedy, aby AZ stanovil výslovně konkrétní právní formu KS pro tuzemské subjekty, a to formu spolku. V případě žadatelů o výkon kolektivní správy z jiných členských států EU, splňujících požadavky právní úpravy daného čl. státu (a tím i SKS), konkrétní právní forma předepsána nebude.

2.2. Hlasování v nejvyšším orgánu KS bez osobní účasti

SKS požaduje, aby KS umožnili svým členům výkon práv v elektronické formě (čl. 6 odst. 4). Jak vyplynulo z projednávání návrhu SKS a následných konzultací svolaných Evropskou komisí po přijetí SKS, jakož i z recitálu 23 SKS, výkonem členských práv se rozumí nejen možnost komunikace s KS elektronickými prostředky (e-mailovou korespondencí, prostřednictvím elektronických formulářů apod.), ale rovněž výkon práva účasti, popř. i práva hlasování – přinejmenším v určité formě a v určitém rozsahu – v nejvyšším orgánu KS. Cílem je zajistit možnost účasti na rozhodování o klíčových otázkách výkonu kolektivní správy co nejvyššímu počtu členů, a to včetně těch, kteří se z různých důvodů v době konání zasedání nejvyššího orgánu nezdržují v místě konání takového zasedání.

Zatímco běžná komunikace elektronickými prostředky je pro české KS již naprostou samozřejmostí (a to nejen komunikace KS s nositeli práv, ale rovněž s uživateli a plátcí odměn), hlasování v nejvyšším orgánu KS zatím není praxí ani jednoho z českých KS.

Předkladatel zvážil možné varianty implementace SKS z hlediska efektivity.

Varianty:

- a) **Minimalistická implementace.** Při minimalistické implementaci AZ pouze převezme obecně formulované pravidlo, dle kterého musí KS umožnit svým členům komunikovat s KS elektronickými prostředky i pro účely výkonu členských práv (čl. 6 odst. 4 SKS) a ponechá na KS navazující vnitřní úpravu.
- b) **Korespondenční hlasování.** Po vzoru obchodních korporací se převezme výslovná úprava, dle níž korespondenční hlasování předem (ať už písemně, či elektronickou poštou) se považuje za umožnění výkonu práva elektronickými prostředky.
- c) **Elektronické hlasování v reálném čase.** AZ výslovně nařídí KS, aby umožnili hlasování v nejvyšším orgánu nějakým technickým řešením.

Hodnocení variant:

V rámci konzultace se ukázal sporným konkrétní rozsah dispozice článku 6 odst. 4 SKS: „Organizace KS umožní svým členům komunikovat s ní elektronickými prostředky i pro účely výkonu členských práv.“ Všichni oslovení KS umožňují svým členům komunikaci elektronickými prostředky, zatím neumožňují distanční hlasování a polemizují s výkladem, že SKS vyžaduje, aby i v nejvyšším orgánu KS bylo umožněno hlasování elektronickými prostředky bez osobní účasti. Konzultovaní KS zároveň uvedli vlastní zkušenost s minimální, pokud vůbec nějakou, poptávkou po elektronickém hlasování – s ohledem na věkovou strukturu nositelů práv.

Díky článku 6 odst. 4 SKS sice výslovně povinnost umožnit hlasování v nejvyšším orgánu KS bez osobní účasti neobsahuje, nicméně v rámci konzultací vedených Evropskou komisí s cílem napomoci členským státům EU řádně implementovat SKS Evropská komise opakovaně zdůraznila, že čl. 6 odst. 4 SKS je nutno vykládat tak, že jde zejména o výkon takových členských práv, jako jsou účast a hlasování v nejvyšším orgánu KS.

Zavedení elektronického hlasování bez osobní účasti představuje pro KS náklady, které v důsledku nesou nositelé práv. Při zvažování vhodné míry regulace povinnosti kolektivního správce dle SKS je nutno brát v potaz skutečný zájem ze strany nositelů práv (pokud by např. prokazatelně nebyl zájem žádného z členů KS o zavedení elektronického hlasování, bylo uložení povinnosti zavedení takové změny a s tím i povinnosti vynaložit náklady neodůvodnitelné) a dále také praktické problémy spojené s otázkami předkládání pozměňovacích návrhů atp. Proto se jako propořční jeví řešení, kdy bude KS uložena obecná povinnost umožnit komunikaci elektronickými prostředky, přičemž o zavedení a konkrétní podobě elektronického hlasování bez osobní účasti by rozhodovali sami nositelé práv, případně na návrh exekutivních orgánů KS.

Náklady absenčních forem hlasování lze na základě konzultace odhadovat takto: varianta b), korespondenční hlasování, představuje v podstatě náklad na zpracování korespondenčních projevů vůle, tedy mzda zpracovávající osoby, v řádu tisíců Kč na jedno valné shromáždění. U zavedení elektronického hlasování jde o jednorázový náklad na úpravu systému v řádech

desítek tisíc Kč. Jako nepřímý náklad je však třeba i uvažovat efektivitu a flexibilitu valného shromáždění. Zavedení absenční formy hlasování by komplikovalo změny usnesení na základě návrhů či diskuze.

Varianta	Přínosy	Náklady
a) Minimální implementace	Ponechává na zvážení nositelů práv, zda absenční formy hlasování v rámci KS zavedou. Umožňuje těm KS, jejichž členové nemají o zavedení elektronického hlasování zájem, nevydávat náklady na jeho zavedení.	V závislosti na rozhodnutí nositelů práv jsou či nejsou náklady na elektronické hlasování vynaloženy.
b) Korespondenční hlasování	Umožnění účasti většího počtu členů na rozhodování nejvyššího orgánu bez osobní účasti (po vzoru ZOK), zároveň bez nákladů varianty c).	Náklady na zpracování korespondenčních projevů vůle.
c) Elektronické hlasování	Umožnění účasti většího počtu členů na rozhodování nejvyššího orgánu bez osobní účasti.	Náklady na IT řešení, odhad viz v textu výše.

Závěr:

Elektronická komunikace obecně:

AZ by měl přinejmenším převzít formulaci článku 6 odst. 4 SKS. Kolektivní správci elektronicky již nyní s nositeli práv komunikují. Změna AZ by takto vyvolala minimální reálný dopad, z hlediska implementace by šlo o naplnění požadavku SKS.

Absenční forma hlasování na nejvyšším orgánu KS:

SKS neuvádí výslovně povinnost členských států EU („ČS“) zajistit absenční formy hlasování v nejvyšším orgánu KS, přičemž nelze vyloučit, že se výklad příslušného ustanovení SKS stane někdy v budoucnu předmětem přezkumu SDEU. Povinnost zavést absenční hlasování s sebou nese náklady, přitom není zřejmé, zda předpokládané přínosy nad náklady převažují. Není zřejmý důvod, proč by měl zákonodárce za jednotlivé KS činit úvahu o vhodnosti zavedení absenční formy účasti a hlasování jako takových, popř. o rozsahu takové formy účasti a hlasování. Implementace formou převzetí formulace článku 6 odst. 4 SKS se jeví jako přiměřená.

2.3. Zpráva o transparentnosti a jiné informační povinnosti KS

SKS požaduje, aby KS poskytovali řadu informací, v různém rozsahu a různým adresátům (zejm. čl. 18 – 22 ad.). Ačkoli SKS nedává velký prostor k variantám implementace, předkladatel zvážil dopady regulace.

Platná právní úprava již nyní stanoví KS řadu informačních povinností, zejména vůči nositelům práv, vůči ministerstvu kultury jakožto orgánu dohledu, i vůči uživatelům /srov. např. § 100 odst. 1 písm. g), k), m) až t)/. Kromě toho KS působící v ČR zveřejňují řadu

informací, i nad rámec povinností uložených AZ, a to jak prostřednictvím svých internetových stránek, tak formou tištěnou (viz např. magazín OSA, Zprávy DILIA). Rozsah a struktura zveřejňovaných informací se u jednotlivých KS značně liší.

Cílem SKS - a rovněž i navrhované národní úpravy – je zajištění maximální transparentnosti KS, a to uložením povinností zpřístupňovat různými způsoby podle povahy informací, adresátů apod. informace nositelům práv, jiným KS, jejichž repertoár spravují na základě tzv. recipročních smluv, uživatelům a v řadě případů i široké veřejnosti. Zvýšení transparentnosti KS by mělo přispět k posílení vzájemné důvěry nositelů práv, uživatelů i KS navzájem, jakož i ke zvýšení povědomí nositelů práv, uživatelů a široké veřejnosti o podstatě a významu institutu kolektivní správy jako takového pro výkon a ochranu autorských práv a pro umožnění zpřístupňování autorských děl a jiných předmětů ochrany veřejnosti v případech, kdy individuální výkon a ochrana těchto práv jsou prakticky nemožné (vzhledem k počtu potenciálních uživatelů, nositelů práv apod.).

Varianty:

- a) **Nulová varianta/nelegislativní řešení.** Povinnost poskytovat informace ve smyslu SKS nebude KS uložena zákonem, ale MK bude na řádné poskytování informací dohlížet v rámci dohledu ve smyslu § 103 AZ.
- b) **Legislativní řešení.** AZ uloží KS, aby zveřejňovali informace ve smyslu čl. 18 an SKS.

Hodnocení variant:

Z konzultace i z poznatků předkladatele z dohledu nad KS vyplývá, že KS v podstatě již nyní v mnoha ohledech naplňují požadavky transparentnosti tak, jak to požaduje SKS. Z hlediska dopadů několik KS zmínilo nutnost úpravy stávajícího reportování ve smyslu strukturování informací podle jednotlivých typů práv, resp. užití podle požadavků SKS, tato konkrétní povinnost však nepředstavuje zásadní náklad. Jeden KS tyto náklady vyčíslil jako jednorázový náklad v řádu desítek až stovek Kč v souvislosti s úpravou softwaru za účelem členění inkasa podle typů užití.

Předkladatel nicméně zvážil výhody a nevýhody možných přístupů:

Varianta	Výhody	Nevýhody
Nelegislativní řešení	-	Obtížná vymahatelnost vůči KS, pravděpodobně různorodý přístup KS.
Legislativní řešení	Právní jistota KS, nositelů práv i uživatelů. Usnadnění výkonu dohledu nad KS.	-

Závěr:

Doporučuje se v AZ stanovit výčetem podle příslušných ustanovení SKS, včetně přílohy k SKS, které informace, komu a jakým způsobem musí KS zveřejňovat.

2.4. Outsourcing činností KS

KS často vykonávají některé činnosti prostřednictvím subdodavatelů, což není zákonem explicitně zakázáno, měly by však být dodrženy principy efektivity kolektivní správy. SKS při striktním výkladu limituje možnosti, nakolik může KS uplatňovat outsourcing na výkon samotné kolektivní správy (rec. 17 a 43)². Předkladatel zvážil praxi KS a dopady variant regulace.

Cílem navrhované úpravy je dosáhnout optimálního využití prostředků KS a zároveň zajištění dodržování principů pro výkon kolektivní správy. Vlastní kolektivní správu outsourcovat nelze již dle stávající úpravy AZ, je však vhodné zvážit, zda a v jakém rozsahu regulovat možnosti KS určité činnosti outsourcovat, aniž by docházelo k ne hospodárnému nebo nekontrolovatelnému využívání prostředků, a případně tomu zamezit.

Varianty:

- a) **Nulová varianta.** SKS nezakazuje outsourcing některých dílčích činností spadajících výslovně do kolektivní správy, tj. zajištění činností KS subdodavatelem (např. vystavování faktur uživatelům, vyplacení odměn nositelům práv apod.), ale stanoví určitá pravidla, kterými by se případný outsourcing činností KS měl řídit. AZ tuto oblast částečně upravuje, a sice v § 97 odst. 5, kde je stanovena možnost kolektivního správce pověřit zastupováním při výkonu kolektivní správy (pouze) jiného kolektivního správce. Jednou z variant implementace proto může být ponechání stávající úpravy beze změny.
- b) **Převzetí textu SKS/minimalistická implementace.** AZ může pouze doplnit stávající právní úpravu a převzít obecnou formulaci ze SKS. Tím se rozšíří okruh subjektů, které mohou kolektivní správci pověřit výkonem určité části kolektivní správy, nad rámec platné právní úpravy, o subjekty, které by si založili a ovládali KS (samotní nebo více KS společně). Rozsah subdodávek by byl pod dohledem veřejnosti tím, že KS bude informace o outsourcingu zveřejňovat (nad rámec zprávy o transparentnosti dle SKS).
- c) **Extenzivní implementace.** AZ může limitovat outsourcing konkrétnějším vymezením toho, pro jaké činnosti KS outsourcing uplatňovat může a pro jaké nikoli, a prostřednictvím jakých subjektů (čl. 2 odst. 3 SKS).

² Recital 17:

Organizace kolektivní správy by měly mít možnost zadat některé své činnosti, jako je vystavování faktur uživatelům a rozdělování částek příslušejících nositelům práv, dceřiným společnostem či jiným subjektům, které ovládají. V těchto případech by se ustanovení této směrnice, která by se použila, pokud by příslušnou činnost vykonávala přímo organizace kolektivní správy, měla použít na činnost těchto dceřiných společností či jiných subjektů.

Recital 43:

Pro zefektivnění výměny údajů mezi organizacemi kolektivní správy a uživateli jsou nezbytná odvětvová pravidla pro užití hudby, podávání hlášení o prodeji a vystavování faktur. Při sledování užívání licencí by měla být dodržována základní práva, včetně práva na respektování soukromého a rodinného života a práva na ochranu osobních údajů. Aby se zajistilo, že zefektivnění povede k rychlejšímu finančnímu zpracování a v konečném důsledku k dřívějším platbám nositelům práv, mělo by se od organizací kolektivní správy vyžadovat, aby bez prodlení vystavily fakturu poskytovatelům služeb a rozdělily částky příslušející nositelům práv. To vyžaduje, aby uživatelé poskytovali organizacím kolektivní správy přesná a včasná hlášení o užívání děl. Organizace kolektivní správy by neměly být povinny přijímat hlášení uživatelů v chráněném formátu, pokud jsou k dispozici běžně používaná odvětvová pravidla. Organizacím kolektivní správy by nemělo být bráněno ve využívání externího zajišťování služeb souvisejících s udělováním licencí k právům k hudebním dílům online platných pro více území. Společné využívání nebo sloučení správních kapacit by organizacím kolektivní správy mělo pomoci při zlepšování správních služeb a racionalizaci investic do nástrojů ke správě údajů.

Hodnocení variant:

Cílem směrnice je, aby se KS nemohli vyhnout požadavkům transparentnosti tím, že některé činnosti, týkající se výslovně kolektivní správy jako takové, nebudou vykonávat sami. SKS výslovně stanoví, že pokud tyto činnosti vykonává subjekt ovládaný kolektivním správcem, pak i na tento subjekt plně dopadají příslušná ustanovení SKS, která by se jinak vztahovala na kolektivní správce, a to včetně povinností týkajících se transparentnosti.

V českém prostředí a) žádný KS nekontroluje dceřinou společnost či její funkční ekvivalent, b) žádný KS tudíž nesvěřuje výkon (tedy neuplatňuje outsourcing) činností typických pro kolektivní správu, jak o nich hovoří recitály 17 a 43, takovým subjektům.

Při konzultaci s KS bylo zjištěno, jaké činnosti a v jakém rozsahu, vykonávají KS prostřednictvím dodavatelů. Typicky jde o právní služby a IT služby. Rozsah částek v absolutních číslech i ve smyslu procentního vyjádření se liší u jednotlivých KS, rámcově představuje přibližně 5 % nákladů KS (s odchylkami).

Díky požadavkům na transparentnost, které zavádí SKS, lze očekávat, že náklady veškerých služeb zajišťovaných formou outsourcingu budou KS zveřejňovat, a tyto tedy budou pod kontrolou nositelů práv. Zároveň se předkladateli jeví jako vhodné, zvláště na základě meziresortního připomínkového řízení, uvést v zákoně obecnou formulaci s příklady činností, které si mohou KS nechat poskytovat externě.

Závěr:

Jeví se jako vhodné uvést v zákoně obecnou formulaci s příklady činností, které si mohou KS nechat poskytovat externě.

2.5. Lhůty k vyplácení odměn

SKS stanoví lhůty k vyplácení odměn nositelům práv (čl. 13). Cílem SKS je zajistit, aby všichni KS v rámci EU odměny vybrané pro nositele práv rozdělovali a vypláceli těmto nositelům práv včas a bez zbytečného odkladu.

V praxi českých KS nepředstavuje rozdělování a vyplácení odměn problém. Ačkoli nejsou platným AZ stanoveny žádné lhůty pro vyplácení odměn, KS odměny rozděluje a vyplácí pravidelně, minimálně jednou ročně, v některých případech i v intervalech kratších.

Předkladatel zvážil praxi KS a dopady implementace SKS, včetně skutečnosti, že SKS nedává možnost nulové varianty.

Varianty:

a) **Převzetí textu SKS/minimalistická implementace.** AZ může pouze převzít lhůtu z textu SKS o povinnosti vyplatit nositelům práv částky nejpozději do devíti měsíců od konce účetního období, v němž byly vybrány příjmy z výkonu práv (čl. 13 odst. 1). Při minimalistické implementaci se nepřeveze do AZ úprava odůvodňující nedodržení této lhůty (tedy text *„ledaže objektivní důvody související zejména s podáváním hlášení uživateli, určením práv, nositeli práv nebo přiřazením informací o dílech a jiných předmětech ochrany k nositelům práv brání organizaci kolektivní správy nebo případně jejím členům v dodržení této lhůty.“*

b) **Převzetí textu SKS včetně textu o důvodech pro nedodržení lhůty.** Variantně může AZ převzít z textu SKS lhůtu i odůvodnění výjimek.

Hodnocení variant:

V rámci konzultace se všichni KS vyjádřili v tom smyslu, že devítiměsíční lhůta k výplatám odměn nečiní v praxi problém. Zájmu nositelů práv patrně poslouží lépe, když zákon nebude formulovat důvody pro možné zdržení výplat, jak jsou uvedeny v SKS. Na druhou stranu, důvody pro možné zdržení uvedené v SKS vyplývají ze zkušeností KS. Nedostatek informací nezbytných pro rozdělení a vyplacení odměn, které může KS získat v mnoha případech pouze od uživatelů předmětů ochrany (s ohledem na omezené možnosti KS – soukromoprávního subjektu – získat informace, které nejsou veřejně dostupné) je i v praxi českých KS častý problém. Pokud jde o druhý případ objektivních důvodů uváděný SKS, a sice prodlevy spojené s vyhledáváním nositelů práv a přiřazování práv (resp. předmětů ochrany), tj. problém tzv. osiřelých děl, je problém uznávaný i Evropskou komisí. Ať už bude zvolena varianta a) či b), v obou případech se případně KS odvolá na objektivní nemožnost splnit povinnost vyplatit odměny, ať už v AZ tyto důvody uvedeny budou či nikoli.

Závěr:

Rozdíl mezi oběma variantami je spíše marginální, ať už bude zvolena varianta a) či b), v obou případech se případně KS odvolá na objektivní nemožnost splnit povinnost vyplatit odměny, ať už v AZ tyto důvody uvedeny budou či nikoli. S ohledem na zkušenosti z české praxe se doporučuje zvolit variantu b), uvádějící příkladmo objektivní důvody, které mohou KS bránit v dodržení lhůt pro výplatu odměn. Výslovným uvedením možných důvodů pro prodlení s rozdělením a vyplacením odměn se zvyšuje právní jistota KS, resp. nositelů práv. Ve vztahu k uživatelům má uvedení takových důvodů určitou „informační“ funkci (jde de facto o zdůvodnění, proč jsou informace o způsobu, rozsahu a okolnostech užití předmětů ochrany pro KS nezbytné).

2.6. Užití nerozdělitelných částek odměn

SKS umožňuje členským státům, aby KS omezily ohledně způsobu, jak KS nakládá s nerozdělitelnými částkami odměn vybraných v rámci výkonu kolektivní správy jako takové (tj. nikoli z licencí pro užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany) v případech, kde není znám nebo dohledatelný oprávněný nositel práv (čl. 13 odst. 6). SKS přitom vychází z obvyklé praxe KS, jakož i z některých zahraničních právních úprav kolektivní správy, kdy za určitých podmínek jsou tyto odměny používány k financování sociálních kulturních a vzdělávacích činností ve prospěch nositelů práv. Cílem SKS je zajistit, aby tyto částky odměn, pokud nejsou rozděleny přímo nositelům práv, byly využity alespoň nepřímo ve prospěch nositelů práv, a nebyly použity jiným způsobem.

Platný AZ žádnou regulaci nakládání s uvedenými odměnami neobsahuje. KS mají svá pravidla nakládání s těmito odměnami obsažena ve svých interních předpisech schvalovaných příslušnými orgány KS.

Předkladatel zvažoval, zda je vhodné a žádoucí v tomto směru normovat.

Varianty:

a) **Nulová varianta.** SKS umožňuje členským státům, aby KS omezily ohledně způsobu, jak KS nakládá s nerozdělitelnými částkami odměn nositelům práv tam, kde není znám nebo

dohledatelný oprávněný nositel práv (čl. 13 odst. 6). Toto je však pro ČS možnost, nikoli povinnost ze směrnice. Existuje tedy nulová varianta, při které AZ nijak neomezí KS ohledně užití nerozdělitelných částek odměn, a ponechá hospodaření s nerozdělitelnými částkami na KS, resp. na členech KS.

b) **Převod státu.** Variantou je uložit KS, aby nerozdělitelnou částku převedl státu (např. do Státního fondu kultury).

c) **Vymezení účelu.** Variantou je uložit KS, aby nerozdělitelnou částku použil pouze na vymezené účely (např. na úhradu nákladů na správu práv, na kulturní, sociální nebo vzdělávací účely apod., jak příkladmo uvádí čl. 13 odst. 6 SKS), a tím usměrnit způsob užití těchto odměn tak, aby byly skutečně používány ke společnému prospěchu zastupovaných nositelů práv.

Hodnocení variant:

V rámci konzultací s KS bylo zjišťováno, o jaké částky se v případě konkrétních KS přibližně jedná (v jednotlivých letech se výše těchto částek může měnit v závislosti na míře užití určitých předmětů ochrany, počtu nedohledatelných nositelů práv v daném období apod. Údaje je potřeba vnímat v kontextu, který je u každého KS specifický a v rámci této zprávy pro jeho podrobnější popis není prostor; proto lze uvést jako příklady údaje, které byly srovnatelné, a je potřeba je chápat jako přibližné. Vzhledem k tomu, že uvedené odměny KS uchovávají po dobu 3 let, poté je přesunují do rezervního fondu k využití v souladu s rozúčtovacím řádem, jsou k dispozici nejčerstvější údaje za rok 2011. Údaje anonymizujeme.

Nevyplacené částky odměn (v tis. Kč)

Kolektivní správce	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
A	6,637	6,729	7,485
B	15,766	16,962	18,777

KS vesměs uvádějí, že je řada validních důvodů, proč nelze vybrané částky odměn rozdělit, nejčastěji jde o případy, kdy je autor znám, ale KS nemá dostupné kontaktní údaje, nebo o případy nedořešených dědických řízení apod. KS mají vesměs stanovena pravidla, jak nakládají s nerozdělitelnými částkami.

Z pohledu implementace SKS obстоjí všechny tři varianty. Z pohledu přínosů se jeví sporná varianta c): i když by v tomto ohledu zákonodárce nenormoval, KS vesměs využívají tyto zdroje na uvedené účely a jsou přitom pod kontrolou jak interních orgánů, tak nositelů práv. Z konzultace s KS zároveň vyplynulo, že již stávající praxe nakládání s nerozdělitelnými částkami v zásadě sleduje především zájmy nositelů práv, jak je i cílem SKS. Např. OSA, obdobně Intergram částky, u nichž se nepodaří zjistit nositele práv, po uplynutí obecné promlčecí lhůty přesunuje do tzv. rezervního fondu a rozúčtovává mezi nositele práv, kteří jsou známi. OSA zvažuje do budoucna přesun těchto částek do kulturního a sociálního fondu. DILIA a GESTOR tyto částky vedou na zvláštním účtu, zatím užity nebyly a vyčkává se, jak bude nakládání s těmito odměnami upraveno v AZ v rámci implementace SKS.

Závěr:

Doporučuje se varianta a), tedy neomezovat KS ohledně užití nerozdělitelných částek odměn, a ponechat hospodaření s nerozdělitelnými částkami na KS, resp. na členech KS. S ohledem

na nově upravované informační povinnosti KS bude hospodaření s nerozdělitelnými částkami pod veřejnou kontrolou.

2.7. Povinnosti uživatelů vůči KS

SKS stanoví velmi rámcově pravidla vzájemných vztahů mezi KS a uživateli. Mj. stanoví v čl. 16 odst. 1 povinnost KS a uživatelů poskytovat si navzájem veškeré (pro výkon kolektivní správy) nezbytné informace, v odst. 4 pak povinnost KS umožnit uživatelům komunikovat s KS elektronickými prostředky, a to i pro účely poskytování hlášení o využívání licence (tj. o užití předmětů ochrany). V čl. 17 ukládá SKS členským státům zajistit, aby uživatelé poskytovali KS informace nezbytné pro výkon KS (pro výběr, rozdělení a výplatu odměn příslušným nositelům práv). SKS svou rámcovou úpravou poskytuje ČS prostor, aby určily, jaké informace o užití předmětů ochrany (a v jaké podobě či formě) a v jakých lhůtách mají uživatelé poskytovat KS, aby ten mohl efektivně vybírat, rozdělovat a vyplácet odměny za tato užití předmětů ochrany (slovy čl. 17 SKS příjmy z výkonu práv), a to v souladu s požadavky SKS ohledně lhůt pro rozdělování a vyplácení odměn (viz výše bod 2.5).

Cílem SKS i navrhované právní úpravy je zajistit, aby KS, kteří jsou povinni vybírat, rozdělovat a vyplácet odměny nositelům práv ve stanovách lhůtách, měli od uživatelů a plátců odměn k takovému nakládání s odměnami dostatek nezbytných informací.

Platný AZ obsahuje úpravu informačních povinností uživatelů a osob povinných platit odměny podle AZ v několika ustanoveních, týkajících se buď uživatelů a plátců odměn obecně, nebo některých konkrétních typů užití, zejm. veřejných hudebních produkcí (koncertů apod.). Z konzultací s KS vyplynulo, že tato oblast je obecně problematická, zejm. z toho důvodu, že byt' AZ stanoví uživatelům určité informační povinnosti, neobsahuje žádné sankce za jejich porušení, v praxi jsou proto tyto povinnosti prakticky nevymahatelné (pomine-li se teoretická možnost soudního vymáhání poskytnutí informací). Uživatelé by měli KS poskytovat informace o užívání práv. Uživatelé však při vědomí ekonomických důsledků poskytnutých informací tyto poskytují kolektivním správcům selektivně. Většina KS se potýká s nedostatkem informací od uživatelů a mají spíše omezené prostředky, jak selektivní reportování kontrolovat. Uživatelé často nedodávají KS data, která by umožňovala přesné rozúčtování odměn, případně nedodávají data žádná. Z pohledu KS tato oblast vyžaduje jak specifikaci oznamovací povinnosti uživatelů, tak i rozšířené kontrolní oprávnění KS, úpravu sankcí a konstrukci právních domněnek v případech porušování povinností uživateli. Ze strany uživatelů a plátců odměn byly při konzultacích uplatněny připomínky v tom smyslu, že stávající úprava je dostatečná a že je žádoucí vyhnout se nepřiměřené administrativní zátěži uživatelů předmětů ochrany.

Předkladatel zvážil praxi KS a dopady implementace SKS ve variantách.

Varianty:

a) **Minimalistická implementace.** První variantou je pouze přejmout odpovídající text čl. 17 ze SKS do AZ. V minimalistické verzi by šlo o pravidlo „*Uživatelé jsou povinni poskytnout organizaci kolektivní správy (...) informace, jež mají k dispozici o užití práv, která zastupují organizace kolektivní správy, a jež jsou nezbytné k výběru příjmu z výkonu práv, k jejich rozdělení a výplatě příslušným nositelům práv.*“ Této obecné úpravě v zásadě odpovídá

stávající znění § 100 odst. 3 AZ.³ Při této variantě by zákonodárce ponechal na KS a uživatelích podrobnosti vlastního procesu informování KS.

b) **Stanovit podrobnější pravidla informování** (striktní varianta). Druhou variantou je nastavit v AZ proces informování KS konkrétně.

c) **Stanovit principy** (střední varianta). Třetí variantou je formulovat v AZ hlavní pravidla procesu informování KS, popř. podrobněji vymezit pravidla v některých oblastech užití předmětů ochrany, obdobně jako tomu je v platné právní úpravě.

Hodnocení variant:

Při konzultaci s KS vyplynulo, že tato oblast je obecně problematická. Většina KS se potýká s nedostatkem informací od uživatelů a s ohledem na to, že jde o soukromoprávní subjekty, mají omezené prostředky, jak užití předmětů ochrany kontrolovat (např. nemohou být takřka všudypřítomní) a domáhat se poskytnutí informací. Ze strany uživatelů a plátců odměn byly při konzultacích uplatněny připomínky v tom smyslu, že stávající úprava je dostatečná a že je žádoucí vyhnout se nepřiměřené administrativní zátěži uživatelů předmětů ochrany.

Zároveň je nutno dodat, že informační povinnost uživatelů a plátců odměn vůči KS jako taková není žádná nově zaváděná povinnost. Existuje již v platné právní úpravě, v předchozích právních úpravách byla rovněž, byť velmi obecně, uvedena. Při zvažování jakýchkoli „nových“ nákladů a dopadů na povinné osoby, pokud nějaké nové vůbec lze zvažovat, je také nutno vzít v potaz existenci a běžné využívání prostředků elektronické komunikace, která významnou měrou zjednodušila, urychlila a zlevnila plnění uvedených informačních povinností.

V rámci konzultací uvedl např. kolektivní správce OSA následující příklad:

V roce 2014 OSA licencoval cca 42 500 živých hudebních produkcí, z toho přibližně 12 900 produkcí nebylo provozovateli hlášeno a bez terénní činnosti OSA by pravděpodobně licencováno nebylo (tj. došlo by k užití bez licence). Podle odhadů OSA je minimálně 20 až 30 % hudebních produkcí pořádáno bez licence a bez dohledání kolektivním správcem. Jen u koncertů se může jednat přibl. o 3 500 produkcí ročně. Přibližné náklady na jednu kontrolu v místě produkce jsou 355,- Kč. V roce 2014 vynaložil na kontroly v místech pořádání živých hudebních produkcí okolo 5 milionů Kč. Pokud by měl OSA zajistit kontrolu všech živých hudebních produkcí, náklady by tedy byly cca 15 milionů Kč. Výslovné stanovení oznamovací povinnosti provozovatelů živých hudebních produkcí představuje tedy významnou úsporu nákladů na výkon kolektivní správy. Přináší rovněž úsporu nákladů na straně provozovatelů, kteří běžně nemají kapacity ani odborné znalosti k identifikaci příslušných nositelů práv, jejichž díla jsou na produkci užita. Na webových stránkách OSA je sice uveřejněna databáze hudebních děl zastupovaných autorů, ale ta z logiky věci nemůže být závazná, jelikož tato databáze není z následujících důvodů kompletní (např. z kapacitních a technických důvodů nemohou být uváděna data o zahraničních hudebních dílech dosahujících počtu několika milionů děl; databáze není úplná, jelikož autoři svá díla registrují často se zpožděním, tedy uživatel nemusí najít název díla, protože autor si ho opomenul zaregistrovat; autor je zastupován výhradně prostřednictvím nakladatele. Uživatel zná autora a nenalezne ho v naší databázi, ale autor je zastupován prostřednictvím nakladatele, který v takovém případě od OSA inkasuje odměnu ve 100% výši a podíl autora mu

³ Ustanovení § 100 odst. 3 AZ: „Uživatelé předmětů ochrany, jakož i osoby povinné k platbě zvláštních odměn jsou povinni umožnit kolektivnímu správci řádný výkon kolektivní správy a bez vážných důvodů kolektivnímu správci neodmítnout poskytnutí k tomu potřebných informací. Kolektivní správce nesmí informace zjištěné při kontrolní činnosti využít k jinému účelu než k výkonu kolektivní správy. Kolektivní správce je oprávněn kontrolovat řádné a včasné plnění smluv jím uzavřených při výkonu kolektivní správy; uživatelé předmětů ochrany, jakož i osoby povinné k platbě zvláštních odměn či jiní účastníci takových smluv jsou povinni kolektivnímu správci tuto činnost umožnit.“

vyplácí přímo.). Oznámí-li provozovatel veřejnou produkci, identifikaci nositelů práv zajistí OSA a podle okolností poskytne i nezbytnou licenci.

Kolektivní správce GESTOR v rámci konzultací uvedl mj. následující:

Obecná formulace povinností „uživatelé chráněných autorských práv“ uvedená ve stávajícím §100 odst. 3 AZ je nedostatečná. Stejně tak převzetí vágní formulace čl. 17 SKS nic na stávající úpravě nemění.

K prosazení práv a uplatnění pravomocí kolektivního správce je zapotřebí formulovat povinnosti uživatelů tak, aby byly vymožitelné, a vytvořit k takovému efektivnímu vymození pro kolektivní správce právní podklad. V případě, že kolektivní správce nezíská potřebné informace postupem dle § 100 odst. 3, nezbyvá mu než administrativní cestou požádat o vydání opatření soud dle § 102 odst. 4 a § 78b o.s.ř.

V praxi vznikají spory ohledně informačních povinností zhruba v polovině případů povinných osob. Nebyl zaznamenán ani jeden případ v posledních 3 letech, kdy by obchodník (myšleno největších 10 obchodníků což je 85 % odvodu odměn vybíraných kolektivním správcem GESTOR) nemusel být dodatečně vyzván k podání vysvětlení a informací k nenahlášenému prodeji. Možnost požadovat informaci o prodávajícím by jednak snížila manipulační prostor obchodníků, jednak by zefektivnila práci GESTORU. Snížení nákladů lze odhadovat na desetitisíce ušetřených na právních službách, soudních poplatcích a administrativě.

Vzhledem k indikovaným problémům se jako málo vhodná jeví varianta a), neboť ta tyto problémy neřeší a ponechává řešení na zúčastněných stranách, které mají přesně opačné hospodářské zájmy. Varianta b) s sebou nese rizika příliš detailní regulace a rizika vyplývající z rigidity, neboť příliš podrobná regulace ztíží flexibilitu při změně podmínek. Nejeví se z pohledu legislativní techniky žádoucí formulovat v zákoně (či v příloze) náležitosti hlášení od uživatelů práv. V tomto směru se jako vhodná jeví varianta c), přičemž konkrétní navrhované formulace vzešly z konzultací s KS a se zástupci uživatelů.

Závěr:

Doporučuje se formulovat v AZ hlavní pravidla procesu informování KS, popř. podrobněji vymezit pravidla v některých oblastech užití předmětů ochrany. Konkrétní návrhy vzešly z konzultací s KS a zástupci uživatelů a plátců odměn.

2.8. Mechanismus vyřizování stížností na KS

SKS požaduje, aby KS měli své efektivní mechanismy vyřizování stížností na činnost KS (čl. 33), a to jak stížností ze strany nositelů práv, tak i ze strany jiných KS, jejichž repertoár na základě recipročních apod. smluv spravují.

Platný AZ obsahuje pouze obecnou úpravu týkající se nositelů práv (KS jsou povinni umožnit nositelům práv kontrolu správnosti výše jemu vyplacené odměny či případného příjmu z bezdůvodného obohacení), v praxi ale všichni KS mají své vlastní efektivní mechanismy pro řešení stížností na činnost KS, v některých případech upravené vnitřními předpisy.

Cílem SKS a navrhované úpravy je zajistit existenci účinných mechanismů pro vyřizování stížností nositelů práv a jiných KS na činnost KS.

Předkladatel zvážil praxi KS a dopady implementace SKS ve variantách.

Varianty:

- a) **Minimalistická implementace.** První variantou je pouze převzít ze SKS do AZ obecné ustanovení SKS o povinnosti KS mít zaveden mechanismus vyřizování stížností na činnost KS, s tím, že stávající mechanismy KS vyhovují standardům SKS a uživatelům/nositelům práv, resp. s tím, že případné nedostatky (např. absentující vnitřní předpis) napraví KS bez zákonné povinnosti.
- b) **Střední varianta.** Převzít ze SKS do AZ obecné ustanovení SKS o povinnosti KS mít zaveden mechanismus vyřizování stížností na činnost KS a doplnit je o povinnost upravit podrobnosti tohoto mechanismu vnitřním předpisem KS.
- c) **Podrobná úprava mechanismu stížností.** Druhou variantou je upravit v AZ mechanismus vyřizování stížností na KS s tím, že stávající mechanismy KS nevyhovují standardu SKS a uživatelům/nositelům práv, a jejich odstranění není pravděpodobné bez legislativního zásahu.

Hodnocení variant:

V rámci konzultací vyšlo najevo, že KS obecně mají nastaven vcelku efektivní mechanismus řešení stížností na činnost KS, i když vnitřní postup zpravidla není upraven procesním předpisem.

Při volbě mezi variantami je namístě vzít v potaz, že mezi kolektivními správci existují významné rozdíly co do povahy práv, která spravují, počtu osob, které zastupují, i rozpočtu, kterým disponují. Za této situace se nejeví jako přiměřené a efektivní stanovovat všem KS jednotný mechanismus, jak mají řešit stížnosti, ve smyslu varianty c). Příliš podrobná zákonná úprava by znamenala riziko, že konkrétní mechanismus nebude odpovídat reálné činnosti jednotlivých navzájem různých KS.

Závěr:

Doporučuje se v AZ obecně stanovit povinnost KS mít zaveden mechanismus vyřizování stížností na činnost KS s tím, že podrobnosti takového mechanismu budou upraveny vnitřním předpisem KS.

2.9. Soudní či rozhodčí řízení

SKS požaduje, aby případné spory mezi KS navzájem, mezi KS a nositeli práv a mezi KS a uživateli bylo možno předložit soudu nebo případně jinému nezávislému a nestrannému orgánu pro řešení sporu, vybavenému odbornými znalostmi v oblasti práv duševního vlastnictví (čl. 34 odst. 1, čl. 35 odst. 1). Dále SKS stanoví povinnost zajistit možnost alternativního řešení sporů před výše zmíněným nezávislým a nestranným orgánem v případech sporů týkajících se KS usazeného na území daného čl. státu a poskytujícího licence k užití hudebních děl online (čl. 34 odst. 2).

Cílem navrhované úpravy je zajistit účinné mechanismy pro vymáhání dodržování pravidel pro výkon kolektivní správy, a to nejen soudní cestou, která je možná vždy, ale rovněž prostřednictvím alternativních nástrojů, které by měly být rychlé (rychlejší než soudní řízení), nezávislé a nestranné, pro některé případy sporů navíc disponující odbornými znalostmi v oblasti práva duševního vlastnictví.

Platná právní úprava umožňuje řešit spory vznikající v souvislosti s výkonem kolektivní správy soudně či mimosoudně (využitím mediace podle obecné právní úpravy). Některé typy sporů související s výkonem kolektivní správy je možné řešit s využitím zprostředkovatelů podle AZ /podle zvláštní úpravy odpovídající směrnici o družicovém vysílání a kabelovém přenosu (93/83/EHS)/. V současné době je v seznamu zprostředkovatelů vedeném ministerstvem kultury zapsáno 5 zprostředkovatelů.

Varianty:

- a) **Nulová varianta.** První variantou je ponechat AZ beze změn s tím, že již stávající úprava umožňuje, aby se případné spory týkající se kolektivní správy, ať už mezi uživateli a KS nebo mezi KS a nositeli práv, popř. mezi KS navzájem řešily soudně. Kromě toho upravuje platný AZ nástroj pro alternativní řešení sporů mezi KS a uživateli v souvislosti se sjednáváním hromadných a kolektivních smluv, čímž je naplněna dispozice čl. 35 odst. 1 SKS.
- b) **Odborný orgán pro řešení sporů.** Druhou variantou je vytvořit pro řešení sporů mezi uživateli a KS odborný orgán, který by měl odborné znalosti v oblasti práva duševního vlastnictví. Odborný orgán jako alternativu k soudu předvídá SKS (čl. 35 odst. 1).
- c) **Využití a rozšíření institutu zprostředkovatele.** Třetí variantou je využít institutu zprostředkovatele dle stávajícího znění AZ (§ 102). Jedná se o zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv, což jsou nezávislí odborníci, vedení v seznamu MK. Zprostředkovatelům by bylo možné rozšířit kompetenci ze zákona tak, aby se vzhledem ke své odbornosti a zkušenostem stávali rozhodci pro spory vznikající v souvislosti s výkonem kolektivní správy mezi uživateli a KS, mezi nositeli práv a KS a mezi KS navzájem.

Hodnocení variant:

Varianta	Přínos	Náklad
Nulová	Zavedený mechanismus řešení sporů	-
Odborný orgán	Odborná specializace Rychlost řešení sporu	Náklady na činnost orgánu: v zásadě závislé od pojetí orgánu (ad hoc vs. stálý, organizační zázemí aj.)
Využití zprostředkovatelů	Odborná specializace Rychlost řešení sporu	V zásadě závislé od koncepce rozhodování sporů (viz níže)

S ohledem na požadavky SKS zajistit existenci alternativního nástroje pro řešení sporů nejen mezi KS a uživateli v souvislosti s udělováním licencí nebo porušení smlouvy, ale i pro řešení sporů mezi KS, uživateli a KS navzájem v souvislosti s poskytováním licencí k užití hudebních děl online nelze nulovou variantu zvolit. Předkladatel proto zvažoval využití varianty b) a c).

Pro přesnější hodnocení nákladů by bylo třeba upřesnit konkrétní pojetí odborného orgánu, resp. role zprostředkovatelů.

Základním východiskem hodnocení variant je, že již dle stávajícího právního stavu mohou strany řešit spory vznikající v souvislosti s výkonem kolektivní správy soudně či mimosoudně (využitím mediace podle obecné právní úpravy). Některé typy sporů související s výkonem kolektivní správy je možné řešit s využitím zprostředkovatelů podle AZ. AZ v zásadě nemusí zprostředkovatelům rozšiřovat kompetenci na to, aby tyto osoby mohly rozhodovat spory ve smyslu zákona o rozhodčím řízení (č. 216/1994 Sb., v platném znění). To, zda se má text AZ

případně upravit, aby byl v tomto ohledu více „návodný“, nelze podrobit hodnocení dopadů, ačkoli taková případná úprava není vyloučena. Z hlediska transpozice SKS bylo doporučeno tento institut využít, ale precizovat stávající úpravu tak, aby se přiblížil institutu mediátora podle zákona o mediaci, včetně zavedení institutu tzv. hostujícího mediátora. Tím by byla zjednodušena možnost poskytování těchto služeb zprostředkovatelům, podle nové terminologie zohledňující terminologii NOZ, prostředníkům z členských států EU a EHP. V současnosti uvádějí www stránky MK pět zprostředkovatelů ve smyslu § 102 AZ.

Co se týče odborného orgánu, jeho případné vytvoření má mnoho subvariant s vlastními výhodami/přínosy, resp. náklady. Existuje i varianta s minimálními náklady. MK může zřídit odborný orgán k rozhodování sporů v *ad hoc* podobě bez provozních nákladů. Takový přístup by se ostatně jevil jako přiměřený v situaci, kdy není známo, kolik sporů bude daný orgán řešit. Během 14 let existence tohoto institutu, zavedeného od dubna 2001, byli zprostředkovatelé využiti celkem v 7 případech sjednávání smluv mezi KS a některými uživateli (např. kabelovými operátory), v 8 případech byli osloveni, ale posléze nevyžiti. Dosavadní zkušenosti s využitím zprostředkovatelů nejsou pro účely takového odhadování příliš vypovídající, a to mj. s ohledem na relativně úzce vymezenou kompetenci zprostředkovatelů. Do budoucna lze míru využívání institutu zprostředkovatele (podle nové terminologie prostředníka) obtížně odhadovat právě vzhledem k rozšíření jejich kompetence v zásadě na veškeré možné spory vznikající v rámci výkonu kolektivní správy. MK by v případě zřizování *ad hoc* odborného orgánu tedy vynaložilo náklady pouze v tom smyslu, že by relevantním způsobem vybralo nezávislé odborníky a zveřejnilo informaci o této možnosti řešení sporů. Vnitřní předpis odborného rozhodčího orgánu mohou připravit jmenování odborníci, případně může odborný orgán rozhodovat zcela dle zákona o rozhodčím řízení. Náklady vedení sporu (tedy odměna odborníků-rozhodců a administrativní náklady) mohou být nákladem stran, jako je tomu v soudním či rozhodčím řízení, tyto náklady se budou lišit dle typu a délky sporu.

Závěr:

S ohledem na dosavadní zkušenosti s mírou využívání alternativních nástrojů pro řešení sporů v souvislosti s výkonem kolektivní správy se doporučuje varianta c), která vychází ze stávající úpravy zprostředkovatelů v § 102 AZ, ale je s ohledem na požadavky SKS precizována s využitím díkce některých ustanovení zákona o mediaci, a to vzhledem k perspektivě odborného řešení sporů a rychlejšího časového průběhu ve srovnání se soudním řízením.

2.10. Licencování online služeb

SKS stanoví pravidla pro licencování online služeb s hudebními díly (hlava III, čl. 23 a násl.). Cílem SKS, a tím i navrhované právní úpravy, je napomoci rozvoji digitálního trhu, konkrétně rozvoji služeb poskytujících hudbu (hudební nahrávky) online. Evropská komise sice přijala na toto téma již v roce 2005 doporučení (2005/737/ES), to však s ohledem na svou nezávaznou povahu nedocílilo toho, aby se udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online všeobecně rozšířilo, ani aby se řešily specifické požadavky udělování licencí pro více území. V praxi i nadále v zásadě přetrvává princip teritoriálního výkonu kolektivní správy (KS v daném státě poskytuje licence k užití jím spravovaného repertoáru pro území daného státu, pro užití v jiném státě jsou mezi KS navzájem uzavírány tzv. reciproční smlouvy). SKS proto zavádí soubor pravidel koordinujících základní podmínky pro poskytování licencí pro více území k autorským právům k užití hudebních děl online kolektivními správci. Tato ustanovení by měla zajistit nezbytnou minimální kvalitu přeshraničních služeb poskytovaných kolektivními správci, zejména pokud jde o transparentnost zastoupeného repertoáru a přesnost finančních toků spojených s užitím práv.

Měla by rovněž stanovit rámec pro usnadnění dobrovolného slučování hudebního repertoáru, a snížit tak počet licencí, které uživatel potřebuje k provozování služby pro více území. Tato ustanovení by měla umožnit kolektivnímu správci, který sám nemůže tyto požadavky splnit, aby požádal jiného kolektivního správce o zastupování svého repertoáru pro více území. Žádaný správce by měl mít povinnost přijmout mandát žádajícího správce za předpokladu, že sloučí repertoár a nabídne nebo udělí licence pro více území. Rozvoj zákonných online hudebních služeb v rámci Unie by měl přispět i k boji proti pirátství.

Komise popisuje pozadí přijímané úpravy následovně:

Poskytovatelé služeb online často potřebují k tomu, aby mohli své služby začít poskytovat, licence pro více území k sloučenému nebo celému hudebnímu repertoáru. V současné době jsou nuceni spojovat několik licencí pro více území (od některých kolektivních správců a zástupců hudebních vydavatelství) s licencemi územními (od některých kolektivních správců), což je těžkopádné a územní působnost služeb online často omezuje. Několik oslovených zúčastněných stran, včetně komerčních uživatelů, vydavatelů a producentů hudebních nahrávek, si na tuto situaci stěžuje a dovolává se v oblasti udělování licencí pro více území k využívání hudebních děl online zlepšení.

Řada faktorů přispívá k územní roztržitosti v zpřístupňování hudebních děl online, včetně obchodních rozhodnutí poskytovatelů služeb, přičemž postupy udělování licencí k autorským právům v tom hrají důležitou roli. Ukazuje se, že udělování licencí k autorským právům k užití hudebních děl online, zejména získání platnosti pro celý repertoár („sloučení repertoárů“), je pro komerční uživatele (zejména malé uživatele a uživatele nově vstupující na trh) obtížné, časově náročné a nákladné. Není přizpůsobeno velmi rychle se měnícímu trhu. To je důležité pro komerční uživatele, kteří očekávají sloučený repertoár se zjednodušeným udílením práv a licencí. Mnoho správců není na udělování licencí pro více území k užívání děl online vybaveno, neboť udělování těchto licencí je náročné a nákladné (správa repertoáru v několika jurisdikcích, jednání s velkými poskytovateli služeb na více územích a zpracovávání údajů o užívání děl pocházejících z různých jurisdikcí). Vstup na trh bez požadované kapacity a technických zdrojů způsobuje další problémy (nepřesné nebo duplicitní účtování, značné prodlevy ve vystavování faktur uživatelům a v platbách nositelům práv). Kromě toho je udělování licencí pro více území vystaveno právní nejistotě, pokud jde o uplatňování *acquis* a možnost kolektivních správců poskytovat licence zahrnující několik zemí EU a/nebo je poskytovat nabyvatelům licencí usazeným v jiných členských státech.

V důsledku toho se někteří poskytovatelé mohou rozhodnout poskytovat své služby pouze v jednom nebo několika málo členských státech, čímž se ovšem připravují o větší klientelu, kterou jim jednotný digitální trh nabízí. V jiném případě se někteří poskytovatelé mohou rozhodnout poskytovat své služby pouze na základě hlavního repertoáru, který lze zajistit s menším počtem licencí. To je však na újmu úzce zaměřeného a místního repertoáru a kulturní rozmanitosti. Pro spotřebitele to znamená, že v EU existuje nerovnoměrný přístup k široké škále a druhům nabízených hudebních služeb. Nositelé práva zase přicházejí o větší příjmy, jež by jim mohli přinést spotřebitelé, kteří by měli prostřednictvím nových služeb k jejich dílům přístup v rámci celého jednotného trhu.

Platná česká právní úprava žádnou specifickou úpravu této oblasti kolektivní správy neupravuje. Úprava ve SKS je poměrně detailní a nedává mnoho prostoru, pokud vůbec nějaký, pro alternativní způsoby úpravy. Předkladatel se nicméně pokusil vyhodnotit dopady navrhované zákonné úpravy v rámci konzultací s KS, kterého se daná úprava SKS, resp. daná novelizace AZ týká (OSA).

V současné době fungují v praxi tři modely licencování:

1. KS (OSA) licencuje svůj (tuzemský) repertoár pro celé území EU;
2. OSA licencuje celosvětový repertoár (tj. tuzemský repertoár + na základě recipročních smluv se zahraničními KS zahraniční repertoár) pro území ČR, přičemž někteří nakladatelé svůj repertoár vyňali z tohoto režimu a licencují jej jinak, než prostřednictvím OSA;
3. OSA licencuje celosvětový repertoár, s výjimkou repertoáru, který někteří nakladatelé z tohoto režimu vyňali, pro více území (např. pro ČR a SR).

Pokud jde o předpokládané dopady na nositele práv, zastupované českým KS, podle Evropské komise by měly být v zásadě pozitivní v tom smyslu, že by mělo být usnadněno licencování užití jejich děl prostřednictvím hudebních služeb online pro více území v rámci EU/EHP, a tím podpořena nabídka českého repertoáru těmito službami, ať už takové licencování bude zajišťovat český KS nebo některý ze zahraničních KS z jiného čl. státu EU/EHP, přičemž v každém případě by takový KS měl splňovat přísná kritéria pro řádný výkon kolektivní správy v dané oblasti, zajišťující ochranu zájmů nositelů práv i uživatelů.

Zatím nelze odhadovat, jaké budou finanční přínosy nové úpravy pro tuzemské nositele práv, neboť to bude záviset na tom, jaké obchodní modely budou poskytovateli těchto služeb zvoleny a jaká bude skutečně poptávka, resp. zájem o český repertoár (pokud např. výnosy za užití hudebních děl budou záviset na počtech poslechu nebo stažení hudebních nahrávek apod.), a to jak v zahraničí, tak i v tuzemsku. Stejně tak nelze vyloučit, že usnadnění licencování užití hudebních děl zahraničních autorů pro území ČR se může projevit nižší poptávkou (menším rozsahem užití) hudebních děl tuzemských autorů.

Dopady na uživatele, tj. na poskytovatele hudebních služeb online, by podle předpokladů Evropské komise měly být pozitivní přinejmenším v tom smyslu, že by se měl snížit počet kolektivních správců, kteří budou poskytovat licence k užití hudebních děl online pro více území a s kterými budou uživatelé muset licenční smlouvy uzavírat. Důvodem pro tato očekávání je předpoklad, že ne všichni KS spravující práva k hudebním dílům, působící v čl. státech EU/EHP budou schopni naplnit požadavky dané SKS týkající se administrativy spojené s touto oblastí kolektivní správy (sledování užití, fakturování, vyplácení odměn atd.).

Dopady navrhované úpravy na spotřebitele by měly být teoreticky také spíše pozitivní, a to především v tom smyslu, že by se usnadněním získávání licencí k poskytování hudebních služeb online měla rozšířit nabídka těchto (legálních) služeb. Podle předpokladů Evropské komise by se rozšíření nabídky legálních hudebních služeb online mělo projevit pozitivně i v poklesu míry pirátství. Jaký bude skutečný dopad na spotřebitele, ukáže podle názoru předkladatele teprve čas, neboť faktorů, které budou mít vliv, je celá řada, počínaje zvolenou cenovou politikou poskytovatelů hudebních služeb online až po zájem spotřebitelů o různé repertoáry. Již dnes konzumují spotřebitelé hudební díla převážně podle svého hudebního vkusu, teprve sekundárně podle toho, nakolik je jejich konzumování legální či nikoli.

Kolektivní správce hodnotí související dopady takto:

Nová úprava s sebou nese značná obchodní i jiná rizika. Zmíněná značná investice má nejistou návratnost, když SKS nedává žádná vodítka, jak bude online sektor v budoucnu vypadat. Úprava s sebou nese pouze značné nejistoty a může způsobit chaos v online licencování. Jako největší hrozba se jeví licencování tohoto klíčového odvětví výhradně ze zahraničí. S tím je spojené riziko nedostupnosti českého repertoáru v klíčových nadnárodních online službách, případně nedostatečná správa práv k českému repertoáru zahraničními subjekty (může vést např. k nedostatečnému vymáhání práv či k nízkým odměnám pro tuzemské autory).

Základní obavou je, že rozsah repertoáru vyňatého z repertoáru licencovaného OSA bude narůstat a obsah licence, který bude OSA oprávněn poskytnout, se bude zužovat. Proti tomu bude docházet k opačnému trendu, kdy bude narůstat potřeba zpracovávat stále vyšší počet dat o užití hudebních děl jednotlivými uživateli. V praxi uživatelé nehlásí užití pouze repertoáru, který OSA spravuje, ale hlásí veškerá užití. Takový uživatel po OSA požaduje, aby na zaslaném přehledu vyznačil, co zastupuje. Zde tedy neplatí rovnice, že s menším repertoárem ve správě jsou spojeny nižší náklady na zpracování hlášení. Naopak, s menším repertoárem ve správě výše nákladů neklesá a dá se očekávat s rozvojem služeb na internetu i jejich další výrazné zvyšování, aniž by ale došlo k výraznému zvýšení odměn inkasovaných pro nositele práv. Hrozí tak reálné zatížení honorářů nositelů práv vyššími náklady, myšleno tedy domácích nositelů práv. Jinými slovy z jedné inkasované koruny obdrží méně, protože výše nákladů se sice nemění v absolutních hodnotách, avšak v poměru ke zúženému repertoáru

reálně dojde k navýšení nákladů, protože nebude možné tyto již vynaložené náklady alokovat na repertoár, který OSA nebude licencovat. Ani pověření výkonem správy některého kolektivního správce na západ od ČR se nejeví jako adekvátní řešení, protože jeho náklady, které si bude účtovat, budou odvozeny od místních, v porovnání s ČR, vysokých cen práce.

Zdroj: Odpovědi Ochranného svazu autorského pro práva k dílům hudebním, z.s. na dotazy MK ČR

Ani daný KS v tomto ohledu nemá definitivní stanovisko. KS hodlá v oblasti online licencování působit, a vzhledem ke změně stávajícího systému, jak ji přináší SKS, odhaduje náklady ve výši stovek tisíc až milionů Kč, které si vyžádá úprava interních systémů (především software) a outsourcing procesů (především zpracování dat v zahraničí).

Varianty implementace s ohledem na požadavky a míru podrobnosti úpravy ve SKS nebyly uvažovány.

Závěr:

Doporučuje se převzít úpravu SKS v čl. 23 a násl.

2.11. Nezávislí správci práv

Kromě KS v některých státech působí komerční subjekty, které rovněž hromadně spravují práva nositelů práv. SKS nezávislé správce práv zmiňuje v recitalu 15 a dále pouze v článku 2 a článku 3.

Recital 15:

Nositelé práv by měli mít možnost pověřit správou svých práv nezávislé správce práv. Tito nezávislí správci práv jsou komerčními subjekty, které se od organizací kolektivní správy liší mimo jiné tím, že je nevlastní ani neovládají nositelé práv. Pokud však tyto nezávislé správce práv provozují stejnou činnost jako organizace kolektivní správy, měli by mít povinnost poskytovat nositelům práv, které zastupují, organizacím kolektivní správy, uživatelům a veřejnosti určité informace.

Článek 3:

Pro účely této směrnice se rozumí:

...

b) „nezávislým správcem práv“ organizace, která je ze zákona nebo prostřednictvím postoupení, licence nebo jiného smluvního ujednání oprávněna spravovat jménem více než jednoho nositele práv autorská práva nebo práva s nimi související ke prospěchu nositelů práv jako svým jediným a hlavním účelem a která:

- i) není přímo či nepřímo, v celém rozsahu ani zčásti, vlastněna ani ovládána nositeli práv a
- ii) je svou podstatou ziskovou organizací;

Článek 2 odst. 4:

Ustanovení čl. 16 odst. 1, článků 18 a 20, čl. 21 odst. 1 písm. a), b), c), e), f) a g) a článků 36 a 42 se vztahují na všechny nezávislé správce práv usazené v Unii.

Z citovaných ustanovení (především z recitalu) je patrná snaha umožnit v oblasti správy práv hospodářskou soutěž, čemuž ale pojmově brání jednak monopolní povaha autorských práv jako takových, jednak koncept kolektivní správy. Tento rozpor SKS neřeší.

Cílem je dosáhnout stejné regulatorní prostředí („level playing field“) pro KS i pro komerční nezávislé správce práv. Tito „nezávislí správci práv“ by neměli mít soutěžní výhodu proti kolektivním správcům tím, že by na ně nedopadala regulace SKS.

SKS předvídá, že případní nezávislí správci práv, ať už již existující nebo v budoucnu vzniklí, mají být vázáni některými konkrétními povinnostmi stejně jako KS (čl. 2 odst. 4). Věcně jde o úpravu, která má v oblastech nepokrytých povinnou kolektivní správou umožnit vznik komerčních subjektů, které by analogicky ke kolektivním správcům hromadně spravovaly práva nositelů práv.

Předkladateli zatím není známo, že by nějaký nezávislý správce práv v ČR působil.

Předkladatel zvážil dopady implementace SKS.

Hodnocení dopadů:

S ohledem na aktuální situaci v ČR, kde podle informací, které má předkladatel k dispozici, žádný nezávislý správce práv zatím nepůsobí ani není známo, že by se někdo o výkon této činnosti zajímal, nelze odhadovat, jaký segment trhu by měl nebo mohl být navrhovanou úpravou dotčen. V zásadě by mohlo jít o oblast užití předmětů ochrany, resp. práva, která nejsou ze zákona povinně kolektivně spravována a kde je kolektivní (hromadná) správa smysluplná (efektivnější než individuální správa práv samotnými nositeli práv nebo agenturním zástupcem apod.). V rámci konzultací vedených předkladatelem se k navrhované úpravě vyjádřili kolektivní správci, kteří navzdory mezinárodním konzultacím, váhají co do interpretace tohoto institutu. Nehodlají jej nijak využívat, pokud dávají nějaké podněty k úpravě, pak pouze ve smyslu ochrany svého vlastního dosavadního postavení (např. poukazují na to, že případné nové subjekty musí být vázány stejnými povinnostmi, jako kolektivní správci).

Proto odhadujeme, že citovaná ustanovení budou v ČR – alespoň prozatím – pravděpodobně mrtvou literou zákona. S ohledem na úpravu ve SKS je však nutno předmětná ustanovení SKS do AZ implementovat.

Za této situace se jako řešení nabízí čistě pragmatický přístup. Normativní obsah SKS směrem k nezávislým správcům práv hodnotíme takto: „Pokud nezávislí správci práv budou působit v oblasti správy práv, vztahují se na ně stejná pravidla jako na kolektivní správce.“ Doporučuje se takto (či obdobně) v AZ normovat.

Konkrétní dopady, resp. povinnosti vyplývající pro hypotetické nezávislé správce práv jsou následující: povinnost vyjednávat v dobré víře s uživateli, poskytovat si navzájem veškeré nezbytné informace apod. (čl. 16 SKS), podřídit se režimu transparentnosti (čl. 18), poskytovat informace na žádost nositelů práv, uživatelů či jiných organizací KS (čl. 20), zveřejňovat konkrétní informace (čl. 21), podřízení se dohledu nad dodržováním povinností (čl. 36) a chránit osobní údaje (čl. 42).

Vzhledem k povinnosti ČS zakotvit uvedené povinnosti pro NSP a s tím související výkon dohledu nad těmito povinnostmi, je nezbytné zavést evidenci těchto subjektů u dohledového orgánu, tj. u MK. Evidence bude znamenat minimální administrativní zátěž, neboť úprava může být podobná jako v případě evidence vydavatelů periodického tisku podle tiskového zákona.

Závěr:

Doporučuje se v AZ stanovit, že pokud nezávislí správci práv budou působit v oblasti správy práv, vztahují se na ně obdobně pravidla týkající se kolektivních správců.

2.12. Pověření k výkonu kolektivní správy při odnětí oprávnění jinému KS

Současná úprava kolektivní správy neřeší situaci, kdy by MK určitému KS odňalo oprávnění ke kolektivní správě pro porušení povinností při výkonu kolektivní správy nebo kdy by oprávnění ke kolektivní správě zaniklo z jiného důvodu, aniž by zároveň MK udělilo oprávnění nové. V případě, že by po zániku oprávnění určitého KS nevznikl současně nebo vzápětí (s minimální časovou prodlevou) KS nový, vzniklo by právní vákuum, kdy by nebyl zajištěn výkon práv povinně kolektivně spravovaných.

V praxi nastala situace, kdy došlo k (částečnému) odnětí oprávnění jednoho z českých KS, zatím jen jednou, přičemž v tomto konkrétním případě měli dotčení nositelé práv zájem být zastoupeni jiným českým KS a tento jiný KS byl ochoten a schopen kolektivní správu pro novou skupinu nositelů práv vykonávat. Do budoucna nelze automaticky předpokládat, že taková situace (existence „náhradního“ KS) nastane vždy.

Cílem zvažované právní úpravy bylo zajistit výkon kolektivní správy práv povinně kolektivně spravovaných v případech zániku oprávnění bez současného vzniku nového kolektivního správce, a tím zlepšit právní postavení nositelů práv. I v případě zániku jejich KS bude zajištěna kolektivní správa těch jejich práv která mohou být ze zákona vykonávána pouze prostřednictvím KS. Nepřímo však tato úprava může nutit kolektivní správce, aby zlepšili standard kolektivní správy, a možnost odnětí oprávnění a pověření jiného správce tak zůstala zcela hypotetickou. Oba zmíněné přínosy lze obtížně kvantifikovat, kvalitativně by však měly vyústit v lepší kolektivní správu, a to z obou zmíněných důvodů.

Primárně je zájmem samotných nositelů práv, aby si zajistili existenci „svého“ kolektivního správce práv, přinejmenším pro výkon povinné kolektivní správy, kde ze zákona jiný výkon než prostřednictvím kolektivní správy není možný. Nicméně, v praxi může nastat situace, že nositelé práv nebudou z nějakého důvodu objektivně schopni si (včas) takový nový subjekt zřídit (např. založit nový spolek, uspořádat nově poměry ve stávajícím spolku apod.). Pak by odpovědnost za nedostatečné zajištění výkonu povinné kolektivní správy mohla být, přinejmenším teoreticky, spatřována na straně státu.

Varianty:

a) **Nulová varianta.** První variantou je ponechat AZ beze změny. Pokud dojde k tomu, že MK odejme určitému KS oprávnění ke kolektivní správě, nebude taková situace i nadále výslovně řešena.

b) **Pověření výkonem kolektivní správy na přechodnou dobu jiného KS.** Druhou variantou je doplnit do AZ možnost, že při rozhodnutí o odejmutí oprávnění KS zároveň MK pověří kolektivní správou jiného KS tak, aby se nositelé práv, resp. uživatelé, neocitli v právním vakuu, a to přinejmenším pro výkon povinné kolektivní správy práv, kde ze zákona jiný výkon než prostřednictvím kolektivní správy není možný.

Hodnocení variant:

V rámci konzultace vyplynulo, že většina kolektivních správců považuje za opodstatněné, aby v případě odejmutí oprávnění MK pověřilo kolektivní správou jiného KS. Ochrana nositelů práv je dle reakcí dotčených subjektů dostatečně pádný důvod k tomu, aby stát zajistil kontinuitu výkonu kolektivní správy. Zároveň však konzultace upozornily na skutečnost, že v případě pověření výkonem kolektivní správy by takovému pověřenému KS vznikly nutně neplánované náklady spojené s rozšířením administrativních a jiných kapacit nezbytných pro zajištění nové oblasti kolektivní správy. Zazněly rovněž preference minimalizovat zásahy státu do této v zásadě soukromoprávní oblasti.

Při zvažování variant bylo kromě výše uvedeného vzato v potaz rovněž to, že případnou újmu nositelů práv minimalizují dva faktory. Za prvé, v hypotetickém případě odejmutí oprávnění kolektivnímu správci lze předpokládat, že by buď vznikl nový kolektivní správce, nebo by se výkonu „uvolněné“ kolektivní správy ujal některý ze stávajících kolektivních správců. Případné období „právního vakua“ bez kolektivní správy v dané oblasti by bylo přímo úměrné i dobou mezi vydáním rozhodnutí o odejmutí oprávnění a právní mocí takového rozhodnutí. Jinak řečeno, odebrat oprávnění lze i takovým způsobem, že vznikne dostatečný časový prostor pro obsazení uvolněné pozice zanikajícího kolektivního správce. V dané věci lze tedy i nelegislativním nástrojem dosáhnout obdobného výsledku, jako pověřením některého KS.

Závěr:

Vzhledem k tomu, že kýženého cíle (nepřerušný výkon kolektivní správy) lze dosáhnout i bez výslovné úpravy mechanismu pověřování v AZ, se doporučuje varianta nulová. Ochrany nositelů práv přitom bude dosaženo tím, že MK bude zveřejňovat informaci o tom, že skončí oprávnění určitého KS ke kolektivní správě, v rejstříku kolektivních správců a dalšími obvyklými způsoby (zejm. na internetových stránkách MK).

2.13. Tvorba sazebníků

Současná úprava ponechává tvorbu sazebníků za užití předmětů ochrany převážně na KS, resp. na jednání KS a uživatelů. V rámci řízení o udělení oprávnění k výkonu KS sice předkládá žadatel o takové oprávnění návrh sazebníku (AZ § 98 odst. 3 písm. g)), nicméně se při udělení oprávnění (logicky) počítá s tím, že sazebník se návazně bude měnit v čase. Není právně postavena najisto přijatelná míra ingerence MK jako dohledového orgánu. Sazebníky jsou poměrně častým předmětem kritiky ze strany uživatelů práv, v některých případech i ze strany KS (navzájem). Jeví se namíste stanovit jasnější pravidla týkající se tvorby sazebníků, a to jak ohledně role KS, uživatelů a MK, tak ohledně základní „obchodní“ logiky sazebníků.

Právní úprava, podle které byly některé sazby odměn vybíraných KS stanoveny právním předpisem, existovala v ČR do začátku 90. let minulého století a byla posléze, až na naprosté výjimky opuštěna jako odporující soukromoprávní povaze daného právního vztahu mezi nositeli práv, zastupovanými KS, a uživateli. Zmiňovanými výjimkami, tj. případy, kdy podle platné právní úpravy jsou sazby odměn stanoveny právním předpisem (AZ nebo prováděcí vyhláškou), jsou sazby odměn souvisejících s pořizováním rozmnoženin předmětů ochrany pro osobní potřebu, sazby odměn za půjčování v knihovnách a sazby odměn příslušejících autorům výtvarných děl z opětných prodejů na aukcích apod. Tyto sazby jsou tradičně, i v zahraničí, stanovovány většinou státem, resp. právním předpisem, posledně uvedené sazby dokonce i unijní směrnici (2001/84/ES).

Varianty:

- a) **Nulová varianta.** První variantou je ponechat AZ beze změny a ponechat úpravu sazebníků za užití práv plně na jednání KS a uživatelů.
- b) **MK vydává sazebníky.** Druhou variantou je změna AZ tak, aby MK vydávalo sazebníky správním aktem, tj. vyhláškou nebo opatřením obecné povahy.
- c) **Stanovení pravidel pro sjednávání sazebníků a subsidiární působnost MK.** Třetí variantou je určitá forma ingerence státu v rámci dohledových pravomocí MK. V zásadě je na KS a uživatelích, aby se dohodli na sazebnících, přičemž s ohledem na monopolní postavení KS je vhodné podrobněji upravit proceduru sjednávání sazebníků tak, aby byla zajištěna maximální transparentnost. V AZ by dále byly stanoveny základní principy pro sjednávání odměn, jednak převzaté z platné úpravy, jednak doplněné o ustanovení ze SKS, dále by byla příkladmo uvedena konkrétní kritéria, k nimž je nutno při zpracování návrhu sazeb odměn a při jejich sjednávání přihlížet. Výběr kritérií by vycházel z dosavadní právní úpravy a z konzultací vedených při přípravě návrhu. MK by dohlíželo na to, zda KS stanovenou proceduru, včetně zákonných kritérií pro výši sazeb odměn, dodržují, a v případě, že dojde k porušení těchto povinností, bude mít možnost plnění těchto povinností vynucovat, mj. i ukládáním pokut.

Hodnocení variant:

Z konzultace je patrné, že řada uživatelů vyjadřuje frustraci nad stávajícím stavem a absencí kontroly/dohledu nad KS v oblasti vyjednávání sazebníků KS. Z konzultace s KS nevyplývalo, nakolik jsou skutečně sazebníky objektivně podloženy solidním zahraničním srovnáním, a nakolik jsou zahraniční sazby spíše jen argument pro případné zvyšování. KS nedodali zpracovateli zprávy údaje, nakolik se o zahraničí skutečně opírají. Hodnocení toho, zda jsou KS příliš asertivní při vyjednávání sazebníků, nebo nikoli, záleží na tom, jakou obchodní logiku by podle MK jako orgánu dohledu měli sledovat (viz box níže). Pokud mají KS maximalizovat zisky nositelům práv, pak pro ně negativní reakce uživatelů nemohou být jediným rozhodujícím kritériem.

MOŽNÉ PŘÍSTUPY K FORMULACI SAZEBNÍKŮ

Podle současné praxe jsou sazebníky výsledkem vyjednávání mezi KS a uživateli práv. Na základě konzultace se zástupci uživatelů lze usuzovat, že vyjednávání o sazebnících má nezřídka i adhezní povahu („take it or leave it“) a že absence regulátora/dohledu je alespoň částí segmentu vnímána palčivě.

V obecné rovině je na zvážení, jakou „filozofii“ či obchodní logikou by se měly sazebníky řídit a v čase vyvíjet.

Jak stanovit cenu za užívání děl

Za stávající situace sazebníky navrhuje KS. Značná část uživatelů se přitom domnívá, že odměny jsou nepřiměřeně vysoké. KS zpravidla argumentují zahraničním srovnáním, přičemž za srovnatelné zahraničí považují především západoevropské státy.

Obecně lze sazebníky stanovit:

- a) úpravou minulých sazebníků
- b) srovnáním se zahraničím
- c) vlastní ekonomickou úvahou.

Postup dle a) a b) nepovažujeme za koncepčně obtížný. V obou případech je potřeba zvolit relevantní kritéria (ad a) o co by se měly sazebníky měnit – např. o inflaci; ad b) s jakým zahraničím lze ČR srovnávat, dále zajistit srovnatelnost dat). Postup dle c) považujeme za obtížnější.

Vlastní ekonomická úvaha (ať už KS nebo regulátora, např. MK) musí za prvé zvolit koncepci. Základní koncepcí se nabízejí dvě:

- a) maximalizovat zisky nositelů práv,
- b) maximalizovat užívání děl.

Volba koncepce má zásadní vliv na tvorbu cenové politiky vůči uživatelům.

Ad a) Cíl maximalizovat zisk

Vyjdeme pracovní z představy, že systém kolektivní správy má především přinést maximální zisk nositelům práv. Pokud si sami nositelé neurčí jinak, pak není důvod se domnívat, že nechtějí maximalizovat zisk. Kolektivní správce má v takové situaci za úkol získat od segmentu uživatelů maximum finančních prostředků.

V takové situaci by vůbec nebylo relevantní, že by si uživatelé stěžovali na vysoké odměny. Kolektivní správci by měli v podstatě neustále zvyšovat ceny a sledovat, jak velký segment uživatelů by jim při zvýšení cen odpadl. Příklad viz tabulka s hypotetickými údaji.

Rok	Cena	Uživatelů	Výnos
2008	100	1 000	100 000
2009	110	950	104 500
2010	120	900	108 000
Atd			
rok N	200	600	120 000

Tabulka s hypotetickými údaji ukazuje, že samotný pokles uživatelů by vůbec nemusel znamenat, že KS provádí kolektivní správu nesprávně. Naopak v této logice lze usuzovat, že dokud si dostatečný počet uživatelů nenajde alternativní způsob obstarávání předmětného statku, tak do té doby má KS příliš mírnou cenovou politiku. (Alternativní způsob: např. v případě hotelů si místo živé hudby mohou hotely nahrát vlastní audionahrávky a použít je hostům.) Růst cen by měl KS zastavit teprve v okamžiku, kdy by – projektováním údajů z minulých let – měl přijít o takový segment uživatelů, který by již nekompenzoval nárůst ceny a vedl ke snížení výnosu.

Pro předejití kritice opakujeme, že předkladatel takto formulovanou cenovou politiku neprosazuje. Výše uvedené představuje ukázkou jednoho možného způsobu uvažování o sazebnících.

Ad b) Cíl maximalizovat užívání děl

Proti shora uvedené obchodní úvaze lze namítnout, že pro řadu nositelů práv není ani tak podstatné, kolik finančních prostředků za užívání prostřednictvím kolektivních správců obdrží, ale důležité pro ně je, aby se maximálně díla užila (např. aby se určitá píseň co možná nejvíce hrála v rádiích). Takoví nositelé práv by nesohlasili s obchodní logikou ad a). V obchodní logice b) pak má jinou váhu, když uživatelé dávají najevo nespokojenost s výší odměn. Kolektivní správce by v hypotetickém ideálním případě měl dát nositelům práv na vybranou, zda dávají přednost logice a), nebo logice b), a při tvorbě sazebníků se řídit zadáním těch, jejichž zájem spravuje.

Na základě konzultace s kolektivními správci, s nositeli práv i s uživateli se jeví, že kolektivní správci neprovedli vědomou volbu mezi maximalizací zisku a maximalizací užívání. Z dostupných údajů vyplývá, že implicitně zvolili spíše důraz na zisk, který přitom vysvětlují srovnáním se zahraničím s patrnou tendencí upravit srovnávací bázi.

Z konzultací vyplynulo, že jsou případy, kdy se stávající úprava nejeví dostatečná pro zajištění srovnatelné vyjednávací pozice obou stran – kolektivních správců a uživatelů, resp. zástupců uživatelů. Pro efektivní fungování jakéhokoli systému tvorby sazebníků KS je totiž nutná existence reprezentativních a aktivních asociací uživatelů. Zvažované legislativní řešení, pojmávané jako pojistka pro případy, kdy selže preferované vyjednávání, popř. mediace apod., se jeví v tomto okamžiku jako vhodné.

Při tvorbě sazebníků by z pohledu předkladatele měla být zohledněna obě hlediska, jak to ostatně vyplývá i z definice KS v § 95 AZ (účelem KS je kolektivní **uplatňování** a kolektivní ochrana **majetkových práv** autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským a **umožnění zpřístupňování** předmětů těchto práv veřejnosti). Ryze ekonomická úvaha je značně obtížná.

Nulová varianta /varianta a)/, podle které by byla v zásadě převzata platná právní úprava obsahující pouze základní principy (požadavek přiměřenosti a rovnosti sazeb) a základní, většinou obecně formulovaná, kritéria pro stanovení sazeb, a dále doplněna ta ustanovení

SKS, rovněž velmi obecná, která v platné úpravě obsažena nejsou, by znamenala zachování stávajícího nevyhovujícího stavu (viz výstupy z konzultací uvedené výše).

Varianta b) s ingerencí státu v podobě vydávání sazebníků MK s sebou nese dopady na státní rozpočet, neboť by šlo o novou agendu MK. Jednalo by se jednak o nutné posílení personální (s ekonomickým zaměřením), jednak o posílení zdrojů na nezbytné odborné expertízy. Náklady lze rámcově odhadovat na 500.000,- Kč ročně (průměrný mzdový náklad referentského místa) při odhadu agendy v rozsahu jednoho ekonomicky zaměřeného pracovníka MK, plus případně náklady v řádu 20.000 Kč na vybavení pracovního místa. Dále by bylo třeba počítat s nutností zajistit externí posudky, přičemž rámcově lze odhadovat náklady na takové posudky v řádu 1 mil. Kč, přičemž v extrémním případě by mohla vyvstat potřeba až 6 posudků vzhledem k aktuálnímu počtu KS.

Varianta c), podle které by byly v AZ stanoveny základní principy pro sjednávání odměn a procedura pro sjednávání sazeb zajišťující maximálně možnou míru transparentnosti procesu sjednávání sazeb se jeví jak optimální především z toho důvodu, že ponechává proces sjednávání sazeb odměn v oblasti soukromoprávní a ingerenci státu omezuje jen na výkon dohledu nad dodržováním procedury a kritérií pro sjednávání sazeb.

Jde však v zásadě o neutrální nástroj. Nelze říci, zda se v důsledku této úpravy sazebníky sníží či zvýší, a tedy hodnotit, zda daná úprava je spíše k dobru kolektivních správců, nositelů práv či uživatelů práv.

Závěr:

Vzhledem k výše uvedenému se doporučuje varianta c), tedy určitá forma ingerence státu v rámci dohledových pravomocí MK.

2.14. Licencování užití autorských děl paměťovými a vzdělávacími institucemi – digitalizovaný obsah, kopírování apod.

Dle stávající právní úpravy mohou paměťové a vzdělávací instituce (knihovny, muzea, školy aj.) - z hlediska toho, co jim umožňuje platná právní úprava v AZ – bez souhlasu nositelů práv, tj. bez nutnosti získávat licence (sjednávat licenční smlouvy), zaprvé digitalizovat obsahy k archivním a konzervačním účelům, a zadruhé zpřístupňovat na terminálech v knihovně digitální obsahy děl, která zakoupily. Nemohou však zpřístupňovat takto digitalizovaný obsah na internetu ani nemohou zpřístupňovat na terminálech obsah digitalizovaný jinou knihovnou v ČR. Platná právní úprava totiž obsahuje pouze relativně omezené zákonné licence umožňující knihovnám využívat potenciálu digitálních technologií. S výjimkou případů, na které se vztahují zákonné licence upravené autorským zákonem, je pro užití nad rámec takových zákonných licencí nutno sjednávat individuální licenční smlouvy s nositeli práv, popř. postupovat v souladu s příslušnou veřejnou licencí (např. licence Creative Commons), je-li konkrétní dílo či jiný předmět ochrany zpřístupňován veřejnosti pod takovou veřejnou licencí. Z hlediska poslání a úkolů, pro které jsou tyto instituce zřizovány a provozovány, by výše zmíněné zpřístupňování autorskoprávně chráněného obsahu zajišťovat měly v maximálně možné míře. V případech, kdy k takovému zpřístupňování potřebují získávat licence od nositelů práv, je plnění těchto jejich úkolů administrativně i finančně velmi náročné a tudíž ve větším rozsahu prakticky nerealizovatelné.

Cílem navrhované právní úpravy je usnadnit licencování výše uvedených způsobů užití, resp. zajistit, aby pro paměťové a vzdělávací instituce mohla existovat tzv. rozšířená kolektivní správa pro takové licencování. Cílem je, aby uvedené činnosti mohly zmíněné instituce vykonávat v souladu s autorským právem a aby licencování takových činností bylo maximálně zjednodušeno prostřednictvím kolektivních smluv uzavřených s KS (např. Národní knihovna by měla možnost uzavírat licenční smlouvy za celou síť knihoven evidovaných podle knihovního zákona, obdobně např. MŠMT za školy apod.). Na základě kolektivní smlouvy by mohly knihovny digitalizované obsahy sdílet mezi sebou, případně poskytovat elektronicky, školy pořizovat kopie autorských děl pro potřeby výuky v rozsahu větším, než jaký umožňují stávající zákonné licence.

Varianty:

a) **Nulová varianta.** První variantou je ponechat AZ beze změny a ponechat úpravu vztahů na stranách individuálně uzavíraných licenčních smluv, popř. na využívání obsahu šířeného pod některou z tzv. veřejných licencí.

b) **Zákonný podklad pro licencování užití autorskoprávně chráněných děl paměťovými a vzdělávacími institucemi.** Druhou variantou je v AZ upravit zvláštní pravidla pro licencování některých konkrétních způsobů užití předmětů ochrany specifickými kategoriemi uživatelů.

Hodnocení variant:

Přínosy:

Ad varianta a)

S nulovou variantou nejsou spojeny žádné přínosy. Situace paměťových a vzdělávacích institucí zůstane stejná, jako je nyní, tj. v případech, kdy pro určité způsoby užití autorskoprávně chráněných děl je nezbytné získat licenci od jednotlivých nositelů práv, budou tyto instituce v případě, že budou mít zájem (potřebu) konkrétní autorská díla daným způsobem užit, vyhledávat jednotlivé nositele práv a jednotlivě s nimi uzavírat licenční smlouvy. Náklady na takové vyhledávání se mohou v jednotlivých případech značně lišit, od téměř nulových v případě známých, resp. dohledatelných nositelů práv, až po poměrně vysoké v případech, kdy půjde o tzv. osiřelá díla (u nichž nositel práv, zpravidla dědic práv, není znám nebo není znám jeho pobyt nebo jiný kontaktní údaj). Stejně tak se mohou lišit náklady na licenční odměny, které budou předmětem dohody smluvních stran. Náklady spojené s individuálním sjednáváním licenčních smluv (korespondence, vyjednávání o licenčních podmínkách a odměně, kontrola plateb odměn apod.) ponesou i nadále také nositelé práv. Vyloučeny nejsou ani náklady na straně spotřebitelů (v případě zpoplatněného přístupu k obsahu – za účelem úhrady nákladů spojených s takovým zpřístupněním).

Přínosem varianty b) je značné administrativní zjednodušení vypořádávání práv v případech některých užití děl knihovnami, která nelze podřadit pod některou ze stávajících zákonných licencí a úspora nákladů na digitalizaci a zpřístupňování digitalizovaných autorských děl. Na základě kolektivní hromadné smlouvy budou moci knihovny navzájem sdílet a zpřístupňovat veřejnosti nejen díla z vlastních knihovních fondů, ale i díla z fondů jiných knihoven. Podle platné právní úpravy musí jednotlivé knihovny v takových případech sjednávat individuální licenční smlouvy. V každém případě půjde o možnost využít takový způsob licencování, nikoli o povinnost jej využít, nebude-li z nějakého důvodu o uzavření příslušné kolektivní smlouvy ze strany paměťových a vzdělávacích institucí zájem.

Inspirací pro variantu b) bylo mj. doporučení Evropské komise ze dne 27. října 2011 o digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchovávání digitálních záznamů, obsahující soubor opatření pro digitalizaci a zpřístupnění kulturního dědictví prostřednictvím internetu a pro uchovávání digitálních záznamů. Pro zlepšení podmínek pro digitalizaci a dostupnost autorským právem chráněného materiálu on-line je, kromě implementace směrnice o osiřelých (provedené novelou AZ č. 228/2014 Sb.), doporučeno rovněž vytvoření podmínek na podporu mechanismů udílení licencí uzavíraných mezi zástupci nositelů práv (KS) a uživatelů a popsanych v Memorandu o porozumění podepsaném pod patronací Evropské komise v roce 2011 mezi evropskými zástupci dotčených stakeholderů.

V rámci konzultací uvedla Národní knihovna ČR mj. následující:

Individuální sjednávání licencí pro zpřístupnění digitalizovaných sbírek se v současné době neprovádí nebo se jedná o jednotlivé výjimky. Kapacity paměťových a vzdělávacích institucí, resp. finanční prostředky, jež by pracovní kapacity měly nahradit, nemohou postačovat na sjednání individuálních licencí pro velké soubory děl. Pro orientaci uvádíme, že v databázi Národní knihovny ČR bylo v roce 2014 zachyceno údaje o 568 181 autorech a každoročně přibývají údaje o cca 40 000 dalších autorech. Při takovém množství autorských subjektů nedává kalkulace uspořádaných nákladů smysl. Pokud bychom například ocenili náklady na uzavření jedné smlouvy částkou 100,- Kč, potom by náklady převýšily 0,5 miliardy Kč, ale podstatné je, že je nereálné uzavřít půl milionu licenčních smluv. Nulová varianta by takto prodloužila negativní vnímání veřejností skutečnosti, že výsledky digitalizace v knihovnách, na kterou byly z veřejných zdrojů vynaloženy prostředky na úrovni stovek milionů korun, jsou v podstatné míře přístupné jen v několika knihovnách a jen na místě.

Podstatným negativem varianty a) je také fakt nemožnosti sdílet již digitalizované dokumenty mezi knihovnami navzájem. Pokud by možnost vzájemného sdílení v souladu s platným autorským právem (nejen národním, ale i evropským a mezinárodním) nebyla vytvořena alespoň v podobě, jaká je předpokládána na základě navrhované úpravy, pak by jednotlivé knihovny, resp. další paměťové instituce, jakož i knihovny vzdělávacích zařízení, musely pro užití odpovídající podmínkám a potřebám činnosti v 21. století digitalizovat slovesná díla (knihy, noviny a časopisy) opakovaně. Náklady na multiplicitní digitalizaci a zajištění přístupnosti dosáhly v celostátním souhrnu stovky milionů korun. Podle průzkumu Knihovny Akademie věd ČR z roku 2015 bylo v České republice vydáno na digitalizaci v oblasti knihoven nejméně 753 mil. Kč. Níže uvádíme tabulku s orientačními náklady na digitalizaci knih a časopisů

Navíc, a to je v tomto kontextu to nejdůležitější, i přes tuto úroveň nákladů by nebyla zajištěna plošná dostupnost podstatné části našeho kulturního dědictví v měřítku celé země, včetně malých obcí. Občané by tedy museli buď i nadále za studiem například starých novin a jiných periodik, případně za studiem knih a brožur vydaných malým nákladem, ale obsahujících pro uživatele důležité informace jezdit do jednotlivých center, příp. až do Prahy, nebo by museli na uspokojení své potřeby rezignovat.

Dále Národní knihovna uvedla následující příklady přímých nákladů na digitalizaci, uchovávání dokumentů a jejich zpřístupňování čtenářům:

Cena digitalizace jedné strany

	Monografie A5-A4	Časopis A5-A4	Noviny A3	Noviny A2
Skenování	3,2 Kč	8,0 Kč	45,0 Kč	80,0 Kč
Grafické úpravy	2,0 Kč	2,0 Kč	2,0 Kč	2,5 Kč
Metadata	1,9 Kč	1,9 Kč	1,9 Kč	1,9 Kč
OCR	1,0 Kč	1,0 Kč	1,0 Kč	1,4 Kč
CELKEM	8,1 Kč	12,9 Kč	49,9 Kč	85,8 Kč

Cena digitalizace jednoho svazku

	Digitalizace monografie 260 stran	Digitalizace časopisu 300 stran	Digitalizace novin 300 stran A3	Digitalizace novin 300 stran A2
Cena svazku	2 106 Kč	3 870 Kč	14 970 Kč	25 40 Kč

K nákladům na provoz a kapacitu úložišť digitálních dokumentů Národní knihovna uvedla:

Odpověď na otázku, jaké úspory vzniknou knihovnám tím, že budou moci mezi sebou sdílet digitalizované obsahy lze formulovat pouze orientačně, protože k přesné analýze chybí podklady a standardizovaná metodika. Pro účely tohoto hodnocení vycházíme z toho, že základní objem zpřístupňovaných dat je nyní zahrnut v systému Národní digitální knihovny, kterou provozuje Národní knihovna ČR. Tento zdroj obsahuje 271 341 entit (svazků knih, časopisů a dalších dokumentů bez ohledu na počet stran). Kapacita pro uložení tohoto objemu dat činí 700 TB (terabytů). Aktuální cena za 1 TB diskové kapacity činí cca 17 500 Kč včetně DPH, přičemž technologii je nutno obměnit zhruba jednou za 5 let. Z toho vyplývá roční náklad na uložení 1 TB 3 500,- Kč, tj. při kapacitě 700 TB ročně částka 2,45 mil. Kč. Roční provoz úložiště dat s takovou kapacitou činí cca 0,4 mil. Kč ročně. Celkové náklady na provoz jednoho úložiště s kapacitou 700 TB činí orientačně 2,85 mil. Kč ročně. Pro srovnání lze uvést, že náklady na uložení takového objemu dat u firmy Amazon by se pohybovaly cca 7,5 mil. Kč ročně.

Přiměřenou rovnoměrnou dostupnost digitalizovaných dat by mohlo zajistit cca 100 největších knihoven v ČR. V tom případě by roční náklady na zpřístupnění činily cca 285 mil. Kč. Tuto částku lze označit jako úsporu dosaženou sdílením již jednou vytvořených digitálních dat, byť se jedná o značně hypotetickou úvahu. Do této částky nebyly zahrnuty další náklady, například na samotnou digitalizaci.

Účelem zpřístupnění děl nedostupných na trhu v digitální podobě není jen úspora nákladů na zpřístupnění, ale hlavním cílem je otevření širokého přístupu veřejnosti ke kulturnímu dědictví v digitální podobě na podporu vzdělávání a vědy a rozvoje osobnosti.

Přínosy varianty b)

Ze společenského hlediska je hlavním přínosem varianty b) to, že fakticky vytvoří reálnou možnost, aby se v činnosti paměťových institucí (především knihoven) a vzdělávacích zařízení mohly zhodnotit rozsáhlé prostředky vynaložené z veřejných zdrojů na digitalizaci novodobých publikací, jak knih, tak i periodik.

Centralizace obsažená v navrhovaném řešení rovněž odpovídá požadavkům nositelů práv, kteří – jak jejich představitelé vyjádřili při přípravných jednáních – v umístění centrálního úložiště digitalizované soudobé produkce v Národní knihovně České republiky a v Moravské zemské knihovně (tj. instituci rovněž zřizované Ministerstvem kultury) spatřují záruku zajištění ochrany děl před jejich zneužitím.

Předkládané řešení ve své základní rovině umožní občanům práci s málo dostupnými publikacemi v místě jejich bydliště nebo v jeho blízkosti, všude tam, kde samospráva cestou provozování knihovny, příp. škola zajišťuje připojení do komunikačních sítí. – V tomto ohledu je zvláště přínosným zejména předpokládané zahrnutí novin a časopisů do navrhované úpravy.

Navrhovaná úprava vytváří rovněž možnost, aby kolektivní správce udělil knihovně či škole oprávnění ke zpřístupnění digitalizované publikace vzdálenému uživateli, byť třeba počítat s tím, že se to bude týkat pouze omezeného rozsahu děl, nikoli všech digitalizovaných publikací. – Takové zpřístupnění může být zajištěno ať cestou chráněného přístupu (typicky registrovanému čtenáři na základě jeho autentikace), nebo i vystavením na otevřeném

Internetu. Lze předpokládat, že licence pro takovéto užití se budou vztahovat zejména na noviny a časopisy, které patří k často požadovaným publikacím.

K nákladům na provoz systému zpřístupnění digitalizovaných dokumentů Národní knihovna uvedla:

V současné době se připravuje legislativa odevzdávání povinného „výtisku“ elektronických publikací, resp. tzv. born digital dokumentů, která je řešena novelou knihovního zákona, zákona o neperiodických publikacích a tiskového zákona (č. 37/1995 Sb., č. 46/2000 Sb. a č. 257/2001 Sb).

V rámci přípravy této novely byly připraveny podklady kalkulace nákladů na celý proces přijetí elektronického dokumentu, jeho zpracování, uložení, dlouhodobé uchování a také zpřístupnění (materiály byly předány na MK ČR, pro ilustraci je zasíláme, viz zazipovaný soubor).

V této souvislosti se počítá s tím, že systém zpřístupnění elektronických dokumentů získaných povinným odevzdáváním bude využit i pro zpřístupnění děl nedostupných na trhu. Celkové roční náklady provozu systému jsou odhadovány na částku 18,8 mil. Kč ročně, viz celková tabulka níže. Při hrubém odhadu lze konstatovat, že náklady na zpřístupnění elektronických dokumentů mohou tvořit maximálně třetinu této částky, tj. 6,3 mil. Kč ročně. V případě, že tento systém bude možno využít i pro zpřístupňování děl nedostupných na trhu, nedojde ke zvýšení nákladů, ale ke zvýšení efektivity systému jako celku. Jedná se tedy o výdaje, který bude realizovaný nezávisle na tom, jestli bude možné pracovat s díly nedostupnými na trhu.

Náklady na zpřístupnění v jednotlivých knihovnách budou tvořeny především náklady na zabezpečení počítačů vyhrazených pro využití digitálních děl zpřístupňovaných prostřednictvím Národní digitální knihovny. Z hlediska celkového objemu se bude jednat o drobné výdaj.

Výhled na finanční zabezpečení systému e-depozit na prvních pět let řešení v Kč					
	1. rok	2. rok	3. rok	4. rok	5. rok
Osobní náklady - kalkulován meziroční nárůst 2%					
	9 500 000 Kč	9 690 000 Kč	9 883 800 Kč	10 081 476 Kč	10 283 106 Kč
Provozní náklady	4 450 000 Kč	4 450 000 Kč	4 450 000 Kč	4 450 000 Kč	4 450 000 Kč
Investice	7 500 000 Kč	4 000 000 Kč	4 000 000 Kč	4 000 000 Kč	4 000 000 Kč
Celkem	21 450 000 Kč	18 140 000 Kč	18 333 800 Kč	18 531 476 Kč	18 733 106 Kč

K nákladům na úhradu licencí uvedla Národní knihovna následující odhady

O ceně licencí zatím neproběhla žádná jednání, ale pro orientační kalkulaci lze vyjít z pokladu, který 9.1.2015 zpracovala Dilia (obdrželi jsme ho 13.11.2015). V této souvislosti navrhujeme následující model.

Dilia uvádí:

a) k zhotovení rozmnoženiny díla v nehmotné podobě, a jejímu uchování pro účely jejich dalšího užití podle písm. b) až d), (dále „Jednotný digitální archiv = JDA“). Předpokládáme spíše symbolickou jednorázovou paušální odměnu za souhlas s digitalizací a zařazení do JDA, např. 100,- Kč/titul

Odhadujeme, že by se do Národní digitální knihovny (Dilia označuje jako JDA) vkládalo ročně průměrně cca 20 000 svazků děl nedostupných na trhu. Při odměně 100,- Kč za jeden svazek se ročně jedná o 2 000 000 Kč. V delším časovém horizontu a s postupující digitalizací by tento objem postupně klesal.

Dále Dilia uvádí

b) k zpřístupňování díla v nehmotné podobě z JDA jednotlivcům ze strany veřejnosti prostřednictvím k tomu určených technických zařízení umístěných v objektech knihovny, (dále „TERMINÁLY Z JDA“). Předpokládáme cenu za zhlédnutí v řádu haléřů.

Odhadujeme, že by ročně bylo realizováno maximálně 20 mil. zhlédnutí delších než 10 minut. Pokud bychom použili sazbu 0,50 Kč za jedno zhlédnutí, potom by roční náklady činily 10 000 000 Kč.

Odhad celkových ročních nákladů na licenci:

Vložení 20 000 svazků do NDK	2 000 000 Kč
Licence za užití 20 mil. zhlédnutí	10 000 000 Kč
Celkem roční licence hrazená ze státního rozpočtu	12 000 000 Kč

Varianta b) umožní uzavřít licence na další způsoby užití, například vzdálený přístup uživatelů z domova a ze zaměstnání, elektronické dodávání dokumentů, zhotovení digitální a tiskové kopie pro osobní užití, kopírování notovin pro osobní potřebu apod. U těchto způsobů užití se předpokládá úhrada autorských odměn uživateli do výše vynaložených nákladů, tj. nejedná se o nárok na státní rozpočet.

K základním přínosům úhrady licence ve výši 12 mil. Kč ze státního rozpočtu uvedla Národní knihovna:

- Bude zabráněno duplicitní digitalizací a dalším duplicitním nákladům na vícenásobné uložení digitalizovaných dokumentů, viz přínosy výše.
- Výsledky digitalizace, tj. rozsáhlá část kulturního dědictví v digitální podobě bude zpřístupňována rovným způsobem všem bez rozdílu a bezplatně ve více než 6 000 knihovnách poskytujících veřejné knihovnické a informační služby. Knihovny jsou rovnoměrně rozmístěny i v těch nejmenších obcích.
- Dostupnost bude zajištěna všem bez rozdílu včetně nízkopříjmovým skupinám obyvatel, lidem ohroženým sociálním vyloučením. V knihovnách bude zajištěna podpora a asistence lidem, kteří mají nízkou úroveň digitální gramotnosti (odstranění jevu digital divide).
- Široká dostupnost digitálního kulturního dědictví. Využití digitalizovaných dokumentů otevře nové možnosti pro vzdělávání, vědu, inovace i pro využití širokou veřejností pro volný čas.
- Získání odměn autorům za užití jejich děl v digitální podobě, podpora autorské tvorby. Zabezpečené a kontrolované užití autorsky chráněných děl.
- Využití výsledků digitalizace v knihovnách na místě samém podpoří využívání dalších služeb v digitálním prostředí hrazených uživateli do výše vynaložených nákladů. Zvýšené využití digitálních služeb zvýší efektivitu využití knihovních systémů jako celku.
- Redukce nákladů na vybírání řádově milionů plateb malého rozsahu a redukce nákladů na jejich zúčtování. Tyto náklady by mohly výrazně zvýšit provoz celého systému i výdaje uživatelů.

Náklady:

Náklady spojené s variantou a) spočívají v administrativních nákladech na uzavírání individuálních smluv s nositeli práv a ve finančních nákladech na individuálně sjednávané licenční odměny. Náklady spojené s variantou b) budou spočívat v administrativních nákladech spojených se sjednáním kolektivní licenční smlouvy mezi zástupcem příslušných paměťových nebo vzdělávacích institucí (např. Národní knihovnou, MŠMT) a příslušným kolektivním správcem práv a ve finančních nákladech na licenční odměnu. Odpadnou obdobné náklady jednotlivých institucí, které by jinak tyto musely vynakládat v případě uzavírání individuálních licenčních smluv.

Předpokladem pro uzavírání licencí mezi kolektivními správci a paměťovými institucemi je vytvoření rejstříku děl nedostupných na trhu. Podle předběžných odhadů Národní knihovny ČR činí náklady jednorázově přibližně 2 490 000 Kč na zřízení Rejstříku děl nedostupných na

trhu a na jeho provoz přibližně 2 540 000 ročně, a to včetně nákladů na personální zajištění v rozsahu 3 knihovnických odborníků a 1 IT administrátora.

Přehled nákladů a přínosů podle skupin dotčených subjektů:

Náklady na digitalizaci, úložiště

Náklady	pro knihovny ad.	pro nositele práv	pro spotřebitele/veřejnost
Varianta a)	+++	+++	++
Varianta b)	+	+	+

Náklady na distribuci

Náklady	pro knihovny ad.	pro nositele práv	pro spotřebitele/veřejnost
Varianta a)	+++	0	++
Varianta b)	+	0	+

Náklady na licence

Náklady	pro knihovny ad.	pro nositele práv	pro spotřebitele/veřejnost
Varianta a)	+++	+++	++
Varianta b)	+	+	+

Přínosy pro knihovny ad. instituce, pro nositele práv, pro veřejnost (spotřebitele)

Přínosy	pro knihovny ad.	pro nositele práv	pro spotřebitele/veřejnost
Varianta a)	0	0	0
Varianta b)	+++	+++	+++

Závěr:

Z údajů poskytnutých Národní knihovnou ČR je evidentní přínos spočívající ve značném zjednodušení licencování, úspor finančních a lidských zdrojů vynakládaných na digitalizaci a zpřístupňování fondů, zahrnutí celého repertoáru kolektivního správce a neomezování užití jen na fondy dané konkrétní instituce. Návrh vznikl po náležité konzultaci se zástupci klíčových zainteresovaných stran (zejm. knihoven, nakladatelů a kolektivních správců), takže lze předpokládat, že by navrhovaný systém neměl neúměrně zvyšovat náklady knihoven (resp. státu), ale zároveň bude dostatečně zajišťovat rovnováhu zájmů veřejnosti i nositelů práv. Při realizaci uvedené varianty je počítáno s uzavřením kolektivních licenčních smluv mezi MŠMT a příslušnými kolektivními správci.

2.15. Licencování osiřelých děl

Dle stávající právní úpravy neexistuje subjekt, který by byl oprávněn poskytovat licence k tzv. osiřelým dílům a jiným osiřelým předmětům ochrany (tj. dílům, zvukovým záznamům apod., u nichž ještě neuplynula doba ochrany autorských nebo jiných práv a zároveň nositel práv není znám či není dohledatelný, srov. § 27a, § 78 atd. AZ). V důsledku toho není v zásadě možné autorskoprávní užití tzv. osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany v případech, kdy zamýšlený způsob užití nespadá pod některou z výjimek a omezení práv upravených v § 29 a násl. AZ, bez nebezpečí následné žaloby ze strany nositele práv. To znemožňuje zpřístupňování takových předmětů ochrany veřejnosti, ačkoli v mnoha případech jde o díla s vysokou kulturní, odbornou, informační a jinou hodnotou. Směrnice o osiřelých dílech sice zavádí možnost užití určitých předmětů ochrany za stanovených podmínek, tato úprava je však velmi omezená z hlediska okruhu předmětů ochrany, oprávněných subjektů i způsobů užití.

Cílem navrhované právní úpravy je rozšířit okruh možného užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany, a to zajištěním licencování užití takových předmětů ochrany. Tím bude zájemcům o užití takových předmětů ochrany poskytnuta právní jistota, že v případech, kdy se dodatečně objeví (bude nalezen nebo se sám přihlásí) nositel práv, nebudou tito uživatelé vystaveni možným právním postihům spojeným s neoprávněným užitím předmětu ochrany. Navrhuje se úprava AZ tak, aby KS mohli udílet licence k osiřelým předmětům ochrany a umožnit tak jejich užití. Zároveň je nutno stanovit způsob nakládání příjmy (tj. licenčními odměnami) z licencování osiřelých děl, které nebudou vyplaceny příslušným nositelům práv (v případech, kdy se nositelé práv u kolektivního správce dodatečně nepřihlásí).

Varianty:

- a) **Nulová varianta.** První variantou je ponechat AZ beze změny. Osířelá díla nadále nebude možné licencovat, případné užití se bude dít s vědomím porušení práv.
- b) **Úprava licencování osiřelých děl.** Druhou variantou je změna AZ spočívající v zavedení systému licencování užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany.
Subvarianty:
 - a. Licence k osiřelým dílům udělují KS.
 - b. Licence k osiřelým dílům uděluje pověřený státní orgán.
 - c. Licence k osiřelým dílům uděluje zvláštní subjekt, zřízený za tím účelem.

Subvarianty nakládání s odměnami:

Odměny vybrané kolektivními správci na základě udělených licencí k užití osiřelých předmětů ochrany, které nebudou po uplynutí obecné promlčecí lhůty vyplaceny příslušnému nositeli práv, se stanou:

- aa) příjmem KS,
- bb) příjmem státního rozpočtu, popř. zvláštního fondu (Státního fondu kultury a Státního fondu kinematografie)
- cc) příjmem či zvláštního, za tím účelem zřízeného, subjektu.

Hodnocení variant:

Přínosy:

S nulovou variantou nejsou spojeny žádné přínosy. Přínosem varianty b) je umožnění užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany v případech, kdy nelze využít některou ze zákonných licencí stanovených autorským zákonem. V případech, kdy se nositel práv v průběhu obecné promlčecí lhůt nepřihlásí, se odměny zaplacené za užití předmětu ochrany stanou – dle zvolené subvarianty - buď příjmem KS, státního rozpočtu či zvláštního, za tím účelem zřízeného, subjektu. Přínosem subvarianty b)a. je využití již existujících informačních a administrativních kapacit kolektivních správců práv. Přínosem subvarianty bb) je zajištění dalších příjmů příslušných státních fondů, jejichž úkolem je mj. podporovat vznik umělecky hodnotných děl, vydávání neperiodických i periodických publikací, výstavní a přednáškovou činnost, propagaci české kultury v zahraničí, pořádání kulturních festivalů, přehlídek a obdobných kulturních akcí atp. Odměny za užití osiřelých předmětů ochrany by se v tomto smyslu dostaly do stejného režimu, jako jsou odměny z licencí k užití takových předmětů ochrany, v jejichž případě práva připadla státu jako tzv. odúmrt' (podle § 26 odst. 2 AZ).

Náklady:

S variantou a) nejsou spojeny žádné náklady. Náklady spojené s variantou b) spočívají v nákladech na institucionální zajištění licencování užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany poskytovatelem licencí, tyto náklady vynaloží subjekt uvedený u této subvarianty (příslušný státní fond) a budou následně kompenzovány z licenčních odměn (srážkami z odměn ve výši účelně vynaložených nákladů). Na straně zájemců o užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany budou v případě varianty b) vznikat náklady spojené s vyhledáváním nositelů práv, dále náklady na licenční odměnu, popř. náklady na správní poplatek.

Celkové agregované náklady na administrativní zajištění se, v případě subvarianty b)c. (licencování prostřednictvím zvláštního, za tím účelem zřízeného, subjektu, odhadují minimálně ve výši 1 milionu Kč na softwarové vybavení (pro podávání elektronických žádostí o licenci apod.) a na personální zajištění minimálně v rozsahu 1 pracovního místa. Náklady by byly částečně hrazeny ze správního poplatku spojeného s podáním žádosti. Náklady na straně zájemců o užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany by činil správní poplatek spojený s podáním žádosti o licenci, licenční odměna a náklady spojené s vyhledáváním nositelů práv. Odhady nákladů vycházejí ze zkušeností z jiných členských států (zejm. Maďarska), kde byl zaveden systém licencování užití osiřelých předmětů ochrany prostřednictvím orgánu státní správy. Zkušenosti z uvedených států zároveň ukazují, že zatížení systému udělování licencí k užití osiřelých správními poplatky vede k nepřilíš častému využívání takto nastaveného systému.

V rámci konzultace se projevilo, že KS jsou připraveni licencovat užití osiřelých děl, přičemž preferují, aby příjmy z užití osiřelých děl byly použity ve prospěch autorů daného druhu děl s tím, že by se vynaložily na podporu tvorby a provozování děl a poskytování pomoci autorům v tíživé životní či sociální situaci. Tj. aby byly zahrnuty do stejného režimu, v jakém budou vedeny tzv. nerozdělitelné odměny podle SKS (viz výše bod 2.6).

Ke kvantifikaci problému: Podle zkušeností s obdobnou právní úpravou v UK za první rok platnosti takové úpravy, jde o počty osiřelých děl, resp. žádostí o licencování jejich užití v řádech desítek, max. stovek. Konkrétně šlo o 193 licencí na užití výtvarných děl (obrázků), 17 licencí k užití literárních děl a 1 licenci k užití díla hudebního (notovin). (Zdroj: prezentace IPO UK na zasedání Evropského výboru CISACu v dubnu 2015).

Z dosavadní zkušenosti kolektivního správce DILIA vyplývá, že počet osiřelých předmětů ochrany se pohybuje zhruba v desítkách (např. k datu zpracování Zprávy RIA eviduje DILIA

102 autorů, jejichž díla jsou osiřelá, tj. není znám kontakt nebo dědicové, popř. někteří z dědiců. (Zdroj: webové stránky DILIA <http://www.dilia.cz/index.php/hledame-nositele-prav>). Z konzultací s DILIA dále vyplynulo, že neočekává potřebu žádných zásadních vstupních investic pro zajištění této nové činnosti. Režim jako takový bude posléze financován z režijní srážky, obdobně jako činnost kolektivního správce při výkonu kolektivní správy.

Závěr:

Doporučuje se přijetí varianty b), čímž se zajistí legální přístup uživatelů k osiřelým dílům. Volba mezi subvariantami je v zásadě politické rozhodnutí a formulovaného cíle lze dosáhnout kteroukoli z nich. Nejsnazší cestou z pohledu využití stávajících kapacit je pověřit k licencování osiřelých děl kolektivní správce.

2.16. Zrušení omezení (tzv. zastropování) odměn za přijímače v hotelových pokojích

Dle stávající právní úpravy v § 23 AZ je odměna za provozování rozhlasového či televizního vysílání v hotelových pokojích (týká se to hotelů, penzionů apod. ubytovacích zařízení) zákonem „zastropována“ ve výši 50 % koncesionářských poplatků. Poslední novelou AZ (č. 228/2014 Sb.) bylo zároveň doplněno povinné kritérium zohledňování obsazenosti hotelových pokojů. Toto omezení výše odměny je nesystémové a výkladově problematické. Předmětem sporu je mj. otázka, zda se uvedené zastropování vztahuje na všechny nositele práv nebo vždy na jednotlivé skupiny (autory, výkonné umělce, výrobce) podle systematiky autorského zákona. Předkladatel proto navrhuje jeho zrušení a zvážil dopady regulace ve variantách.

Cílem je dosáhnout systémové právní úpravy, nezvýhodňující určitou konkrétní skupinu uživatelů předmětů ochrany.

Varianty:

- a) **Nulová varianta.** První variantou je ponechat AZ beze změny. Stávající nesystémové omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích (§ 23) zůstane v platnosti.
- b) **Zrušení omezení.** Druhou variantou je zrušení omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích. Výše odměn bude stanovena sazebníkem (srov. varianty sub 2.14).

Hodnocení variant:

Pokud zákonodárce zruší stávající nesystémovou výjimku, budou sazby předmětem vyjednávání KS a uživatelů, jako je tomu v jiných případech. V rámci konzultace se zpracovatel RIA pokusil získat ekonomické údaje, které by umožňovaly vyčíslení dopadů zrušení omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích.

Konkrétní dopad navrhované změny lze obtížně vyčíslit, neboť po zrušení nesystémové regulace teprve nastanou jednání s kolektivními správci o sazbách vybíraných za hotelové pokoje. Nelze v tuto chvíli odhadnout, zda budou sazby růst o 100 %, 200 % nebo klesat.

Pro zjednodušení však předpokládáme růst sazeb o 200 % a zároveň předpokládáme, že provozovatelé ubytovacích zařízení zcela přenesou tento náklad na klienty. V současné době jsou sazby v přepočtu na pokoj a den následující:

Kolektivní správce	Sazba pokoj/den
OSA	0.29 Kč

DILIA	0.21 Kč
Intergram	1.21 Kč
OAZA	0.14 Kč
OOAS	0.21 Kč
Celkem	2.06 Kč

V případě, že provozovatelé přesunou náklad zvýšených sazeb plně na klienty, zvýší se cena hotelového pokoje za den o 4.12 Kč. Ve vztahu k například průměrné ceně za hotelový pokoj v Praze v roce 2014 dle studie PwC (<http://www.pwc.com/cz/cs/tiskove-zpravy/2015/prumerna-cena-za-hotel-v-praze.html>), tedy k ceně 2.018 Kč, by šlo o zvýšení ve výši cca 2 promile. Zpracovatel RIA obdržel v rámci konzultací podrobnější data, která však podporují výše uvedený závěr.

Varianty je proto namístě hodnotit nejen z pohledu ekonomických dopadů, ale rovněž z pohledu systémovosti. Stávající výjimka pro hotelové pokoje je nesystémová, navíc zcela nesmyslně navázána na výši koncesionářského poplatku. V tomto smyslu se jednoznačně doporučuje varianta b). Důvodem je argument rovnosti subjektů a systémovosti úpravy, podpůrně i argument ekonomickými dopady takové změny (byť s vědomím zjednodušeného odhadu).

Závěr:

Doporučuje se zrušit omezení odměn za příjmače v hotelových pokojích.

2.17. Odměna pro nakladatele za půjčování v knihovnách

Řešeným problémem je, že nakladatelům klesají výnosy z prodejů mj. kvůli technickému pokroku, díky němuž je dnes mimořádně snadné pořizovat kopie z děl vypůjčených v knihovnách, a to nejen kopírovacími zařízeními, ale také fotoaparáty, mobilními telefony apod. Dle stávající právní úpravy dostávají autoři za půjčování děl v knihovnách odměnu, placenou ze státního rozpočtu. Nakladatelé však za půjčování v knihovnách nedostávají odměnu žádnou, ačkoli jsou také negativně obchodně dotčeni v důsledku hromadného půjčování a souvisejícího pořizování kopií.

Varianty:

- a) **Nulová varianta.** První variantou je ponechat AZ beze změny. Za půjčování v knihovnách nebudou nakladatelé dostávat žádnou odměnu. Zůstane zachována odlišná právní pozice autorů, kteří za půjčování v knihovnách odměnu dostávají.
- b) **Zavedení odměny pro nakladatele.** Obdobně k odměnám autorů za půjčování v knihovnách bude stát poskytovat i odměnu nakladatelům za půjčování v knihovnách.

Hodnocení variant:

Platná právní úprava přiznává právo na odměnu za půjčování autorských děl knihovnami a dalšími zařízeními podle § 37 odst. 3 pouze autorům. Smyslem této odměny je kompenzace autorů za bezplatné užití jejich děl ve veřejném zájmu. Plátcem odměny je stát, který tak činí v rámci svých povinností zajišťovat přístup ke kulturním statkům, vědeckým poznatkům a dalším informacím široké veřejnosti a současně zohledňovat oprávněné zájmy tvůrců a těch, kteří svými investicemi pomáhají výsledky tvorby šířit, na straně jedné, a těch, kdo výsledky

této tvorby užívají, ať už jde o zprostředkující uživatele, např. knihovny, nebo o občany jako vlastní adresáty této tvorby na straně druhé. Možnost bezplatného přístupu k autorským dílům má dopady, spočívající v nižších výnosech z prodejů rozmnoženin děl, nejen na autory, ale i na nakladatele. Podobně je tomu v případě zákonné licence umožňující pořizování rozmnoženin vydaných děl pro osobní a vlastní vnitřní potřebu. V daném případě však platná právní úprava nakladatelům právo na odměnu v souvislosti s uvedeným rozmnožováním přiznává. Nakladatelé mají navíc v souvislosti s bezplatným užíváním jimi vydaných děl knihovnami další povinnosti (odevzdávání povinných výtisků), které jim rovněž nejsou nijak kompenzovány.

Cílem zvažované změny by tedy mohlo být zavedení práva na odměnu za půjčování autorských děl v knihovnách pro nakladatele za účelem částečné kompenzace investic nakladatelů vložených do vydání děl následně bezplatně užívaných knihovnami ve veřejném zájmu.

Přínosy:

S nulovou variantou nejsou spojeny žádné přínosy. Přínosem varianty b) je zajištění částečné kompenzace investic nakladatelů vložených do vydání děl následně bezplatně užívaných knihovnami ve veřejném zájmu.

Náklady:

S nulovou variantou nejsou spojeny žádné náklady. Varianta b), v rámci které je navrhováno zvýšení stávající sazby státem hrazené odměny za půjčování z 0,50 Kč na 1 Kč za výpůjčku, představuje zvýšení nároku na státní rozpočet o cca 24 milionů Kč ročně.

Základním prvkem případné legislativní úvahy by mělo být ekonomické zdůvodnění navrhovaného systému. Přesto, že při přípravě novely AZ proběhly konzultace, stále nejsou MK dostupná data, která by jasně podložila tzv. „business case“ – jasné ekonomické pozadí navrhované změny. K sestavení business case je potřeba získat konkrétní odpovědi na následující otázky:

- a) O kolik se nakladatelům snížily v posledních letech prodeje? (Data za posledních 5 let.)
- b) Jak tento vývoj koreluje s růstem kopírovacích možností? Lze zdokumentovat či konkrétně odhadovat růst dostupnosti kopírovacích zařízení? (Data za posledních 5 let.)
- c) Jaký je vývoj v oblasti půjčování? Půjčuje se více nebo méně? Jsou v dané oblasti rozdíly mezi typy publikací? (např. mezi odbornými publikacemi a beletrií, mění se v čase poměr půjčovaných odborných publikací vůči celku půjčovaných publikací apod.).

Závěr:

Vyžádané údaje, které by umožnily náležité vyhodnocení zvažované změny, nebyly předkladateli předloženy. Vzhledem k absenci takových údajů nezbytných pro náležité zdůvodnění navrhované změny, včetně souvisejících dopadů na státní rozpočet, se doporučuje nulová varianta.

2.18. Zavedení technické neutrality v oblasti licencování přenosu vysílání

Dle stávající úpravy podléhá povinné kolektivní správě právo na užití předmětů ochrany kabelovým přenosem (§ 96 odst. 1 písm. c) AZ), zatímco některé nové typy služeb, které jsou svou podstatou a technickou povahou obdobou kabelového přenosu, nepodléhají povinné kolektivní správě. Zároveň ale jsou rovněž uživateli ve smyslu AZ, kteří pro příslušný způsob užívání předmětů ochrany potřebují (resp. měli by získat) licenci od všech dotčených nositelů práv, jejichž předměty ochrany užívají. V důsledku stávající právní úpravy v AZ jsou tito poskytovatelé nových typů služeb „zvýhodnění“ v tom, že nejsou povinni získávat licence od kolektivních správců. Pokud ale postupují v souladu s AZ, musí získávat licence individuálně od příslušných nositelů práv. Pokud užívají předměty ochrany bez licence, vystavují se riziku soudního sporu a event. povinnosti uhradit nositelům práv bezdůvodné obohacení ve výši dvojnásobku obvyklé licenční odměny. Předkladatel navrhuje odstranit toto „zvýhodnění“ a zavést v licencování přenosu vysílání princip technické neutrality, tj. jednotný režim bez ohledu na technickou povahu zpřístupňování děl.

Varianty:

- a) **Nulová varianta.** První variantou je ponechat AZ beze změny. Kabelový přenos bude nadále povinně kolektivně spravován, zatímco technické obdoby kabelového přenosu kolektivně spravovány nebudou.
- b) **Zavedení technické neutrality.** Druhou variantou je odstranit zvýhodnění technických obdob kabelového přenosu tak, aby kabelový přenos i jeho technické obdoby podléhaly stejnému režimu, tj. podléhaly povinné kolektivní správě (§ 96 odst. 1 c) a odst. 4).

Hodnocení variant:

APKT jako příklad negativního dopadu nulové varianty uvedla:

Asi nejmarkantnější je problematika satelitní „Direct to Home“ distribuce. Aktuálně platné znění Autorského zákona pohlíží na distribuci televizních a rozhlasových programů prostřednictvím satelitu jako na čistě technický prostředek přenosu signálu pro potřeby primárního provozovatele daného programu (přenosy sportovních a kulturních událostí z místa konání do místa odbavení, distribuce signálu z místa odbavení k pozemním vysílačům, atd.). V posledních letech však vzniklo množství provozovatelů tzv. „Direct To Home satelitních platforem“, kteří využívají vysílání prostřednictvím satelitu k opětovné redistribuci skupiny televizních a rozhlasových programů přímo ke koncovému uživateli. Provozovatelé těchto platforem je třeba považovat za provozovatele převzatého vysílání, kteří naprosto stejně zasahují do autorského práva jako provozovatelé „pozemních“ sítí elektronických komunikací.

Stávající znění AZ je díky jeho zastaralosti vůči novým technologiím v zásadním rozporu s principem technologické neutrality a vnáší nerovnováhu a nejistotu do tržního prostředí. Důkazem toho jsou probíhající soudní spory mezi některými kolektivními správci a provozovateli DTH platforem.

Konkrétní vyčíslení dopadu navrhované změny je spíše přibližné. V rámci konzultace obdržel zpracovatel RIA tato data:

V součtu činí poplatek všem kolektivním správcům (OSA, Intergram, Dilia, OOA-S OAZA) cca. 14 Kč/účastník/měsíc bez DPH. U velkých operátorů přicházejí v úvahu množstevní slevy. Vše ale musí být v souladu se sazebníky jednotlivých kolektivních správců.

Podle statistických údajů Mediaresearch, které měla APKT k dispozici ze rok 2013, činil počet domácností v ČR využívajících satelitního příjmu ke konci roku 2013 cca 30%. Dále lze předpokládat, že počet domácností využívajících k satelitnímu příjmu jiné platformy než Skylink, FreeSat a DIGI TV je zanedbatelný. Podle údajů ČSÚ činil počet domácností v ČR v roce 2013 cca 4,6 mil. Z toho tedy vyplývá asi 1,38 mil domácností využívajících satelitní příjem. Podle aktuálnějších údajů (na které odkazuje APKT v listopadu 2015) používá

jako hlavní zdroj televizního a rozhlasového signálu 68-70% domácností v ČR pozemní vysílání. Kabelové a IPTV distribuce pak využívá 11-15% domácností. Přesnější údaje bohužel nemám k dispozici. Záleží také na použité metodice průzkumu. Z těchto čísel vyplývá, že satelitní distribuce využívá cca 20% domácností.

Podle názoru APKT budou skutečné dopady na koncového zákazníka bude dle mého názoru velmi marginální. Primárně se dotknou provozovatelů satelitních DTH (Direct to Home) platforem. Jelikož ceny za jejich služby jsou srovnatelné s cenami služeb provozovatelů televizních kabelových rozvodů a IPTV distributorů, kteří již poplatky kolektivním správcům platí, je zde pravděpodobně možnost "absorbovat" tyto poplatky snížením marže provozovatelů DTH platforem, což je z důvodu udržení konkurenceschopnosti pravděpodobné.

Jiný konzultovaný subjekt, Česká asociace elektronických komunikací, z. s., jiné údaje, založené na jiném způsobu výpočtu, nicméně i podle názoru tohoto subjektu by zavedení technologické neutrality (z hlediska správy práv na přenos vysílání ve smyslu AZ) bylo žádoucí.

ČAEK mj. uvedla:

Poskytovatelé převzatého vysílání prostřednictvím kabelového systému hradí částku zhruba 15,- Kč za 1 aktivní zákaznickou zásuvku měsíčně jako celkový náklad povinné kolektivní správy práv. Neplatí-li zákazník nového typu služeb, které jsou svou technickou povahou obdobou kabelového přenosu a nepodléhají povinné kolektivní správě, žádný poplatek, je rozdíl na 1 zákazníka zhruba zmíněných 15,- Kč.

Podle kvalifikovaného odhadu z minulého roku v ČR působí zhruba 1 300 provozovatelů ISP (poskytovatelů přístupu k internetu), kteří dodávají televizní vysílání nezákonným způsobem („pirátské“ šíření televizního vysílání bez vypořádání povinné kolektivní správy autorských práv) asi 100 tisícům domácností. Odhadujeme tedy, že u těchto subjektů činí celkový rozdíl cca 1,5 milionu Kč měsíčně.

Kromě výše uvedených „pirátských“ šířitelů vysílání existují jistě i provozovatelé nového typu služeb, jež jsou svou technickou povahou obdobou kabelového přenosu, kteří mají oblast kolektivní správy řádně vypořádánu a máme za to, že tito poskytovatelé hradí kolektivním správcům obdobné ceny jako, jsou ceny ceníkové. Je-li tomu tak, pak v tomto případě nejsou jako alternativy kabelového přenosu finančně zvýhodněny.

Odstranění výjimky pro technické obdoby přenosu prostřednictvím kabelových systémů by znamenalo především odstranění nekalé hospodářské soutěže (kdy jedna skupina provozovatelů povinné kolektivní správě podléhá a jiná nikoliv) a praktik contra legem.

Rozdíly mezi jednotlivými technologickými platformami se stírají. Z hlediska technologické neutrality by měl přenos vysílání podléhat stejným zákonným požadavkům bez ohledu na technické prostředky k přenosu použité.

V rámci konzultací se vyjádřil rovněž kolektivní správce DILIA, který mj. uvedl:

Základním argumentem pro zavedení technologické neutrality je odstranění právní nejistoty, která aktuálně v dané oblasti panuje. A to z důvodu využívání technologií, se kterými původní úprava v autorském zákoně (ani směrnice 83/93/EHS) nepočítala. Současná situace tak vede k právním sporům, kterým by navrhovaná úprava předešla, kdy předmětem sporu je i fakt, zda má být způsob užití provozovatelů přenosu podřazen režimu podle § 22 odst. 1 či § 22 odst. 2 AZ. (např. spor DILIA x UPC, nyní ve stadiu rozsudku Nejvyššího soudu, č.j. 30 Cdo 796/2015-424). Navrhovanou změnou tato v praxi nyní těžko překonatelná právní nejistota odpadla.

K otázce ekonomických dopadů:

Na českém trhu co do počtu převažují menší provozovatelé „klasického“ kabelového přenosu (DILIA má zakontrahováno necelou stovku subjektů). V tomto počtu jsou zahrnuti i provozovatelé novější technologie přenosu pomocí internetového protokolu (tzv. IPTV). Dále na trhu působí tři provozovatelé satelitního přenosu TV vysílání, kde je při aktuálním znění zákona jejich zařazení pod ustanovení § 22 odst. 2 sporné (předmětem soudních sporů s některými z uživatelů), jejich podíl na celkovém televizním trhu je dle informací z veřejně dostupných zdrojů odhadován mezi 20-25 %.

Kolektivní správci uplatňují v souladu se zákonem rovné a přiměřené podmínky na celý trh. Pro srovnání potenciálního dopadu na tento trh lze proto použít příslušné sazby kolektivních správců (např. sazba DILIA činí 2,- Kč/zásuvku/resp. koncového zákazníka).

S ohledem na to, že kolektivní správci již nyní aplikují rovné sazby na celý trh, neměl by být celkový dopad na spotřebitele obecně žádný.

Potenciální dopad je na subjekty, které nyní smlouvu s kolektivními správci nemají, tedy potažmo na koncové zákazníky jednotek subjektů z celkového počtu subjektů na trhu. Pokud by tyto subjekty promítly sazby kolektivních správců 100% do svých cen, jednalo by se o navýšení ceny pro koncového zákazníka těchto subjektů v řádu jednotek % ve vztahu k průměrné ceně balíčku (300,- Kč/měsíc), v maximální výši by se nominálně rovnala úhrnu sazeb kolektivních správců (max. 14,23 Kč/měsíc pro všechny kolektivní správce dle aktuálních sazeb).

Podle odhadu kolektivního správce – vycházejícího ze stávající situace na trhu – by se v důsledku navrhované změny právní úpravy počet smluv uzavřených mezi kolektivním správcem a uživateli zvýšil o 50 %.

Obdobné vyjádření poskytl v rámci konzultací rovněž kolektivní správce OSA.

Závěr:

S ohledem na výstupy z konzultací se ze systémového hlediska se jeví jako vhodnější technicky neutrální řešení.

3. Návrh řešení

Oblast úpravy	Návrh řešení
3.1. Právní forma kolektivních správců (KS)	Navrhuje se, aby AZ neřešil právní formu kolektivních správců.
3.2. Hlasování v nejvyšším orgánu KS bez osobní účasti	AZ by měl převzít formulaci článku 6 odst. 4 SKS.
3.3. Zpráva o transparentnosti a jiné informační povinnosti KS	Doporučuje se v AZ stanovit výčet podle příslušných ustanovení SKS, včetně přílohy k SKS, které informace, komu a jakým způsobem musí KS zveřejňovat.
3.4. Outsourcing činností KS	Doporučuje se uvést příkladný výčet činností v AZ.
3.5. Lhůty k vyplácení odměn	Doporučuje se převzít text SKS o povinnosti vyplatit nositelům práv částky nejpozději do devíti měsíců od konce účetního období, v němž byly vybrány příjmy z výkonu práv (čl. 13 odst. 1)
3.6. Užití nerozdělitelných částek odměn	Doporučuje se neomezovat KS ohledně užití nerozdělitelných částek odměn a ponechat hospodaření s nerozdělitelnými částkami na KS, resp. na členech KS.
3.7. Povinnosti uživatelů vůči KS	Doporučuje se formulovat v AZ hlavní pravidla procesu informování KS, popř. podrobněji vymezit pravidla v některých oblastech užití předmětů ochrany.
3.8. Mechanismus vyřizování stížností na KS	Doporučuje se v AZ obecně stanovit povinnost KS mít zaveden mechanismus vyřizování

	stížností na činnost KS a doplnit ji o povinnost upravit podrobnosti tohoto mechanismu vnitřním předpisem KS.
3.9. Soudní či rozhodčí řízení	Doporučuje se varianta nulová (status quo).
3.10. Licencování online služeb	Doporučuje se převzít úpravu SKS v čl. 23 a násl.
3.11. Nezávislí správci práv	Doporučuje se v AZ stanovit, že pokud nezávislí správci práv budou působit v oblasti správy práv, vztahují se na ně obdobně pravidla týkající se kolektivních správců.
3.12. Pověření k výkonu kolektivní správy při odnětí oprávnění jinému KS	Doporučuje se neupravovat v AZ mechanismus pověřování vzhledem k tomu, že kýženého cíle (nepřerušný výkon kolektivní správy) lze dosáhnout i bez výslovné úpravy.
3.13. Tvorba sazebníků	Doporučuje se upravit podrobně postup pro sjednávání sazebníků a konkretizovat dohledové pravomoci MK.
3.14. Licencování užití autorských děl paměťovými a vzdělávacími institucemi – digitalizovaný obsah, kopírování apod.	Doporučuje se upravit zvláštní pravidla pro licencování některých konkrétních způsobů užití předmětů ochrany specifickými kategoriemi uživatelů.
3.15. Licencování osiřelých děl	Doporučuje se zavedení systému licencování užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany.
3.16. Zrušení omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích	Doporučuje se zrušit omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích.
3.17. Odměna pro nakladatele za půjčování v knihovnách	Doporučuje se nulová varianta.
3.18. Zavedení technické neutrality v oblasti licencování přenosu vysílání	Ze systémového hlediska se jeví jako vhodnější technicky neutrální řešení.

Souhrnné hodnocení dopadů navrhovaných variant

Poznámka: V tabulce uvedené shrnutí dopadu symbolem (+, - , 0) je třeba chápat v kontextu hodnocení variant, jak je uvedeno výše, neboť shrnutí symbolem představuje značné zjednodušení.

Oblast úpravy	Dopad na nositele práv	Dopad na kolektivní správce	Dopad na uživatele
1. Právní forma kolektivních správců (KS)	0 / +	0 / + (ponechání stávající úpravy)	0
2. Hlasování v nejvyšším	0 / + (ponechání rozhodnutí na	0 / +	0

orgánu KS bez osobní účasti	nositelích práv)		
3. Zpráva o transparentnosti	+	0 / -	0
4. Outsourcing činností KS	0 / + (ponechání rozhodnutí na nositelích práv)	0	0
5. Lhůty k vyplácení odměn	+ / 0	0	0
6. Užití nerozdělitelných částek odměn	0 / + (ponechání rozhodnutí na nositelích práv)	0	0
7. Povinnosti uživatelů vůči KS	+ (přesnější rozdělování částek)	+	-
8. Mechanismus vyřizování stížností na KS	+	0 / -	0
9. Soudní či rozhodčí řízení	0 / + (ponechání rozhodnutí na nositelích práv)	0	0
10. Licencování online služeb	+	+	+
11. Nezávislí správci práv	+	+	0
12. Pověření k výkonu kolektivní správy při odnětí oprávnění jinému KS	+	0	+
13. Tvorba sazebníků	+	0 / -	+
14. Licencování užití autorských děl paměťovými a vzdělávacími institucemi – digitalizovaný obsah, kopírování apod.	+	+	+
15. Licencování osířelých děl	0	+	+
16. Zrušení omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích	+	0	0 / -
17. Odměna pro nakladatele za	0	0	0

půjčování v knihovnách			
18. Zavedení technické neutrality v oblasti licencování přenosu vysílání	+	+	0 / -

4. Implementace doporučených variant a vynucování

Předkladatel navrhuje implementaci doporučených variant formou novely zákona. Dohled nad činností KS má dle zákona ministerstvo (§ 103 AZ), které je oprávněno vyžadovat si od KS informace, zjišťovat případná porušení povinností dle AZ, a případně ukládat povinnost k nápravě, respektive pokuty. V zásadě se tedy vynucování doporučené varianty má dít na základě AZ, případně správního řádu. Soukromé subjekty mohou své případné spory plynoucí z materie novely AZ řešit standardní soudní cestou.

Evropská komise monitoruje způsob provedení SKS a ČR má dle čl. 43 SKS povinnost informovat Komisi o implementujících právních předpisech. Lze dále očekávat pokračující činnost Evropské komise (přezkum regulace) v oblastech týkajících se SKS. ČR bude mít dále nově výslovně uloženou povinnost spolupracovat s dohledovými orgány ostatních členských států při výkonu dohledu nad činností českých KS v jiných členských státech a nad činností KS z jiných členských států v ČR ve smyslu článku 37 SKS.

5. Přezkum účinnosti regulace

Předkladatel zpracuje do 2 let po nabytí účinnosti této novely dopadovou studii ohledně aplikace nové právní úpravy, a to přinejmenším v případech ustanovení uvedených v bodech 2.7.(Povinnosti uživatelů vůči KS), 2.10. (Licencování online služeb), 2.14. (Licencování užití autorských děl paměťovými a vzdělávacími institucemi), 2.16. (Zrušení omezení odměn za přijímače v hotelových pokojích) a 2.18 (Zavedení technické neutrality v oblasti licencování přenosu vysílání).

6. Konzultace a zdroje dat

Konzultace

Při hodnocení dopadů vedl předkladatel rozsáhlé dvoukolové konzultace s dotčenými subjekty. Tyto konzultace do značné míry navazovaly na dřívější rozsáhlé veřejné konzultace vedené předkladatelem již v roce 2011 až 2012 k jednotlivým tematickým okruhům. Výsledkem těchto veřejných konzultací byla řada konsensuálních návrhů, které byly posléze převzaty do tohoto aktuálního návrhu novely AZ.

V prvním kole konzultací byli zahrnuti kolektivní správci jakožto primárně dotčené subjekty. Se všemi šesti kolektivními správci, aktivními v ČR, byly vedeny písemné konzultace o všech relevantních navrhovaných okruzích novely. V rámci konzultace obdržel předkladatel a zpracovatel RIA velmi cenné vstupy, byť – pochopitelně – odrážející především zájem KS. Se třemi kolektivními správci vedl předkladatel a zpracovatel RIA osobní konzultace, na které navazovalo další kolo písemných konzultací.

V druhém kole konzultací byly zahrnuty další dotčené subjekty, se kterými byla vedena písemná komunikace o relevantních oblastech zvažované úpravy. Podklady z obou kol konzultací jsou k dispozici u předkladatele, resp. zpracovatele RIA.

Seznam nejdůležitějších organizací, které byly zapojeny do konzultačního procesu

Asociace českých a moravských nemocnic, Asociace českých kameramanů, Asociace hotelů a restaurací ČR (AHR ČR), Asociace knihoven vysokých škol, Asociace muzeí a galerií ČR, Asociace nemocnic, Asociace producentů v audiovizí, Asociace provozovatelů kabelových a telekomunikačních sítí v ČR (APKT), Asociace provozovatelů kin, Asociace provozovatelů kopírovacích služeb (APKS), Asociace ředitelů symfonických orchestrů, Asociace starožitníků (AS), Asociace televizních organizací (ATO), Asociace ZUŠ ČR, Česká asociace elektronických komunikací (ČAEK), Česká asociace pro DSMP, Česká národní skupina IAML (mezinárodní sdružení hudebních knihoven), Česká televize, Český rozhlas, ČNS IFPI, DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, GESTOR, GRADA Publishing, a.s., Herecká asociace, INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů, Nakladatelství Fraus, Národní knihovna ČR, Národní muzeum – Muzeum české hudby, Občanské sdružení spotřebitelů TEST, Ochranná asociace zvukařů-autorů, o.s. (OAZA), Ochranná organizace autorská - sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, o.s. (OOA-S), Ochranný svaz autorský (OSA), Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, Sdružení českých spotřebitelů, Sdružení podnikatelů a živnostníků, Sdružení uživatelů autorských práv, Svaz autorů a interpretů, Svaz českých knihkupců a nakladatelů (SČKN), Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP), Svaz léčebných lázní ČR, Svaz obchodu a cestovního ruchu, Unie vydavatelů ČR, Ústřední umělecká rada ZUŠ ČR.

Kompletní podklady z celého procesu RIA, včetně předložených podnětů, návrhů a vyžádaných údajů a dalších informací, jsou k dispozici v odboru autorského práva Ministerstva kultury.

Zdroje dat

Smetanová, Dana: Elektronické dodávání dokumentů v ČR.

Evropská komise: Souhrn posouzení dopadů k návrhu směrnice o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a o udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu (2012).

European Commission: Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online uses in the internal market.

World Intellectual Property Organization: Guide on Surveying the Economic Contribution of the Copyright-Based Industries.

7. Kontakt na zpracovatele

Hlínka a partneři, Na příkopě 31, 110 00 Praha 1

Email: petrhlin@gmail.com

Telefon: 602 425 757

JUDr. Jan Šamánek, Ph.D., LL.M.

České družiny 1944/25, 160 00 Praha 6
774 050 004 / jansamanek@jansamanek.cz

Ministerstvo kultury
JUDr. Adéla Faladová
samostatné oddělení autorského práva
257 085 322, adela.faladova@mkcr.cz

II. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Ústavním východiskem návrhu novely zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AZ“) je čl. 34 Listiny základních práv a svobod. Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky (dále také jen „ČR“).

III. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je v souladu s příslušnými směrnicemi Evropské unie, které upravují danou oblast. Těmito směrnicemi jsou:

1. Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu.
2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází.
3. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.
4. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla.
5. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví.
6. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s právem autorským (kodifikované znění).
7. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (kodifikované znění).
8. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (kodifikované znění).
9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/77/EU ze dne 27. září 2011, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.
10. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osiřelých děl.
11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu.

Navrhovaná právní úprava především implementuje zatím poslední směrnici Evropské unie (dále jen „EU“) týkající se autorského práva a práv s ním souvisejících, konkrétně směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online

na vnitřním trhu. Kromě změn, které bylo nutno provést v rámci implementace uvedené směrnice, jsou navrhovány také další změny národní právní úpravy kolektivní správy práv reagující na zkušenosti z aplikační praxe a podněty zainteresovaných subjektů (ať už uživatelů, kolektivních správců nebo akademické obce).

Předkládaný návrh dále obsahuje kromě několika zpřesnění a doplnění zákonných licencí (tj. výjimek a omezení práv) i nově zaváděnou licenci pro karikaturu a parodii.

Významným doplněním české autorskoprávní úpravy, reflektujícím nástup digitálních technologií, je rozšíření oblastí, v nichž bude nově vykonávána tzv. rozšířená kolektivní správa usnadňující licencování některých způsobů užití děl paměťovými a vzdělávacími institucemi, včetně s tím souvisejícího, zavedení rejstříku děl na trhu nedostupných. Kromě toho se také navrhuje zavést možnost licencování užití tzv. osiřelých děl a dalších osiřelých předmětů ochrany, a tím umožnit širší využití těchto předmětů ochrany. V souvislosti s touto úpravou se navrhuje drobná změna režimu ukončování statusu osiřelého díla.

Neméně významná je zcela nová úprava tvorby sazebníků odměn vybíraných kolektivními správci práv, která reaguje na přetrvávající problémy se stanovováním sazeb těchto odměn a sjednáváním licenčních smluv mezi kolektivními správci a uživateli.

Všechna navrhovaná ustanovení, která se týkají problematiky upravené unijním právem, jsou v souladu s unijní právní úpravou, zejména s příslušnými směnicemi.

IV. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava plně odpovídá mezinárodním závazkům, jimiž je Česká republika v oblasti autorskoprávní vázána. Jde zejména o tyto mezinárodní smlouvy a úmluvy:

1. Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl - 1886, revize Paříž 1971;
2. Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a televizních a rozhlasových organizací - Řím 1964;
3. Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), kterou Česká republika uplatňuje od 1. 1. 1996;
4. Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském (WCT), Ženeva 1996;
5. Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (WPPT), Ženeva 1996.

Navrhovaná právní úprava odpovídá rovněž závazkům, vyplývajícím pro Českou republiku z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Návrh obsahuje úpravu užívání majetku ve smyslu druhého odstavce článku 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, upravujícího ochranu vlastnictví, podle něhož každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek a nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva. Uvedená zásada nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut.

Hlavním cílem návrhu novely autorského zákona je provést do vnitrostátního práva směrnici 2014/26/EU o kolektivní správě práv a tím přizpůsobit národní právní úpravu kolektivní správy novému unijnímu právnímu rámci pro fungování kolektivní správy v rámci EU a EHP. Kolektivní správa je důležitým nástrojem uplatňování a ochrany autorských práv a práv souvisejících s právem autorským, neboť v případech, kdy individuální výkon práv je buď nemožný zcela, nebo jen s velkými obtížemi, umožňuje nositelům práv poskytovat licence k užití předmětů ochrany a získávat odměny a obdobně uživatelům předmětů ochrany licence k užití předmětů ochrany získávat. Z hlediska celospolečenského hraje kolektivní správa práv z výše uvedených důvodů významnou roli při zpřístupňování předmětů ochrany veřejnosti. Tento mechanismus se jeví jako potřebný pro zajištění rovnováhy mezi různými zájmy nositelů práv a uživatelů předmětů ochrany.

Práv odvíjejících se z navrhované právní úpravy se lze domáhat u soudu, čímž jsou v zásadě naplněny jak požadavky samotného článku 1 Protokolu č. 1 na vyloučení svévole, tak požadavky článku 6 Úmluvy na spravedlivý proces v oblasti občanských práv a závazků, tak konečně požadavky článku 13 Úmluvy, který zaručuje právo na účinný prostředek nápravy. Povinnosti ukládané navrhovanou právní úpravou nositelům práv, kolektivním správcům a uživatelům předmětů ochrany jsou stanoveny v míře nezbytně nutné k dosažení sledovaných cílů, přičemž je v maximální možné míře upřednostňována smluvní volnost stran, není-li to vyloučeno právními předpisy nebo omezeno z důvodů obecného veřejného zájmu.

Navrhovaná úprava, konkrétně návrh doplnění zákonné licence pro osoby se zdravotním postižením, odpovídá rovněž požadavkům Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, konkrétně s čl. 21 (Svoboda projevu a přesvědčení a přístup k informacím) a čl. 30 (Účast na kulturním životě, rekreace, volný čas a sport).

V. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Návrh zákona předpokládá určitý limitovaný dopad na státní rozpočet v souvislosti s navrhovaným systémem licencování některých užití knihovnami, dalšími paměťovými institucemi a vzdělávacími institucemi, zejména v souvislosti se zřízením a vedením Rejstříku děl na trhu nedostupných. Podle předběžných odhadů Národní knihovny ČR činí náklady jednorázově přibližně 2 490 000 Kč na zřízení Rejstříku děl nedostupných na trhu a na jeho provoz přibližně 2 540 000 ročně, a to včetně nákladů na personální zajištění v rozsahu 3 knihovnických odborníků a 1 IT administrátora. Tyto výdaje by měly být zajištěny v rámci výdajů kapitoly 334 MK.

Nároky na veřejné rozpočty spojené s náklady na úhradu licenčních odměn za užití na základě licencí poskytovaných kolektivním správcem nelze předem odhadovat, neboť budou záviset na míře využívání navrhovaných licenčních mechanismů a na výši sjednaných odměn. V každém případě tyto dopady budou kompenzovány nově zavedenou možností zpřístupňovat

veřejnosti v mnohem větší míře digitalizovaná autorská díla a osiřelé předměty ochrany a úsporami v nákladech na digitalizaci kulturního dědictví.

Návrh zákona předpokládá vytvoření nového zdroje pro financování kultury ze zákonem stanoveného odvodu odměn vybíraných kolektivními správci na základě licencí k užití osiřelých děl a dalších osiřelých předmětů ochrany do Státního fondu kultury a Státního fondu kinematografie.

Návrh předpokládá určité náklady na straně kolektivních správců, resp. nositelů práv, z jejichž odměn jsou náklady na výkon kolektivní správy hrazeny. Jde v zásadě o náklady na opatření směřující ke zlepšení efektivity a transparentnosti kolektivní správy, a tudíž ku prospěchu nositelů práv, ale rovněž uživatelů a společnosti jako celku.

Strukturovaný rozbor, konkrétní vyčíslení a zdůvodnění předpokládaných rozpočtových dopadů jsou obsaženy v příslušné části Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace.

Pokud jde o vliv navrhovaného zákona na podnikatelské prostředí, návrh by měl zajistit efektivnější a dostatečně transparentní výkon kolektivní správy práv, čímž přispěje k zajištění rovných podmínek na trhu a ke zjednodušení administrativní náročnosti.

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné negativní sociální dopady ani dopady na životní prostředí.

VI. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh zákona upravuje nová i stávající zpracování osobních údajů. Z již existujících se jedná zejména o zpracování osobních údajů kolektivními správci při výkonu kolektivní správy práva autorského a práv souvisejících, jakož i při evidenci a správě práv k osiřelým předmětům ochrany (seznam osiřelých děl). Dále jsou to seznamy odúmrťí vedené Státním fondem kultury ČR a Státním fondem kinematografie. Z existujících úprav vychází rovněž rejstřík prostředníků (podle § 102 zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona označovaných jako zprostředkovatelé), který vede ministerstvo. Konečně je potřeba zmínit nově navrhovanou evidenci nezávislých správců práv vedenou ministerstvem.

Pokud jde o zpracování osobních údajů kolektivními správci, nedochází zde k výrazným obsahovým změnám. Potřeba zpracování osobních údajů vychází z povahy kolektivní správy. Účelem je umožnit efektivní správu práv. Kolektivní správce vede seznam nositelů práv smluvně zastupovaných, přihlášených k evidenci a nositelů práv k osiřelým předmětům ochrany, jsou-li mu známi. Seznamy smí obsahovat pouze údaje, které jsou nezbytné k výkonu kolektivní správy, a nejsou veřejné. Subsidiárně se uplatní režim zákona o ochraně osobních údajů; přičemž lze upozornit na to, že směrnice o kolektivní správě odkazuje na směrnici o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Zárukou ochrany je také povinné pravidelné informování nositelů práv podle § 97b (mj. o kontaktních údajích, srážkách a příjmech atd.). Nelze opomenout nově formulovanou dohledovou roli ministerstva včetně přeshraniční spolupráce dohledových úřadů.

V případě seznamů nositelů práv vedených kolektivními správci se nově výslovně zavádí lhůta pro uchovávání osobních údajů (viz § 97c odst. 4). Délka této lhůty odpovídá důvodům, pro které jsou osobní údaje kolektivními správci uchovávány, tj. jednak pro účely výkonu majetkových práv po dobu trvání jejich ochrany, jednak pro účely tzv. postmortální ochrany podle § 11 odst. 5, která je časově neomezená.

Zvláštním případem je úprava týkající se nerozdělitelných příjmů (§ 99c odst. 3 až 7). S cílem vyplatit tyto příjmy se zveřejňují některé údaje. Úprava vyplývá ze směrnice o kolektivní správě a je podložena snahou o vyplacení prostředků nositeli práv, který není znám nebo není dohledatelný. Další specifickou úpravou je rejstřík děl na trhu nedostupných. Rejstřík vede Národní knihovna České republiky a je předpokladem pro fungování rozšířené kolektivní správy tohoto druhu děl [§ 97e odst. 4 písm. i) návrhu].

Úprava zprostředkovatelů (nově prostředníků) byla rozšířena tak, aby lépe vyhovovala požadavkům směrnice o kolektivní správě. Rejstřík prostředníků vede ministerstvo a předepsané informace (jména prostředníků a kontaktní údaje) uveřejňuje na svých internetových stránkách.

Úprava evidence nezávislých správců práv se zakládá nově. Může se jednat pouze o právnické osoby, a tedy nikoli subjekty údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů.

Lze tedy shrnout, že návrh nepřináší výrazné změny v oblasti zpracování osobních údajů. Kolektivní správa byla navíc už v rámci přípravy směrnice o kolektivní správě konzultována také s evropským inspektorem ochrany osobních údajů (odstavec 58 preambule směrnice o kolektivní správě). Lze tedy uzavřít, že záruky pro ochranu osobních údajů jsou dostatečné.

VII. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy ve vztahu k zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava nebude mít negativní dopad na rovné postavení mužů a žen, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky, a neporušuje zákaz diskriminace.

VIII. Zhodnocení korupčních rizik

Ve vztahu ke vzniku korupčních rizik jsou v navrhované úpravě relevantní části týkající se udělování a odnímání oprávnění, sjednávání sazeb a provádění dohledu.

a) Přiměřenost

V oblasti udělování, resp. odnímání oprávnění došlo ke zpřesnění kompetence správního orgánu (viz doplnění úpravy pro případ změny oprávnění nebo opatření pro případ zániku oprávnění). Navrhované změny poskytují menší prostor pro výkladové nejasnosti a míra diskrece je vzhledem ke složitosti problematiky spíše malá.

V oblasti dohledu nad kolektivními správci se mění kompetence správního orgánu pouze způsobem, který zpřesňuje rozsah kompetencí stávajících (účast na jednání nejvyššího orgánu, zveřejnění rozhodnutí týkajících se provádění dohledu). Míra diskrece je ve srovnání s dosavadní úpravou stejná a lze ji označit vzhledem k vymezení povinností za minimální. Ke zpřesnění míry diskrece přispívá i nově zavedená

konkretizace skutkových podstat správních deliktů kolektivních správců a nezávislých správců práv.

b) Efektivita

Z hlediska efektivity lze k předložené úpravě poznamenat následující.

Doplnění úpravy udělování, resp. odnímání oprávnění je obecně vedeno snahou o zvýšení efektivity. Sankce v této oblasti spočívají především v neprovedení požadované změny (tj. zejm. udělení, případně změny oprávnění). Rovněž se uplatní obecné instituty správního řádu.

V případě sjednávání sazeb je efektivita zajištěna upřednostněním soukromoprávní dohody. Nadto se uplatní obecné instituty správního řádu.

Navrhované změny v oblasti dohledu nad kolektivními správci nemění možnosti využití sankčních a vnucovacích nástrojů. Použije se zvláštní úprava v autorském zákoně a subsidiárně kontrolní řád.

c) Odpovědnost

Zvolená právní úprava reflektuje požadavek čl. 79 odst. 1 Ústavy, podle něhož musí být působnost správního úřadu stanovena zákonem.

Odpovědnou osobou na straně správního orgánu je ve správním řízení úřední osoba. Určení konkrétní úřední osoby je prováděno na základě vnitřních předpisů, resp. organizačního uspořádání konkrétního správního orgánu, přičemž popis své organizační struktury je správní orgán povinen zveřejnit na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Při provádění dohledu nad kolektivními správci je odpovědnou osobou na straně kontrolního orgánu kontrolující. Tato osoba je povinna se při výkonu působnosti kontrolního orgánu prokazovat pověřením ke kontrole.

d) Opravné prostředky

K zajištění účinné obrany proti nesprávnému postupu správního orgánu jsou k dispozici opravné prostředky podle správního řádu, a dále žaloba podle soudního řádu správního.

V oblasti dohledu jsou opravnými prostředky námitky podle kontrolního řádu a žaloba podle soudního řádu správního.

e) Kontrolní mechanismy

Z hlediska systému kontrolních mechanismů je nutno uvést, že oblast udělování oprávnění a sjednávání sazeb se pohybuje v procesním režimu správního řádu, jenž obsahuje úpravu kontroly a přezkumu přijatých rozhodnutí, a to primárně formou opravných prostředků. Proti rozhodnutím je možno podat odvolání anebo v určitých případech užít mimořádných opravných prostředků či jiných prostředků ochrany. Vedle toho lze využít rovněž dozorčí prostředky, čímž je zaručena dostatečná kontrola správnosti a zákonnosti vydávaných rozhodnutí. Správní řád se jako subsidiární předpis použije i v případě postupu podle kontrolního řádu (výkon dohledu).

V případě vydání nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu je s odpovědností konkrétní úřední osoby spojena eventuelní povinnost regresní náhrady škody, za níž v důsledku nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu odpovídá stát.

Z hlediska transparentnosti a otevřenosti dat lze konstatovat, že navrhovaná úprava nemá vliv na dostupnost informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Pro zvýšení transparentnosti se rozšiřuje informační povinnost Ministerstva kultury, konkrétně povinnost zpřístupňovat na internetových stránkách rozhodnutí o udělení nebo odnětí oprávnění k výkonu kolektivní správy, rozhodnutí o správních deliktech kolektivních správců, dále rozhodnutí vydaná v rámci výkonu dohledu nad kolektivními správci a rovněž platné sazebníky kolektivních správců. Rovněž bude veřejnosti přístupná evidence nezávislých správců práv.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K bodům 1 až 3

V § 1 se v úvodní části ve smyslu požadavků vyplývajících z čl. 48 Legislativních pravidel vlády doplňuje (a zároveň se v poznámce pod čarou aktualizuje a rozšiřuje o směrnici 2014/26/EU, která bude předkládaným návrhem implementována do národního právního řádu), výčet relevantních platných směrnic.

Dále se navrhuje zrušení části textu § 1 písm. b) bodu 6, jehož účelem je zpřesnění úpravy v souvislosti se změnou provedenou novelou č. 216/2006 Sb., kdy byla výjimka pro pořizování tiskových rozmnoženin rozšířena i ve prospěch vlastní vnitřní potřeby právnických osob a podnikajících fyzických osob.

V písmenu e) se zavádí legislativní zkratka „kolektivní správa“ pro kolektivní správu práv autorských a práv s autorským právem souvisejících, upravenou v § 95 a násl. (platné i navrhované nové úpravy).

K bodu 4

Nejedná se o obsahovou změnu, ale pouze o zpřesnění dikce zavedené novelou AZ č. 216/2006 Sb. tak, aby bylo zřejmé pojmové odlišení díla fotografického ve smyslu § 2 odst. 1 od fotografií, které mají pouze znak původnosti a autorským dílem ve smyslu § 2 odst. 1 AZ nejsou, neboť nesplňují podmínku jedinečného výsledku tvůrčí činnosti.

K bodu 5

Souvisí se změnou a sjednocením terminologie pro označení rejstříků, evidencí, seznamů, registrů apod. v AZ – nově se zavádí jednotné označení „seznam“.

K bodu 6

Nová upřesněná formulace § 11 odst. 5 s vypuštěním nadbytečné poznámky pod čarou (odkazující navíc na již neplatný občanský zákoník).

K bodu 7

Legislativně technická úprava členění zákona, jejímž cílem je zpřehlednění právní úpravy.

K bodům 8 a 9

Doplněním slova „zejména“ v větě § 12 odst. 4 se legislativně technicky přesněji stanoví demonstrativnost výčtu práv uvedených v § 12 odst. 4. V souvislosti s doplněním odst. 4 se vypouští odst. 5 pro nadbytečnost

K bodu 10

Navrženým zrušením věty druhé v § 23 se znění tohoto definičního paragrafu částečně vrací do původní podoby, platné od nabytí účinnosti AZ dne 1. 12. 2000 do 22. 2. 2005. Následná změna tohoto ustanovení, přijatá novelou AZ č. 81/2005 Sb., iniciovaná Poslaneckou sněmovnou, doplnila k definici předmětného užití (tj. provozování rozhlasového či televizního vysílání ve smyslu § 23 AZ) výjimku z výlučného autorského práva užití dílo nebo jiný předmět ochrany tímto způsobem sdělování veřejnosti v případech, kdy se takové užití děje prostřednictvím televizních nebo rozhlasových přijímačů umístěných v prostorách určených k soukromému ubytování osob, tedy v praxi zejm. v případě hotelových pokojů. Tato výjimka se stala neudržitelnou vydáním rozsudku Soudního dvora EU ve věci C-306/05 *SGAE v. Rafael Hoteles*, nicméně problematická výjimka, zohledňující nikoli veřejný zájem, ale partikulární zájem určitých podnikatelských subjektů, byla novelou AZ č. 168/2008 Sb.

nahrazena neméně problematickým zastropováním výše odměn za toto užití, tedy zavedením faktického omezení předmětného výlučného práva. Toto ustanovení, iniciované opět Poslaneckou sněmovnou, nevycházelo z žádné ekonomické analýzy a je rovněž pochybné z hlediska jak unijní, tak mezinárodní autorskoprávní úpravy. Navíc svou nejasnou formulací je stálým zdrojem sporů o to, jakého okruhu nositelů práv, zastupovaných různými kolektivními správci, se týká.

Zastropování odměn v § 23 samo o sobě znamená jednostrannou výhodu ve prospěch jedné kategorie uživatelů, protože všechny ostatní sazby odměn vybíraných kolektivními správci, neupravené právními předpisy, zastropovány nejsou. Kromě toho představuje zásah do smluvní svobody v neprospěch nositelů práv, což výrazně narušuje mj. i nově navrhované systémové řešení tvorby sazebníků. Nerovnost založená stávající úpravou je v současnosti ještě zvýrazněna tím, že novelou AZ č. 228/2014 Sb. bylo (opět z poslanecké iniciativy) jednostranně doplněno pro sjednávání odměn explicitní kritérium obsazenosti pokojů v ubytovacích zařízeních /srov. § 100 odst. 6 písm. b) AZ ve znění účinném od 7. listopadu 2014/. Toto kritérium předkladatel zachovává a považuje je, při vypuštění zastropování a ve spojitosti s dalšími navrhovanými úpravami, za dostatečné pro zohlednění zájmů podnikatelů v hotelnictví.

K bodům 11 a 12

Změny členění zákona, jimiž je sledováno zpřehlednění právní úpravy.

K bodům 13 až 15

Změna v § 24 odst. 2 souvisí s novou terminologií pro seznamy vedené kolektivními správci (§ 97c).

Pojem „umělec“ užitý v § 24 odst. 3 je uveden v českém překladu směrnice, která v anglické verzi používá pojem „artist“. V AZ je vhodnější použít obecný pojem „autor“, mj. proto, že pojem „umělec“, resp. „výkonný umělec“ je v AZ používán pro označení jiného nositele práv souvisejících s právem autorským, a sice pro fyzickou osobu, která vytvořila umělecký výkon.

Změna § 24 odst. 6, spočívající v doplnění, resp. upřesnění obsahu informace poskytované kolektivnímu správcí obchodníkem, vychází ze zkušeností s uplatňováním práva na odměnu v praxi a jeho cílem je zefektivnit výkon kolektivní správy práva na odměnu. Osobou povinnou platit odměnu jsou prodávající a obchodník společně a nerozdílně, přičemž plátcem odměny je obchodník (srov. § 24 odst. 6 a bod 1 přílohy č. 1 k AZ). Kolektivní správce oprávněný vybírat odměny se v praxi setkává s tím, že v některých případech, kdy nelze odměnu vymoci od obchodníka (např. z důvodu prohlášeného konkurzu), obchodníci neumožňují kolektivnímu správcí zjistit, kdo je prodávajícím a tedy osobou, na níž lze rovněž vymáhat zaplacení odměny. Obchodníci v takových případech často neposkytují informaci umožňující identifikaci prodávajícího s poukazem na obchodní tajemství. Pokud obchodník odvede řádně odměnu, není informace o identifikaci prodávajícího nezbytná pro zajištění platby a obchodník proto tyto informace kolektivnímu správcí sdělovat nemusí. Identifikačními údaji o prodávajícím jsou údaje umožňující takovou osobu kontaktovat, popř. žalovat, tj. jméno a kontaktní adresa.

K bodu 16

Navrhovaná změna úpravy § 26 odst. 2 vychází z potřeb praxe, neboť z dosavadního znění zákona není zcela zřejmé, kdo v případě odúmrtí vykonává majetková autorská práva k dílům audiovizuálně užitým. Podle návrhu bude práva k dílům audiovizuálně užitým, v případě, že tato práva zdědí stát nebo tato práva státu připadnou jako tzv. odúmrtí, vykonávat, stejně jako v případě děl audiovizuálních (jako celku), Státní fond kinematografie.

Cílem je zjednodušit licencování užití audiovizuálních děl Státním fondem kinematografie v případech, kdy odúmrťí nejsou pouze práva k audiovizuálnímu dílu jako takovému, ale také práva k dílům audiovizuálně užitým. Práva k těm audiovizuálně užitým dílům, která nejsou odúmrťí, zůstávají navrhovanou změnou nedotčena.

Dále se doplňuje výslovně povinnost obou fondů, tj. Státního fondu kultury České republiky a Státního fondu kinematografie, vést jmenný seznam autorů a dalších nositelů práv, jejichž majetková práva stát zdědil nebo mu připadla jako tzv. odúmrť. Tyto seznamy budou každoročně aktualizovány vždy nejpozději k 31. lednu a zveřejňovány způsobem umožňujícím dálkový přístup. Jde o již zavedenou praxi, tímto se zaručuje existence a aktualizace seznamů do budoucna. Uvedené seznamy jsou mj. důležitými zdroji informací při důsledném vyhledávání nositelů práv k osiřelým dílům, ať už pro účely využití zákonné licence podle § 37a (Licence pro určitá užití osiřelého díla) nebo pro účely nově navrhovaného poskytování licencí k užití osiřelých děl a jiných předmětů ochrany (§ 103).

K bodům 17 a 18

Drobné zpřesnění úpravy transponující směrnici 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osiřelých děl se navrhuje v návaznosti na konzultaci s Evropskou komisí, a to s cílem jasně a jednoznačně odlišit situaci při ukončení statusu osiřelého díla v režimu výjimky stanovené touto směrnicí dle § 37a od obecné možnosti autora ukončit tento status oznámením příslušnému kolektivnímu správci.

K bodům 19 a 20

Legislativně technické změny související s přesunutím ustanovení § 28 odst. 2 a 3 (týkajících se práv zveřejnitelů dosud nezveřejněného díla) mezi ostatní práva související s právem autorským do nového samostatného § 87a, kam systematicky náleží.

K bodu 21

Navrhovaná úprava § 29 odst. 1 souvisí s přijetím zákona č. 552/2005 Sb., jímž byl novelizován zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a který zavedl pravidla pro některá užití vysokoškolských kvalifikačních prací. Zvláštní případy, kdy lze uplatnit výjimky a omezení práva autorského, a obdobně i práv souvisejících s právem autorským, resp. zvláštního práva pořizovatele databáze, tak již nejsou stanoveny pouze AZ.

K bodu 22

Navrhovaným doplněním zákonné licence pro tzv. archivní a konzervační rozmnoženiny do výčtu v § 29 odst. 2 se sleduje odstranění výkladových sporů o to, zda lze takové rozmnoženiny pořizovat pouze ze zveřejněných děl. S ohledem na účel uvedené zákonné licence (archivace, uchovávání) by omezením pouze na zveřejněná díla taková licence sledovaný účel neplnila v plné míře. Ostatní pravidla týkající se nezveřejněných děl zůstávají zachována, tj. knihovna například nemůže takto pořízené rozmnoženiny půjčovat, a to ani prezenčně, do doby, než uplyne doba trvání majetkových práv.

K bodu 23

Oprava stávající chyby v textu § 30 odst. 5.

K bodu 24

Návrh napravlující opomenutí novely č. 216/2006 Sb., která změnila definici práva na odměnu v souvislosti se zhotovováním děl pro osobní potřebu v § 25 a v § 96 odst. 1 písm. a) bod 4 [v navrhovaném znění v § 97d odst. 1 písm. a) bod 4], ale nezměnila definici ve

znění výjimky tehdy nově zakotvené do § 30a. Provedením této textové změny se fakticky nemění obsah ani rozsah předmětného ustanovení.

K bodu 25

Doplňuje se chybějící nadpis této zákonné licence.

K bodu 26

Vypouští se označení Oddíl 3 a název „Bezúplatné zákonné licence“, které z hlediska systematiky nemají opodstatnění (do textu zákona se při novelizaci dostaly technickým nedopatřením).

K bodu 27

Navrhuje se zpřesnění § 36 navazující na změnu úpravy databází a souborných děl novelou č. 216/2006 Sb.

K bodu 28

K vyloučení výkladových pochybností se navrhuje doplnit výslovně, že pro archivní a konzervační potřeby si mohou oprávněné subjekty zhotovovat rozmnoženiny autorských děl a jiných předmětů ochrany v počtu a formátu nezbytném pro trvalé uchování díla. S ohledem na rychlý technologický vývoj bude toto ustanovení využíváno podstatně častěji než v minulosti. Dosud bylo totéž dovozováno pouze výkladem.

K bodu 29

Návrh souvisí se zvláštní úpravou zveřejňování vysokoškolských kvalifikačních prací podle § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, podle které ke zveřejňování takových autorských děl dochází ještě před obhajobou příslušné kvalifikační práce. Do výčtu kvalifikačních prací se doplňují práce bakalářské, které byly neodůvodněně opomenuty.

K bodu 30

Zavádí se legislativní zkratka pro Národní knihovnu České republiky a aktualizuje se název Národní technické knihovny.

K bodu 31

Návrh sleduje vyjasnění dosavadních výkladových pochybností, jakým způsobem mohou knihovny nakládat s jinými než zvukovými či zvukově obrazovými záznamy (tzn. s e-knihami apod. na hmotném nosiči, tj. např. na CD-ROM, DVD aj.). S ohledem na nebezpečí nekontrolovatelného dalšího rozmnožování autorskoprávně chráněných děl by půjčování a jakékoli další užití e-knih jako takových (jde-li o autorskoprávně chráněná díla) knihovnami mělo být (i nadále) předmětem licenčních smluv s nositeli práv, tj. s autory, popř. s nakladateli. Z půjčování – i absenčního – nejsou proto vyloučena např. ta díla, která jsou zpřístupňována veřejnosti na základě tzv. veřejných licencí (např. Creative Commons).

Knihovna není oprávněna v případě půjčování záznamů děl pořizovat čtenářům rozmnoženiny takových záznamů a je rovněž povinna pořizování takových rozmnoženin (např. stažením na flash disk apod.) zabránit (zejm. technicky, vhodným upozorněním čtenářů apod.).

Pro vyloučení výkladových pochybností se navrhuje výslovně stanovit možnost půjčovat, a to i absenčně, přílohy vydaných děl, obsažené na záznamech (v případě, že takový záznam je příslušenstvím hmotné rozmnoženiny díla, např. ke knize přiložený CD-ROM).

K bodu 32

Částečně se zpřísňuje požadavek na knihovny poskytovat příslušnému kolektivnímu správci na jeho žádost souhrnně za kalendářní rok informace o počtu uskutečněných výpůjček. Tuto povinnost bude mít osoba uvedená v § 37 odst. 1 v každém případě, ale informace nezbytné pro rozúčtování odměn kolektivním správcem bude povinna poskytovat pouze v případě, kdy to lze po ní spravedlivě požadovat (zejm. tehdy, kdy jde o knihovnu technicky vybavenou ke shromažďování a vykazování takových informací).

K bodům 33 až 37

V § 38 bylo změněno původní, negativně vnímané, označení osob, v jejichž prospěch je daná zákonná licence zavedena, na korektní označení „osoby se zdravotním postižením“. V zájmu co nejširšího uplatnění této zákonné licence je navrhováno její zpřesnění a doplnění v rámci možností vymezených právem EU.

Výjimka podle odstavce 1 nebude již omezena na vydaná díla (v podobě knižní nebo časopisecké, na nosičích CD, DVD apod.) a tím pádem bude obecně vztažena podle § 29 odst. 2 na díla zveřejněná ve smyslu § 4 odst. 1 AZ. Tato změna umožní využití této zákonné licence nejen v případě děl, která jsou rozšiřována v podobě hmotných rozmnoženin, ale i děl zpřístupňovaných v nehmotné podobě, typicky prostřednictvím internetu. V písm. b) se rozšiřuje okruh osob, v jejichž prospěch je daná zákonná licence stanovena, výslovně i o osoby se sluchovým postižením. Tím bude nesporná možnost opatřovat za stanovených podmínek rozmnoženiny audiovizuálních děl českými titulky, popř. opatřovat je překladem do znakového jazyka, pro potřeby osob se sluchovým postižením.

Cílem upřesnění textu v odstavci 2 je umožnit osobám se zrakovým postižením sledovat celé audiovizuální dílo komplexně včetně audiopopisu. Dosavadní režim u obou odst. 1 uvedených výjimek, tj. jejich vztažení pouze na díla vydaná, zůstane zachován pro díla audiovizuální, kde existuje obava distributorů, že zveřejněná formátově přístupná rozmnoženina filmu by byla neoprávněně rozšiřována již před jeho vydáním na DVD nebo jiném hmotném nosiči.

V odstavci 3 je navrženo doplnění úpravy, jímž se sleduje usnadnění aplikace § 32 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, a zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání). Podle uvedených předpisů je provozovatel celoplošného televizního vysílání s licencí povinen opatřit alespoň 15 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky pro osoby se sluchovým postižením a alespoň 2 % vysílaných pořadů zpřístupnit pro osoby se zrakovým postižením. Provozovatel celoplošného televizního vysílání je ze zákona povinen opatřit alespoň 70 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky a alespoň 2 % vysílaných pořadů vyrobiť v českém znakovém jazyce nebo simultánně tlumočit do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením a dále je povinen zpřístupnit alespoň 10 % vysílaných pořadů pro osoby se zrakovým postižením. Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání sice stanoví povinnost služby na vyžádání, nicméně její poskytování neřeší ve vztahu k AZ. Za účelem vyloučení výkladových pochybností se proto navrhuje upravit v tomto ustanovení AZ podmínky, za nichž lze doplňovat pořady zvukovým popisem sloužícím ke zpřístupnění pořadu osobám se zrakovým postižením, aniž by docházelo k zásahu do autorského práva. Doplnuje se poznámka pod čarou odkazující na příslušné ustanovení zákona.

K bodu 38

Změna terminologie nezbytná k odlišení „zprostředkovatele“ (podle § 102 dosavadního znění AZ), nově označovaného v souladu s občanským zákoníkem jako „prostředník“, od „prostředníka“ podle § 38a, nově označovaného v souladu s českým překladem příslušné směrnice 2001/29/ES jako „zprostředkovatel“.

K bodu 39

Navrhuje se doplnění zákonné licence k dílům architektonickým o výslovné uvedení možnosti užití architektonického díla vyjádřeného výkresem či plánem. Doplnění odpovídá znění čl. 5 odst. 3 písm. m) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, přičemž terminologie účelu výjimky se upřesňuje podle platného stavebního zákona.

K bodu 40

Doplňuje se chybějící název předmětné výjimky.

K bodu 41

Navrhuje se využít možnosti dané unijním právem, konkrétně čl. 5 odst. 3 písm. k) směrnice 2001/29/ES, zavést zákonnou licenci pro užití autorských děl a jiných předmětů ochrany, u nichž to připadá v úvahu, pro účely karikatury a parodie. Jde o jedinou dosud v autorském zákoně absentující fakultativní výjimku, která je v různých modifikacích obsažena v úpravách řady členských států EU a jejíž zavedení doporučuje ve svém nedávném usnesení k provádění citované směrnice Evropský parlament. S ohledem na skutečnost, že pojmy „karikatura“ a „parodie“ představují podle ustálené judikatury Soudního dvora EU autonomní pojmy unijního práva a příslušné ustanovení směrnice neobsahuje žádný odkaz na vnitrostátní právní řády, musí být tyto pojmy vykládány na území EU jednotně. Otázku pozitivního i negativního vymezení pojmu „parodie“ řešil nedávný rozsudek SDEU ve věci C-201/13 *Deckmyn*. Navrhované znění zákonné licence kopíruje dikci směrnice s tím, že nezahrnuje pojem „pastiš“ (v zavádějícím českém překladu směrnice nahrazený výrazy „parafráze či koláž“). Výjimka pro pastiš se jeví jako evidentně nadbytečná, neboť užití díla pro účely pastíše, jakožto nápodoby *uměleckého stylu* (tedy nikoli nápodoby či imitace chráněného *díla* jako takového) autorskoprávně chráněno není. Tak jako u všech zákonných licencí je využití zákonné licence pro účely karikatury a parodie omezeno tzv. třístupňovým testem. Jejím zavedením zůstává nedotčena možnost bránit se proti zásahům do příslušných práv prostřednictvím ochrany proti nekalé soutěži, ochrany osobnosti apod.

K bodu 42

Viz odůvodnění k bodu 5.

K bodům 43 až 46

Navrhuje se doplnění rozsahu informací, na něž má autor nárok v případě, že do jeho práva bylo neoprávněně zasazeno, nebo hrozí-li jeho právu neoprávněný zásah, a to o informace o skutečnostech rozhodných pro výši odměny podle § 24 a 25. Dosavadní absence této právní úpravy ztěžuje efektivní uplatňování uvedených práv na odměnu kolektivními správci. Vzhledem k tomu, že práva na odměnu podle § 24 a 25 jsou právy povinně kolektivně spravovanými, může se takových informací domáhat vlastním jménem právě příslušný kolektivní správce práv.

K bodu 47

Text v zájmu lepší srozumitelnosti stylisticky upraven. Navrhuje se doplnění aktivní legitimace osobám uvedeným v tomto ustanovení i pro nárok na přiměřené zadostiučinění, podle § 40 odst. 1 písm. e), a to (omezeně) ve vztahu k zásahu do majetkových práv autorských. Zásah do majetkových práv výrobců zvukových záznamů nebo výrobců zvukově obrazových záznamů může být totiž spojen též se vznikem nemajetkové újmy. Nároku na přiměřené zadostiučinění za zásah do osobnostních práv se však může domáhat jen autor a výkonný umělec (srov. § 74).

K bodu 48

Zpřesnění formulace pro vyloučení výkladových pochybností. Zásahem do práva autorského je nejen samotné obcházení účinných technických prostředků ochrany, ale i jakékoli jiné jednání sledující stejný cíl (např. prolamování takových prostředků apod.).

K bodu 49

Navržené změny vycházejí z potřeb praxe a sledují odstranění výkladových pochybností. Právo výkonu majetkových práv může zaměstnavatel postoupit pouze se souhlasem autora, pokud nejde o převod obchodního závodu (změna terminologie dle občanského zákoníku). Doplnuje se dispozitivní ustanovení (formou vyvratitelné domněnky) o neodvolatelnosti tohoto souhlasu, a to i pro případ možného postoupení výkonu těchto majetkových práv další osobě. Tato další osoba by se pak pro účely autorského zákona považovala za zaměstnavatele.

K bodu 50

Legislativně technická úprava reagující na přesun úpravy licenčních smluv do občanského zákoníku, užívajícího v té souvislosti důsledně termín „poskytovat“ licenci.

K bodu 51

Legislativně technické úpravy související s novou terminologií platného zákona o obchodních korporacích.

K bodům 52 a 53

Na základě požadavků praxe se zavádí legální definice pojmu „dílo audiovizuálně užité“. Demonstrativní výčet děl audiovizuálně užitých lze odvodit z platného § 104 odst. 1 /v návrhu jde o § 99e odst. 1 písm. b)/. Jde např. o díla literární (scénář), díla hudební, díla filmových architektů či scénografů, kostýmních výtvarníků nebo jiná výtvarná díla užitá v audiovizuálním díle.

V souvislosti s doplněním nového odstavce dochází k přečíslování stávajících odstavců.

K bodu 54

Pro vyloučení výkladových pochybností se do § 65 odst. 1 výslovně doplňuje zásada zatím dovozovaná pouze výkladem. Zvláštní úprava pro počítačové programy je stanovena např. v § 30 odst. 3 a v § 66 odst. 7.

K bodu 55

Navrhovaná změna v § 72 odst. 4 souvisí s § 98b (přebírajícím částečně úpravu platného § 101 odst. 7) a odstraňuje institut „zákazu“ ukládaného kolektivním správcem uživateli, který je vůči kolektivnímu správci v prodlení se zaplacením odměny podle § 72 odst. 4. V soukromém právu není takový jednostranný zákaz možný. Podstata právní úpravy

úplatné zákonné licence podle § 72 odst. 4, na základě které do práva výkonného umělce nezasahuje ten, kdo užije (nebo užívá) umělecký výkon zaznamenaný na zvukový záznam vydaný k obchodním účelům vysíláním nebo přenosem vysílání, pokud odvede odměnu příslušnému kolektivnímu správci, zůstává zachována. Uživatel, který by sjednanou odměnu neodvedl ani v dodatečně poskytnuté lhůtě, nebude oprávněn daný umělecký výkon užívat.

K bodu 56

Nadpis § 72b se přizpůsobuje terminologii občanského zákoníku.

K bodu 57

Legislativně technické úpravy související se změnami v § 28 a § 64. Nově doplněná ustanovení a jejich změny platí i pro výkonné umělce.

K bodům 58 až 60

Legislativně technické úpravy související se změnami v § 25, 28 a 37, týkajících se rovněž příslušných práv souvisejících s právem autorským.

K bodu 61

Nové znění § 87 odst. 1 představuje formulační doplnění napravující opomenutí při přijímání novely AZ č. 216/2006 Sb. Touto novelou byla zavedena možnost pořizovat tiskové rozmnoženiny i pro vlastní vnitřní potřebu. Rozdělením ustanovení na tři odstavce se úprava formálně přizpůsobuje úpravě ostatních práv souvisejících s právem autorským.

K bodu 62

Legislativně technická změna spočívající v přesunutí úpravy zakotvujícího práva toho, kdo poprvé zveřejní dosud nezveřejněné dílo, k němuž již uplynula doba trvání majetkových práv, ze stávajícího § 28 na systematicky vhodnější místo mezi práva související s právem autorským, a to do nového dílu 6 v hlavě I.

Zároveň je doplněna dosud chybějící úprava převoditelnosti tohoto práva, neboť právo prvního zveřejnitel, obdobně jako jiná práva související s právem autorským (práva výrobců, vysílatelů), postrádají osobnostní prvek a mohou být proto předmětem převodu.

K bodu 63

Legislativně technická úprava související s navrhovanou změnou v § 28.

K bodu 64

Návrh nového znění Hlavy IV AZ, upravující kolektivní správu práv, obsahuje – kromě převzetí části stávající právní úpravy - implementaci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu (dále jen „Směrnice o KS“ nebo „Směrnice“).

Kromě implementace zmíněného unijního předpisu je v návrhu nové úpravy kolektivní správy práv zohledněna rovněž terminologie nového občanského zákoníku (NOZ), přičemž je přihlédnuto ke specifikům kolektivní správy. Dosavadní právní úprava kolektivní správy z roku 2000, zavedená tehdy novým AZ, obsahuje terminologii z doby před přijetím NOZ (v roce 2012, s účinností od roku 2014), kdy neexistovala obecná úprava správy cizího majetku. V případě kolektivní správy jde o komisionářský právní poměr při správě cizího majetku podle obecné úpravy NOZ s přednostní zvláštní úpravou této správy podle AZ.

Obecně ke Směrnici o KS

Směrnice o KS byla přijata v únoru 2014 s cílem harmonizovat v rámci EU, a stejně tak i ve státech tvořících EHP (Island, Lichtenštejnsko, Norsko) právní úpravu kolektivní správy a stanovit pravidla, která zajistí lepší řízení a nakládání s příjmy vybranými jménem nositelů práv a rovněž větší transparentnost všech kolektivních správců. Právní úpravy kolektivní správy se v jednotlivých členských státech EU/EHP značně liší. V některých státech je právní úprava prakticky minimální a činnost kolektivních správců se řídí v zásadě obecnými právními předpisy (např. v severských státech nebo donedávna v UK), v jiných státech je naopak velmi detailní (např. v Německu, Rakousku, Maďarsku, Polsku apod., kde jsou úpravy v mnohém podobné platné české právní úpravě). Bez ohledu na míru podrobnosti právní úpravy se liší zkušenosti s fungováním kolektivních správců, přičemž nelze zdaleka říci, že by detailní právní úprava byla vždy a všude zárukou kvalitní a transparentní kolektivní správy.

Dalším cílem Směrnice o KS je podpořit a usnadnit poskytování licencí pro užití hudebních děl na internetu a podobných platformách. Potřeba stanovit pravidla pro poskytování licencí pro území více států vyvstala zejména v oblasti licencování užití hudebních děl. Poskytovatelé hudebních služeb online se potýkají s problémy při získávání licencí pro sloučený repertoár pro území více než jednoho členského státu. Ačkoli k územní roztržštěnosti hudebních služeb online přispívá více faktorů, včetně obchodních rozhodnutí poskytovatelů takových hudebních služeb, problémy se získáním licencí pro více území by se neměly podceňovat. Tato situace vede k roztržštěnosti trhu EU s těmito službami, čímž omezuje poskytování hudebních služeb online poskytovateli takových služeb, a v důsledku toho pro taková užití hudebních děl neposkytuje tolik licencí a ani autoři nejsou odměňováni tak náležitě, jak by bylo záhodno. Tato roztržštěnost také brání spotřebitelům, aby v co největší míře využívali přístupu k rozmanitému hudebnímu repertoáru. Zatímco v jiných oblastech kolektivní správa práv nepůsobila žádné problémy, kterými by se bylo nezbytné v této souvislosti zabývat, u kolektivní správy autorských práv k hudebním dílům to nutné je. Řešení této situace je zásadní pro podporu zákonné nabídky online hudby v EU.

Návrh Směrnice o KS byl předložen v rámci Digitální agendy pro Evropu⁴ a strategie Evropa 2020 zaměřených na inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění⁵. V Aktu o jednotném trhu⁶ označila Komise duševní vlastnictví jako jednu z oblastí, v níž je zapotřebí jednat, a zdůraznila, že v době internetu se kolektivní správa musí vyvíjet směrem k nadnárodním, eventuálně celoevropským modelům udělování licencí, které se vztahují k území více členských států. Předložení návrhu této Směrnice bylo avizováno rovněž ve sdělení „Jednotný trh práv duševního vlastnictví“⁷ a význam Směrnice byl zdůrazněn také v dokumentu Komise „Evropský program pro spotřebitele“⁸.

Zatímco některé stávající směrnice v oblasti autorského práva⁹ obsahují odkazy na správu práv kolektivními správci, žádná z nich se nezabývá fungováním kolektivních

⁴ KOM(2010) 245.

⁵ KOM(2010) 2020.

⁶ KOM(2011) 206.

⁷ KOM(2011) 287.

⁸ COM(2012) 225.

⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 167, 22.6.2001), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst.

správce jako takovým. Doporučení Komise 2005/737/ES o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné hudební služby online¹⁰ vyzvalo členské státy, aby podporovaly vytvoření vhodného regulačního prostředí pro správu autorského práva a práv s ním souvisejících k poskytování zákonných hudebních služeb online a zlepšily normy v oblasti řízení a transparentnosti kolektivních správců. Vzhledem k tomu, že doporučení není právně závazné, bylo jeho provádění dobrovolné a ve výsledku neuspokojivé.

Směrnice o KS je důležitá i pro ochranu autorského práva a práv s ním souvisejících. Stěžejními mezinárodními právními nástroji v tomto ohledu jsou Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl, Římská úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a vysílacích organizací, Dohoda Světové obchodní organizace o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském a Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech. Úmluva Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů, která rozšiřuje závazek Evropské unie na mezinárodní úrovni, rovněž připomíná význam duševního vlastnictví.

K návrhu nové struktury Hlavy IV

Směrnice o KS nepřináší změnu systému kolektivní správy v České republice jako takového, jak je dosud upraven českým AZ. Zejména neruší tzv. zákonný monopol v kolektivní správě (jehož přípustnost potvrdil i Soudní dvůr EU v rozhodnutí o předběžné otázce ve věci C-351/12 *OSA*), ani princip možnosti výkonu kolektivní správy pouze na základě oprávnění uděleného Ministerstvem kultury („ministerstvo“). Výjimkou z tohoto principu bude s ohledem na směrnici pouze výkon kolektivní správy při poskytování licencí pro území více států pro užití hudebních děl online, kde se nebude vyžadovat udělení oprávnění kolektivním správcům z jiných členských států EU nebo EHP, pokud budou vykonávat kolektivní správu v této konkrétní oblasti i pro území České republiky.

Platná právní úprava obsažená v českém AZ, popř. v jiných právních předpisech, odpovídá zcela nebo ve značné míře příslušným ustanovením Směrnice. Uspořádání jednotlivých částí úpravy kolektivní správy ve směrnici a v platném AZ se však liší do té míry, že není možné ustanovení Směrnice, která v AZ zatím obsažena nejsou, jednoduše jen doplnit do stávajících ustanovení AZ nebo je mezi ně vložit. Takový postup by učinil úpravu naprosto nepřehlednou a neodpovídal by ani platným legislativním pravidlům. Z toho důvodu je platná právní úprava, ač v zásadě ponechaná bez větších obsahových změn, spolu s doplněnými novými ustanoveními vycházejícími ze Směrnice, nově strukturovaná tak, aby

L 376, 27.12.2006), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla (Úř. věst. L 272, 13.10.2001), směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu (Úř. věst. L 248, 6.10.1993), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (kodifikované znění) (Úř. věst. L 111, 5.5.2009), směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází (Úř. věst. L 77, 27.3.1996), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (kodifikované znění) (Úř. věst. L 372, 27.12.2006), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/77/ES ze dne 27. září 2011, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (Úř. věst. L 265, 11.10.2011).

¹⁰ Úř. věst. L 276, 21.10.2005.

odpovídala přehlednější struktuře Směrnice. Zohledněna byla rovněž legislativní pravidla, předepisující maximální rozsah jednotlivých ustanovení.

Naprostá většina platných ustanovení AZ týkajících se kolektivní správy byla do nové úpravy převzata, ať už beze změny nebo s drobnými formulačními úpravami. Spolu s implementací Směrnice o KS byly do návrhu vloženy také některé návrhy opatření, která nejsou upravena směrnicí, ale vyplývají ze zkušeností z aplikační praxe a Směrnice jejich přijetí nebrání.

Navrhovaná nová struktura právní úpravy kolektivní správy spočívá v rozdělení na 7 dílů:

Díl 1 – Obecná ustanovení (§ 95 a 95a)

Díl 2 – Oprávnění ke kolektivní správě (§ 96 až 96c)

Díl 3 – Členství a organizační struktura kolektivního správce (§ 96d až 96h)

Díl 4 – Výkon kolektivní správy (§ 97 až 101g)

Díl 5 – Dohled nad kolektivními správci (§ 102 a 102a)

Díl 6 – Poskytování oprávnění k výkonu práv k užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany (§ 103)

Díl 7 – Nezávislý správce práv (§ 104 až 104b).

Kromě toho se do Hlavy VI, upravující správní delikty, doplňují s kolektivní správou přímo související ustanovení obsahující skutkové podstaty správních deliktů kolektivních správců (§ 105ba) a nezávislých správců práv (105bb).

Do nové přílohy k AZ (Přílohy č. 3) jsou převzata ustanovení přílohy Směrnice o KS obsahující výčet informací, které musí být povinně uváděny ve výroční zprávě kolektivního správce.

K Dílu 1

Ustanovení § 95 odst. 1 obsahuje definici kolektivní správy (jakožto činnosti), přičemž obsahově v zásadě přebírá dosavadní úpravu v platném § 95 s přihlédnutím k terminologii NOZ (a úpravě správy cizího majetku) a k definici kolektivního správce podle Směrnice o KS (která definici kolektivní správy jako takové neobsahuje). Věta druhá obsahuje, shodně s dosavadní úpravou (v platném § 95 odst. 3), negativní vymezení kolektivní správy.

V odstavci 2 je vymezen účel kolektivní správy.

V odstavci 3 je obsažena definice pojmu „nositel práv“, odpovídající dosavadní úpravě v platném § 95 odst. 2 a příslušnému ustanovení Směrnice.

V odstavci 4 je nově, a výslovně jen pro účely kolektivní správy, upravena definice pojmu uživatel, odpovídající příslušnému ustanovení Směrnice. Uživateli ve smyslu autorského práva jsou např. provozovatelé rozhlasového a televizního vysílání ve smyslu § 23 (např. provozovatelé restaurací zpřístupňující svým hostům televizní vysílání prostřednictvím televizních přijímačů umístěných v restauraci) nebo provozovatelé veřejné hudební produkce (živé nebo ze záznamu). V navržené definici je ovšem „uživatel“ vymezen širěji, neboť zahrnuje rovněž subjekty, které sami přímo předměty ochrany neužívají (v autorskoprávním slova smyslu), ale jsou osobami povinnými platit odměny podle autorského zákona (např. podle § 24, 25 nebo 37 odst. 2). V tomto širším pojetí není uživatelem ten, kdo pouze „konzumuje“ předměty ochrany (sleduje TV vysílání, čte knihy, poslouchá hudbu ze záznamu nebo na koncertě, sleduje výstavu apod.); taková osoba je Směrnicí o KS označována jako spotřebitel.

V § 95a odst. 1 je obsažena definice kolektivního správce, tj. subjektu vykonávajícího kolektivní správu, vycházející ze stávající definice v platném § 97 a doplněná o definiční znaky vyplývající z definice kolektivního správce obsažené ve Směrnici o KS. I nadále bude možno na území ČR vykonávat kolektivní správu pouze na základě oprávnění uděleného ministerstvem.

Výjimka z tohoto pravidla je obsažena v odstavci 2 a týká se výkonu kolektivní správy podle Hlavy III Směrnice, tj. poskytování licencí k užití hudebních děl poskytovateli služeb online pro území více než jednoho členského státu EU nebo EHP (bude-li jedním z těchto „více států“ také ČR), a to kolektivními správci se sídlem v jiném členském státě EU nebo EHP (než ČR). Takoví zahraniční kolektivní správci budou v souladu se Směrnicí (čl. 23) vykonávat tuto specifickou oblast kolektivní správy pro území ČR na základě předpisů toho členského státu EU nebo EHP, v němž mají sídlo.

K Dílu 2

V § 96 až 96c je obsažena úprava řízení o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy, přebírající v zásadě stávající úpravu (obsaženou v platném § 98).

V § 96 jsou upraveny náležitosti žádosti o udělení oprávnění. Na základě zkušeností z aplikační praxe a s ohledem na požadavky Směrnice se rozšiřuje výčet příloh, které musí žadatel přiložit k žádosti o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy (např. stanovy, požadavek příslibu uzavření recipročních smluv se zahraničními kolektivními správci, podmínky členství, postupy pro vyřizování stížností apod.).

V odstavci 4 se řeší situace, kdy jde o žadatele se sídlem na území jiného státu EU, resp. EHP, který již vykonává kolektivní správu podle tamní právní úpravy. Protože takovýto žadatel by měl splňovat všechny Směrnici stanovené standardy, není důvod (a mohlo by být vnímáno jako diskriminační či šikanózní) po něm požadovat pro udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy v ČR předložení dokladů podle odstavce 3; jako postačující bude předložení dokladu osvědčujícího, že oprávněně vykonává kolektivní správu ve státě svého sídla. Požadavky podle odstavce 3 se tak prakticky budou vztahovat jen na žadatele tuzemské nebo z třetích zemí (popř. žadatele ze státu EU nebo EHP, který není kolektivním správcem).

V § 96a se stanoví pravidla pro rozhodování o žádosti. Vzhledem k výše uvedené nezbytné diferenciaci žadatelů je úprava předpokladů pro udělení oprávnění rozdělena do dvou samostatných odstavců 2 a 3.

V odst. 1 se ponechává stávající zvláštní úprava lhůty 90 dní pro rozhodnutí o žádosti o udělení oprávnění vzhledem k tomu, že toto řízení si obvykle pro náležité právní posouzení věci vyžaduje rozsáhlejší dokazování, včetně případné potřeby znaleckého posudku, přičemž žadatelem mohou být i zahraniční osoby.

V odstavci 2 jsou stanoveny předpoklady pro udělení oprávnění žadateli ze státu EU, resp. EHP, který podle tamních předpisů již jako kolektivní správce působí. Pro udělení oprávnění v tomto případě postačuje - kromě dvou předpokladů převzatých ze stávající úpravy (účelnost výkonu kolektivní správy práv, o jejichž správu pro území ČR žádá, a neobsazenost daného segmentu kolektivní správy z hlediska zákonného monopolu) – předložení dokladu podle § 96 odst. 4.

V odstavci 3 jsou stanoveny předpoklady pro druhou skupinu žadatelů (se sídlem v ČR nebo ve státě mimo EU a EHP nebo žadatele z EU, resp. EHP, který tam není oprávněn ke kolektivní správě). Základním předpokladem je právní forma spolku podle NOZ, kterou si ministerstvo ověří podle výpisu ze spolkového rejstříku. Další předpoklady vycházejí ze stávající úpravy, doplněné o další požadavky plynoucí ze Směrnice nebo ze zkušeností ministerstva při udělování oprávnění. Ministerstvo bude mj. posuzovat, zda žadatel splňuje předpoklady pro řádný a účelný výkon kolektivní správy, tj. zda je dostatečně materiálně i

personálně vybaven a rovněž, zda jeho členové (členové spolku, žádajícího o oprávnění ke kolektivní správě) tvoří dostatečně reprezentativní skupinu nositelů práv, jejichž autorská díla nebo jiné předměty ochrany jsou užívána způsobem a v rozsahu, který odůvodňuje existenci kolektivního správce. Bez ohledu na to, že Směrnice o KS definuje kolektivního správce jako organizaci spravující práva více než jednoho nositele práv, podstatou kolektivní správy je i nadále správa práv většího počtu nositelů práv. Proto bude při rozhodování o žádosti o udělení oprávnění ke kolektivní správě přihlížet rovněž k tomu, pro jak velký počet nositelů práv hodlá žadatel kolektivní správu vykonávat, resp. jak velký počet nositelů práv projevuje zájem o výkon kolektivní správy konkrétním žadatelem. Dále bude bráno v potaz, zda jde o již existujícího kolektivního správce spravujícího jiná práva daných nositelů práv a zda má uzavřeny reciproční smlouvy se zahraničními kolektivními správci, zda je či není členem některé z mezinárodních asociací kolektivních správců nebo jiných organizací zastupujících zájmy autorů a dalších nositelů práv, popř. zda má členství v takové asociaci přislíbeno apod.

V souvislosti s novou úpravou pravidel pro členství a organizační struktury kolektivního správce (Díl 3, resp. § 96d až 96h), vycházející ze Směrnice, se doplňuje k obecně formulované podmínce splnění předpokladů pro řádný výkon kolektivní správy výslovně podmínka existence organizační struktury odpovídající této nové právní úpravě. V případě, že bude kolektivní správce (resp. žadatel o oprávnění k výkonu kolektivní správy) žádat o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy podle § 100 a násl. (Poskytování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online), bude muset splňovat rovněž předpoklady pro výkon kolektivní správy způsobem v této části AZ stanoveným.

Podle odstavce 4 bude mít ministerstvo možnost, stejně jako podle platného § 98 odst. 7 udělit oprávnění k výkonu taxativně uvedených práv, resp. k výběru odměn jen jednomu kolektivnímu správci. Takový kolektivní správce bude povinen příslušnou část vybraných odměn odvést ostatním kolektivním správcům, zastupujícím ostatní nositele práv, jimž takové odměny také náleží. Tito ostatní kolektivní správci pak budou oprávněni pouze k rozdělování a vyplacení odměn nositelům práv, jejichž práva spravují. Výše podílů z vybraných odměn jsou kogentně stanoveny v § 99e (v dosud platném znění v § 104). Úprava se týká případů, kdy výkon kolektivní správy spočívá v podstatě pouze ve výběru konkrétních odměn a jejich následném rozdělení a vyplacení nositelům práv (nikoli i v uzavírání licenčních smluv mezi kolektivním správcem a uživatelem). Zákon přitom výslovně stanoví, že jde o odměny podle § 25 (tzv. náhradní odměny, příslušející nositelům práv v souvislosti s rozmnožováním autorských děl a jiných předmětů ochrany pro osobní, popř. vlastní vnitřní potřebu) a podle § 37 odst. 2 (odměny za půjčování v knihovnách). Takové odměny přísluší více skupinám nositelů práv (např. odměna za půjčování náleží autorům děl literárních, zastupovaných kolektivním správcem DILIA a autorům děl výtvarných, zastupovaných kolektivním správcem OOA-S, přičemž kolektivním správcem oprávněným k výběru odměny je podle aktuálně platných oprávnění DILIA).

Podle odstavce 5 bude ministerstvo na svých internetových stránkách zveřejňovat rozhodnutí o udělení oprávnění, a to nejen výrokovou část jako dosud, ale celé rozhodnutí včetně odůvodnění.

V § 96b se doplňuje úprava prokazování bezúhonnosti, přebírající částečně platnou právní úpravu týkající se právnické osoby – žadatele o oprávnění ke kolektivní správě a doplňující úpravu týkající se fyzické osoby – člena statutárního orgánu kolektivního správce.

V § 96c jsou upraveny způsob a podmínky odnětí oprávnění k výkonu kolektivní správy (upravené v § 99 platného AZ). Úprava je formulačně zpřesněna a doplněna tak, aby byla náležitě provázána s novou úpravou dohledu v § 102 a správních deliktů kolektivních správců v § 105ba. Rozhodnutí o odnětí oprávnění bude ministerstvem zveřejňováno obdobně jako rozhodnutí o udělení oprávnění.

K Dílu 3

V § 96e až 96h jsou obsažena ustanovení odpovídající příslušným ustanovením Směrnice upravující pravidla pro členství v kolektivním správci a jeho organizační strukturu. Jde o novou úpravu, dosud AZ neregulovanou. Směrnice obsahuje velmi detailní úpravu pravidel týkající se členství nositelů práv, pravomocí nejvyššího orgánu kolektivního správce, požadavků na osoby řídící činnost kolektivního správce a pravidel pro zajištění kontrolních funkcí v rámci kolektivního správce jako takového.

V § 96e je vymezen pojem „člen kolektivního správce“, vycházející z definice obsažené ve Směrnici o KS. Členy kolektivního správce jsou především nositelé práv, pro něž kolektivní správce vykonává správu jejich autorských práv, popř. práv s autorským právem souvisejících, a kteří splňují podmínky pro vznik členství. Kromě toho mohou být členy kolektivního správce i právnické osoby sdružující nositele práv (např. členy kolektivního správce Intergram jsou ČNS IFPI – Česká národní skupina Mezinárodní federace hudebního průmyslu, sdružující výrobce zvukových a hudebních zvukově obrazových záznamů, nebo různé profesní organizace výkonných umělců, např. Herecká asociace ad.).

Členové se podílejí prostřednictvím nejvyššího orgánu kolektivního správce na rozhodování o nejdůležitějších otázkách řízení a fungování kolektivního správce.

Směrnice počítá s tím, že v některých případech, zejm. jde-li o kolektivního správce s velmi vysokým počtem zastupovaných nositelů práv, mohou mít kolektivní správci nastaveny přísnější podmínky pro vznik členství (členem kolektivního správce se tak nemůže stát každý nositel práv). Takové omezující podmínky ale musí být založeny na objektivních a nediskriminačních kritériích. V § 96e odst. 2 jsou příkladmo uvedena dvě v úvahu připadající kritéria, a to objem odměn vyplacených nebo splatných nositeli práv za určité účetní období nebo doba výkonu kolektivní správy pro daného nositele práv na základě smlouvy nebo přihlášení k evidenci kolektivního správce.

Podle odstavce 3 musí stanovy kolektivního správce pravidla pro spravedlivé a vyvážené zastoupení jednotlivých kategorií členů kolektivního správce v rozhodovacím procesu. Volba vhodných kritérií je ponechána na kolektivním správci, zpravidla se odvíjí od zavedené praxe odpovídající praxi zahraničních kolektivních správců, popř. odpovídající doporučeným pravidlům mezinárodních asociací kolektivních správců. Kategoriemi tvůrčích činností se rozumí např. jednotlivé kategorie autorů děl výtvarných umění v případě kolektivních správců OOAS a GESTOR, kategorie autorů hudebních děl, textařů a nakladatelů v případě kolektivního správce OSA, kategorie výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů v případě kolektivního správce Intergram apod.).

Podle odstavce 4, vyplývajícího ze Směrnice, je kolektivní správce povinen zajistit svým členům možnost komunikovat s kolektivním správcem elektronickými prostředky (e-mailem apod.), a to i při výkonu jejich členských práv (např. reklamace výplat odměn, požadování informací nebo hlasování na jednání nejvyššího orgánu kolektivního správce). Tuto povinnost má kolektivní správce, v souladu se Směrnicí, nejen vůči svým členům, ale vůči všem nositelům práv, které zastupuje (viz navrhovaný § 97a odst. 9). V praxi českých kolektivních správců nejde většinou v tomto směru (s výjimkou distančního hlasování) o nic nového.

V § 96f je uveden výčet orgánů, které je kolektivní správce povinen mít pro to, aby splňoval požadavky na organizační strukturu stanovené Směrnicí o KS. Jde o statutární orgán, nejvyšší orgán a kontrolní komisi. V souladu s obecnou úpravou v § 243 NOZ není vyloučeno, aby stanovy kolektivního správce výše zmíněné orgány označily jakkoli jinak, nebude-li pochybnost o jejich povaze, resp. kompetencích. Rovněž tak není vyloučeno, aby si

kolektivní správce zřídil i další orgány, jak umožňuje i obecná úprava spolku podle NOZ. Oproti úpravě v § 247 odst. 2 NOZ je v odstavci 2 vyloučena možnost splnutí statutárního orgánu s nejvyšším orgánem.

V § 96g je definován nejvyšší orgán kolektivního správce a jeho rozhodovací pravomoci. Povinná minimální frekvence zasedání tohoto orgánu, a to jednou ročně, vyplývá z obecné úpravy v § 248 odst. 1 NOZ. Kromě rozhodování o změně stanov (odst. 2) a o jmenování a odvolávání členů vedení kolektivního správce, včetně dohledu nad plněním jejich funkcí a rozhodování o jejich odměňování (odst. 3), rozhoduje nejvyšší orgán kolektivního správce o veškerých zásadních otázkách týkajících se nakládání s příjmy vybíranými kolektivními správci ve prospěch nositelů práv (odst. 4), tj. s odměnami vybranými na základě uzavřených licenčních smluv s uživateli (z titulu výlučných práv) a s odměnami vybranými z titulu práv na odměnu (např. odměny podle § 24, § 25, § 72 odst. 1).

Podle odst. 4 písm. b) a e) rozhoduje nejvyšší orgán také o nakládání s takovými odměnami, které nebylo v příslušném období možno rozdělit nositelům práv, protože tito byli buď neznámí, nebo nedohledatelní (Směrnice tyto odměny označuje jako „nerozdělitelné“). Přitom jednak rozhoduje obecně, jakým způsobem s takovými odměnami může být naloženo (odst. 4 písm. b)), jednak schvaluje následně konkrétní způsoby užití takových odměn [odst. 4 písm. e)].

V odstavci 5 je upravena dohledová pravomoc nejvyššího orgánu spočívající ve jmenování a odvolávání auditora a schvalování výroční zprávy.

V odstavci 6 je upravena možnost nejvyššího orgánu svěřit rozhodování v případech zde uvedených kontrolní komisi.

V odstavci 7 jsou upravena pravidla účasti členů kolektivního správce na jednáních nejvyššího orgánu, přičemž je kolektivnímu správci v souladu se Směrnicí umožněno, aby v případě potřeby, zejména s ohledem na velikost členské základny, omezil možnost účasti člena na jednání nejvyššího orgánu stanovením objektivních kritérií výslovně uvedených ve Směrnici a převzatých do tohoto ustanovení.

V odstavci 8 je v souladu se Směrnicí výslovně upravena možnost člena kolektivního správce nechat se zastoupit na zasedání nejvyššího orgánu na základě plné moci. Pro takové zastoupení platí, není-li v AZ stanoveno jinak, obecná úprava podle § 436 a násl. NOZ, a to včetně ustanovení o střetu zájmů (§ 437 NOZ) a o povinnosti hlasovat v souladu s pokyny danými zástupci (§ 447 NOZ). AZ výslovně stanoví, v souladu s požadavkem Směrnice, že zmocnění platí vždy pro jedno zasedání nejvyššího orgánu.

V § 96h je v odstavci 1 a 2 uvedena definice členů vedení, tj. osob řídících činnost kolektivního správce, převzatá ze Směrnice o KS. V odstavcích 3 a 5 jsou v souladu se Směrnicí obecně formulovány povinnosti členů vedení kolektivního správce, včetně podrobného výčtu informací, které musí členové vedení podávat jednou ročně nejvyššímu orgánu kolektivního správce. Jde zejména o informace o výši přijatých odměn za výkon řídicí funkce a o výši jakýchkoli jiných peněžitých částek, věcných dávek a jiných druhů výhod (zaměstnaneckých benefitů apod.) přijatých v předchozím účetním období od kolektivního správce [odst. 5 písm. b)]. Informacemi uvedenými v odst. 5 písm. c) se rozumí informace o příjmech získaných členem vedení kolektivního správce z titulu autorských (popř. s autorským právem souvisejících) práv v případě, že člen vedení je zároveň nositelem práv zastupovaným daným kolektivním správcem. V odstavci 4 je v souladu se Směrnicí obsažena povinnost kolektivního správce upravit ve stanovách rovněž další opatření k zamezení možného střetu zájmů.

V § 96i je v souladu se Směrnicí upravena působnost, složení a frekvence zasedání kontrolní komise, tj. orgánu vykonávajícího v rámci kolektivního správce dozorčí funkci.

Tyto funkce spočívají zejména v dohledu nad činností osob řídících kolektivního správce. Pokud jde o české kolektivní správce, všichni takový orgán plnící dozorčí funkci mají (např. dozorčí radu v případě OSA, DILIA, OAZA).

V odstavci 3 je stanovena povinnost kontrolní komise podávat alespoň jednou ročně nejvyššímu orgánu kolektivního správce zprávu o výkonu své působnosti. Kromě toho se na členy kontrolní komise (jakožto členy vedení kolektivního správce podle § 96h odst. 2) vztahuje také povinnost předkládat nejvyššímu orgánu prohlášení o střetu zájmů podle § 96h odst. 5.

Podle odstavce 4 musí kolektivní správce zajistit, např. stanovením příslušného pravidla ve stanovách, aby jednotlivé kategorie nositelů práv byly v kontrolní komisi zastoupeny spravedlivě a vyváženě, podle vhodných kritérií, obdobně, jako je tomu v případě zastoupení v rozhodovacím procesu (viz výše k § 96g odst. 7).

K Dílu 4

Tato část úpravy kolektivní správy je nejobsáhlejší, obsahuje pravidla pro výkon kolektivní správy jako takový. Přebírá, popř. zpřesňuje platnou právní úpravu a doplňuje ta pravidla stanovená Směrnicí, která zatím v AZ výslovně obsažena nebyla, byť v mnoha případech jsou kolektivními správci v praxi rovněž běžně aplikována. Některá navrhovaná opatření, např. návrh procedury pro sjednávání sazebníků (sazeb odměn vybíraných kolektivními správci), jdou nad rámec Směrnice o KS, ale jsou s ní v souladu a vycházejí ze zkušeností s aplikací stávající právní úpravy.

Pro přehlednost je tato část úpravy rozdělena do 9 oddílů, a to následovně:

Oddíl 1 - Obecná ustanovení (§ 97 až 97c)

Oddíl 2 - Práva kolektivně spravovaná (§ 97d až 97f)

Oddíl 3 - Závazky mezi kolektivními správci (§ 97g a 97h)

Oddíl 4 - Uzavírání smluv s uživateli (§ 98 až 98d)

Oddíl 5 - Sazby odměn (§ 98e a 98f)

Oddíl 6 - Správa příjmů z výkonu práv

a příjmů z investování příjmů z výkonu práv (§ 99 až 99e)

Oddíl 7 - Transparentnost kolektivní správy (§ 99f až 99j)

Oddíl 8 - Licence pro více území k právům k užití hudebních děl online (§ 100 až 100g)

Oddíl 9 - Postupy pro řešení sporů (§ 101 až 101h)

K Oddílu 1

V § 97 odst. 1, 3 a 4 jsou obsahově převzata ustanovení platné právní úpravy, přičemž se zohledňuje obecná úprava v NOZ a výslovně stanoví úprava zvláštní, od obecné úpravy v NOZ odlišná, vyplývající ze specifické povahy kolektivní správy.

V odstavci 2 je řešen vztah speciální úpravy výkonu kolektivní správy v AZ k obecné úpravě správy cizího majetku v NOZ.

V odstavci 5 je, v souladu s čl. 3 odst. 3 Směrnice, stanovena možnost, dosáhne-li se tím větší efektivity kolektivní správy, využít pro některé činnosti kolektivního správce, jako je zajišťování především administrativních činností, tzv. outsourcing vykonávaný subjekty, které si kolektivní správce nebo více kolektivních správců společně k tomu účelu zřídí a ve kterých má, resp. mají rozhodující majetkovou účast. Příklady činností, které mohou kolektivní správci tímto způsobem zajišťovat, jsou uvedeny v bodech 17 a 43 preambule Směrnice o KS. Jde např. o vystavování faktur, rozdělování (výplatu) odměn nositelům práv apod. Na tyto

subjekty se vztahují všechna v úvahu připadající ustanovení upravující kolektivní správu (např. povinnost umožnit uživatelům komunikovat elektronickými prostředky apod.). Plnou odpovědnost za výkon činností souvisejících s kolektivní správou prostřednictvím takového subjektu ponese kolektivní správce nebo kolektivní správci, kteří takový subjekt zřídí.

V § 97a jsou souhrnně upravena pravidla vztahu mezi kolektivním správcem a nositeli práv, pro něž vykonává kolektivní správu. Kromě ustanovení převzatých z platné právní úpravy jsou doplněna nová pravidla vycházející ze Směrnice. Některá z nich platila, aniž by byla výslovně uvedena v AZ (např. o možnosti volby kolektivního správce podle odst. 3), některá jsou nová zcela, popř. částečně (např. právo poskytovat licence k nekomerčnímu užití předmětů ochrany podle odst. 5, které bylo možno využívat již podle platné úpravy, např. v případech, kdy nositel práv v souladu s § 101 odst. 9 platného AZ vyloučil účinky hromadné smlouvy).

Pravidla pro výkon práv musí být obsažena ve stanovách kolektivního správce. Směrnice o KS v této souvislosti obsahuje přechodné ustanovení, převzaté do AZ (viz návrh přechodného ustanovení v čl. II bod 1). Podle něj je kolektivní správce povinen informovat nositele práv, pro které vykonává (na základě smlouvy nebo přihlášení k evidenci) kolektivní správu, o změnách a doplnění stanov, které musí provést podle bodu 6 přechodných ustanovení nejpozději do 4 měsíců od dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Nositelé práv, pro něž začne vykonávat kolektivní správu kdykoli později, získají tyto informace při uzavírání smlouvy o výkonu kolektivní správy (a obdobně i při přihlašování k evidenci u kolektivního správce) a rovněž ze stanov, které bude kolektivní správce povinně zpřístupňovat na svých internetových stránkách (viz návrh § 97a odst. 10).

V § 97b je specifikována informační povinnost kolektivního správce ve vztahu k nositelům práv, pro které vykonává kolektivní správu.

V odstavci 1 jsou taxativně uvedeny informace, které kolektivní správce musí alespoň jednou ročně poskytovat nositeli práv, pro něhož vykonává kolektivní správu na základě smlouvy nebo evidence. Tím není vyloučena – a v praxi některých českých kolektivních správců je také aplikována – častější frekvence poskytování zde uvedených, popř. některých zde uvedených informací.

V odstavci 2 je zakotveno pravidlo o poskytování informací uvedených v odstavci 1 v případech, které se sice v českém prostředí nevyskytují, ale v jiných členských státech nejsou zcela neobvyklé a jejich existenci v ČR v budoucnu nelze vyloučit. Jde o případy, kdy výběr odměn od uživatelů nebo osob povinných platit odměny (např. za půjčování v knihovnách apod.) je svěřen konkrétnímu kolektivnímu správci, ale rozdělování a výplata odměn konkrétním nositelům práv je svěřeno jinému subjektu, který je zároveň členem kolektivního správce. V praxi jde např. o odborové organizace nebo svazy nositelů práv apod.

V § 97c je pro lepší přehlednost do jednoho paragrafu zahrnuta stávající úprava seznamů (podle platné úpravy „rejstříků“) vedených kolektivními správci pro účely kolektivní správy, a to seznam nositelů práv a seznam předmětů ochrany.

V odstavci 1 písm. c) jde o takové případy, kdy jsou kolektivnímu správci známi nositelé práv (např. proto, že jsou uvedeni v katalogu Národní knihovny), ale nejsou dohledatelní (nejsou známy kontaktní údaje), popř. není dokončeno dědické řízení apod.

V odstavci 2 písm. b) jde o seznam osiřelých předmětů ochrany, které jsou kolektivnímu správci známy, zprav. v důsledku toho, že šlo o předmět ochrany již v rejstříku kolektivního správce vedený (a osiřelý posléze) nebo bylo žádáno o informace o nositeli práv k takovému předmětu ochrany v rámci důsledného vyhledávání podle § 27b apod.

Ustanovení odstavců 3 a 4 jsou převzata ze Směrnice.

K Oddílu 2

V § 97d je uveden výčet práv povinně kolektivně spravovaných, přičemž jde, s výjimkou odst. 1 písm. c), o úpravu převzatou z platného § 96 AZ. V odstavci 1 písm. c) je navrhována změna sledující dosažení technologické neutrality. V důsledku vývoje technologií dochází v aktuální době k tomu, že někteří provozovatelé přenosu (kabelové televize a obdobné subjekty) jsou znevýhodněni oproti subjektům, které k přenosu používají jiné technologie (tj. ty, které jdou nad rámec mikrovlnných systémů), přestože předmět jejich činnosti je shodný. Současně zde vzniká problém, kdy na jedné straně uživatelé – provozovatelé přenosu podle § 22 odst. 1 AZ budou obtížně získávat licenci od všech nositelů práv a na druhé straně není v moci nositelů práv udílet licence všem těmto provozovatelům a svá díla před neoprávněným užitím chránit.

Z hlediska transpozice čl. 9 odst. 1 směrnice Rady 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu k žádné diskrepanci nedochází, neboť právo na užití kabelovým přenosem je zahrnuto v obecně formulovaném právu na přenos vysílání. Ostatní navrhované změny jsou jen formulačním zpřesněním textu vycházejícím z terminologie § 67 AZ.

Do odstavce 2 je převzata úprava obsažená v platném § 96 odst. 2, přičemž i nadále platí, že rozsah práv a povinností kolektivního správce podle § 97d odst. 2 je limitován rozsahem oprávnění ke kolektivní správě.

Ustanovení § 97e přebírá úpravu tzv. rozšířené kolektivní správy, jak je upravena především v platném § 101. V odstavcích 1 až 3 a odstavci 5 jsou obsaženy principy, na nichž je rozšířená kolektivní správa založena. Jde o úpravu převzatou z platných ustanovení § 101 odst. 9 (dovětek). U tohoto typu kolektivní správy jsou nositelé práv kolektivním správcem zastoupeni ze zákona v případě, že kolektivní správce získal ke kolektivní správě uvedených práv oprávnění a zároveň příslušní nositelé práv nevyloučili podle odst. 2 takovouto kolektivní správu svých práv.

V odstavci 4 je obsažen taxativní výčet práv, resp. způsobů užití, která kolektivní správce licencuje v rámci tzv. rozšířené kolektivní správy. Kromě stávajících způsobů užití, která lze licencovat v režimu rozšířené kolektivní správy [podle platného § 101 odst. 9 písm. a) až e), g) a h)] se výrazně rozšiřuje jejich okruh s cílem usnadnit v souladu s Programovým prohlášením vlády licencování některých případů užití předmětů ochrany paměťovými a vzdělávacími institucemi. Platná právní úprava totiž obsahuje pouze relativně omezené zákonné licence umožňující knihovnám využívat pouze částečně potenciál digitálních technologií. S výjimkou případů, na které se vztahují zákonné licence upravené autorským zákonem, je pro užití nad rámec takových zákonných licencí nutno sjednávat individuální licenční smlouvy s nositeli práv, popř. postupovat v souladu s příslušnou veřejnou licencí (např. licence Creative Commons), je-li konkrétní dílo či jiný předmět ochrany pod takovou veřejnou licencí veřejnosti zpřístupňován.

Záměrem předkladatele je zajistit, aby uvedené činnosti mohly zmíněné instituce vykonávat v souladu s autorským právem a aby licencování takových činností bylo maximálně zjednodušeno prostřednictvím kolektivních smluv uzavřených s kolektivními správci (např. Národní knihovna bude mít možnost zastupovat při sjednávání licencí síť knihoven, obdobně např. MŠMT školy apod.). Na základě kolektivní smlouvy by mohly knihovny digitalizované obsahy sdílet mezi sebou, případně poskytovat elektronicky, školy pořizovat kopie autorských děl pro potřeby výuky v rozsahu větším, než jaký umožňují stávající zákonné licence.

Úprava nově navrhovaná pod písm. f) a písm. i) až l) vychází ze společných jednání zástupců přímo dotčených subjektů, a to knihoven, nakladatelů a kolektivních správců práv,

a z konzultací vedených předkladatelem. Návrh představuje pečlivě uvážený kompromis vyvažující zájmy autorů a dalších nositelů práv, včetně nakladatelů, na straně jedné, a veřejným zájmem na přístupu ke vzdělání, kulturním hodnotám a informacím na straně druhé. Podobné právní úpravy existují nebo jsou postupně zaváděny i v řadě jiných států, např. ve skandinávských státech, UK, Francii ad. V minulém roce byla podobná úprava, konkrétně týkající se děl nedostupných na trhu, zjevně inspirovaná českým návrhem (již zvažovaným při přípravě předchozí novely AZ), přijata na Slovensku. Kolektivní správu v této oblasti vykonávají často kolektivní správci spravující práva na odměny v souvislosti s pořízováním tištěných rozmnoženin autorských děl, sdružení např. v mezinárodní federaci IFRRO (The International Federation of Reproduction Rights Organisations - z českých kolektivních správců jsou členy IFRRO kolektivní správci DILIA a OOA-S).

Na základě licence poskytnuté kolektivním správcem podle písm. f) bude knihovnám zapsaným do evidence knihoven podle knihovního zákona umožněno sdílet navzájem digitalizovaná díla obsažená v knihovních fondech jednotlivých knihoven a následně je zpřístupňovat na terminálech umístěných v jejich prostorách. Dosavadní úprava v § 37 odst. 1 písm. c), odpovídající úpravě ve směrnici 2001/29/ES, umožňuje knihovnám digitalizovat a zpřístupňovat uvedeným způsobem, bez souhlasu nositelů práv, pouze díla obsažená v jejich vlastních knižních fondech.

Na základě licence poskytnuté kolektivním správcem podle písm. i) bude knihovnám zapsaným do evidence knihoven podle knihovního zákona umožněno digitalizovat a zpřístupňovat tzv. díla na trhu nedostupná, zařazená do seznamu takových děl podle § 97f (viz dále). Cílem je zjednodušit získávání licencí k takovému užití autorskoprávně chráněných děl, která nejsou pro nositele práv ekonomicky zajímavá, ale která nelze bez jejich souhlasu zpřístupňovat online. Omezení licence na dobu 5 let zajišťuje nositelům práv možnost opět využívat takové dílo komerčně po uplynutí uvedené doby, např. v případě oživeného zájmu o toto dílo. Úprava počítá s možností opětovného poskytnutí licence kolektivním správcem knihovně v případě, že nositel práv i nadále o komerční využití svého díla zájem nemá.

Na základě licence poskytnuté kolektivním správcem podle písm. j) bude knihovnám a dalším institucím uvedeným v § 37 odst. 1 umožněno zhotovovat tiskové rozmnoženiny vydaných notových záznamů hudebních děl a děl hudebně dramatických, a to pro nekomerční účely zde uvedené (zejm. pro osobní potřebu fyzické osoby, pro užití při vyučování apod.).

Na základě licence poskytnuté kolektivním správcem podle písm. k) bude umožněno školám vč. vysokých škol a školských zařízení pro účely vzdělávání (při výuce apod.) zhotovovat tiskové rozmnoženiny autorskoprávně chráněných děl nad rámec stávající bezúplatné zákonné licence (výjimky), jejíž využívání (obdobně jako u ostatních výjimek uvedených v § 30a a násl.) je podmíněno respektováním tzv. třístupňového testu (§ 29), podle kterého je možné užít autorskoprávně chráněná díla pouze způsobem, který není v rozporu s běžným užitím díla, a nejsou jím nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositele práv; to znamená, že např. nelze, není-li to obsahem licenčního ujednání (např. prostřednictvím licence typu Creative Commons), zhotovovat tištěné rozmnoženiny celé publikace. Licence poskytnutá podle navrženého ustanovení umožní školám, pod podmínkou nevýdělečnosti, legálně kopírovat a žákům a studentům k výuce opatřovat i celé učebnice.

Na základě licence poskytnuté kolektivním správcem podle písm. l) bude, podobně jako podle předchozího ustanovení, umožněno školám vč. vysokých škol a školských zařízení pro účely vzdělávání (při výuce apod.) využívat zvukové záznamy a zvukově obrazové záznamy nad rámec stávající zákonné licence, v tomto případě výukové citační výjimky podle § 31 odst. 1 písm. c). Podobně jako předchozím případům nelze podle této výjimky v rámci výuky např. promítat celé filmy (není-li to výslovně sjednáno nebo nejde-li výslovně o výukový film distribuovaný školám za tím účelem). Na základě licence poskytnuté podle

navrženého ustanovení bude možné promítat filmy nebo užívat zvukové záznamy bez takového omezení.

Dle odstavce 5 jsou nositelé práv zastoupeni ze zákona kolektivním správcem i pro domáhání se nároku na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení, a to i v případech, kdy hromadná smlouva uzavřena nebyla.

Ustanovením § 97f se zřizuje Seznam děl na trhu nedostupných, související s návrhem § 97e odst. 2 písm. i), viz výše. Na základě licence udělené kolektivním správcem podle zmíněného ustanovení bude knihovnám umožněno digitalizovat a zejména sdílet digitalizované autorskoprávně chráněné materiály z knihovních fondů jednotlivých, do systému zapojených, knihoven, v širší míře, než je tomu dosud. Seznam děl na trhu nedostupných povede Národní knihovna. AZ stanoví, kdo může návrhy na zařazení díla (resp. údajů o díle a nositelích práv k dílu) do seznamu podávat. Dále stanoví proceduru zařazení díla do seznamu, poskytující možnost nositelům práv se přihlásit a zařazení díla zabránit v případě, že nositel práv bude mít zájem na komerčním využití takového díla.

V odstavci 4 je stanovena zvláštní zjednodušená procedura pro zařazování periodického tisku do tohoto seznamu.

K Oddílu 3

Do § 97g je převzata platná právní úprava smluv uzavíraných mezi kolektivními správci navzájem (platný § 97 odst. 5 až 8), ať už jde o smlouvy uzavírané mezi tuzemskými kolektivními správci (o vzájemném zastoupení při výkonu kolektivní správy) nebo o smlouvy mezi tuzemským a zahraničním kolektivním správcem (v praxi označované jako tzv. reciproční smlouvy). Na základě recipročních smluv zastupuje český kolektivní správce pro území České republiky nositele práv zastupované daným zahraničním kolektivním správcem, a naopak zahraniční kolektivní správce zastupuje v daném státě české nositele práv, resp. ty, pro něž vykonává kolektivní správu český kolektivní správce.

V § 97h je obsažena úprava tzv. společného zástupce kolektivních správců, vycházející ze stávající úpravy v platném § 101 odst. 11. Pro zvýšení vymahatelnosti této právní úpravy se nově zavádí v odst. 2 výslovně povinnost kolektivních správců takového společného zástupce ve stanovené lhůtě pověřit zastupováním při výkonu kolektivní správy, a to v případech kolektivní správy práva na provozování rozhlasového a televizního vysílání (podle § 23) a práva na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu (podle § 25), tj. v případech, kde je tato úprava podle zkušeností z praxe nejvíce využitelná a vyžadovaná. Kromě toho se v odstavci 3 zakotvuje informační povinnost kolektivního správcе vůči ministerstvu a veřejnosti.

Podle odstavce 4 bude možné institut společného zástupce využít i pro uzavírání kolektivních smluv, popř. pro vymáhání nároku na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení za podmínky, že se na tom kolektivní správci dohodnou a nebyl-li již takový nárok uplatněn u soudu.

K Oddílu 4

V Oddílu 4 jsou upravena pravidla pro uzavírání smluv mezi kolektivními správci a uživateli. Ve značné míře se přebírá dosavadní právní úprava a doplňuje se o ta ustanovení (pravidla), která dosud v AZ výslovně upravena nebyla a jsou převzata ze Směrnice o KS.

Do § 98 jsou převzata obecná pravidla pro uzavírání smluv mezi kolektivním správcem a uživatelem, jak vyplývají ze Směrnice a jak jsou upravena v platném autorském zákoně porůznu, zejm. v § 100 odst. 1 písm. h) a v § 101 odst. 1 až 4. Kontraktační povinnost kolektivních správců, včetně stávající povinnosti uzavírat licenční smlouvy za přiměřených a rovných podmínek, zůstává zachována. K úpravě sjednávání sazeb viz dále k Oddílu 5.

V odstavci 5 je transponováno ustanovení Směrnice, jehož cílem je podpořit rozvoj nových typů služeb, mj. prostřednictvím zvýhodněných sazeb odměn, aniž by takové sazby musel kolektivní správce uplatňovat jako precedens pro ostatní, popř. již zavedené typy služeb, resp. způsoby užití předmětů ochrany. Uvedené pravidlo se nemusí týkat pouze sazeb odměn, ale i jakýchkoli licenčních podmínek, kterými může být např. časové omezení licence apod. S ohledem na své zařazení v rámci systematiky Směrnice se toto ustanovení vztahuje na všechny kolektivní správce a předměty ochrany, nikoli pouze na hudební díla a „hudební služby online“. V praxi jsou takovéto licence zpravidla udělovány pro užití předmětů ochrany způsobem podle § 18 odst. 2, popř. podle § 21 (např. tzv. internetové vysílání), a dále s tím spojené užití podle § 13 (digitální rozmnožování).

Do § 98a jsou převzata platná ustanovení ohledně povahy smluv uzavíraných kolektivním správcem, včetně legálních definic hromadné smlouvy a kolektivní smlouvy. Pro kolektivní smlouvy platí rovněž to, co je uvedeno v odst. 1, tj. že jde zároveň o smlouvy, v nichž jsou předměty ochrany určené (většinou) hromadně (hromadné smlouvy) nebo (v praxi spíše výjimečně) jednotlivě. V této souvislosti je formou legislativní zkratky do AZ zaveden, v dikci obsahově odpovídající Směrnici, pojem „repertoár“.

Do § 98b je převzata úprava obsažená v platném § 101 odst. 6 a 7, formulačně upravená tak, aby plně odpovídala soukromoprávní povaze vztahu mezi kolektivním správcem a uživatelem a respektovala soukromoprávní povahu kolektivního správce.

V § 98c jsou stanoveny povinnosti uživatelů a dalších osob (např. pronajímatelů prostor využívaných k veřejným hudebním produkcím) při uzavírání smluv s kolektivními správci. Jde o ustanovení vycházející jednak ze Směrnice (odst. 1 a 2), jednak z dosavadní právní úpravy, zejm. v § 100 odst. 3 až 5.

Podle odstavce 2 se předpokládá dohoda mezi uživatelem a kolektivním správcem ohledně toho, v jakém rozsahu, za jaké časové období a v jakém formátu bude uživatel poskytovat kolektivnímu správci informace o užití předmětů ochrany nebo jiné relevantní informace nezbytné pro rozdělení a výplatu odměn příslušným nositelům práv. V souladu se Směrnicí je kolektivnímu správci a uživateli uloženo používat při volbě formátu poskytovaných informací tzv. dobrovolná oborová pravidla vypracovaná na mezinárodní nebo evropské úrovni. V praxi jde např. o způsoby identifikace publikací prostřednictvím ISBN (International Standard Book Number, mezinárodní standardní číslo knihy) nebo obdobně identifikace hudebních děl prostřednictvím ISWC (International Standard Musical Work Code – mezinárodní standardní kód hudebního díla).

V odstavci 5 se, v návaznosti na požadavky ze strany uživatelů a již zavedenou praxi příslušného kolektivního správce, částečně mění a zjednodušuje ohlašovací povinnost v souvislosti s živými veřejnými hudebními produkcemi. Kolektivnímu správci bude třeba předem pouze oznámit konání takové produkce. Program této produkce, tedy tzv. playlist (seznam odehraných skladeb) se bude kolektivnímu správci oznamovat (např. formou jednoduché emailové zprávy) teprve následně po uskutečněné produkci.

Do § 98d se přebírají ustanovení o omezení odpovědnosti (liberace) uživatele, jak jsou obsažena v platném § 100a. Nově se doplňuje vedle souhlasu s využitím prostředníka podle § 101 jako alternativa využití mediátora podle zákona o mediaci.

K Oddílu 5

V souvislosti s implementací Směrnice a do určité míry nezávisle na této implementaci se navrhuje doplnit právní úpravu kolektivní správy práv o ucelenou podrobnou úpravu tvorby sazebníků kolektivních správců. Směrnice vysloveně úpravu sazebníků neobsahuje, stanoví pouze některé základní principy a pravidla pro stanovení výše odměn vybíraných kolektivními správci. Důvodem pro doplnění právní úpravy jsou poznatky předkladatele jako orgánu státní správy pověřeného dohledem nad činností kolektivních správců práv. Z dotazů, podnětů a stížností, které ministerstvo průběžně vyřizuje, vyplývá, že jejich nejčastějšími důvody jsou právě otázky spojené se sazbami odměn (sazebníky) kolektivních správců. Cílem zamýšleného doplnění je především zajistit transparentnost procesu tvorby sazebníků a informovanost uživatelů, a tím přispět ke zlepšení fungování kolektivní správy práv k společnému prospěchu jak nositelů práv, tak uživatelů předmětů ochrany. Záměrem navrhované právní úpravy není zavádět povinnost vytvářet, resp. vyjednávat sazebníky periodicky v pravidelných intervalech, což by vedlo ke zvýšení administrativní zátěže obou smluvních stran, tj. jak kolektivních správců, tak příslušných zástupců uživatelů. Pravidla pro tvorbu sazebníků by se uplatňovala vždy jen v případě, že by potřeba nového stanovení sazeb objektivně vznikla. (Výjimkou je přechodné ustanovení v čl. II bod 2., viz dále).

V § 98e jsou obsaženy obecné zásady tvorby sazebníků.

V odstavci 1 jsou uvedeny dva základní typy odměn vybíraných kolektivními správci, rozdělené podle toho, jakým způsobem jsou stanoveny. Jedná se o sazby odměn stanovené buď kogentně právním předpisem [autorským zákonem, resp. v příloze č. 1 k autorskému zákonu nebo prováděcí vyhláškou k autorskému zákonu (vyhl. č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn, ve znění vyhl. č. 408/2008 Sb.)], nebo sazebníky kolektivních správců, kteří při jejich tvorbě musí respektovat kritéria uvedená v následujících odstavcích. Jejich nerespektování by bylo možno v rámci výkonu dohledových pravomocí ministerstva kvalifikovat jako porušení AZ ve smyslu § 102 odst. 2 písm. b). Pokud by nedošlo ve stanovené době k nápravě, bylo by možno takové porušení sankcionovat podle nově navržené skutkové podstaty správního deliktu v § 105ba odst. 1 písm. n) pokutou do výše 500 000 Kč, popř. i možným odnětím oprávnění podle § 96c odst. 1 písm. b). V odstavci 1 je rovněž obsaženo pravidlo týkající se DPH, doplněné do AZ novelou č. 156/2013 Sb. [srov. platný § 100 odst. 1 písm. j) za středníkem].

V odstavcích 2 až 4 jsou uvedena kritéria, jimiž se má řídit tvorba sazeb odměn sjednávaných kolektivními správci s uživateli.

V odstavci 2 jsou uvedeny základní obecné principy, které je třeba dodržovat při stanovení sazeb odměn a které vyplývají přímo ze Směrnice. Zdůrazněny jsou objektivní a rovný přístup a přiměřenost při aplikaci v dalších odstavcích konkretizovaných kritérií.

V odstavci 3 jsou demonstrativním výčtem uvedena kritéria, která je nutno zohlednit při tvorbě sazeb odměn. Většina z nich je obsažena v již platné úpravě (v § 100 odst. 6), včetně kritéria prospěchu (přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního), který užití předmětů ochrany uživateli přináší (jde např. o zisk z prodeje vstupenek nebo zvýšení atraktivnosti a tím i návštěvnosti akce, včetně akce charitativní apod.). Přebírá se rovněž kritérium obsazenosti hotelových (a jim podobných) pokojů v ubytovacích zařízeních, doplněného novelou autorského zákona č. 228/2014 Sb. Pod písmenem e) je zavedeno nové

kritérium počtu zastupovaných nositelů práv, jimiž se rozumí nositelé práv, pro něž je vykonávána kolektivní správa na základě smlouvy o zastoupení nebo přihlášení k evidenci u kolektivního správce, a to včetně počtu nositelů práv zastupovaných na základě recipročních smluv se zahraničními kolektivními správci. Při zohlednění tohoto kritéria je nutno brát v potaz rovněž počet předmětů ochrany přihlášených těmito nositeli práv a rozsah (četnost apod.) užití takových předmětů ochrany určitým způsobem a určitým uživatelem. Pod písmenem g) se na základě Směrnice se doplňuje povinnost přihlížet rovněž k hospodářské hodnotě služeb poskytovaných kolektivním správcem. Takovou hodnotou se rozumí např. náklady na administrativu spojenou s uzavíráním smluv, sledováním užití předmětů ochrany, rozúčtování a výplatu odměn, ale rovněž hodnota spočívající v úsporách nákladů, které by bylo nutno, bez existence kolektivní správy, vynakládat na uzavírání licenčních smluv s velkým počtem uživatelů nebo naopak nositelů práv.

V odstavci 4 se nově doplňuje obligatorní kritérium, v praxi již často uplatňované, přihlídnutí ke srovnatelným sazbám odměn v jiných evropských zemích a k vývoji inflace. Srovnatelnými odměnami se rozumí odměny stanovené pro obdobné způsoby užití, v obdobném rozsahu a za obdobných okolností (např. veřejné hudební produkce v rámci hudebních festivalů nebo veřejné hudební produkce pro charitativní účely apod.).

Podle odstavce 5 budou sazebníky kolektivních správců zveřejňovány nejen na internetových stránkách kolektivních správců (jak jim ukládá § 99f odst. 1 písm. d), ale rovněž na internetových stránkách ministerstva kultury. Povinnost kolektivního správce informovat ministerstvo o novém sazebníku a zaslat elektronicky jeho kopii je stanovena v § 99i písm. e).

V § 98f je podrobně upravena procedura pro sjednávání sazeb některých (taxativně vymezených) odměn vybíraných kolektivními správci, které nejsou stanoveny právním předpisem. Návrh v první řadě sleduje zajištění větší transparentnosti tohoto procesu, jak pro uživatelskou veřejnost, tak i pro nositele práv a kolektivní správce navzájem. Druhým hlavním účelem této úpravy je přiměřenými legislativními prostředky motivovat obě smluvní strany k nalezení shody na novém sazebníku, mj. i případným obligatorním využitím institutu zprostředkování podle speciální úpravy v § 101 a násl. S ohledem na značnou citlivost takových jednání byla zvolena formulačně precizovaná úprava jednotlivých v úvahu připadajících fází tohoto procesu.

Podle odstavce 1 v případě jakýchkoli návrhů změn sazebníků nebo stanovení nových sazeb za poskytnutí licence k některému ze způsobů užití uvedených pod písmeny a) až e) bude kolektivní správce povinen postupovat podle ustanovení odstavců 2 až 4. Uvedený výběr způsobů užití, resp. práv vychází z poznatků předkladatele a z konzultací vedených při přípravě návrhu. Jde o případy užití, kdy jsou nejčastěji vznášeny požadavky na větší transparentnost při tvorbě sazebníků a kde dochází ke sporům o výši stanovených sazeb. Nutno zdůraznit, že i v případě sazeb odměn, pro které se předepsaný postup uplatnit nemusí, bude každopádně platit informační povinnost kolektivního správce zveřejňovat takové sazby nebo způsob výpočtu sazeb.

Podle odstavce 2 bude kolektivní správce povinen zdůvodněný návrh změny sazebníku, popř. návrh nových sazeb zveřejnit do 31. srpna kalendářního roku na svých internetových stránkách. Zároveň jej předloží zástupcům uživatelů, pokud se za tímto účelem u něj přihlásili (asociace sdružující, v dostatečně reprezentativním zastoupení v daném segmentu, uživatele nebo právnické osoby zastupující uživatele na základě zvláštních předpisů – např. Národní knihovnu, zastupující knihovny evidované podle knihovního zákona) a vyzve je k vyjádření do konce měsíce následujícího.

Podle odstavce 3 se uplatní domněnka odsouhlasení návrhu sazebníku, pokud žádný z příslušných uživatelů (tedy nejen právnická osoba zastupující uživatele, ale ani jednotliví

přímo dotčení uživatelé) ve lhůtě pro vyjádření nevyjádří písemnou formou s návrhem nesouhlas. S ohledem na úpravu následujícího odstavce by tento nesouhlas měl obsahovat i důvody tohoto nesouhlasu, které by bylo možno v další fázi smysluplně projednat.

V odstavci 4 je řešen další postup v případě, že se neuplatní domněnka odsouhlasení návrhu. Kolektivní správce má v tom případě povinnost projednat s nesouhlasící osobou (i v případě jednotlivých dotčených uživatelů) důvody jejího nesouhlasu. Pokud se mu ve lhůtě 2 měsíců nepodaří dosáhnout s ní shody na novém sazebníku, AZ ukládá jemu a právnické osobě (obvykle asociaci) zastupující příslušné uživatele neodkladně požádat o zprostředkování podle § 101. I když to není explicitně uvedeno, jednající mohou (nejde v tomto případě o povinnost) využít k dosažení konsensu (obdobně jako podle stávající právní úpravy, byť to v ní není výslovně uvedeno) mediátora podle obecné právní úpravy zákonem č. 202/2012 Sb., o mediaci. Dojde-li posléze kterýmukoli z uvedených postupů ke shodě na novém sazebníku, kolektivní správce jej zveřejní na své internetové stránce a zároveň jej zašle elektronicky ministerstvu (podle § 99i písm. e)).

Nedodržení procedury podle § 98f kolektivním správcem může naplnit nově stanovenou skutkovou podstatu správního deliktu podle § 105ba odst. 1 písm. e), se sankcí pokuty do výše 250 000 Kč.

K Oddílu 6

V § 99 až 99e jsou stanovena pravidla pro správu příjmů z výkonu práv, tj. zejména odměn vybíraných kolektivními správci a dále příjmů z bezdůvodného obohacení, popř. dalších příjmů, ve prospěch zastupovaných nositelů práv (včetně příjmů z investování příjmů z výkonu práv, jak s tím počítá Směrnice o KS). Jde o klíčovou část úpravy kolektivní správy, přebírající jednak stávající právní úpravu, obsaženou porůznu v autorském zákoně, zejm. v § 100 odst. 1, § 101 odst. 10 a 12 nebo v § 104, jednak příslušná ustanovení Směrnice, upravující např. lhůty pro vyplácení odměn nositelům práv, pravidla pro uplatňování srážek z těchto příjmů – na úhradu nákladů na kolektivní správu a na financování některých služeb poskytovaných kolektivními správci nositelům práv, jako jsou různé kulturní, sociální nebo vzdělávací služby, pravidla pro investování příjmů z výkonu práv a další.

Důležitým dokumentem kolektivního správce, stanovícím podrobnější pravidla pro rozúčtování a výplatu odměn a dalších příjmů získaných kolektivním správcem v rámci výkonu kolektivní správy je tzv. rozúčtovací řád. Rozúčtovací řád, resp. pravidla v něm obsažená jsou schvalována nejvyšším orgánem kolektivního správce. Návrh rozúčtovacího řádu je rovněž jednou z povinných příloh žádosti o udělení oprávnění ke kolektivní správě.

V § 99a jsou stanovena obecná pravidla pro případy investování příjmů z výkonu práv, jak vyplývají ze Směrnice o KS. Kromě zásad uvedených v tomto ustanovení, platí i pro toto nakládání s příjmy nositelů práv, jejichž majetková práva kolektivní správce spravuje, obecná povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře, vyplývající z obecné úpravy správy cizího majetku podle NOZ. Z toho vyplývá mj. povinnost vždy náležitě posoudit, zda disponuje dostatečnými znalostmi a zkušenostmi pro rozhodování o investicích a v případě, že tomu tak není, využít odborníka pro danou oblast (poskytovatele investičních služeb).

V § 99b je obsažena úprava vycházející ze Směrnice a v zásadě shodná s platnou právní úpravou. I nadále zůstává zachováno pravidlo, že kolektivní správce je oprávněn si z příjmů z výkonu práv (zejm. z odměn vybraných pro nositele práv) odečíst nebo započíst účelně vynaložené náklady na výkon kolektivní správy, a dále náklady na poskytování sociálních, kulturních a vzdělávacích služeb poskytovaných v souvislosti s výkonem kolektivní správy. O výši úhrady nákladů, resp. o strategii týkající se srážek z příjmů

z výkonu práv a z příjmů z investování příjmů z výkonu práv (v praxi kolektivních správců jde zpravidla o stanovení procentní výše srážky z odměn) rozhoduje nejvyšší orgán kolektivního správce. V odstavci 2 je obsaženo přísnější pravidlo týkající se srážek z odměn vybraných tuzemským kolektivním správcem pro zahraniční nositele práv na základě reciproční smlouvy se zahraničním kolektivním správcem.

V § 99c a 99d jsou obsažena pravidla pro rozdělování a výplatu příjmů z výkonu práv, vycházející z dosavadní, velmi obecné úpravy obsažené v platném § 96 odst. 3 a § 101 odst. 10, a doplněná o úpravu odpovídající příslušným ustanovením Směrnice o KS.

Do § 99e je převzat (s drobnými formálními úpravami) stávající § 104 upravující pravidla pro rozdělování některých odměn vybíraných kolektivními správci (např. odměn z nenahraných nosičů a přístrojů k pořizování rozmnoženin, z půjčování apod.).

K Oddílu 7

Zvýšení transparentnosti kolektivní správy je jedním z hlavních požadavků a cílů Směrnice o KS. V tuzemských podmínkách podle zkušeností z praxe se po ní volá zejména ze strany uživatelů a veřejnosti obecně. V § 99f až 99j jsou stanoveny konkrétní informační povinnosti kolektivního správce, vycházející z požadavků Směrnice a přebírající i platnou právní úpravu. Informační povinnosti kolektivního správce, konkrétně ve vztahu k nositelům práv, jsou dále upraveny rovněž v § 97b (informace poskytované nositelům práv). Důsledně je zajištěna vymahatelnost stanovených informačních povinností, jejichž nesplnění bude možné sankcionovat podle § 105ba.

V § 99f je obsažen výčet informací, které je kolektivní správce povinen uveřejňovat na svých internetových stránkách a průběžně je bez zbytečného odkladu aktualizovat.

V § 99g je obsažena povinnost kolektivního správce, existující již v platném AZ, vyhotovovat výroční zprávu. Kromě toho jsou v tomto ustanovení a v související nové příloze č. 3 vymezeny konkrétní specifické informace a údaje, které se týkají přímo výkonu kolektivní správy a které musí výroční zpráva, kromě obvyklých údajů podle obecné právní úpravy v zákoně o účetnictví, rovněž obsahovat. Příloha k AZ zároveň určuje strukturu, v jaké mají být tyto informace ve výroční zprávě uspořádány. Stanoven je rovněž způsob zveřejňování výroční zprávy a s ní souvisejících dokumentů. Porušení povinností uvedených v tomto paragrafu bude možné sankcionovat podle § 105ba odst. 1 písm. g) až j).

V § 99h jsou stanoveny informace, které je kolektivní správce povinen poskytovat jinému kolektivnímu správci, pokud spravuje jeho repertoár na základě příslušné smlouvy podle § 97g. Informace se poskytují jedenkrát ročně za předchozí kalendářní rok. Pokud by do konce roku následujícího tyto informace poskytnuty nebyly, naplnil by kolektivní správce skutkovou podstatu správního deliktu [§ 105ba odst. 1 písm. b)].

V § 99i jsou stanoveny informace, které je kolektivní správce povinen poskytovat ministerstvu jakožto orgánu dohledu nad výkonem kolektivní správy. Přebírá se v zásadě stávající úprava v platném § 100 odst. 1 písm. p) a r) a sjednocují se lhůty pro poskytování těchto informací.

V § 99j jsou stanoveny informace, které je kolektivní správce povinen poskytovat na základě řádně odůvodněné žádosti nositelům práv, jinému kolektivnímu správci, s nímž má

uzavřenu smlouvu podle § 97g, nebo uživatelům. Úprava obsahuje rovněž, v souladu se Směrnicí (recital 35 preambule), nárok kolektivního správce na úhradu nákladů spojených s vyhledáním informací, pořízením kopií příslušných dokumentů apod.

K Oddílu 8

Do § 100 až 100g je převzata příslušná část Směrnice o KS upravující podmínky výkonu kolektivní správy při poskytování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online poskytovatelům hudebních služeb online, nabízejících např. hudební nahrávky ke stažení nebo k přehrání. Směrnice 2001/29/ES požaduje, aby byla pro každé z práv k využívání hudebních děl online získána licence. Z hlediska autorů jsou těmito právy výlučné právo na rozmnožování (§ 13 AZ) a výlučné právo na sdělování hudebních děl veřejnosti, včetně sdělování způsobem podle § 18 odst. 2 AZ (tj. zpřístupňováním díla veřejnosti způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí). Tato práva si mohou spravovat sami jednotliví nositelé práv (autoři nebo hudební vydavatelé), nebo jsou spravována kolektivními správci. V některých případech spravují jednotlivá výše uvedená práva (na rozmnožování a na sdělování veřejnosti) různí kolektivní správci. Kromě toho existují případy, kdy práva k těmto dílům vlastní několik nositelů práv zastupovaných různými kolektivními správci. Každý uživatel, který chce poskytovat služby online, musí získat licence od všech takových jednotlivých nositelů práv a kolektivních správců.

K řešení uvedených problémů se získáváním licencí přijala Evropská komise již v roce 2005 doporučení 2005/737/ES [Doporučení Komise 2005/737/ES ze dne 18. května 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné online hudební služby (Úř. věst. L 276, 21.10.2005, s. 54)], které však – mj. vzhledem ke své nezávaznosti - nedocílilo toho, aby se udělování licencí pro více území k právům k hudebním dílům online všeobecně rozšířilo ani aby se řešily specifické požadavky udělování licencí pro více území.

Cílem této části Směrnice o KS, a rovněž této části návrhu novely, je přispět k odstranění roztříštěnosti evropského digitálního trhu s online hudebními službami zjednodušením a zároveň zkvalitněním kolektivní správy v této oblasti. Úpravou se sleduje rovněž podpora rozvoje zákonných hudebních služeb online v rámci EU, čímž se přispěje také k boji proti porušování autorského práva online.

Do AZ jsou přebírána ustanovení Směrnice obsahující základní podmínky a pravidla pro poskytování licencí pro více území k autorským právům k užití hudebních děl online. Úprava sleduje zajištění nezbytné minimální kvality přeshraničních služeb poskytovaných kolektivními správci, zejména pokud jde o transparentnost zastoupeného repertoáru a přesnost finančních toků spojených s užitím práv. Dále stanoví pravidla pro usnadnění dobrovolného slučování hudebního repertoáru a práv, a tím také snížení počtu licencí nezbytných pro provozování online hudebních služeb pro více území a různý repertoár. Zároveň tato úprava umožní takovému kolektivnímu správci, který sám nemůže stanovené požadavky splnit nebo nemá zájem takové licence poskytovat, požádat jiného kolektivního správce o zastupování svého repertoáru pro více území. V § 100c je upravena pro tyto případy kontraktační povinnost kolektivního správce, který již takové licence k repertoáru jiného kolektivního správce poskytuje nebo takové zastupování repertoáru jiným kolektivním správcům nabízí. Takový kolektivní správce bude mít povinnost na základě příslušné smlouvy s žádajícím kolektivním správcem spravovat jeho repertoár.

Úprava se bude vztahovat na poskytování licencí k užití hudebních děl (hudby a textu), včetně hudebních děl, která jsou součástí audiovizuálních děl. Tato pravidla by se však neměla vztahovat na služby online, které poskytují přístup pouze k hudebním dílům formou hudebnin (notovin). Stejně tak se nebude vztahovat na poskytování takových licencí k užití jiných druhů autorských děl a jiných předmětů ochrany. Omezení působnosti právní úpravy (Směrnice i národních úprav) vyplynulo z vyhodnocení zkušeností a z konzultací Evropské komise vedených v rámci zpracovávání návrhu Směrnice. V jiných oblastech jsou příslušná práva spravována individuálně, nikoli prostřednictvím kolektivní správy. Jde např. o licencování práv výrobci zvukových záznamů, ať už jde o jejich vlastní práva nebo práva výkonných umělců, vykonávaná výrobci na základě licenčních smluv, podobná situace je v případě filmových producentů, nakladatelů (neperiodického i periodického tisku), nebo výrobců počítačových her apod.

Tato část AZ se vztahuje pouze na kolektivní správce se sídlem v ČR. Pokud by kolektivní správu v této konkrétní oblasti (poskytování licencí podle § 100 a násl.) pro území ČR vykonával kolektivní správce se sídlem v jiném členském státě EU nebo v některém ze států tvořících EHP, pak se jeho činnost bude řídit právním řádem státu, kde má tento kolektivní správce sídlo. V případě, že by ministerstvo, jakožto orgán dohledu, nabylo podezření, že takový kolektivní správce porušuje předpisy daného státu (zejm. předpisy, jimiž byla implementována Směrnice o KS), využije procedury podle § 102a, odpovídající čl. 37 Směrnice a upravující přeshraniční spolupráci orgánů příslušných k výkonu dohledu nad kolektivními správci na území daného státu EU nebo EHP podle národních právních předpisů.

V § 100 je v souladu se Směrnicí o KS vymezen pojem „licence pro více území k právům k užití hudebních děl online“.

V § 100a jsou stanoveny základní předpoklady, které musí splňovat kolektivní správce pro to, aby mohl v souladu se Směrnicí o KS vykonávat kolektivní správu v dané oblasti, tj. poskytovat licence k užití hudebních děl online pro území více než jednoho členského státu EU nebo EHP. Jde především o zajištění schopnosti identifikovat přesně jednotlivá hudební díla a nositele práv k těmto dílům. Další předpoklady vyplývají z následujících ustanovení AZ, zejm. jde o schopnost řádné a přesné fakturace a výplaty odměn nositelům práv.

V § 100b je upravena smlouva uzavíraná mezi kolektivními správci v rámci výkonu kolektivní správy v této oblasti. Jde o zvláštní typ smlouvy, která je obecně upravena v § 97g.

V § 100c je stanovena kontraktační povinnost kolektivního správce, který již poskytuje licence podle § 100 nebo jejich poskytování nabízí, uzavřít smlouvu podle § 100b v případě, že je o to požádán kolektivním správcem, který takové licence podle § 100 neposkytuje ani poskytovat nezamýšlí. Toto ustanovení sleduje především ochranu menších a méně rozšířených nebo méně známých repertoárů, u nichž se předpokládá, že příslušný tuzemský kolektivní správce nebude schopen nebo ochoten, zejm. z důvodu ekonomické náročnosti (nákladnosti) přizpůsobit se požadavkům na výkon kolektivní správy vyplývajících ze Směrnice o KS.

V § 100d jsou stanoveny specifické informační povinnosti kolektivního správce vůči nositelům práv, poskytovatelům služeb online a ostatním kolektivním správcům v souvislosti s výkonem kolektivní správy v této oblasti.

V § 100e jsou stanoveny povinnosti kolektivního správce a poskytovatelů služeb online související s výpočtem licenčních odměn a jejich fakturací. V odstavci 1 je v souladu s požadavkem Směrnice stanovena povinnost kolektivního správce sledovat užití hudebních děl poskytovateli služeb online, a to na základě informací podávaných poskytovateli služeb online. V případě těchto uživatelů je kolektivní správce povinen umožnit podávat hlášení o užití hudebních děl elektronicky a nabídnout alespoň jednu metodu podávání takových hlášení, která využívá tzv. oborová pravidla (viz k § 98c odst. 2).

V § 100f jsou upravena specifická pravidla pro výplatu odměn z licencí podle § 100, zejména pokud jde o lhůty pro výplatu odměn nositelům práv (na rozdíl od obecné úpravy podle § 99c odst. 2).

Ustanovení § 100g transponuje obligatorní výjimku stanovenou Směrnicí o KS. Jde o úpravu vzešlou ze společné iniciativy evropských kolektivních správců a jejich sdružení (např. GESAC) a vysílatelů, resp. jejich sdružení (EBU). Výjimka se vztahuje pouze na případy, kdy hudební díla do programů zařazují „tradiční“ vysílatelé (tj. takoví, kteří nevysílají výlučně prostřednictvím internetu), a to jak televizní, tak rozhlasoví. Jde o případy užití hudebních děl v rámci tzv. simulcastingu (vysílání online současně s tradičním vysíláním) a dále v rámci souvisejících nelineárních služeb online, tj. zpřístupňováním programů nebo jejich částí nebo doprovodných materiálů k programům, jako jsou upoutávky, záznamy z natáčení apod. (viz např. videoarchiv na internetových stránkách České televize - <http://www.cesktelevize.cz/ivysilani/>). Tato výjimka umožní licencovat všechny tyto způsoby užití (služby) z jednoho místa jednou hromadnou licenční smlouvou uzavřenou s místním kolektivním správcem. V dané oblasti bylo řešení problému se získáváním licencí k užití autorskoprávně chráněného obsahu vysílateli již nalezeno samotným trhem a tuto oblast není třeba regulovat.

K Oddílu 9

Do § 101 až 101h se přebírá příslušná část Směrnice upravující pravidla pro alternativní řešení sporů vznikajících při výkonu kolektivní správy. V § 101 se doplňuje stávající platná úprava institutu zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv (platný § 102 AZ), a to jednak s ohledem na požadavek Směrnice zajistit možnost alternativního řešení sporů prostřednictvím nezávislého a odborného orgánu, jednak v souvislosti s novou úpravou sjednávání sazeb odměn. Kromě toho se mění označení tohoto institutu, který bude nadále – v souladu s terminologií NOZ – označován jako prostředník.

Nová úprava dále (v § 101a až 101f) zohledňuje požadavek doplnění platné úpravy o některé chybějící části, zejm. jednoznačné stanovení procedury jmenování prostředníků, vedení seznamu prostředníků, pravidla pro využití tzv. hostujícího prostředníka (osoby již vykonávající zprostředkovatelskou činnost v jiném členském státě EU nebo EHS) apod. V zásadě je nová úprava inspirována příslušnými ustanoveními zákona o mediaci a je doplněna o některá specifická pravidla související se specifiky kolektivní správy.

Kromě usnadňování sjednávání kolektivních a hromadných smluv bude možné nově prostředníka využít také při sjednávání sazeb odměn (s čímž počítá navrhovaná úprava v § 98e a 98f) a obecně při řešení jakýchkoli sporů, které mohou v rámci výkonu kolektivní správy vzniknout, a to i v případě poskytování licencí podle § 100 (pro více území k právům k užití hudebních děl poskytovatelům online hudebních služeb online), ať už mezi

kolektivními správci a uživateli, tak také mezi kolektivními správci a nositeli práv, popř. mezi kolektivními správci navzájem.

V odstavci 1 § 101a je stanoveno, že ministerstvo kultury vede seznam prostředníků. V praxi nepůjde o zásadní změnu, i podle stávající úpravy ministerstvo vede seznam zprostředkovatelů.

V odstavci 2 jsou stanoveny podmínky pro zápis do seznamu prostředníků, nově je doplněna podmínka dosažení vysokoškolského vzdělání a prokázání odborných znalostí potřebných pro výkon funkce (tj. zejména znalosti z oblasti autorského práva, kolektivní správy, uzavírání licenčních smluv apod.). Odborné znalosti bude fyzická osoba usilující o zápis do seznamu prostředníků prokazovat před komisí, jejíž členy bude jmenovat a odvolávat ministr kultury.

V § 101b jsou upraveny předpoklady pro kladné rozhodnutí ministerstva o zápisu do seznamu prostředníků.

V § 101c jsou upravena pravidla pro tzv. hostující prostředníky, tj. pro státní příslušníky jiného členského státu EU nebo EHP vykonávající činnost srovnatelnou s činností prostředníka.

V § 101d a 101e jsou upravena pravidla pro provádění změn zapsaných údajů, pro zrušení rozhodnutí o zápisu do seznamu prostředníků a pro vyškrtnutí z tohoto seznamu.

V § 101f, upravujícím postup při využití prostředníka a přebírajícím v zásadě platnou úpravu v § 102, se v odstavci 3 se prodlužuje lhůta pro sdělení námitek k návrhu prostředníka z dosavadních 30 dnů na 3 měsíce (vyplývající z čl. 11 odst. 3 směrnice 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu, na základě které byl institut prostředníka – původně označovaného jako „zprostředkovat“ do AZ zaveden).

Úpravou obsažnou v § 101 není nijak dotčena obecná právní úprava mediací (podle zákona č. 202/2012 Sb., o mediaci) a rozhodčího řízení (podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů). Oba uvedené způsoby alternativního (mimosoudního) řešení sporů mohou kolektivní správci, nositelé práv, uživatelé a případně další dotčené subjekty (např. asociace uživatelů apod.) rovněž využít k řešení sporů vzniklých při výkonu kolektivní správy.

V § 101g jsou v souladu se Směrnicí o KS obecně formulovány povinnosti kolektivního správce zajistit vlastní interní postupy pro vyřizování stížností. Tuzemští kolektivní správci mají své mechanismy pro řešení stížností již nastaveny, i když ne vždy jsou upraveny vnitřními předpisy kolektivního správce. Podle navrhované úpravy budou tyto procedury povinně součástí stanov, zveřejňovaných předepsaným způsobem. V souladu se Směrnicí je zdůrazněna obligatorní písemná forma a řádné odůvodnění vyřizovaných stížností.

K Dílu 5

Do § 102 se přebírá (ve formulačně upřesněné verzi) stávající úprava dohledu nad kolektivními správci obsažená v platném § 103 odst. 1 a 2 písm. b) AZ.

V odstavci 2 se doplňuje pravomoc dohledového orgánu (ministerstva) účastnit se jednání nejvyššího orgánu kolektivního správce. Navrhovanou úpravou, inspirovanou zahraničními právními úpravami, např. v Německu a Rakousku, se rozumí nejen možnost ryze pasivní účasti, ale rovněž možnost činit na jednání prohlášení a dávat podněty.

V odstavci 3 je doplněno o bližší specifikaci rozdělení dohledových/dozorových pravomocí mezi Ministerstvem kultury a Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.

Vypuštěny byly ty části stávající úpravy, které se staly obsoletním a/nebo byly nově zařazeny ze systematických důvodů na jiné místo AZ (oprávnění vyžádat si výpisy z Rejstříku trestů, skutkové podstaty správních deliktů vč. stanovení sankcí apod.)

Podle souvisejícího čl. 36 Směrnice o KS jsou členské státy povinny oznámit Evropské komisi nejpozději do 10. dubna 2016, které orgány takový dohled nad dodržováním povinností stanovených Směrnicí o KS kolektivním správců vykonávají. Splnění této notifikační povinnosti zajistí ministerstvo kultury nejpozději k datu stanovenému Směrnicí prostřednictvím Stálého zastoupení ČR v Bruselu.

V § 102a jsou v souladu se Směrnicí upravena pravidla vzájemné spolupráce orgánů dohledu nad činností kolektivních správců v jednotlivých členských státech EU a EHP. Směrnice předpokládá spolupráci dohledových orgánů zejm. při dohledu nad dodržováním podmínek a pravidel poskytování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online (§ 100 a násl.). Dohled nad výkonem této oblasti kolektivní správy budou podle Směrnice vykonávat příslušné orgány dohledu toho státu (členského státu EU nebo EHP), v němž má takový kolektivní správce sídlo. Obdobná úprava je obsažena např. v zákoně o volném pohybu služeb (zákon č. 222/2009 Sb.), resp. ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu, která byla pro Evropskou komisi inspiračním zdrojem při tvorbě Směrnice o KS.

Kromě spolupráce dohledových orgánů navzájem, počítá Směrnice rovněž se spoluprací členských států a Evropské komise, mj. zřízením odborné skupiny složené ze zástupců příslušných dohledových orgánů členských států a Evropské komise. Úkolem odborné skupiny bude, kromě posuzování dopadů Směrnice na fungování kolektivní správy a nezávislých správců práv v rámci vnitřního trhu, také upozorňovat na jakékoli problémy, konzultovat zkušenosti s fungováním nové úpravy poskytování přeshraničních licencí apod. Evropská komise rovněž zveřejní seznam kolektivních správců působících v jednotlivých členských státech EU a EHP a bude jej průběžně aktualizovat. Pro účely tohoto seznamu, poskytnou členské státy Evropské komisi informaci o kolektivních správcích usazených na jejich území a jakékoli změny v této oblasti budou rovněž bez zbytečného odkladu Evropské komisi oznamovat. Také tuto notifikační povinnost splní ministerstvo kultury nejpozději k datu stanovenému Směrnicí prostřednictvím Stálého zastoupení ČR v Bruselu.

K Dílu 6

V § 103 se zavádí procedura licencování užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany. Tato úprava doplňuje úpravu týkající osiřelých děl v § 27a a 37a, vycházející ze směrnice 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osiřelých děl, a na nově navrhovanou úpravu tzv. rozšířené kolektivní správy (§ 97e). Záměrem předkladatele je v souladu s Programovým prohlášením vlády umožnit co nejširší užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany, tzn. i jinými způsoby a jinými subjekty, než které jsou uvedeny v § 37a, upravujícím relativně omezenou zákonnou licenci pro některá užití některých osiřelých předmětů ochrany, nebo způsoby uvedenými v § 97e odst. 4. Zachování

nebo zavedení jiných režimů umožňujících užití osiřelých děl a jiných osiřelých předmětů ochrany směrnice o osiřelých dílech v čl. 1 odst. 5 a recitalu 24 preambule výslovně ponechává na členských státech EU.

Navrhovaný systém licencování užití osiřelých předmětů ochrany kolektivním správcem je inspirován zahraničními úpravami (např. v Maďarsku, UK nebo v Kanadě). V těchto zemích udělují licence k užití osiřelých děl státní orgány (Úřad duševního vlastnictví v Maďarsku, Copyright Board v Kanadě). V České republice se z důvodu absence takového úřadu navrhuje pověřit tímto úkolem příslušného kolektivního správce práv, jemuž bylo uděleno příslušné oprávnění k výkonu kolektivní správy práv nositelů práv k určitému předmětu ochrany či druhu děl. Důvody pro tuto volbu jsou zejména následující:

- 1) kolektivní správci práv již nyní zastupují nositele práv k osiřelým předmětům ochrany v rámci povinné a rozšířené kolektivní správy práv;
- 2) kolektivní správci práv se s problémem osiřelých předmětů ochrany setkávají běžně a mají zkušenosti s hledáním nositelů práv (autoři mění bydliště, po smrti autora kolektivní správci dohledávají dědice práv apod.).

Licencovat užití díla (či jiného předmětu ochrany) pro území mimo Českou republiku může pouze autor (nositel práv) sám, popř. k tomu může smluvně pověřit kolektivního správce. Z toho důvodu pro „všechny ostatní, považované za zastupované ze zákona“ platí, že licence poskytovaná kolektivním správcem může platit jen pro území České republiky. To je v prostředí internetu problém, který národní právní úprava vyřešit nemůže. Obdobně je licencování omezeno i v již zmiňovaném Maďarsku, UK nebo v Kanadě.

V odstavci 1 je stanoven rozsah zastupování nositelů práv k osiřelým předmětům ochrany kolektivním správcem práv. Licence podle tohoto ustanovení budou oprávnění poskytovat ti kolektivní správci, kteří mají nebo získají oprávnění k výkonu kolektivní správy práv k daným předmětům ochrany, resp. k daným druhům autorských děl.

V odstavci 2 jsou stanovena pravidla pro řešení situace, kdy k určitému druhu děl vykonává kolektivní správu rozdílných práv více kolektivních správců a mohl by nastat spor o to, který z nich bude poskytovat licence k užití daného druhu osiřelých děl. V praxi jde o případ kolektivních správců OOA-S a GESTOR spravujících rozdílná práva autorů výtvarných děl.

Podle odstavce 3 bude zájemce o užití osiřelého předmětu ochrany povinen nejprve provést důsledné vyhledávání podle § 27b s cílem určit autora, popř. jiného nositele práv, nebo zjistit jejich pobyt. Pokud se mu nepodaří nositele práv dohledat, může se obrátit na kolektivního správce s žádostí o uzavření licenční smlouvy, a to na dobu nepřesahující 5 let a pouze pro území České republiky. Navrhovaná úprava nevylučuje, aby kolektivní správce práv uzavřel takovou smlouvu pro užití konkrétního osiřelého díla konkrétním způsobem opakovaně. Pro uzavírání těchto smluv budou platit obecné podmínky výkonu kolektivní správy práv upravené v § 98a a násl. Podle odstavce 4 budou odměny z licenčních smluv a ostatní příjmy vzešlé z nakládání s osiřelými předměty ochrany uchovávány kolektivním správcem práv po dobu tří let od jejich nabytí. Nebude-li možné v době podle odstavce 4 odměny, popř. jiné příjmy, vyplatit příslušnému nositeli práv, bude kolektivní správce podle odstavce 5 povinen je odvést do Státního fondu kultury ČR, popř. do Státního fondu kinematografie.

Podle odstavce 7 se budou i na tuto činnost kolektivních správců přiměřeně vztahovat pravidla pro výkon kolektivní správy, zejm. pokud jde o pravidla uzavírání smluv s uživateli, pravidla o transparentnosti kolektivní správy apod.

Podle odstavce 8 se bude režim podle § 103 vztahovat i na zaznamenané umělecké výkony, zvukové záznamy a zvukově obrazové záznamy, nikoli však na počítačové programy (s ohledem na specifika tohoto druhu autorských děl, resp. na neexistenci poptávky po takovém způsobu licencování užití tohoto typu děl).

K Dílu 7

V § 104 až 104b je upraven nový institut tzv. nezávislého správce práv, zavedený Směrnicí o KS. V ČR, přinejmenším podle informací, které má předkladatel k dispozici, zatím žádný takový subjekt nepůsobí. Při projednávání návrhu Směrnice byly jako příklady takových subjektů uváděny zahraniční subjekty, např. Jamendo (www.jamendo.com), Soundreef (www.sounreef.com), Abydos Musique (www.abydos-musique.fr) nebo 4Eskeep (www.eskeep.be).

Jak se uvádí v recitalu 15 preambule Směrnice, nositelé práv by měli mít možnost pověřit správou svých práv nezávislé správce práv. Tito nezávislí správci práv jsou komerčními subjekty, které se od kolektivních správců liší mimo jiné tím, že v nich nemají majetkovou účast ani je jinak neovládají nositelé práv (v tomto směru jsou „nezávislí“ na nositelích práv). Pokud však tito nezávislí správci práv provozují stejnou činnost jako kolektivní správci, měli by mít některé povinnosti vůči nositelům práv, které zastupují, kolektivním správcům, uživatelům a veřejnosti ve stejném rozsahu, jako kolektivní správci.

V § 104 je uvedena pozitivní legální definice nezávislého správce práv, odpovídající příslušnému ustanovení Směrnice. S ohledem na princip tzv. zákonného monopolu a možnost výkonu kolektivní správy na území ČR pouze na základě oprávnění uděleného ministerstvem, připadá v úvahu vznik a existence nezávislého správce práv v ČR pouze v těch oblastech, které dosud nejsou spravovány kolektivními správci (což v praxi minimalizuje prostor pro působení takových subjektů v ČR).

Směrnice v recitalu 16 preambule vymezuje pojem nezávislý správce práv negativně, resp. jako příklady subjektů, které nelze považovat za nezávislé správce práv ve smyslu Směrnice, uvádí např. agentury, nakladatele, výrobce zvukově obrazového záznamu (filmové producenty) apod., byť i tyto subjekty poskytují licence (resp. podlicence) k právům jiných nositelů práv. Tyto subjekty ale nejednají ke společnému prospěchu nositelů práv, ale ke svému prospěchu, ve svém vlastním zájmu, a zpravidla uzavírají jednorázové smlouvy (srov. rovněž negativní vymezení kolektivní správy podle navrhovaného § 95 odst. 1 věta druhá).

V § 104a jsou, v souladu s požadavky Směrnice, uvedena ta ustanovení, která se vztahují i na nezávislé správce práv. Jde zejm. o povinnosti týkající se uzavírání smluv s uživateli, informační povinnosti apod.

Vzhledem k tomu, že v rozsahu, v jakém se na nezávislé správce práv budou vztahovat povinnosti kolektivního správce při výkonu kolektivní správy, bude na nezávislé správce práv dopadat rovněž dohled ministerstva podle § 102 a 102a, včetně možnosti ukládat pokuty za nesplnění těchto povinností (viz § 105bb). Z těchto důvodů je nutno zajistit, aby dohledový orgán měl přehled o existenci takových subjektů. Proto se v § 104b zavádí administrativně jednoduše vedený seznam těchto subjektů (v úpravě obdobné evidenci vydavatelů

periodického tisku podle tiskového zákona č.46/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Pro právnické osoby, které hodlají na území ČR vykonávat činnost nezávislého správce práv je stanovena v odst. 2 povinnost přihlásit se k této formě evidence pod sankcí pokuty do 150 000 Kč [viz § 105b odst. 1 písm. f)]. Před naplňováním evidence nezávislých správců práv budou parametry tohoto seznamu konzultovány s Úřadem pro ochranu osobních údajů.

K bodu 65

V § 105a odst. 2 se navrhuje zvýšit horní hranici pokuty za správní delikt podle písmene c) z 50 tisíc Kč na 100 tisíc Kč. Dosavadní výše pokuty se, podle zkušeností z aplikační praxe (týká se případů tzv. opětných prodejů originálů uměleckých děl, jejichž prodejní cena se pohybuje v mnoha případech v řádech statisíců Kč), ukazuje jako nedostatečně odrazující.

K bodu 66 až 68

V § 105b se doplňují v odst. 1 tři nové skutkové podstaty správních deliktů, včetně sankcí. Konsekventně se provádí legislativně technické úpravy.

K bodu 69

V souladu s aktuální koncepcí správního trestání se nově zavádí v § 105ba úprava obsahující konkrétní výčet skutkových podstat naplňujících správní delikt kolektivního správce včetně sankcí ve formě pokut odstupňovaných podle závažnosti deliktu od horní výše 100 000 Kč až po 500 000 Kč.

Obdobně se nově zavádí v § 105bb katalog správních deliktů nezávislých správců práv s uvedením tří skutkových podstat sankcionovaných obdobně jako v případě kolektivních správců.

K bodu 70

Zpřesňuje se nadpis § 105c.

K bodu 71

Vzhledem k nově stanoveným skutkovým podstatám správních deliktů kolektivních správců a nezávislých správců práv, které úzce souvisí s výkonem dohledu ministerstva podle § 102, resp. § 104a, je doplněna příslušnost ministerstva k projednávání těchto deliktů.

K bodu 72

Vypouští se obsoletní poznámka pod čarou.

K bodu 73

Konkretizuje se, že příjemcem pokut uložených ministerstvem je Státní fond kultury ČR.

K bodu 74

V § 105d se upravuje způsob, jakým ministerstvo zveřejňuje svá rozhodnutí vydaná v rámci výkonu dohledu a rozhodnutí o uložení pokut, které uloží v rámci správního trestání. Cílem je, v souladu se Směrnicí, maximální transparentnost pro veřejnost (samozřejmě s nezbytným respektováním ochrany osobních údajů).

K bodu 75 a 76

Souvisí se zavedením legislativní zkratky v § 37 odst. 2.

K bodu 77

V souladu s požadavkem Směrnice se přejímá do autorského zákona její příloha – jako nová příloha č. 3, obsahující výčet informací, které musí být povinně uváděny ve výroční zprávě kolektivního správce.

K čl. II

Přechodnými ustanoveními pod bodem 1 a 4 se transponují ustanovení čl. 5 odst. 8 pododst. 2 a čl. 31 Směrnice o KS.

První přechodné ustanovení stanoví povinnost kolektivního správce informovat o pravidlech pro výkon práv, zejm. o nových pravidlech přijatých v rámci implementace Směrnice o KS, ty nositele práv, jejichž práva kolektivní správce ke dni nabytí účinnosti novely AZ již spravuje (na základě smlouvy nebo přihlášení k evidenci). Tuto informační povinnost musí kolektivní správce splnit nejpozději do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Nositelé práv, pro něž kolektivní správa začne být vykonávána (na základě smlouvy nebo přihlášení k evidenci) kdykoli později, získají tyto informace, jak vyplývá z § 97a odst. 10, při uzavírání smlouvy o zastupování (a obdobně i při přihlašování k evidenci u kolektivního správce). Kromě toho budou tato pravidla obsažena ve stanovách kolektivního správce, povinně zveřejňovaných i způsobem umožňujícím dálkový přístup /§ 99f odst. 2/.

Druhé přechodné ustanovení zamezuje konzervování stávajících sazeb odměn, často kritizovaných ze strany některých uživatelů, kteří by jinak neměli fakticky možnost (vyjma případných žalob) dosáhnout jejich revize, protože návrhy na změnu sazeb předkládá podle § 98f odst. 2 kolektivní správce.

Třetí přechodné ustanovení řeší, s ohledem na povinnost kolektivních správců vyhotovit výroční zprávu za předchozí rok do 30. června roku následujícího (§ 99g odst. 1), situaci, kdy splnění požadavku na její (mnohem detailnější než dosud) obligatorní náležitosti, závazné teprve po nabytí účinnosti této novely (ale obsahově se vztahující k roku předcházejícímu, tj. 2015), nebude možno po kolektivních správcích spravedlivě vyžadovat.

Čtvrté přechodné ustanovení omezuje časově možnost nositelů práv odejmout zmocnění k výkonu kolektivní správy podle § 100 a násl. v případě, že kolektivní správce po nabytí účinnosti nové právní úpravy sice projeví zájem takovou činnost vyvíjet a splní formální požadavky pro výkon této činnosti, ale do 10. dubna 2017 žádnou takovou licenci neposkytne, ani nenabídne ani neumožní, aby jeho repertoár pro tento účel spravoval jiný kolektivní správce. Cílem je umožnit určitou (dvouletou) dobu hájení pro kolektivního správce. Po uvedeném datu nebudou nositelé práv, pokud jde o možnost odejmout zmocnění k výkonu kolektivní správy, v zásadě nijak časově omezeni, resp. budou omezeni jen obecnou úpravou podle § 97a odst. 6.

Páté přechodné ustanovení zajišťuje kontinuitu výkonu zprostředkovatelské činnosti tím, že stávající ministerstvem jmenovaní zprostředkovatelé budou po nabytí účinnosti novely považováni za prostředníky podle nové úpravy.

Šesté přechodné ustanovení řeší situaci, kdy s nabytím účinnosti novely platí pro kolektivní správce nové povinnosti a nároky, co se týče obsahu jejich vnitřních předpisů, zejména stanov, přičemž jejich úpravu podle nových požadavků musí schválit valné shromáždění členů. Z ústavněprávního hlediska není možné ukládat takové povinnosti, které

subjekty nejsou s to splnit. Proto je poskytnuta alespoň minimální čtyřměsíční přechodná lhůta ke svolání valného shromáždění členů a ke zpracování a schválení stanov a dalších vnitřních předpisů podle nové úpravy.

Sedmé přechodné ustanovení obsahuje tradiční zásadu správního práva procesního uplatňovanou pro řízení, která nebyla dokončena před nabytím účinnosti nové právní úpravy.

K čl. III

Podle Směrnice o KS jsou členské státy EU a EHP povinny implementovat její ustanovení nejpozději k 10. dubnu 2016. V zájmu maximálního přiblížení tomuto termínu se stanoví minimální legisvakance 15 dnů od vyhlášení tohoto zákona.

V Praze dne 8. února 2016

Předseda vlády:
Mgr. Bohuslav Sobotka v.r.

Ministr kultury:
Mgr. Daniel Herman v.r.